

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BİLİM DALI

MİLLET YAZMA ESER KÜTÜPHANESİ, ALİ EMİRİ
KİTAPLIĞI, MANZUM 752 (34 AE Manzum 752)
NUMARALI ŞİİR MECMUASI [METİN - İNCELEME -
MESTAP'A GÖRE TASNİF]

RUKİYE NUR KOCA
ORCID ID: 0000-0002-3676-4366

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN:
DOÇ. DR. MEHMET GÜRBÜZ

KONYA-2023

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin	Adı Soyadı	Rukiye Nur KOCA		
	Numarası	20810701007		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili ve Edebiyatı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	☒	
		Doktora	☐	
Tezin Adı	Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Kitaplığı, Manzum 752 (34 Ae Manzum 752) Numaralı Şiir Mecmuası [Metin – İnceleme - Mecmuaların Sistematiik Tasnifi Projesi (Mestap)’ne Göre Tasnif]			

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin Adı Soyadı

Rukiye Nur KOCA

İmzası

ÖZET

Öğrencinin	Adı Soyadı	Rukiye Nur KOCA		
	Numarası	20810701007		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Dili ve Edebiyatı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	
		Doktora		
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mehmet GÜRBÜZ		
Tezin Adı	Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Kitaplığı, Manzum 752 (34 Ae Manzum 752) Numaralı Şiir Mecmuası [Metin – İnceleme - Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (Mestap)’ne Göre Tasnif]			

Türk Edebiyatı ürünü olan şiir mecmuaları, XV. yüzyılda ilk örnekleri görülen manzum-mensur edebî eserlerdir. Bilhassa şair ve sanatçı kesim tarafından yoğun ilgi gören şiir mecmuaları, derlendiği devirde yahut öncesinde meşhur olmuş şair ve sanatçıların şiir ve çalışmalarını içermesi yönüyle edebiyat tarihine katkı sağlayan eserlerden birisi olmuştur. Dönemin edebî zevk ve anlayışını yansıtmalarının yanı sıra sosyal, kültürel ve toplumsal alanlara ışık tutan metinlerin varlığı, divan ve mesnevi gibi bir yapıya sahip olmamaları, müretteplerin eserleri kendi zevk ve tercihiine göre düzenlemiş olduğunu açıklamaktadır. Günümüze ulaşan mecmuaların sayıca fazla olması, bu alandaki arz-talebin çok olduğunun ve okur-yazar halkın kendi içinde mecmua türünü yaygın bir biçimde tükettiğinin göstergesidir. Bu çalışmada da Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri Kitaplığı, Manzum 752 (34 Ae Manzum 752) numaralı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metni, metnin incelemesi ve MESTAP’a göre tasnifine yer verilecektir.

Bu çalışmada ilk olarak mecmuanın tanımı, edebiyat tarihindeki gelişimi, şekil ve içerik özellikleri, mecmualar üzerine yapılan tasnif çalışmaları, mecmuaların araştırmacılara sunduğu imkânlar, araştırmanın önemi ve amacına yer verilmiştir. Daha sonra çalışmaya konu olan mecmuanın metni ve incelemesi yapılmıştır. Son kısımda şiirler, Mecmuaların Sistematik Tasnif Projesi (MESTAP)’ne göre tasnif edilerek tabloya yerleştirilmiştir. Elde edilen verilerle, çalışmanın edebiyat tarihine katkı sağlayarak mecmua çalışmalarına bir yenisinin daha eklenmesi ve alanın araştırmacılara kaynak sağlanması amaçlanmıştır.

ANAHTAR KELİMELER: şiir mecmuası, MESTAP, Türk Edebiyatı

ABSTRACT

Authors	Name and Surname	Rukiye Nur KOCA		
	Student Number	20810701007		
	Department	Turkish Language and Literature		
	Study Programme	Master's Degree (M.A.)	☒	
		Doctoral Degree (Ph.D.)	☐	
	Supervisor	Doç. Dr. Mehmet GÜRBÜZ		
Title of the Thesis/Dissertation	Poetry Anthology Numbered “Manzum 752 (34 AE Manzum 752)” Which is At Millet Manuscript Library, Ali Emiri Bookshelve (Text – Analysis – Classification In Accordance With the MESTAP)			

Poetry journals are the products of Turkish Literature. They are poetry-private literary works; the first examples of which were seen in the 15th century. Poetry journals, which attracted great attention, especially by poets and artists that were one of the works that contributed to the history of literature where they included the poems and works of poets and artists who were famous during or before the period in which they were compiled. In addition to reflecting the literary taste and understanding of the period, the presence of texts that shed light on social and cultural areas, and the lack of regular structure such as divan and mesnevi explain that the crew arranged the works according to their own taste and preference. The large number of journals that have survived to the present day is an indication of the high supply-demand in this field and the widespread consumption of the type of journal by the literate public.

In this study, the transcribed text of the Nation Manuscript Library, Ali Emiri Library, Manzum 752 (34 Ae Manzum 752) numbered poetry journal, the review of the text and its classification according to MESTAP will be included. Firstly, the definition of the journal, its development in the history of literature, its shape and content characteristics, classification studies on journals, the opportunities offered by journals to researchers, the importance and purpose of the research are included. Secondly, the text and review of the journal subject to the study made. Lastly, the poems were classified according to the Systematic Classification Project of the Journals (MESTAP) and placed on the table. With the data obtained, it was aimed to add a new project to the studies of the journal by contributing to the literature history of the study and to provide first-hand resources to the researchers of the field.

KEYWORDS: poetry anthology, MESTAP, Turkish Literature

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER TABLOSU	v
KISALTMALAR	vi
ÖN SÖZ	vii
GİRİŞ	1
1. Mecmuanın Tanımı	1
2. Tarihsel Süreçte Mecmua Geleneğinin Oluşumu ve Gelişimi	2
3. Mecmuaların Şekil ve İçerik Özellikleri	3
4. Mecmuaların Sınıflandırılması Meselesi	3
Şiir Mecmuaları	6
5. Mecmuaların Edebî Gelenek İçerisindeki Roller ve Günümüz Araştırmacısı İçin Sunduğu İmkânlar	6
6. Araştırmanın Amacı ve Önemi	8
BİRİNCİ BÖLÜM MECMUA ÜZERİNE TESPİTLER	10
1. Mecmuanın Nüsha Tavsifi	10
2. Mecmuanın Muhtevası	12
2.1 Mecmuada Yer Alan Şairler ve Kullandıkları Nazım Şekillerinin Sayıları	12
2.2. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	15
İKİNCİ BÖLÜM MECMUANIN METNİ	42
KAYNAKÇA	341
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM MECMUANIN MESTAP'A GÖRE TASNİFİ	350
TIPKIBASIM	397

KISALTMALAR

age	: Adı geçen eser
agm	: Adı geçen makele
bk.	: Bakınız
C	: Cilt
G	: Gazel
K	: Kaside
Kş	: Koşma
Kt.	: Kıt'a
KTB	: Kültür ve Turizm Bakanlığı
M	: Murabba
MESTAP	: Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi
R	: Ruba'i
S	: Sema'i
s.	: Sayfa
TDVİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
vb.	: Ve benzeri
Y	: Yazma(da)
Yay.	: Yayınları

ÖN SÖZ

Klasik Türk edebiyatı araştırmalarına kaynaklık eden önemli malzemelerden olan Şiir mecmuaları XV. yüzyıldan itibaren görölmeye başlanıp, XVI. yüzyıl itibariyle sayıca artış göstermiştir. Şiir mecmuaları derlendikleri dönemin Őairlerinin edebî kişiliğinin tespit edilmesine ve dönemin edebî zevk ve anlayışının aktarılmasına kaynaklık eden önemli eserlerdir.

Klasik Türk edebiyatının erken dönemlerinde ortaya çıkan, Şiirlerin derlendiği defter niteliğinde olan mecmualar, bir nevi antoloji özelliği göstermektedir. Çoğunlukla mürettibin edebi zevk ve anlayışına bağlı olarak derlendiğinden dolayı belirli bir düzen ve sistem gözetilmemiştir. Mecmuaların farklı amaçlarla kullanılması, onların hangi edebi tür içerisinde inceleneceğini netleştirme noktasında belirsizlik doğurmaktadır. Ancak günümüz edebiyat araştırmacıları için farklı çalışma alanları oluşturması sebebiyle ehemmiyeti artmaktadır.

Bu tezin amacı, Millet Kütüphanesi, Ali Emiri Koleksiyonu'nda bulunan 752 numaralı Őiir mecmuasının "Mecmuaların Sistematik Tasnif Projesi" (MESTAP) çerçevesinde inceleme ve dökümünü yaparak yukarıda bahsedildiği gibi farklı alan ve konulara örnek teşkil edip etmediğini tespit edip bu minvalde incelemeye tabi tutmak ve neticede yapılan tespitleri edebiyat tarihine kazandırmaktır. Çalışmada takip edilen yol, kütüphanelerde arşiv taraması yapıldıktan sonra daha önce çalışılmamış olan bir mecmuanın sečilmesi ve sonrasında literatür taraması ile mecmualar hakkında genel bir bilgi birikiminin aktarılmasıdır. Mecmuanın biçimsel özellikleri aktarılmış ve metnin transkripsiyonu yapılmıştır. Eserin hem fiziki hem de muhteva özelliklerinden hareketle hangi yüzyılda ve kim tarafından derlendiğinin tespiti hakkında inceleme yapılmıştır.

Tezin giriş bölümünde mecmuanın tanımı yapılmıştır. Klasik Türk Edebiyatındaki yeri, edebiyat tarihine katkıları, Şekil/muhteva özellikleri ve mecmuaların sınıflandırması çalışmalarından bahsedilmiştir. Sonrasında araştırma konusu, araştırmanın amacı ve önemi ortaya konulmuştur. İkinci bölümde teze konu olan mecmuanın tanıtımı ve çalışılan metnin transkripsiyonu ve incelemeleri bulunmaktadır. Çalışma sonuç, kaynakça ve ekler bölümlerinin aktarımı ile sonlanmaktadır.

Bu çalışmam sırasında bana rehberlik eden, bilgisi ve yardımlarıyla yolumu aydınlatan, bir ömür gzellekle anımsayacağım, kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Mehmet Gürbüz'e, niversite hayatım boyunca bilgi ve desteğiyle yanımda olan değerli hocam Doç. Dr. İncinur Atik Gürbüz'e, çalışmamın her aşamasında yardım ve desteklerini esirgemeyen arkadaşlarım Zeynep şule Altuntaş ile Esra Civelek'e teşekklerimi sunarım.

Rukiye Nur KOCA

Konya 2023

GİRİŞ

1. Mecmuanın Tanımı

Mecmua kelimesi; Arapça “cem” kökünden türetilmiştir, “toplansın biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi; seçilmiş yazılardan meydana getirilen yazma kitap; dergi”¹ anlamına gelmektedir. Mecmualar, bir bakıma edebiyattaki ilk antolojilerdir². Edebiyat terimi olarak, klasik edebiyat döneminde, içerisinde seçme şiir ve yazıların yer aldığı, elle yazılmış defterlere verilen isimdir.

Mecmualar, genelde bir veya daha fazla yazar yahut şaire ait çeşitli şekil ve hacimlerdeki farklı konulardan seçilmiş nesir ya da şiirlerden oluşan derleme kitaplardır³. Bu derleme mürettibin (derleyici) kişisel ilgi, beğeni ve zevkine göre şekillenir. Bunlar; coğrafyadan, dinî bilimlere, tarihten tıp bilimine, edebiyattan gök bilimine kadar birbirinden çok farklı bilim/sanat dallarına da ait sözlü veya yazılı gelenekte birikim sonucu yürütülür. Yapılan bu derleme kimi zaman uzun yıllar sürebilir. Hatta tek bir mürettibin ömrünün kifayet etmediği sonraki kuşaklara devredildiği durumlar da görülebilir. Eser son şeklini aldıktan sonra da yüzyıllar içerisinde okuyucular tarafından yapılan eklemelerle genişleyebilir. Mecmualarda bu derleme faaliyetinin ne şekilde gerçekleştiğine ilişkin bir kayıt bulunmamaktadır⁴. Derleyicilerinin kendi edebi zevk ve anlayışına bağlı olarak istinsah edildiğinden dolayı döneminin edebî zevk ve anlayışını göstermesi açısından araştırmalarda başvurulan kaynak eserler olarak değerlendirilir. Mecmuaların farklı amaçlarla kullanılması onların hangi edebi tür içerisinde inceleneceğini netleştirme noktasında belirsizlik doğurmaktadır. Ancak günümüz edebiyat araştırmacıları için farklı çalışma alanları oluşturması sebebiyle ehemmiyeti artmaktadır. İçerik açısından incelendiğinde mecmualar birçok bilim dalının inceleme konusu olabilir.

1 Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Doğuş Yayınları, Ankara, 1960, s. 711.

2 Turan Karataş, Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü, “Mecmua”, Perşembe Kitapları Yayınları, İstanbul, 2001, s. 279.

3 Mustafa Uzun, TDVİA, “Mecmua” maddesi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/mecmua>, Türkiye Diyanet Vakfı Yay. Ankara, 2003, C 28, s. 265-268 (Erişim Tarihi: 01.04.2020).

4 Mehmet Gürbüz, Kâbilî'nin “Sultân-ı Hübâna Münâsib Eş'ar” Adlı Şiir Mecmuası, Doktora Tezi, 2011, s. 1-2.

2. Tarihsel Süreçte Mecmua Geleneğinin Oluşumu ve Gelişimi

Mecmuaların ilk örnekleri İslâm kültüründe hadis derlemeleri sırasında sahife, cüz ve kitap adlarıyla ortaya çıkmıştır. Hadislerin derlenmesi bunların mecmuaların ilk örnekleri olarak kabul edilmesini sağlamıştır. İlk örnekleri belirli bir alana hitap eden mecmualar tarihsel süreçte farklı ilgi alanlarına hitap ederek çeşitlenmiş ve yaygınlaşmıştır⁵.

“Mecmuaların tarihsel süreçte gelişimini tamamlayarak edebiyatımızda ilk örneklerini vermesi 15. yüzyılı bulmuştur. 16. yüzyıldan sonra ise sayıca çeşitlerinin arttığı görülmüştür. Daha çok Osmanlı ve İran sahasında rağbet gördüğü anlaşılan özel mecmuaların kâğıdının kalitesi, rengi, boyutları, cildi, yazısı, tezhibi, şekli gibi vasıfları ve maddi nitelikleri itibarıyla birbirlerinden çok farklı olduğu, bir kısmı düzensiz, âdeta karalama defteri, bir kısmının çok düzenli ve özenli bir sanat eseri niteliği taşıdığı görülmektedir. Düzensiz yazılan mecmuaların çoğu doğrudan derleyicisinin eliyle yazılmış olduğu için okunaksız ve istinsah hatalarıyla dolu, babadan oğula veya elden ele intikal ettiğinden dolayı farklı kişilerin yazısına ve ilgisine göre şekillenmiş, değişik konulara yer veren güvenilirmez metinler halindedir... Derleyeni bilinen mecmualar olduğu gibi birçoğunun derleyeni bilinmemektedir. Pek çoğu bir tür el kitabı mahiyetinde olduğundan fazla rağbet gören ayrıca iddiasız bir isim taşıdığı için kitap yazmaktan kaçınan müellifler tarafından tercih edilen mecmua bundan dolayı Osmanlı dünyasında çok yaygınlaşmış ve ilim dallarına göre çeşitli türlere ayrılmıştır. Bunların başlıcaları şunlardır: Tefsir, hadis, fıkıh-hukuk, fetva, ferâiz, sak, kavânin, muâhedât, kelâm, akaid, tasavvuf, dua, hutbe, vaaz; divan, şiir, nazire, kaside, gazel, na‘t, mehdiye, mersiye, muamma, lugaz, rubai, letâif, destan, lugat-ıstılah; tarih, münşeât-inşa, vefeyât, hatt-ı hümâyün ve telhisler gibi resmi yazılar, biyografi (terâcim); risâle; fevâid; musiki; tıp; havas; astronomi”⁶.

Mecmuanın oluşumda mürettibin var olan malzeme arasından seçerek bir metin oluşturması, orijinal bir metin ortaya koymaması mecmuaların telif eser ve tür olarak kabul edilmesini zorlaştırmıştır⁷.

5 Mustafa Uzun, agm. , s. 266.

6 Mustafa Uzun, agm. , s. 266.

7 Mehmet Gürbüz, age. , s. 3.

3. Mecmuaların Şekil ve İçerik Özellikleri

Mecmuaların şekil ve içerikleri incelendiğinde toplumda yaygınlaşmış ilim dallarına göre çeşitlendiği görülmektedir. Belirli bir konuda yazılacağı gibi farklı konularda yazılmış metinler şeklinde de olabilmektedir. Düzenlenmesinde divanlarda olduğu gibi belli bir tertip esası da yoktur. Mürettibin ilgi ve beğenileri doğrultusunda şekillenmiştir. Mürettip bazen gündelik hayatta kullanacağı düşüncesi ile her türlü bilgiyi buraya kaydeder. Mecmualar derleme niteliğinde eserler olması ile yıllar içerisinde yapılan eklemelerle oluşumuna devam eder⁸.

Mecmualarda mürettibin kültürel birikimi ve aldığı eğitim doğrultusunda Arapça, Farsça ve Türkçe dillerde metinlere yer verilmektedir. “Çoğunlukla ilmî ve dinî konularda derlenmişlerin mensur ve Arapça, edebiyat ve sanat konularındakilerin ise manzum ve Farsça-Türkçe olduğu görülmektedir”⁹. Mecmualara yapılan eklemelerle farklı yazı çeşitlerine ve farklı türden metinlere rastlanmaktadır. Mecmualara derleyiciler tarafından dualar, tarih hesaplamaları, ilaç tarifleri gibi çeşitli eklemeler de yapılmıştır.

4. Mecmuaların Sınıflandırılması Meselesi

Mecmuaların sınıflandırılması üzerine ilk tasnif Agâh Sırrı Levend’e aittir. Türk Edebiyatı Tarihi adlı eserinde mecmuaları “öğretici eserler” başlığı içerisinde ele alır. Levend’in tasnifi şu şekildedir:

1. Nazire mecmuaları,
2. Meraklılarca toplanmış, birer antoloji niteliğinde seçme şiirler mecmuaları,
3. Türlü konulardaki risalelerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
4. Aynı konudaki eserlerin bir araya getirilmesiyle meydana gelen mecmualar,
5. Tanınmış kişilerce hazırlanmış, birçok yararlı bilgileri, fıkraları ve özel mektupları kapsayan mecmualar¹⁰.

Bir diğer tasnif denemesi Günay Kut’a aittir. Günay Kut’un tasnifi ise şu şekildedir:

1. Nazire mecmuaları,
2. Seçme şiir mecmuaları (Mecmua-i eş’ar, mecmua-i devavin),

⁸ Mehmet Gürbüz, age. , s. 5.

⁹ Mustafa Uzun, agm. , s. 267.

¹⁰ Agâh Sırrı Levend, Türk Edebiyatı Tarihi Giriş, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1973, s. 166-167.

3. Aynı konu ile ilgili eserlerin bir araya getirilmesiyle oluşan mecmualar (Mecmua-i edviye, mecmua-i ed'iyeye, mecmua-i tevarih, mecmua-i muammeyat, mecmua-i münşeât, mecmuatü'r-resail gibi),

4. Karışık mecmualar.

Bu tür mecmualar nazım-nesir karışık olabileceği gibi Arapça, Türkçe ve Farsça gibi değişik dillerde de yazılmış olabilir.

5. Tanınmış kişilerce veya derleyeni belli kişilerce hazırlanmış mecmualar¹¹.

Mecmualar üzerine yaptığı araştırmaları ile Mehmet Gürbüz doktora tezinde ve “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi” adlı yazısında mecmuaların ve daha özelde şiir mecmuaları ana başlıklarıyla şu şekilde tasnif etmiştir:

1) Şiirlerin şekil özelliklerine göre oluşturulan şiir mecmuaları (Gazel mecmuaları, kaside mecmuaları, müstezad mecmuaları, matla mecmuaları, beyit mecmuaları, mısra mecmuaları gibi),

2) Şiirlerin konularına göre oluşturulan (tematik) şiir mecmuaları (Tarih mecmuaları, na'at mecmuaları, muamma mecmuaları, lugaz mecmuaları, medhiye mecmuaları, şehrengiz mecmuaları gibi),

3) Nazire mecmuaları,

4) Şairlerin aidiyeti/mensubiyeti esasına göre hazırlanan mecmualar (Aynı zümreye mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar, aynı coğrafyada ya da aynı şehirde yetişmiş veya aynı milliyete mensup şairlerin şiirlerini toplayan mecmualar),

5) Bir mensubiyet ilişkisi gözetmeksizin belirli şairlerin divanlarını/şiirlerini bir araya getirmeyi amaçlayan mecmualar¹².

Bir diğer tasnif denemesi Atabey Kılıç'a aittir. Atabey Kılıç “Mecmua Tasnifine Dair” adlı yazısında mecmuaları şu şekilde sınıflandırmıştır:

1. Cilt ve tertip hususiyetleri bakımından mecmualar,

1.1. Tertip durumuna göre mecmualar (Mürettep mecmualar, mürettep olmayan mecmualar),

11 Günay Kut, “Mecmua”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler), C 6, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1986, s. 170-172.

12 Mehmet Gürbüz, “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, Turkuaz Yayınları, İstanbul, 2012, s. 97-113.

1.2. Mürettip durumuna göre mecmualar (Mürettibi bilinen mecmualar, mürettibi bilinmeyen mecmualar),

1.3. Aynı zümreye mensup şahsiyetlerin eserlerinin toplandığı mecmualar,

2. Şekil bakımından,

2.1. Manzum metinler mecmuaları (Kaside mecmuaları, gazel mecmuaları, nazire mecmuaları, muamma mecmuaları, güfte mecmuaları gibi),

2.2. Mensur metinler mecmuaları (Lugaz mecmuaları, fetva mecmuaları gibi),

2.3. Karışık manzum ve mensur eserler mecmuaları (Fevayid ve eş'âr mecmuaları gibi),

3. Dil bakımından

3.1. Arapça mecmualar,

3.2. Farsça mecmualar,

3.3. Türkçe mecmualar,

3.4. Çok dilli mecmualar,

4. Muhteva bakımından

4.1. Din,

4.2. Tasavvuf,

4.3. İlm-i nücum / fal ve remil,

4.4. Hikâye / latife,

4.5. Hezel ve hiciv,

4.6. Edviye,

4.7. Musiki,

4.8. Hat ve kitâbet,

5) Şahısların tertip ettiği veya şahıslar için tertip edilen mecmualar¹³.

Kütüphanelerimizdeki mecmualar üzerine yapılan çalışmalar devam ettikçe bu alandaki tasnif önerileri de artarak devam edeceği muhakkaktır.

13 Atabey Kılıç, "Mecmua Tasnifine Dair", Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı, Turkuaz Yayınları, İstanbul, 2012, s. 75-96.

Şiir Mecmuaları

Şiir mecmuaları derleyici tarafından nazım türü, şekil birliği ve konu sınırlandırılması aranmaksızın manzum ya da mensur metinlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş eserlerdir. Eserler kütüphanelerde *Şiir Mecmuası*, *Mecmû'a-i eş'âr* veya *Mecmû'atü'l-eş'âr* şeklinde kaydedilmiştir. “Şairler değişik yüzyıllardan, farklı mezhep ve meşreplerden; şiirler değişik nazım şekillerinden, muhtelif uzunluklarda hatta Türkçenin yanı sıra Farsça veya Arapça olabilir. Kimi şiir mecmualarını derleyicilerinin kendileri de şairdir ve mecmuaya kendi şiirlerinden örnekler de alırlar”¹⁴. “Şiir mecmualarının çoğunda ferağ / ketebe / istinsah kaydı bulunmaz. Sebebi derleyen kişinin tabiri caizse tamamen zevklerine göre tuttıkları defterler kabilinden olmasıdır. Aynı nedenle mecmuaların derlendiği tarihin tespiti de çok kolay değildir. Ancak tarihin tespitinde mecmuada şiiri bulunan şairlerin yaşadıkları dönemden, mecmuanın fizikî durumundan (kâğıt, cilt vs.) hareketle en azından tahminde bulunmak mümkündür. Mecmua derleyicisinin düştüğü kimi tarih notları da (varsa) bu hususta işimizi kolaylaştırabilir”¹⁵.

5. Mecmuaların Edebî Gelenek İçerisindeki Roller ve Günümüz

Araştırmacısı İçin Sunduğu İmkânlar

Edebiyat tarihinde ilk örneklerine XV. yüzyıl başında rastlanan şiir mecmuaları, derleyicinin seçmiş olduğu metinleri bir araya getirdiği derleme defterleridir. Mecmuaların tasnif ve sınırlandırmasında da görüldüğü gibi zengin ve kültürel içeriğe sahip olan bu eserler, sadece edebiyat kültürüne değil birçok bilim/sanat dalıyla ilgili verilere ışık tutmaktadır.

Klasik edebiyat araştırmacılarına sunduğu imkân/katkılar çeşitli ve büyüktür. Şiir mecmualarında kaynaklarda geçmeyen şair ve şiirlerin tespiti, yazıldıkları dönemin edebî yapısıyla ilgili bilgiler, divan neşri, derleyicinin edebi kişiliğinin anlaşılması ve dönemin kültürel izlerine rastlanması bu imkân/katkıların birer göstergesidir.

14 M. Fatih Köksal, “Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistemik Tasnifi Projesi (MESTAP)”, *Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul, 2012, s. 409.

15 M. Fatih Köksal, *age.*, s. 409.

“Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü”¹⁶ isimli yazıda şiir mecmualarının kültür tarihi açısından bize sağladığı imkânlar şu şekilde açıklanır:

“1. Mecmualar okuyucu zevki/yüzyılın popüler şiir zevkinin tespitini sağlar. Toplumun çeşitli kesimlerine mensup şiir severlerin rağbet ettikleri şairleri ve şiirlerini ihtiva ederler.

2. Mecmualar, edebiyat tarihine -şuara tezkirelerine- yansımamış belgeler, türler, şairler, manzumeler sunar.

3. Mecmualar üslup ve tahlil çalışmalarına katkı sağlar. Üslup çalışmalarının önemli bir bölümünü teşkil eden bazı kavramların, unsurların, farklı şairlerden örneklerle bir araya getirildiğini görürüz.

4. Mecmualar şairin edebî kişiliğinin tespitine katkı sağlar. Ayrıca şairlerin kimlerden etkilendiğinin tespiti yanında, kimleri etkilediğinin tespiti de mümkündür. Nazire mecmuaları en güzel örnektir.

5. Mecmuaların metin teşkilindeki rolü önemlidir. Mecmualar şairlerin divanının ortaya çıkmasına yardımcı olur. Divan nüshası bulunmayıp da mecmualardan oluşturulan Helâkî Divanı, divan nüshası olmasına rağmen büyük oranda mecmualara dayanarak oluşturulan Amrî divanı gibi”.

M. Fatih Köksal’a göre mecmuaların önemi, edebiyat araştırmacılarına sunduğu imkânlar ve edebiyat tarihine katkısı şu şekildedir:

“1. Kaynaklarda adı geçmeyen, unutulmuş şairlerin şiirlerine mecmualarda rastlamak mümkündür.

2. Bilinen şairlerin bilinmeyen/ divanlarında bulunmayan şiirlerine rastlamak mümkündür.

3. Şairlerin divanlarındaki şiirlerinin farklı şekillerine (fazla veya eksik beyitler, nüsha farkları vs.) tesadüf edebiliriz.

4. Mecmualar arasında bilinmeyen, varlığı bilindiği hâlde nüshası tespit edilemeyen eserlerle de karşılaşılır. Özellikle kırk hadis, miraciye, yüz hadis, mevlid, şehrengiz vb. fazla uzun olmayan türler.

16 Yaşar Aydemir, “Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü”, Bilig 19/ Güz, 2001, s. 148-153.

5. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekilleri, bilinen nazım şekillerinin örneği görülmeyen kafiye tipleri, farklı bend yapıları; yeni türler, edebiyatımızda kullanımına rastlamadığımız aruz kalıpları vb. örneklerle de mecmualarda karşılaşılabiriz.

6. Mecmualarda, zaman zaman şairlerin hayatıyla ilgili önemli bilgileri de yakalama imkânı vardır.

7. Bazı şiir mecmualarında, başka şairlerin de şiirleri bulunmakla beraber, özellikle bir şairin şiirlerinin yoğun olduğu görülür. Derleyeninin şair olduğu bir şiir mecmuası edebiyat tarihi araştırmalarına katkısı bakımından kuşkusuz daha kıymetli sayılır.

8. Mecmualar -bir kısmı kendisi de şair olan- şiir sever kişiler tarafından tertip edilen eserlerdir. Bu itibarla derleyeni belli kişiler tarafından toplanan mecmualarda o şahsın / şairin zevklerini fark ederken, dönemin genel beğeniyle ilgili önemli ipuçları da yakalamak mümkündür.

9. Şiir mecmualarında genel olarak dönemin zevklerini, edebî tercihlerini vs. anlamak kabil olduğu gibi ferdî temayüllerin de izini sürmek mümkündür. Nazire mecmuası olmasa da kimi mecmualarda nazire şiirler bulunduğundan şairler arasındaki etkileşimi, teselsül bağlarını takip etmek de mümkün olur.

10. Mecmualarda çok sık rastladığımız edebiyat dışı kimi konular da ayrıca ele alınması gereken önemli noktalardır. Sosyoloji, tarih (özellikle kültür tarihi), kültürel antropoloji, dinler tarih, halkbilim gibi farklı bilim dallarından kişilerin de ilgi alanına giren çeşitli dualar, otlarla ilaç yapımı, tılsım vb. kayıtlar Türk milletinin kültürel değerleridir¹⁷.

6. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Mecmualar üzerine çalışma yapılmaya muhtaç alanlar arasındadır. Çalışmanın amacı, “Millet Yazma Eserler Kütüphanesi, Ali Emiri Kitaplığı, Manzum 752 (34 AE Manzum 752)” numaralı şiir mecmuasının transkripsiyonlu metnini ortaya koymak, bu metin üzerinde inceleme yapmak ve MESTAP’a göre tasnif ve dökümünü eklemektir. Çalışma ile mecmua çalışmalarına bir yenisi daha eklenmiş olacak ve alanın araştırmacılarına birinci elden kaynak sağlanacaktır.

MESTAP tablosu oluşturulurken aşağıdaki yöntem izlenmiştir:

17 Fatih Köksal, age. , s. 409-431.

Manzum metinler için tablonun her satırında -her satır bir şiire ayırmak üzere- şu bilgilerin bulunduğu 8 sütun bulunmaktadır:

1. sütunda: Sayfa/varak numarası
2. sütunda: şairin mahlası
3. sütunda: Matla" beyti (bendi)
4. sütunda: Makta" beyti (bendi)
5. sütunda: Nazım şekli/birimi
6. sütunda: Nazım türü
7. sütunda: Vezni
8. sütunda: Açıklamalar (Şiir ve şairle ilgili özel durumların belirtilmesi, şiirde kullanılan başlıkların yazılması... vb.)

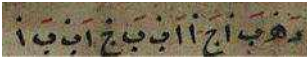
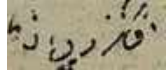
BİRİNCİ BÖLÜM MECMUA ÜZERİNE TESPİTLER

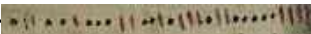
1. Mecmuanın Nüsha Tavsifi

Millet Kütüphanesi Ali Emiri Koleksiyonunda kayıtlı olan 752 numaralı mecmua 47 varaktan oluşmaktadır. Mecmuanın kim tarafından derlendiği bilinmemektedir. 25a sayfasına düşülen *Sene 1210/1795-96* tarihi ve 40a sayfasındaki *Merhum Selim* başlığından hareketle mecmuanın III. Selim'in ölüm tarihinden (1808) sonra derlendiği düşünülmekle birlikte istinsah tarihi hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Kütüphane kataloğunda "Mani Türkü ve Şarkı" adıyla kaydedilen mecmuanın mıklepli, meşin bir ciltle kaplı olduğu bilgisi verilmiştir.

Fizikî bakımdan oldukça iyi durumda olan eserin yapısal bütünlüğü bozulmamıştır. Eksik ya da yırtılmış yaprağı olmayan eserin tamamı aynı tür kâğıttan oluşmaktadır. Varak esasına dayandırılarak, baştan sona kadar Arap harfleri ile numaralandırılan eserin rakamları sayfanın sol üst köşesine yazılmıştır. Mecmua nesih hattıyla, okunaklı bir şekilde yazılmıştır.

Eser de toplam üçü muhabbet-nâme biri ilaç tarifi olmak üzere 3 mensur metin ile birlikte 551 manzum eser bulunmaktadır.

Zahriye bölümünde "Üstden hesâb edip 3 7 9 6 1 yekûnun evvel bilmek" başlıklı bir ibare vardır. Bu ibarenin altında Arap rakamları ile hesaplama işlemleri yapılmıştır. 1a sayfasının sağ üst köşesine harfleri yazılmıştır. Bunun altına "Ayaşofyanîñ binâsına olan meşârif-i mim'ârâna emîn-i binâ kavlince üç yüz sebîke altın harc olunmuşdur. Her sebîkesi üç yüz biñ filori taḥmîn olunmuş idi. Şolaḡ-zâdede taḥrîr olunan ḡavl-i eṣaḡḡ budur. El-'uḡdetü 'ale'r-râvî. Temmet" şeklinde bir metin bulunmaktadır. Bunun altına ise "Sarây-ı Cedîdiñ binası İslâmbol'da küffâr zamânında Zeytûnluḡ demekle ma'rûf mânend-i bâḡ-ı İrem olan maḡalle mübâşeret olunup sekiz yüz seksen üç târiḡinde itmâma ermişdir." ifadeleri yazılmıştır. Bu metnin altında Diyarbakırlı Ali Emiri Efendi'ye ait olduğu düşünülen bir mühür bulunmaktadır. Mührün altında "İzzetli sa'âdetli efendim sulṡânım ḡazretleri zamâne âfetlerinden

almaktadır. Sayfanın üst kısmında “*Yā vāšīle’l- ma‘ šūqayni/Rāḥati’l-‘aşkı muḥālī*” şeklinde iki satır halinde yazılmış harekeli bir ibare; onun altında “*Meşelā otuz ādem bir gemide olup on beşi İslām ve on beşi kāfir olsa fırtına olduğda gemiden deryāya ādem atılmaḵ murād olunsa tokuz ra‘d edip tokuzuncu ādemi deryāya atıkda cemi‘an kāfirler atıp bu tertip üzerine:* ” şeklinde bir kayıt düşülmüştür. Onun altında “*Ḥalefet fīke zevce ‘acūzin keyfete feleḥu. Tersinden daḥī kırat olunur.*” şeklinde Arapça bir cümle yer almaktadır.

1b ve 2a sayfalarında cetvelle çizilmiş, kırmızı renkli ve süslemesiz bir serlevha bölümü yer almaktadır. Bu bölümünde yer alan müfred beyitler, üçgen ve dikdörtgen formunda yazılmıştır. Sonraki sayfalarda cetvel bulunmamaktadır. 2b ve 3a sayfalarında Arapça harfler ve Farsça günler bulunmaktadır. 3b ve 4a sayfalarında ise meyve isimleri not alınmıştır. 4b sayfasında *Seyr-nâme* başlığı altında tekerlemeler kaleme alınmıştır. 5a, 6b ve 26a sayfalarında *Muhabbet-nâmeler* bulunmaktadır. 25a sayfasına (Sene 1210/1795-96) tarih düşülmüştür. 40b sayfasında ilaç tariflerine yer verilmiştir. 41a ve 41b boş bırakılmıştır. 46b sayfasında Farsça ay, gün ve sayılar yer almaktadır. Kapak sayfasına tekâbül eden 47a sayfasında anlam karşılığı olmayan söz grupları bulunmaktadır.

Mecmuada Türkçe şiirlerin yanı sıra Arapça mısralar yer almaktadır. Bunula birlikte iki tane farsça beyt not alınmıştır. Metinleri birbirinden ayırmak için bazı şiirlerin aralarına *temmet* ifadesi kullanılmıştır. Bazı manzum metinlerin başına nazım türü ya da şekline işaret eden başlıklar yazılmıştır. Şiirlerin nakaratları çoğunlukla tekrar yazılmamış, bunun yerine *eyzan* yazılarak tekrar olan kısımlara işaret edilmiştir. Kendinden öne yazılmış aynı şaire ya da aynı nazım şekline sahip bazı beyitleri belirtmek amacı ile *velehu* başlığı kullanılmıştır.

Mecmuda derleyicinin kim olduğuna dair herhangi bir kayıt bulunmamaktadır. Eserin içeriği üzerine yapılan incelemelerden hareketle derleyiciye ilişkin bazı tahminler yapmak mümkündür. Eserin şekil özelliklerine bakılarak gündelik hayata dair ilaç tarifleri, hesaplamalar ve fallara ait sembollere yer vermesinden dolayı derleyicinin sanatsal bir amaç gütmeyeceği söylenebilir. Eserde Arapça ve Farsça ibarelere yer verilmesinden derleyicinin Arapça ve Farsça öğrenme sürecinde olduğuna dair tespitler yapılabilir. Bununla birlikte eserin başında yer alan Ayasofya’nın yapımı ile ilgili not düşülmüş olması şairin dönemin olaylarına dair bilgisi olduğunu göstermektedir.

Eserine aldığı şiirlerin hikmet içerikli konulardan seçilmiş olması derleyicinin öğüt verme amacı güttüğünü “bedevîyiz” redifli şiirle birlikte Rifâ’îlik ile ilgili şiire yer vermiş olması derleyicinin Bedevî tarikatına mensup olabileceğini düşündürmektedir. Şiirlerin çoğunluğunu Halk şairlerinden seçmesi ve Halk geleneğinin bir ürünü olan Karagöz ve Hacivat metinlerinden örneklere de yer vermesi, derleyicinin Halk Edebiyatı geleneğinden etkilendiğini göstermektedir.

2. Mecmuanın Muhtevası

2.1 Mecmuada Yer Alan Şairler ve Kullandıkları Nazım Şekillerinin Sayıları

Mecmuada farklı edebî geleneklerin ürünü olan toplam 551 manzume yer almaktadır. Bunlardan bazılarının şairi tespit edilememiştir. Şairi tespit edilen 169 manzumedan Aşık Ömer’e ait olan 147-330 numaralı, Hâtemî’ye ait 78-149 numaralı şiirler ile birlikte 4 şiir tekrar etmektedir.

En çok şiiri bulunan şairler sırasıyla Âşık Ömer (21) ve Gevherî (20)’dir. Mecmuada yer alan şairler ile şiirlerin nazım şekil ve şiir sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Mecmuada Yer Alan Şairler, Nazım Şekilleri ve Sayıları		
Sıra No	Şair Adı	Nazım Şekli ve Şiir Sayısı
1.	Agehî	Müfred (2)
2.	Ahî	Gazel
3.	Âşık Hasan	Koşma
4.	Âşık Hüseyin	Koşma
5.	Âşık Ömer	Murabba (15), Gazel(2), Müseddes, Muhammes, Semai, Koşma
6.	Âşık Pehlivan	Koşma
7.	A’tâ	Müseddes
8.	Azmî	Terc-i Bend
9.	Bakî	Gazel(2)

10	Beliğ	Müfred
11.	Cemalî Çelebî	Müfred (3)
12	Cevrî	Müfred
13	Cinânî	Müfred
14	Çavuşoğlu	Koşma
15	Derzî-zâde Ulvî	Gazel(7), Müfred(2)
16	Edirneli Ahmet Rüşdî	Müfred
17	Erzurumlu İbrahim Hakkı	Murabba
18	Fânî	Müfred
19	Fevzî	Müfred
20	Figânî	Müfred
21	Fuzûlî	Gazel, Müfred
22	Gedâyî	Koşma
23	Gevherî	Koşma(15), Murabba, Sema'i(4)
24	Gubârî	Nazım şekli tespit edilememiş şiir
25	Hakîm Efendi	Nazm
26	Halîl	Mesnevi
27	Haşim	Müfred (5)
27	Hatemî	Müfred(2) ¹⁸
29	Hayretî	Gazel (1)
30	Hicabî	Gazel (1)
31	Hurşid Beğ	Koşma
32	Kabûlî	Gazel (1)
33	Kemâl Paşa-zâde	Nazım şekli tespit edilememiş şiir(2)
34	Kul Nesimî	Koşma
35	Kuloğlu	Koşma
36	Levhî	Nazım şekli tespit edilememiş şiir
37	Mahtumî	Koşma

¹⁸ Mecmuada aynı beyt iki kere kaydedilmiştir.

38	Mazlumoğlu	Muhammes (1)
39	Mezâkî	Gazel
40	Mihrî	Murabba
41	Mustafa Han	Nazm
42	Nâbî	Gazel(2), Kıt'a, Müfred(5), Ruba'î
43	Necatî	Nazım şekli tespit edilememiş şiir(2)
44	Nedim	Müfred
45	Nesîmî	Kaside , Gazel
46	Neş'et	Murabba
47	Nurî	Gazel, Müfred
48	Râgıp Paşa	Nazm
49	Ramî	Müstezad
50	Râsîh	Gazel (2)
51	Rezmî	Gazel
52	Rifâtî	Gazel
53	Ruhî	Müfred(3)
54	Sâbit	Müfred
55	Sadî-Şirâzî	Müfred
56	Sâmî	Müfred
57	Selman	Gazel
58	Sıdkî Efendi	Koşma, Nazm
59	Sultan Selim	Gazel(2) Nazım şekli tespit edilememiş şiir
60	Şükûfî	Muhammes
61	Ta'lî	Gazel
62	Tecellî	Gazel (6)
63	Tıflî	Murabba
64	Tîğî Beğ	Müfred
65	Ubeydî	Müfred
66	Vâsîf	Müsemmen
67	Vehbî	Gazel (1), Koşma(1), nazım şeklitespit edilememiş şiir (3), Ruba'î (1)

68	Veysî	Müfred (2)
69	Yahyâ	Müfred
70	Yunus	Koşma(2)Gazel(3)
71	Zatî	Müfred
72	Zeyneb Hatun	Nazım şekli tespit edilememiş şiir
73	Zühre	Gazel(1)

2.2. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri¹⁹

Âgehî

Asıl adı Mansur olan şair, Vardar Yenicesi'nde doğmuştur. Hangi tarihte doğduğu bilinmemektedir. Çeşitli kadılık ve müderrislik görevlerinde bulunmuştur. İstanbul'da kadılıktan azledildikten sonra 1577 yılının Temmuz/Ağustos ayında vefat ettiği bilinmektedir. Denizcilik terimleri kullanarak yazdığı “keştî kasidesi” olarak da bilinen kaside ile tanınmış olan Âgehî, güzel ahlaklı ve iyi bir şairdir. Bu kaside sayesinde Dîvân şiirine yeni kelimeler kazandırarak üslubun genişlemesini sağlamıştır. Kaba bir terminolojiye sahip gemici dilini geleneğin içine dâhil etmeyi başarmıştır. Bu kazanımlarına rağmen şiirlerine yalnızca mecmualardan ulaştığımız Âgehî'nin mürettep dîvânı bulunmamaktadır (Pektaş, 2013).

Âşık Ömer

Doğum yeri ve tarihi konusunda pek çok ihtilaf olan şairin hayatı hakkında kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak 17. yüzyılda doğduğu tahmin edilmektedir. Aydın, Konya ve Kırım olmak üzere doğum yeri hususunda üç farklı görüş bulunmaktadır. İstanbul ve Kırım'da öldüğü ve metfun olduğu hakkında da ihtilaflar bulunmaktadır. Şairin Ömer ve Âşık Ömer olmakla birlikte Adlî, Derviş Nihanî, Vehbî ve Vechî mahlaslarını da kullanmıştır. Hem hece hem de aruz ölçüsüyle 1500 civarında şiiri bulunduğu tahmin edilen şairin *Divan*'ı bulunmaktadır (Duymaz, 2014).

¹⁹ Mecmuada yer alan şairlerin biyografileri Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü (TEİS)'nden özetlenerek alınmıştır.

Bâkî

Fatih Camii müezzinlerinden Mehmed Efendi'nin oğlu olan Bâkî, İstanbul'da doğmuştur. Asıl Mahmud Abdülbâkî'dir. Bâkî medrese öğrenimi sırasında saraç çırağı olarak çalışmıştır. Bâkî, Sultan Süleyman'a bir kaside yazarak kendini takdim etmiştir. Bu vesile ile ihsan ve takdir görmüştür. Müderrislikte yükselen Bâkî, 1573'te Sahn Medresesine müderris olmuştur. Devrinin büyük âlimleri arasında sayılırdı. Kanuni'ye olduğu gibi Sultan Selim'e de şiirlerini takdim etmiştir. Bâkî'yi başarılarında dolayı kıskananların ürettiği bir dedikodu üzerine devrin padişahı tarafından İstanbul'dan uzaklaştırılır ve farklı yerlerde müderrislik yapmakla görevlendirilir. Bu görevlerden sonra Anadolu ve Rumeli kazaskerliğine atanır. Şeyhülislamıktan başka yükseleceği makamı kalmayan Bâkî bu görevden alınır. Hayatı boyunca dört padişah dönemi gören ve her devirde de en büyük şair olmayı hak eden Bâkî, 1600 yılında vefat eder. Cenaze namazı şeyhülislamıktaki rakibi olan Sunullah Efendi tarafından kıldırılır. Türk dilinin şiir tecrübesini en iyi şekilde kullanan Bâkî pek çok eserinde bu tecrübeyi en iyi şekilde aktarmıştır. Bu eserlerinin başında *Dîvân*'ı gelmektedir. *Me'âlimü'l-Yakîn Fî-Sîreti Seyyidi'l-Mürselîn*, *Fezâ'ilü'l-Cihâd*, *Fezâ'il-i Mekke*, *Hayatü'l-kulub bi-Rivayati Ebi Eyyub* ise tercüme ve mensur türde yazdığı diğer eserleridir (Macit, 2014).

Belîğ

Mora Yenişehir'de doğan şairin asıl ismi Mehmed Emîn'dir. Öğrenimine Yenişehir'de başlayıp sonrasında İstanbul'da devam etmiştir. Medrese eğitiminde sonra İstanbul'un çeşitli yerlerinde kadılık yapan şair, kıymetinin bilinmediğini düşünerek taşraya tayinini istemiştir. Memleketi de dâhil olmak üzere farklı taşra bölgelerinde görev yaptıktan sonra 1760-61 yılında Eski Zagra'da vefat etmiştir. Belîğ mahlası ile yazan şair sık sık Bursalı İsmail Belîğ ile karıştırılsa da bir şiirinde kullandığı Emîn Belîğ ifadesinden dolayı tespit edilmesi kolaylaşmıştır. Ebuuzziya Tevfik tarafından çalışılan *Dîvân*'ı bilinen tek eseridir (Demirel, 2013).

Cemâlî

16. yüzyıl şairlerinden Cemâlî, Defterdâr-zâde Ahmed Cemâlî Çelebi olarak anılır. İstanbul'da doğmuş, öğrenim görmüş ve devlet hizmetlerinde bulunmuştur. 991/1583

yılında İstanbul'da ölmüştür. Gelibolulu Âlî matlalarının meşhur olduğunu, kendine has tarzı ve mesel söylemede hünerli olduğunu söylemiştir. Hasan Çelebi de onun hezel ve mutayebede güzel şiirlerinin olduğunu ve bu tarzın tek sahibi olduğunu eklemiştir. İyi bir şair olduğu devrinde ve daha sonra tekrara gelmiştir. *Metâli'-i Cemâlî, Risâle-i Durûb-ı Emsâl, Şehr-engîz-i İstanbul, Şehr-engîz-i Siroz, Denâ'et-nâme-i Cemâlî* ve *Berây-ı Kimyâ* isimli eserleri mevcuttur (Kaplan, 2014).

Cevrî

17. yüzyıl şairi Cevrî'nin asıl adı İbrahim'dir. İstanbullu şair iyi bir tahsil görmüştür. Bazı kaynaklarda Divan-ı Hümayun kâtiplerinden olduğu, sonrasında hattatlık yaptığı belirtilirken bazı kaynaklarda ise sadece hattatlık yaptığı söylenir. Döneminde ve sonrasında isminden çokça söz ettirmeyi başarmıştır. Arifane şiirler yazan şair, Mevlânâ'ya hayrandır. Nef'î, Atâyî, Dervîş Meyyâl, Mezâkî, Ârâmî gibi şairlerle aynı meclislerde bulunmuştur. Bazı şiirlerinde özellikle Nef'î, Na'îlî, Nevres-i Kadîm, Vecdî ve 16. yüzyılın önemli isimlerinden Bâkî'nin etkisi hissedilir. Eserleri şu şekildedir: *Dîvân-ı Cevrî, Selîm-nâme, Hilye-i Çehâr Yâr-ı Güzîn, Hall-i Tahkîkât, Aynü'l-Füyûz, Melhame, Nazm-ı Niyâz, Beyân-ı A'dâd-ı Sıfathâ-yı Nefs-i İnsânî* (Atik, 2013).

Cinânî

16. yüzyıl şairlerinden Cinânî, Bursa'da doğmuştur. Asıl adı Mustafa olan şair bazı kaynaklarda "Cenânî" olarak geçmektedir. Mulazım, kalem kâtipliği, kassamlık, müderrislik, şeyhülislamlık ve piraye-bahş görevlerinde bulunmuştur. Şakacı ve nüktedan olmasının yanında bazı fiziksel özellikleriyle anılan şair, bu özellikleriyle ilgili latifâne bir üslupla şiirler kaleme almıştır. Geniş kitlelerce okunmasının sebeplerinden birisi nüktedanlığıdır. Şiirlerinde kullandığı dil ise çoğunlukla sade ve akıcıdır. Atasözü ve deyimlerden oldukça sık faydalanan şairin *Divan, Riyâzü'l-cinân, Cilâü'l-kulûb* ve *Bedâyiü'l-Âsâr* isimli eserleri vardır (Ünlü, 2013).

Derzî-zâde Ulvî

Derzî-zâde lakabıyla da bilinen İstanbullu şair Ulvî'nin asıl adı Mehmed'dir. İlmiye sınıfından bir baba ve cariyeye sınıfından bir annenin oğludur. Ulvî ve kardeşi şair Re'yî'nin ilköğrenimlerini babalarından aldıkları ve inşa kurallarını ondan öğrendikleri aktarılır.

Semaniye Medreseleri'nde uzun yıllar eğitim gören şair bu esnada devrinin âlimleriyle oturup kalkma imkânı da bulmuştur. Manisa'da bulunduğu sırada Turak Çelebi sayesinde Şehzâde Selim'e kendini takdim etme bularak Şehzâde'nin ihsanlarına mazhar olur. Turak Çelebi'nin katli ardından yazdığı beyti Kanûnî Sultan Süleyman'ın kulağına gidince Sultan, şairin de katledilmesini emreder. Ulvî bu emir üzerine uzun süre ortadan kaybolmuştur. Mersiyede yer alan yönetimin aksayan yönlerine eleştiriler ve bu eleştirilerin sert bir üslupla yapılması şiirlerinin dikkat çekici yönlerindedir. Şair II. Selim'in tahta çıkmasıyla birlikte sürgününe son vererek Padişah'ın himayesine girer. Uzun yıllar sürgünde yaşaması sebebiyle vehim hastalığına yakalanması sebebiyle şaraba bağımlı hale gelmiş ve çevresi git gide azalarak yalnızlaşmıştır. Ömrünün son demlerini hasta ve yalnız geçirmiştir. 1585 yılında İstanbul'da ölen Ulvî, Galata Mezarlığı'na defnedilmiştir. Yurt içinde ve yurt dışında pek çok kütüphanede nüshası bulunan en önemli eseri *Dîvân*'ıdır (Şahin, 2014).

Edirneli Ahmet Rüşdî

19. yüzyıl şairi olan Rüşdî'nin asıl adı Ahmed'dir. Hacı Ahmed Efendi olarak anılır. Edirne'de doğmuştur. Ceride Nazırlığı görevinde bulunmuş, Eyüp mollalığı görevine gidmeden Edirne'de vefat etmiştir. Edirne Uzunkaldırım'da şair Dânişî'nin yanına defnedilmiştir. Şairliği hakkında çok bilgi yoktur. Hattatlık yaptığı, talik yazıda usta olduğu bilinir (Aksoyak, 2014).

Enderunlu Râsih

Enderun'da mehterbaşı ve ser-zurnazenlik yapmış olan Osman Ağa'nın oğludur. İstanbul'da doğan şairin asıl adı İbrâhîm Râsih'tir. Doğum tarihi bilinmemektedir ancak yaşadığı devrin Sultan I. Abdülhamîd Hân'ın son dönemlerine denk geldiğini ifade eden aktarımlar vardır. Buradan hareketle 18. yüzyılın son çeyreğinde doğduğu bilgisi edinilebilir. Sarayda yetişmiş olan şair, gençken Enderun'a alınarak çeşitli görevlerde bulunmuştur. 1838 yılında İstanbul'da vefat eden şairin mezarı Rumeli Hisarı'nda bulunmaktadır. Enderunlu Râsih adıyla anılan şair, aynı zamanda İzzet ve Sâmi mahlaslarını

kullanan şairin kardeşidir. Fatîn tezkiresinde onun makbul ve muteber bir şair olduğundan bahsetmektedir. Günümüze ulaşan ve bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Yekbaş, 2014).

Erzurumlu İbrahim Hakkı

18. yüzyıl şairi Erzurumlu İbrahim Hakkı olarak bilinir. 2 Muharrem 1115/18 Mayıs 1703 tarihinde Erzurum'da doğmuştur. Naklî ilimleri, matematik, astronomi gibi akli ilimleri babasından öğrenmiştir. Babasının ölümüyle tasavvufa yöneldiği bilgisi vardır. İstanbul'da saray kütüphanesinde çalışırken I. Mahmud'un iltifatına mazhar olmuştur. Eserlerinde genellikle Hakkî bazen de Fakîrî mahlasını kullanmıştır. Manzum çalışmalarında bazen ayet, hadis ve iktibaslara yer vermiş, tasavvuf, itikad, eğitim, tecvid, sözlük, tabiat felsefesi gibi birçok konuda eser yazmıştır. Eserlerinde -başta Ma'rifetnâme olmak üzere- genellikle nasihatlerde bulunmuştur. *Dîvân (İlâhi-nâme)*, *Ma'rifetnâme*, *İrfâniye*, *İnsâniye* ve *Mecmû'atu'l-Me'ânî* onun eserleridir (Ceviz, 2015).

Fevzî

17. yüzyılda yaşamış iki tane Fevzî mahlaslı şairin bulunur. Asıl adı Mehmed olan Bosna'da doğmuştur. İstanbul'da tahsil yapmış, saray kâtibi olmuştur. Asıl adı Hacı Mehmed olan şair, İstanbulludur. İstanbulî Mehmed Ağa olarak anılır. Tezkirelerde Fevzî mahlaslı, iki farklı şairden söz edilse de *Dîvân*'dan elde edilen bilgiler ışığında tezkirecilerin bilgileri karıştırdığı anlaşılır. Şairin Bosnalı olup İstanbul'a yerleştiği düşünülebilir. Şair, kendi şiirlerini övmüştür. Safâyî onun nazım ve nesirde başarılı olduğunu kaydetmiştir. Sebki Hindî akımına bağlı gazeller kaleme almıştır. Fevzî'nin tek eseri, elde üç nüshası bulunan *Divan*'ıdır (Kaplan & Şenödeyici, 2015).

Figânî

16. yüzyıl şairlerinden Figânî'nin asıl adı Ramazan'dır. Trabzonlu şairin ölüm tarihi 938/1531-32'dir. Âşık Çelebi, medrese eğitiminden sonra yaradılıştan gelen yetenekle şiir yazmaya başladığını belirtmiştir. Tıp tahsili yaptığı bilinir. Genç yaşta şiir yazmaya başlayan şair, ilk şiirlerinde Hüseyinî mahlasını kullanmış daha sonra Figânî mahlasını tercih etmiştir. Mohaç galibi İbrahim Paşa'nın Budin'den getirttiği heykelleri İstanbul'da diktirmesi üzerine yazmış olduğu Farsça "Bu cihana iki İbrahim geldi, biri putları kırdı, biri dikti" anlamındaki Farsça beyti sebebiyle otuz yaşına gelmeden asılarak öldürülmüştür.

Kasidelerinin çok güçlü olduğu birçok tezkireci tarafından kayda alınmıştır. Birçok şiir mecmuasında şiirlerine yer verilmesi şairin hem yetenekli hem şöhretli olduğunun göstergesidir (Köksal, 2014).

Fuzûlî

Iraklı şair Fuzûlî'nin asıl adı Mehmed, babasının adı ise Süleyman'dır. Doğum yeri ve tarihi bilinmeyen şairin Türkçe Dîvânı'nın girişinde yer alan "menşe ve mevlidim Irak" ifadesinin ebced karşılığı hesaplanmış neticesinde çıkan 888/1483 sonucunun da doğum tarihi olabileceği düşünülmüştür. İlköğrenimini babasından aldığı tahmin edilmektedir. Eserlerinden hareketle üç farklı siyasi iktidarın vatandaşı olduğu ve bağlı olduğu hükümdarlara övgü şiirleri yazdığı görülür. Bağdat'ın fethiyle birlikte Kanûnî Sultan Süleyman'la temas etme imkânına sahip olan Fuzûlî, Sultan da dâhil olmak üzere pek çok devlet büyüğüne kasideler yazmıştır ancak istediği gibi bir himaye almayı başaramamıştır. Bağdat'ın fethinden ölümüne kadar (1534-1556) geçen zaman içinde Fuzûlî'nin ömrünü nerelerde geçirdiği tam olarak bilinmemektedir. Onun bazı şiirlerinde Bağdat'ı övdüğü, bazı şiirlerinde ise Bağdatlıları eleştirdiği ve ömrünün o bölgede geçmesine hayıflandığı görülür. Şair yukarıda bahsi geçen türbedarlık görevi dolayısıyla Kerbela ve Necef'te bulunmuş olmalıdır. Hz. Hüseyin'in türbesinde türbedarlık yapan Fuzûlî, 1556 yılında vefat edildiğinde vasiyeti üzerine türbenin yanına defnedildiği düşünülmektedir. Dîvân edebiyatının zirvesinde yer alan şairlerden biri olan Fuzûlî, hem nazımda hem de nesirde ustalığını kanıtlamıştır. Arapça, Farsça ve Türkçe olmak üzere üç dilde manzum ve mensur türde pek çok eser kaleme almıştır. *Türkçe Fuzûlî Dîvânı*, *Leylâ ve Mecnûn*, *Beng ü Bâde*, *Hadîs-i Erbain Tercümesi*, *Sohbetü'l-Esmâr*, *Hadikatü's-Süedâ*, *Mektuplar*, *Farsça Fuzûlî Dîvânı*, *Heft-câm (Sâkinâme)*, *Sıhhat u Maraz (Hüsn ü Aşk)*, *Rind ü Zahid*, *Risâle-i Muamma*, *Matla'u'l-İtikâd fî Marifeti'l-Meb-de ve'l-Me'âd* eserleridir. Arapça dîvân tertip ettiği söylene de günümüzde tespit edilen yalnızca on bir adet Arapça kasidesi bulunmaktadır (Macit, 2013).

Gevherî

17. yüzyıl şairlerinden olan Gevherî'nin asıl adı Mustafa ve Ali olarak geçmektedir. Doğum/ölüm tarihi ve nereli olduğu hususunda tartışmalar olsa da şairin İstanbullu olduğuna dair görüşler genel kabul görmektedir. Şiirlerinin bazıları tezkirelere girmiştir.

Türk saz şairleri arasında Âşık Ömer'den sonra en çok şiiri bulunan âşıktır. Üretken olmasının yanında eğitimidir. Aruzlu şiirlerinde Arapça ve Farsça tamlamalar fazladır. Hece ile yazılmış olanlar ise sade ve anlaşılırdır. Musikişinas olan şair, şiirlerini çeşitli makamlarla bestelemiştir. Gevherî'nin şiirlerini topladığı *Divan*'ı henüz bulunamamıştır. *Mecmua-i Eş'ar-i Gevherî*, *Mecmûatü'l-eş'âr*, *Şükrü Fılat Mecmuası* ve çeşitli cönklerde şiirlerine rastlanmıştır. Gevherî konusunda çalışanlar onun çeşitli kütüphanelerdeki şiirlerini bir araya getirmişlerdir. 1928 yılında Sadettin Nüzhet Ergun'la başlayan bu çalışmalar 1984 yılında Şükrü Elçin'le zirveye ulaşmıştır (Alptekin, 2015).

Gubârî

16. yüzyıl şairlerinden Gubari hakkında Rumeli Horpeşte kasabasından olduğu dışında bir bilgi bulunmamaktadır. Sesinin güzelliğinden bahsedilen şairin edebi özelliklerinden bahsedilmemiştir.

Hakîm/Hekîm Efendi

17. yüzyıl şairlerinden olan Hakîm'in asıl adı Mehmed'dir. İstanbul'da doğmuştur. Saatçi Hüseyin Efendi'nin oğlu olduğu için Saatçi-zâde unvanıyla tanınır. Âlim olan şair uzun süreli seyahatlere çıkmış, Anadolu, Rumeli, İran ve Arabistan'ın her yerini gezmiştir. Melâmî ve rind karakterli olan Hakîm'in şiirleri latif ve tatlı olarak anılmıştır (Aksoyak, 2015).

Hâşimî

17. yüzyıl şairi Hâşimî, Bakkâl-zâde Seyyid Mehmed Çelebi olarak anılır. Bursalı olan şair, kadılık ve saraçlık yapmıştır. 948/1641'den sonra öldüğü bilgisi vardır. Sultan I. Ahmed ve damadı Nasuh Paşa'nın yakınında olduğu bilgisi vardır. Şair, Bayramiye tarikatına mensuptur. Şairin ta'lik yazı, muamma ve tarih düşürmede özel bir yeteneği vardır. Kaynakların çoğu sadece *Dîvân*'ından bahseder. Fakat Agâh Sırrı Levend'in bulduğu *Mihr ü Vefâ* isimli bir mesnevisi de vardır (Yıldız, 2014).

Hâtemî

16. yüzyıl şairlerinden Hâtemî'nin asıl adı İbrahim'dir. Edirneli şair ömrünü zevk ve safa içinde eğlence meclislerinde geçirirken daha sonra bu alışkanlıklarını ve sipahiliği terk

ederek Arap ve İran'a seyahat etmiş, hacı olmuştur. III. Selim'e sunduğu bir kasideyle padişahın Mâtemî olan mahlasını Hâtemî olarak değiştirdiği bilinir. *Divan*'ının herhangi bir nüshası bilinmemektedir. Sayıca fazla ve renkli gazellerinin, başarılı kasidelerinin, aruz, kafiye ve muammayı iyi bilip devrinde meşhur bir şair olduğu bilgisi vardır (Köksal, 2013).

Hayretî

16. yüzyıl şairlerinden olan Hayretî'nin asıl adı Mehmed'dir. Kaynaklarda Mehmed Şah, Mehmed Çelebi ve Baba Hayretî olarak da geçer. Vardar Yenicesi'nde doğmuştur. Hayatının son yıllarında gözlerinin görmediği ve bu halde 941/1534-1535 yılında Vardar Yenicesi'nde öldüğü bilinir. Ünlü Mevlevî şeyhi Yusuf-ı Sîneçâk'ın kardeşi olan Hayretî, mutasavvıf bir şair olarak bilinmektedir. Derviş meşrep, Caferî mezhebine bağlı, rind kişilik olarak da tarif edilir. Devrinde önemli olan *Divan*'ı ölümünden sonra da fal bakımında kullanılmıştır. Sade, samimi, aşıkâne, dervişâne, rindâne ve hoş giden gazelleri vardır. Şiirlerinde şekil bakımından sanat endişesi yoktur bununla birlikte bazen zevk-perest bir şair bazen de mistik bir derviş hüviyetine bürünmüştür. *Dîvân*'ı, 16. yüzyılın geniş hacimli mürettep divanlarından biridir. *Belgrad ve Yenice Şehrengizleri* de önemlidir (Durmuş, 2014).

Kabûlî

16. yüzyıl şairlerinden Kabûlî'nin asıl adı İbrahim'dir. İlk tahsilini Gediz'de yapmış daha sonra İstanbul'da medrese eğitimi görmüştür. Mesleği kadılık olan şair, birçok şehirde görev yapmıştır. III. Murat, Osman Paşa ve Ferhad Paşa'nın himayesinde olduğu bilgisi vardır. Hz. Ali sevgisi dikkati çekmektedir. Şiirlerinde vahdet-i vücuttan bahseder fakat tasavvufla ilgisi bazı şiirlerinde şüphelidir. Bilinen tek eseri *Divan*'ıdır. Birçok şiir mecmuasında şiirlerin yer aldığı da görülür (Erdoğan, 2013).

Kemâlpaşa-zâde

16. yüzyıl şairi Kemâlpaşa-zâde, İbn Kemal ve Şemseddin Ahmed olarak da tanınır. 1469'da Tokat veya Amasya'da doğduğu bilinir. Şair ilmiye müderrislik, kadılık, kazaskerlik ve şeyhülislamlık görevlerinde bulunmuştur. İbn Kemal devlet kademelerinin ileri noktalarında vazife almış ve bu padişahların iltifat ve teveccühünü kazanmış çok yönlü bir âlimdir. Tefsirden felsefeye, dilden tarihe kadar ortaya koyduğu ilmî eserler onun ilmî

açıdan çok yönlülüğünü göstermektedir. Eserlerinde seciye çok önem vermiş, inşa örneği sayılabilecek edebî tasvirler yapmış ve üç dili (Türkçe, Arapça ve Farsça) de kullanarak hikemî tarzda şiirler yazmıştır. Şerh ve haşiye türündeki eserlerinde tenkidi bir üslup kullanmıştır. Kaynaklarda 200’ü aşkın eserinin olduğu söylenir. *Dîvân, Müniretü’l-İslam, Tevârih-i Âl-i Osman, Hâşiye alâ Tehâfü’l-Felâsife ve Yûsuf ile Zeliha* bazılarıdır (Saraç, 2015).

Koca Râgıp Paşa

18. yüzyıl şairi Râgıp Paşa’nın asıl adı Mehmed’dir. 1110/1698-99 yılında İstanbul’da doğmuştur. Ömrü boyunca çeşitli devlet görevlerinin yanında nükteleri, zengin kitaplığı, hukuk bilgisi, şairliği ve sohbetleriyle İstanbul’a ve Osmanlı kültürüne katkıda bulunmuştur. Hikemî üslupla kaleme aldığı şiirleriyle devrinde bu üslubun öncülerinden olması aynı zamanda onu Nâbî’yi takip eden şairler arasında en başarılısı yapmıştır. Fıtnat Hanım’la karşılıklı latife ve nazireleri meşhurdur. Sümbülzâde Vehbî, Şeyh Gâlib gibi önemli şairlerce şiirlerinin beğenilmesi, sonraki asırda İzzet Molla, Leskofçalı Gâlib, Şinasi, Namık Kemal ve Yahya Kemal gibi şairlerce tanzir edilmesi, şöhretinin büyüklüğünü göstermektedir. Eserleri şu şekildedir: *Dîvân, Münşeât-ı Râgıp, Fethiyye-i Belgrad, Huneyniye ve Tâîfiye, Tahkik ve Tevfik, Mecmûa-i Râgıp Paşa, Sefînetü’r-Râgıp ve Defînetü’l Metâlib, Aruz Risâlesi, Tercüme-i Matla-ı Sa’deyn, Tercüme-i Ravzatü’s-Safâ* (Kesik, 2014).

Kul Nesimi

Hayatı ile ilgili bilgilere ona ait olduğu düşünülen şiirlerden ulaşılan “Nesîmî, Seyyid Nesîmî, Kul Nesîmî, Seyyid” mahlaslarını kullanan şairin Asıl adı, Ali’dir. Kul Nesimi’nin, şiirlerinden hareketle kuvvetli bir eğitim aldığı ve Arapça bildiği yargısına varılmaktadır. Kul Nesîmî soyunun da bağlı olduğu Bektaşî yoluna girerek Hurufilikte ileri bir noktaya gelmiştir. Mahlasını ise Bağdatlı Nesimi’ye olan sevgisinden dolayı almıştır. Nesimi üzerine çalışmalar yapan Cahit Öztelli şairin 17. Yüzyılda yaşadığını düşünmektedir. Dilinin 17. Yüzyıl divan ve halk şairlerine olan benzerliği ve bu yüzyılda yaşamış şairlerin yazmış olduğu nazirelerden dolayı 17. Yüzyıldan önceye götürmek mümkün değildir. .

Kul Nesîmî’nin şiirlerinde tasavvuf anlayışı hakimdir. Aşk şiirlerinin yanınca öğüt veren ve öğretici manzumelerde söylemiştir. Aruz vezni ile yazdığı şiirlerinde başarı elde edememiştir. Yazdığı şiirler incelendiğinde hem aruz hem hece ölçüsüne uymaktadır.

Hurufilik ile ilgili yazdığı şiirler içerik ve söyleyiş bakımından Seyyid Nesimi'nin şiirlerine benzemektedir. Bu sebeple iki şairin şiirleri birbirine fazlaca karıştırılmaktadır. Kul Nesimi'ni etkisinde kaldığı bir diğer şair ise Fuzuli'dir. Kul Nesimi'nin şiirlerinde işlediği temalara bakıldığında eldeki şiirlerin büyük kısmı Alevilik ile alakalıdır. Şairin şiirlerinde ehl-i beyt ve on iki imam muhabbeti, pirlar, üçler-yediler-kırklar adı verilen evliyalara, vahdet-i vücûd anlayışı konuları işlenmiştir. (Pehlivan, 2014)

Kuloğlu

Edebiyat tarihinde Kuloğlu mahlasını kullanan farklı yüzyıllarda yaşamış birden çok şair bulunmaktadır. Kuloğlu Mahlası ile yazılmış olan şiirde şairin herhangi bir özelliğine yer verilmemiş olmasından dolayı hangi Kuloğlu olduğu bilinmemektedir.

Levhî

18. yüzyıl şairi Levhî, Bursa'da doğmuştur. Asıl adı Hasan Hüseyin olarak bilinir. Daha çok Levhî Hasan Efendi olarak anılmıştır. Müderris, mahkeme kâtibi ve reisü'l-küttâb olduğu ifade edilir. Dîvân ve Mi'râciye isimli eserleri mevcuttur (Kesik, 2014).

Mahtumî

Asıl adı Mehmet olan Mahtumî İstanbul'da doğmuştur. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Enderun'da yetişen şair eğitimini tamamladıktan sonra Hırka-i Saâdet Dairesinde göreve başlamıştır. Hazine ağalığı ve çavuşluk görevleri verildi. Biniciliği, kılıç kullanma, çirirt atma, saz çalıp türkü söyleme maharetiyle Sultan III. Ahmed'in en yakınlarından biri olmuştur.

Kaside ve gazellerinde devrin üst şairlerinden geri kalmayacak ustalıkta şiirler söylemiştir. Kasidelerinde Nef'î, gazellerinde ise Nâbî etkisi görülmektedir. Halkın dilini ve hayat tarzını şiirlerinde yansıtmıştır. Edebiyatımızda en çok şarkı söyleyen şairlerden bir olan şairin şiirlerinden bir kısmı bestelenmiştir. Saray çevresinde yetişen divan şairi saz şairi tarzında yazdığı şiirleri ile saz şiirini divan şiiri ile yakınlaştıran önemli isimlerden birisidir. Dîvânı başta olmak üzere, *Lâlezâr*, *Sergüzeşt-i Garîb-i Bağdâdî*, *Nâme-i Âşıkâne-i Manzûm*, *Arz-ı Hâl-i Berây-ı Sultân Mahmûd Han*, *Mora Fetih-nâmesi*, isimli eserleri vardır. (Kesik 2020)

Mazlumoğlu

Mecmuada yer alan 314 numaralı Şirde Mazlumoğlu mahlası kullanılmıştır. Ancak bu isimdeki Şair hakkında bilgi bulunmamaktadır.

Mustafa Han/Meftûnî/İkbâlî

17. yûzyıl Şairi olan Meftûnî, Sultan IV. Mehmed'in oğlu Sultan II. Mustafa'dır. 31 yaŐında tahta çıkan Şair 22. Osmanlı Padişahı ve 101. İslam Halifesi'dir. Őairliđinin yanı sıra hattat ve mûzisyendir. İlk Şiirlerinde Meftûnî mahlasını kullanırken sonra İkbâlî mahlasını almıştır (Gûzel, 2014).

Mezâkî

17. yûzyıl Şairlerinden olan Mezâkî'ni asıl adı Sûleyman'dır. Ondan bahseden bibliyografik çalıŐmalarda Bosna-Hersek veya Bosna-Hersek'in ayniŐe kasabasında doğduğu bilgisi bulunmaktadır. Mezâkî, gençliğinde İstanbul'a gelerek Enderun'a girmiştir. Sarayda kimya eğitiminin yanında çeşitli ilimler tahsil etmiştir. Saraydan ayrıldıktan sonra sipâhî olmuştur. Mısır valiliği yapan akrabalarının yanında katiplik yapmıştır. Mezâkî'nin sohbet ehli olması devlet adamları ile dostluk kurmasına vesile olmuştur. Şiir ve inşa sylemindeki ustalığından dolayı Köprülü Mehmet Paşa'nın hamiliğinde tezkirecilik yapmıştır. Arzî Dede ve MüneccimbaŐı Ahmed Dede gibi Şahsiyetlerin sohbetlerine katılarak, Şairlerle dostluk kurmuŐtur. 1676 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Şairin kaynaklarda kayıtu olan tek eseri Divân'ıdır. (Keskin: 2020)

Mihrî

15. yûzyıl Şairlerinden Mihrî Hâton Amasya'da doğmuştur. Doğum tarihi kesin olarak bilinmese de Hâtemî'yle akran olduklarından 860/1455-56-865/1460-61 yılları arasında doğmuş olabileceği tahmin edilmektedir. Kültür seviyesi yüksek bir ortamda yetişmiş, Arapça ve Farsçayı aynı zamanda edebiyatlarını öđrenmiŐ, bedî ve beyân ilmine vâkıftır. Babasının kadılığından dolayı dinî bilgileri de üst düzeydedir. Kültürü, zekâsı ve eğitimiyle göz önünde olmuş, II. Bâyezîd ve Şehzâde Ahmed dönemlerinde edebî çevrenin içerisinde yer almıştır. *Divân*'daki kasidelerinin çoğunun bu Őehzadeye sunulmuŐ olması da bu görüŐü desteklemektedir. Tezkireciler Mihrî'nin ölüm tarihinden hiç bahsetmemektedir. Ancak hemen bütün son yüz yıl kaynakları Şairin lm tarihi olarak 912/1506-07'yi

vermektedir. Divan edebiyatı geleneğine uygun erkekçe söyleyişlerin yanında kadınsı duygularını dışa vurduğu şiirleri vardır. 15 ve 16. yüzyıllarda da bir kadının divan meydana getirebilmesi, içindeki manzumelere gerçek duygularını yansıtabilmesi ve *Dîvân*'ının edebî değer taşıması bugünden bakıldığında olağanüstü bir durum gibi görünmektedir. İşte bu durum yabancıların da dikkatini çekmiş ve Uluslararası Astronomi Birliği (IAU) tarafından Venüs gezegeninde yeni keşfedilen bir krater “Mihrî Hâtun” adı verilmiştir. *Dîvân* ve *Tazarru'-nâme* günümüze ulaşan iki eseridir (Arslan, 2014).

Nâbî

1642 yılında Urfa'da doğan Nâbî'nin asıl adı Yusuf'tur. Gaffarzâde veya Karakapıcılar ailesine mensup olduğu hakkında söylentiler vardır. Kardeşi Seyyid Ahmed'in el-Fütûhâtü'l-Mekkiyye adlı eserin içine yazdığı bir nottan hareketle babasının Seyyid Mustafa, dedesinin Seyyid Mahmud, dedesinin babasının Seyyid Muhammed Bâkır ve onun babasının Şeyh Ahmed-i Nakşibendî olduğu anlaşılmaktadır. Kadirî bir şeyhe bağlı olduğu rivayet edilen şairin iyi eğitim aldığı düşünülmektedir. İstanbul'a gittikten sonra Musahip Mustafa Paşa'yla tanışması hayatında önemli bir değişime yol açmıştır. Divan kâatibi görevine getirilen Nâbî'nin saray çevresinde kabul görmesini kolaylaştırmıştır. Paşa'nın 1687 yılında vefatı üzerine Halep'e yerleşen Nâbî'nin, 23 yılı aşan bir süre burada yaşaması “kenara çekilme” olarak yorumlanmıştır. Çorlulu Ali Paşa'nın sadarete getirilmesiyle birlikte, devletten bağlanan aylığın kesilmesi sonucu evini de elinden kaybeder. Baltacı Mehmed Paşa'nın Halep Beylerbeyi olarak atanmasıyla birlikte bu sıkıntısı sona erer. Bu olaydan sonra İstanbul'a dönen Nâbî, döndükten iki yıl sonra 12 Nisan 1712 tarihinde vefat etmiştir. Üsküdar'da Karacaahmet Mezarlığına defnolunmuştur. Hem manzum hem de mensur eserleriyle *Dîvân* edebiyatının önde gelen isimlerinden biri olan Nâbî klasik devrin son büyük temsilcisidir. *Dîvân*, *Farsça Dîvânçe*, *Hayriyye*, *Hayrâbâd*, *Surname*, *Tercüme-i Hadîs-i Erba'în* (*Kırk Hadis Tercümesi*), *Tuhfetü'l-Harameyn*, *Münşeât*, *Zeyl-i Siyer-i Veysî* ve *Fetih-nâme-i Kamanîçe* Nâbî'nin bu üstünlüğünü gösterdiği eserlerdir (Erkal, 2014).

Necâtî

Farklı kaynaklarda asıl isminin İsâ ve Nûh olduğu belirtilen Necâtî Edirne'de doğmuştur. Fakir bir aileden olduğu veya çocukken yaşlı bir hanımın köle olarak alıp sonra evlat edindiği eğitiminde Sâ'ilî isimli şairin katkı sağladığı bilinir. Gençken şiir ve nesir

yazmaya başlayan şair, Kastamonu'ya giderek orada hatla ilgilendi ve şiirleriyle bilinmeye başlamıştır. “Döne döne” redifli gazelinin ünlü olduğu bilgisi Ahmed Paşa'ya ulaştı ve şiirleri Paşa tarafından da beğenilmiştir. Eserleriyle Fâtih Sultân Mehmed'in dikkatini çekmeyi başaran Necâtî, sultana bir şitâiyye bir de bahâriyye kasideleri sunmuştur. Bunun üzerine kendisine divan kâtipliği verilerek İstanbul'a gitmiştir. Sultan'ın vefatından sonra II. Bâyezîd tarafından oğlu Mahmûd Manisa sancağına çıktığında, Necâtî'yi de şehzadenin yanında göndermiştir. Necâtî bu görevden sonra “Bey” unvanı ile anılmıştır. Şehzadenin genç yaşta ölmesi üzerine şair İstanbul'a dönmüştür. 17 Mart 1509 tarihinde vefat etmiştir. Necâtî Bey'in günümüze ulaşan tek eseri Müeyyedzâde Abdurrahman Çelebi adına tertip ettiği *Dîvân*'ıdır (Kaya, 2013).

Nedîm

18. yüzyıl şairi Nedîm'in asıl adı Ahmed'dir. İstanbullu olan şairin 1092/1681 yılında doğduğu tahmin edilmektedir. İyi bir eğitim görmüş, klasik ilimleri, Arapça ve Farsçayı şiir yazabilecek düzeyde öğrenmiştir. Tahsilini tamamlayıp medrese müderrisi olmuştur. Lâle Devrinde Damat İbrahim Paşa'nın hemen her faaliyeti Nedîm'in dikkatini çekmiş, kıta ve kasideleriyle her fırsatta hamisine bağlılığını ifade etmiştir. Müderris, kadı naibi ve Damat İbrahim Paşa'nın hafız-ı kütübü unvanlarıyla çeşitli görevlerde bulunmuştur. Patrona Halil İsyanı sırasında evinin damına çıkarak ya da linç edilerek 1143/28 Ekim 1730 tarihinde vefat ettiği kaynaklarda geçmektedir. Nedîmâne olarak anılan söyleyiş mükemmelliği, yerlilik arzusu ve Nedîm'e özgü edâ onun geliştirdiği bu tarzın ana esaslarıdır. Dili kullanma ve söyleyiş güzelliğinin ön planda oluşuyla dikkat çeken şiirlerinde tematik olarak sosyal ve toplumsal hayatın tüm unsurları yer alır. Kafiye, redif ve vezin kullanımındaki başarısı şiirlerinin bestelenmesindeki en önemli etken olmuş, geleneğin çizgisinde Türkçe kelime/eklerle yaptığı kafiyelerle nadide örnekler vermiştir. Yerliliğe dikkat çeken şair için şiirde İstanbul hayatı, konuşma kalıpları, dilden gelen deyim ve ifadeler önemlidir. Nedîm, yaşadığı dönemden itibaren etrafında takipçiler toplayabilen, etkisi birkaç nesle intikal eden müstesna ustalardandır. Bunda divan şiirini yerli bir havaya

sokmasının etkisi vardır. *Dîvân, Sahâifü'l-Ahbâr ve Aynî Tarihi* şairin eserleridir (Macit, 2013).

Nesîmî

Künyesi Ebu'l-Fazl olan şairin ismi, çeşitli kaynaklarda Nesîmüddîn, Abdülmenâf Seyyid İmâdüddîn, Ömer İmâdüddîn gibi farklı şekillerde zikredilmiştir. Günümüzde Nesîmî için yaygın olarak İmâdüddîn ismi kullanılmaktadır. Şiirlerinde genellikle Nesîmî mahlasını kullanan şair bununla birlikte Hâşimî, Seyyid, Hüseyinî, Alî, İmâd gibi mahlasları da kullanmıştır. Doğum tarihi bilinmeyen şairin, bugünkü İran-Irak bölgesinde doğduğu tahmin edilmekle birlikte ihtilaflar mevcuttur. Biyografi yazarları arasında Nesîmî'nin doğum yeri hakkında ihtilaflar vardır. Seyyid olduğu bilinen Nesîmî'nin ailesi hakkında verilen bilgiler de sınırlı ve tartışmaya açıktır. Nesîmî'nin iyi bir eğitim aldığı eserlerinden anlaşılmaktadır. Hurûfliği kabul eden şairin görüşlerinin Hurûfiler arasında bilindiği ve yaygın olduğu çeşitli kaynaklarda belirtilmiştir. Hurûfliği yaymak için Bağdat, Şirvan, Bakü gibi şehirleri dolaşmıştır. Halep'te bu çalışmalarını esnasında Hurûfî ve vahdet-i vücudçu düşünceleri, düşüncelerinin yer aldığı şiirlerinin halk nezdinde geniş kabul görmesi, bunun da iktidarı ve iktidara yakın bazı ulemayı rahatsız etmesi yayılması üzerine, Memlûkler Devleti'nin sultanı tarafından katledilmesi emredilmiştir. İdamı boynu vurulmak ve derisi soyularak asılmak üzere gerçekleşmiştir. İncından dolayı bir insanın haksız yere öldürülmesi, halk tarafından zaman içerisinde acıklı pek çok hikayeye dönüşmüştür. Tezkirelerde *Arapça, Farsça ve Türkçe Dîvân*'ı olduğu aktarılmaktadır. Bununla birlikte mensur bir eser olan *Mukaddimetü'l-Hakâyık*'ın Nesîmî'ye ait olduğu düşünülmektedir (Usluer, 2013).

Neş'et

Asıl adı Süleyman olan Neş'et 24 Mayıs 1735 yılında Edirne'de doğmuştur. Hoca Neş'et devrinde üstatlığı şairliğini geçen, bütün vaktini genç şairlerin yetişmelerine harcayan önemli bir şahsiyettir. Farsça ve Mevlevilik dersleri almıştır. Birçok şairin yetişmesinde öncülük etmiştir. Ancak bizzat öğilenip mahlas verdiği şairler şunlardır: Şeyh Gâlib, Pertev Efendi, İzzet Bey, Hanîf Efendi, Burhân Efendi, Vahyî Efendi, Müştâk Efendi, Mîr Âmir, Hâtif Efendi, Sıddîk Efendi, Cenâb Efendi, Zâhir Efendi, Şehîd Efendi, Gayûr Efendi,

Nâyâb, Ârif Muhammed Efendi (Reisü'l-Küttâb), Kethüdâ-Zâde Mehmed Ârif, Es'ad Muhammed Efendi, Pertev Mehmed Sa'id Paşa, Âlî Efendi, İhsân, Niyaz.

Neş'et'in, fikrini ve edebi kültürünün temellerini Mevlânâ'nın eserleri oluşturmuştur. Şiirlerinde ise Nâbî'nin tesirinde kalmıştır. Bütün nazım şekillerini Divân'ında kullanmıştır. Gerçekleştirmiş olduğu en önemli yenilik mahlasname türünde olmuştur. Kasidenin bölümlerini mahlasnameye tatbik etmiş, nesib, mahlas verme, nasihat ve dua bölümlerinden oluşan mahlasnameler yazmıştır. 16 mahlasname yazarak divan edebiyatında en fazla mahlasname yazan şair olmuştur. Güçlü bir şair olan neş'et toplum buhranlarını ve sorunlarını kendine dert ederek kalem erbabı yetiştirmek için çabalamıştır. (Genç: 2013)

Râsîh

18. yüzyıl şairlerinden Balıkesirli Râsîh Ahmed Bey köklü bir aileye mensuptur. Edebiyat tarihinde daha çok kendisine atfedilen “üstüne” redifli gazel ile tanınmıştır. *Aydın Şehrengizi* adlı eserini Osmanoğlu Nasûh Paşa'nın yanındayken yazdığı ve çeşitli görevlerde bulunduğu bilinir. Tarih düşürmede oldukça başarılıdır. Eserlerinde topluma dair önemli bilgilere yer verir. *Bûlgatü'l-Ahbâb, Dîvânçe-i Tevârih (Râsîh'in Mecmuası), Aydın Şehrengîzi, Gâyetü't-Tebrîk /Kasîde-i Mübâreke, Bürûcu'n-Nücûm ve 100 nasihati ihtiva eden Sad Vesâyâ* isimli eserleri günümüze ulaşmıştır. Mecmuasında bir divan tertip ettiğini açıkça ifade edip divanından bazı şiirlere yer veren Balıkesirli Râsîh'in divanının günümüze ulaşmış olmadığı tartışmalıdır (Yazar, 2021).

Rezmî

17. yüzyıl şairi olan Rezmî'nin asıl adı Mehmed'dir. Şairin Beşiktaş'ta 1640-50'li yıllarda doğduğu söylenebilir. Babası Siyâvuş Paşa-yı Sâni'nin kardeşi Hüseyin Paşa'dır. Annesi ise IV. Murad'ın kızlarından Safiye Sultan'dır. Bu sebepten “Safiye Sultan-zâde” olarak anılmıştır. Devletin önemli kademelerinde (silahşorluk, kapıcıbaşılık, silahtar ağalığı, sıkk-ı sâni defterdarlığı, çavuşbaşı vekilliği ve kapıcılar kethüdalığı gibi) görev yapmıştır. 29 Safer 1131/21 Ocak 1719'da 70'li yaşlarının sonundayken vefat etmiştir. Yirmi yaşından önce şiir yazmaya başlamış, bunun yanı sıra resimle ilgilenmiştir. Musikişinas bir kişiliği olduğu da anlaşılmaktadır. Bürokrat kimliğine ve mahlasına zıt olarak ince ruhlu ve çok yönlü bir sanatkâr olduğunu şiirlerinde göstermiştir. Kasidelerinde bahar tasvirleri ön

plandadır. Yine birçok şiirinde sevgilinin güzelliği, aşk ve eğlence meclisi gibi konuları işlemiştir. Yaşadığı dönemin halk kültürüne ve toplumun gündelik yaşantısına ait geniş ölçekteki malzemeyi, büyük oranda Türkçe kelimelerle, deyimler ve halk söyleyişleriyle örülmüş, konuşuyormuşçasına rahat, külfetsiz, yalın bir dille işlemiştir. Bilinen tek eseri, 1110/1698 yılında tertip ettiği *Divan*'ıdır (Gürbüz, 2014).

Rifâtî

17. yüzyıl şairlerinden olan Rifâtî Mehmet Efendi adıyla anılmaktadır. 1695 yılında vefat etmiştir. (Aksoyak, 2013)

Ruhî

Asıl adı Osman olan Rûhî mahlaslı şair, 1535'te Bağdat'ta dünyaya gelmiştir. Bağdat'ta dğup büyüdüğü için Rûhî- Bağdâdî diye tanındı. Şairin eğitimi hakkında fazla bilgi bulunmamaktadır. Eğitimi Bağdat ve civarında yapmış olduğu düşünülmekle birlikte nerelerde ve kimlerden eğitim aldığı bilinmez. Bağdat'tan ayrıldıktan sonra birçok paşanın maiyetinde çalışmıştır. Gezmeyi sevdiğinden şiirlerinde de bahseden şair gittiği yerlerde, pek çok devlet adamı, şair, bilgin ve sanatkarla tanışmıştır. Ama hangi görevlerde çalışıp kimler ile ahablık yaptığı bilinmemektedir. Şair ömrünün son dönemlerini Şam'da geçirmiş ve 1606 yılında Şam'da vefat etmiştir.

Rûhî Türk edebiyatında en çok gazel yazan şairlerden biridir. Ancak asıl ününü 17 bendlik terki-bendi ile yakalamıştır. Bu şiiri her devirde çok ilgi görmüştür. Şairin şiirleri aşıkane ve rindane görülmekle birlikte fikrî ve sosyal konulara da yer vermiştir. Dili sade ve akıcıdır. Yabancı kelime ve tamlamalara çok az sayıda yer vermiştir. Söz ve mana sanatlarına fazla yer vermeyerek akıcı bir uslubu yakalamıştır. Rûhî'nin tek eseri divanıdır. (Öztoprak: 2020)

Sâbit

17. yüzyıl şairlerinden Sâbit'in asıl adı Alâaddin ve Ali olarak geçmektedir. Bosna vilayetine bağlı Öziçe [Uzica] kasabasında 1060/1650'de dünyaya gelmiştir. İmamlık, müderrislik, kadılık, mûsıla-i sahnlık ve mevleviyetlik görevlerinde bulunmuştur. Gazel, kaside ve mesnevileriyle döneminde takdir görmüş ve öne çıkmıştır. Safâyî ve Sâlim tarafından anılıp, övgüyle bahsedilmiştir. Şiirde kendi üslubunu ortaya koymuş, deyim,

atasözü ve kalıp ifadeleri sıkça kullanmıştır. Sâbit şiiirinin bir bakıma yaşadığı dönemde hayli popüler olan Şevketâne Hint üslubuna bir tepki olduğunu söylenebilir. Divan şiiirinin son büyük değişim hamlesi olmuş, çeşitli açılardan bu çizgiyi devam ettiren Nedim, Sürurî, Sümbülzade Vehbi, Enderunlu Vâsıf ve İzzet Molla gibi son devrin büyük şairleri doğrudan veya dolaylı olarak kendisine peyrev olmuşlardır. *Dîvân, Zafer-nâme, Dere-nâme, Berber-nâme, Amrû'l-leys* ve *Edhem ü Hüma* şairin eserleridir (Özyıldırım, 2015).

Sâdî Şirâzî

Doğum tarihi hakkında kesin bir bulunmamakla birlikte, 1210 yıllarına tekabül ettiği düşünölmektedir. İran toprağının Şiraz kentinde doğmuştur. Küçük yaşta babasını kaybettiği içi dedesi ve amcası tarafından yetiştirilmiştir. Bağdat ve Nizamiye’de medrese eğitimlerini tamamlamıştır. 30 yıl boyunca Kuzey Afrika ve Hindistan’ı dolaştıktan sonra memleketi Şiraz’a dönüp şiiir yazmaya başlamıştır. Araştırmalar sonucu 9 Aralık 1292 yılında öldüğü tespit edilmiştir. Sa’di eserlerinde aynı yüzyılda yaşamış şairlerin aksine bilinen ve yaygın olarak toplum arasında kullanılan kelimeleri tercih etmiştir. Eserlerinde Farsça’da kullanılan kelimelere yer veren şairin en önemli özelliği şiiirinin ve nesrinin akıcı bir üslubun olduğudur. Yaygın nazım şekli olan gazeli mükkemmel bir seviyeye ulaştırmıştır. Manzum ve mensur eserlerinde Farsça’da kullanılan atasözlerinden faydalanmıştır. Sadece Fars edebiyatını değil Türk ve Batı dünyasında da izler bırakmıştır. Birden çok eseri bulunan Sa’dî’nin en önemli eserleri Bostan ve Gülistan’dır bunun dışındaki eserleri şunlardır: Kasayid-i Fârsî, Kasayid-i ‘Arabî, Merâşî, Takrîr-i Dîbâce, Nasîhatü’l-müluk, Risâle-i Enkiyânu, Mecâlis-i Pencgâne, Risâle-i Selâse. (Çiçekler: 2008).

Sâmî

18. yüzyıl şairlerinden Sâmî’nin asıl adı Mustafa’dır. İstanbullu olan şair, babasının görevinden dolayı Arpaemîni-zâde olarak tanınır. Arpa kâtibi, başmuhasebeci vekilliği, evkâf muhasebeciliği şehremîni küçük rûznâmçeci hâslar mukâta’acısı cebeciler kâtibi piyâde mukabelecisi görevlerinde bulunmuştur. Şiirde kapalı bir üslup, derin ve anlaması güç ifadeler kullanmıştır. Eski diye nitelediği ve rağbet etmediği bir akımda (Sebk-i Irakî) bazı şiiirler yazmıştır. Ancak dikkat çekici olan kimi beyitlerinde yeni bir tarza (Sebk-i Hindî) yöneldiğini belirtmiştir. Musiki makamları hakkında bir mesnevi yazmış, bazı

şairlerde musiki terimlerini kullanmıştır. *Dîvân-ı Sâmi*, *Târîh-i Sâmi* ve *Şâkir ve Subhî* ve Muhtelif nesirleri vardır (Kutlar Oğuz, 2013).

Selim/ İlhâmî

18. yüzyıl şairlerinden olan III. Selim, 1175 / 24 Aralık 1761'de doğmuştur. Babası III. Mustafa, annesi Mihrişah Sultan'dır. Şehzadeyken müzik ve edebiyatla ilgilenmeye başlamıştır. Folklorik ve içe kapalı ruh halini yansıtan şiirleri daha çok hayat, vatan ve millet sevgisi temalıdır. Savaşlar vesilesiyle yazdığı şiirlerinde hamâsî bir üslûp vardır. Müzisyen oluşunun da etkisiyle divanında şarkı türü ağırlıklı yer tutar. Musikişinashğını şairliğinden daha üstün tutmuştur. Müzik alanında Sûz-ı dilârâ makamının mucidi olan III. Selim, musiki alanında Osmanlı sultanlarının en ünlüsüdür (Durmuş, 2015).

Tecellî

Asıl ismi Abdülkâdir Zülfikar olan şairin doğum tarihi kesin olmamakla birlikte 1620-21 yılında Manastır'ın Prizren şehrinde doğduğu tahmin edilmektedir. Eserlerinden hareketle kendini iyi derecede geliştirdiği görülen şair esasen medrese eğitimi almamıştır. Ailesi hakkında bilgi kaydı bulunmamaktadır. II. Süleyman devrinde divan kâtibi olarak çalışmıştır. II. Süleyman'ın tahta çıkışından sonra ise ordu ile birlikte Sofya'da bulunan şair burada vefat etmiştir. Şiir ve inşaya meraklı olduğu kaydedilmesine rağmen şairin mensur bir eserine rastlanmamış, *Divan* ve *Gülendam ü Kü'eyt (Risâle-i Râz)* olmak üzere iki eseri bulunmaktadır (Deniz, 2014).

Tıflî

17. yüzyılda yaşayan şairin doğum yeri hakkında ihtilaflar olmakla birlikte Trabzon'da doğduğu tahmin edilmektedir. Abdülaziz Efendi'nin oğlu olan şair aynı zamanda bir meddahtır. Şiirlerini henüz küçük yaşta yazmaya başlaması sebebiyle kendisine Tıflî mahlasını seçmiştir. IV. Murad'ın himayesine girerek onun etrafında şiirler söylemiş ve kıssalar anlatmıştır. Rindane üslupta şiir yazan şairin aynı zamanda hattatlıkta da maharetli olduğu tezkirelerde zikredilmektedir. Ölüm tarihi ihtilaflı olmakla birlikte, kütüphanelerde yer alan eserlerinde ölümüne dair düşülen notlar 1659-1660 yılını göstermektedir. *Dîvân* ve *Sâkinâme* olmak üzere iki mürettep eseri bulunmaktadır (Çınar, 2013).

Tîğî

16. yüzyıl şairlerinden olan Tîğî'nin asıl adı Mehmed'dir. Edirneli olduğu bilinir. Fakat Riyâzî Üsküplü olduğunu söyler. Şair Edirne'de çeşitli görevlerde bulunmuştur. 1027/1617 tarihinde vefat eden şairin Rızâ Tezkiresinde vefat tarihi 1020/1611 olarak verilmiştir. Kaynaklarda bir *Divan*'ı olduğu belirtilmektedir. Yine Kemâlpaşazâde'nin *Nigâristan* adlı eserini Farsçadan Türkçeye tercüme ettiği fakat müsvedde halinde kalan bu eserin daha sonra kaybolduğu bilgisi vardır. Şair , tarih manzumelerinin güzelliğiyle anılır. Edirne'deki tarihi Ali Paşa kapalı çarşısının ve Selimiye Camii'nin yapılışına yazdığı tarihler çok meşhurdur (Ördek, 2014).

Ubeydî

16. yüzyıl şairi Ubeydî'nin asıl adı Abdurrahman'dır. Bazı kaynaklarda Abdurrahman Çelebi olarak geçmektedir. Şair küçük yaşlarda eğitim hayatına başlamış, Farsça öğrenmiştir. Musiki, muamma ilimlerine yakınlık duymuştur. Besteleriyle -özellikle bestelediği murabбалarıyla- hem de icrâlarıyla devrin önde gelen simalarından olmuştur. Şiirlerini içten ve sade bir dille kaleme almış, döneminde etkileyici olarak öne çıkmıştır. Musiki yönüyle öne çıkan gazelleri âşıkane ve rindâne tarzdadır. Bilinen tek eseri *Divan*'ıdır (Şanlı, 2014).

Vasfî

16. yüzyıl şairlerindedir. Sofya'da doğmuştur. Muarriflik görevinde bulunmuştur. İlim tahsiliyle uzun bir süre uğraşmıştır. Farsça ve Türkçe şiirler yazmış ve şiirleri çok beğenilmiştir (Atik Gürbüz, 2014).

Veysî

17. yüzyıl şairlerinden olan Veysî'nin asıl adı kaynaklarda Üveys Çelebi, Üveys b. Mehmed ve Veysî-i Üskübî şeklinde yer alır. 969/1561'de Manisa/Alaşehir'de doğmuş daha sonra Üsküp'e yerleşerek 1037/1628'de orada vefat etmiştir. Şiirlerinden çok mensur eserleriyle bilinir. Veysî, münşî ve nâsir olarak tanınsa da bütün şüara tezkirelerine girmeyi başarmıştır. Şiirleri nesirlerinden sade olsa da aşk ve güzellik temalarında edebi sanatları kullanarak seçici ve akıcı bir dille kendisini ifade etmiştir. Sosyal fayda için yazdığı şiirlerde

atasözü ve deyimleri kullanarak hikemî tarza yatkınlığını da göstermiştir. Eserleri: *Dürretü't-tâc fî-sîreti sâhibi'l-mi'râc* yani *Siyer-i Veysî*, *Hâb-nâme*, *Münşe'ât* , *Fütûh-ı Mısır* ,*Meraca'l-bahreyn fî-ecvibe 'alâ-i'tirâzâti'l-Cevherî*, *Düstûru'l-amel fî-mübâhâti'l-ibâdât* ,*Gurretü'l-'asr fî-tefsîri sûreti'l-'asr Hediyyetü'l-muhlisîn ve tezkiretü'l-muhbitîn* -eserin Veysî'ye ait olup olmadığı belirsizdir-, *Hicviyye* ve *Dîvân*'dır (Çaldak, 2014).

Yahyâ

16. yüzyıl şairlerinden olan Yahyâ'nın doğum tarihi ve yeri tam olarak bilinmese de Dukagin-zâde olarak anıldığından Dukagin ailesine mensup olduğu bilinir ve geldiği yerden dolayı da Taşlıcalı olarak anılır. 90/1582 yılında, yaşı doksanı aşmış bir hâlde iken vefat etmiştir. Askerliğinin yanı sıra şairlik vasfının da olması onun “sâhib-i seyf ü kalem”, yani “kalem ve kılıç sahibi” olarak nitelendirilmesine sebep olmuştur. Kemâlpaşazâde'ye sunduğu bir kaside ile devlet adamları ve şairler onun şiirini beğenmiş fakat Hayâlî'nin onu eleştirmesi ömür boyu ikisi arasında bir düşmanlığa sebep olmuştur. Devrinde gazel ve mesnevileriyle öne çıkan isimlerden olmuştur. Edebiyatımızın hamse sahibi şairlerinden biri olan Yahyâ'nın mesnevîleri, mahallî renkleri ve yalın bir dille meydana getirilmiş olmaları bakımından oldukça önemlidir. *Divân*, *Hamse (Şâh u Gedâ, Gencîne-i Râz, Yûsuf u Zelîha, Kitâb-ı Usûl ve Gülşen-i Envâr)*, *Edirne Şehrengizi* ve *İstanbul Şehrengizi* şairin eserleridir (Kaya, 2013).

Yunus Emre

Şairin 638/1240-1241-720/1320-1321 tarihleri arasında yaşamış olduğu bilim dünyasınca kabul görmüştür. Bugün kayda geçen birçok mezarı ve şiirleri olması birçok Yunus mahlasının bulunduğuna işaret etmektedir. Şairin 13. Yüzyılda yaşamış olduğunun esas alınması ve biyografisinin de bu şekilde değerlendirilmesi gerekir. Şiirlerinin çoğunda dinî-tasavvufî konulara yer vermiştir. Devrinin önde gelen âlim ve şairlerinden -başta Mevlana- farklı bir yöntem kullanarak eserlerini sade bir üslup ve Türkçe ile kaleme almıştır. İlahî, nefes, nutuk, devriye, şathiye gibi türlerdeki şiirlerinin varlığı da onun çok yönlü olduğunun bir göstergesidir. Sözlü gelenek yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılan menkıbe ve eserleriyle Türk edebiyatının önemli bir simasıdır. Eserleri yaşadığı dönemde kendisi tarafından yazıya aktarılmasa da, ölümünden sonra tertip edilen divanlar veya cönk

ve mecmualar yoluyla günümüze ulaşması sağlanmıştır. *Risâletü'n-Nushıyye* ve *Dîvan* ona ait olduğu tartışmasız kabul gören iki eseridir (Oğuz, 2015).

Zatî

16. yüzyıl şairlerinden Zâtî Balıkesir kasabasında fakir bir çizmecinin oğludur. Asıl adı bilinmemektedir. Tezkirelerde de bu konu itilaflıdır. Kendisinin bir müddet çizmecilik yaptığından hareketle babasının da bir çizme ustası olduğu, evlendiği fakat çocuğunun olup olmadığını bilinmediği ifade edilmektedir. (Çavuşoğlu 1997: 464-467)

Eğitimi hakkında da ayrıntılı bilgi bulunmama ile birlikte kaynaklardan hareketle bir hoca eğitiminden geçmediği kendi şairlik yeteneğinin yanında çok az Farsça bildiği ifade edilir. Şiir söyleme de ilerleyebilmek için çabalayarak sarf ve nahiv tahsil ettiği ve remil kaidelerini öğrendiği bilinmektedir.

Zâtî, hareketli ve coşkulu bir ruha sahip olmasından dolayı rind-meşreb olanlarla muhabbet kurardı. Hayal dünyasını edebi sanatlarla bezeyip sunması ve orijinal manaları kullanmasından dolayı katıldığı meclislerde şiir yeteneğini fark ederek İstanbul'a gitti. İstanbul'da şiir çevrelerinin dikkatini çekmeyi başarmıştır. Padişaha yılda üç kaside sunmuştur. Devrin ileri gelen devlet, bilim ve sanat adamlarıyla aynı mecliste bulunma fırsatını elde etmiştir. Devrinde yaşadığı II. Bayezid, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman'dan büyük ilgi görmüştür. Bu olaylardan sonra ülkede yaşanan ayaklanmalarla kendisine eski rağbet kalmayarak geçim sıkıntısı yaşamaya başlamıştır. Geçimi ni vaktiyle reml ve vefk ile sağlayan şair eski mesleğine geri dönmüş ve dükkan açmıştır. Zamanla bu dükkan İstanbul'un önemli şiir toplanma yerlerinden olmuştur. Zâtî'ye fikir sormaya gelenler arasında ileri de meşhur olacak Yahyâ Bey, Hayâlî Bey, Galatalı Kudsî ve Bâki gibi şairler de vardır. Zâtî falcılık ile geçimini sağlayamadığı için para karşılığı şiirler yazmıştır. Refah günlerinden sonra 11 sene sıkıntı ile mücadele ederek 1546 yılında vefat etmiştir. Divanı başta olmak üzere Şem'ü Pervâne, Edirne Şehrengizi, Letâyif ve Mektup adlı eserleri vardır. (Kurtoğlu, 2013)

Zeyneb Hatun

15. yüzyıl şairi olan Zeyneb Hatun, bilinen ilk kadın şairimizdir. Asıl adı Zeynünnisâ'dır. Latîfî'ye göre Kastamonulu, diğer kaynaklara göre Amasyalıdır. Babası kadıdır. Şair, iyi bir öğrenim görmüştür. Farsça şiir yazacak kadar Farsça bilgisinin olduğu,

edebiyat ve musiki ile ilgilendiği bilinir. Amasya'da çağdaşı Mihrî Hatun ile Şehzâde Ahmed'e kasideler sunmuştur. Latîfi, Farsça ve Türkçe şiirleri ile Fâtih Sultân Mehmed adına bir *Dîvân* tertip ettiğini söyler fakat *Dîvân*'ı günümüze ulaşmamıştır. Şairin, tezkire ve mecmualarda 3 şiiri vardır. Bu şiirler, musikili bir söyleyişle ve teşbihlerle bezeli olarak dikkati çekmektedir. Tezkirelerde övgüyle anılan şairin devrinde önemli bir isim olduğu aşikârdır (Arslan, 2014).

Zühre

19. yüzyıl âşıklarından Zühre'nin hayatı hakkında çok fazla bilgi yoktur. Murat Uraz'ın *Halk Edebiyatı Şiir ve Dil Örnekleri* adlı eserindeki Zühre mahlaslı gazelinden şairin varlığı tespit edilmiştir. 19.yüzyılda yaşamış şairlerin şiirlerinin arasında onun da şiirlerinin yer alması ve başka bir yere şairin adına yer verilmemesinden ötürü bu yüzyılda yaşamış olabileceği ihtimalini gösterir (Çakır, 2015).

Ahî, Âşık Hasan, Âşık Hüseyin, Âşık Pehlivan, Âta, Azmî, Çavuşoğlu, Fanî, Gedâyî, Halîl, Hîcâbî, Hurşid, Ramî, Selman, Sıdkî, Şükûfî, Talî, Vâsıf, Vehbî, mahlaslarını farklı yüzyıllarda birden çok şair kullanmıştır. Şiirlerin içersinde şairlerin kim olduğuna dair ayırt edici herhangi bir özellik bulunmamaktadır. Mecmuanın da 19. Yüzyılda yazıldığı düşünölmekte olduğundan dolayı bu yüzyıla kadar yaşamış bu mahlasları kullanan bütün şairlere ait olabilme durumu söz konusudur.

2.1.Mecmuada Yer Alan Nazım Şekilleri

Mecmuada en çok müfred nazım şeklinde şiir yer almaktadır.Nazım şekli belirlenemeyen bir şiir ile birlikte farklı edebi kültürlere ait 18 nazım şekli kullanılmıştır. Yazmada bazı şiirler nazım şekli ile birlikte kaydedilmiştir. Ancak bu nazım şekillerinden kıt'a başlığı ile yazılmış olan şiirlerin bir kısmı kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyum sağlamamaktadır²⁰. Aşağıdaki tabloda mecmuada yer alan nazım şekillerine yer verilmiştir.

Mecmuada Yer Alan Nazım Şekilleri		
1.	Gazel	58
2.	Kaside	1
3.	Kıt'a	4
4.	Koşma	41
5.	Mâni	123
6.	Mesnevî	2
7.	Mısra	3
8.	Muhammes	3
9.	Murabba	26
10.	Müfred	239
11.	Müseddes	4
12.	Müsemmen	35
13.	Müstezad	1
14.	Nazm	4
15.	Ruba'i	3
16.	Semai	6
17.	Terci-i Bend	1
18.	Tuyuğ	2

20 Kıt'a kelimesi, terim anlamı yanında, kat' edilmiş, kesilmiş, parça gibi anlamlarından dolayı bent, (hangi nazım şekliyle yazılırsa yazılsın) iki beyitlik şiir ve kelime anlamından dolayı bir şiirin parçası anlamında da kullanılmalıdır (Kurnaz ve Çeltik 2010: 298).

2.2. Mecmuadaki Şiirlerde Kullanılan Kalıplar

Mecmuada 18 farklı aruz kalıbı kullanılmıştır. Bunların arasında en çok kullanılan remel bahrinden “fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün” dür. Mecmuada kullanılan aruz kalıpları aşağıdaki tabloda kullanılan aruz kalıpları sayıları ile birlikte verilmiştir.

Sıra No	Aruz Kalıbı	Adet
1	fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün	116
2	mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün	80
3	fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün	48
4	mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ülün	29
5	mef‘ ülü mefā‘ ilü mef ā’ ilü fe’ ülün	25
6	fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün	14
7	mef‘ ülü fā‘ ilātü mefā‘ ilü fā‘ ilün	12
8	fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün	7
9	mefā‘ ilün fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün	3
10	müfte‘ ilün müfte‘ ilün fā‘ ilün	1
11	mef‘ ülü mefā‘ ilün mef‘ ülü mefā‘ ilün	1
12	müfte‘ ilün müfte‘ ilün müfte‘ ilün müfte‘ ilün	1
13	müstef‘ ilün müstef‘ ilün fā‘ ilün	1
14	mef‘ ülü mefā‘ ilün fe‘ ülün	1
15	müfte‘ ilün fā‘ ilün	1
16	fe‘ ilātün fe‘ ilün	1
17	mef‘ ülü mefā‘ ilün	1
18	mefā‘ ilün mefā‘ ilün	1

Mecmuada aruz kalıbı ile birlikte “172” manzume hece ölçüsü ile yazılmıştır. En çok 7’li hece ölçüsü kullanılmıştır. Kullanılan ölçüler ve sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Sıra No	Hece Ölçüsü	Adet
1	7’li hece ölçüsü	107
2	8’li hece ölçüsü	28
3	11’li hece ölçüsü	32
4	14’lü hece ölçüsü	2
5	15’li hece ölçüsü	1
6	16’lı hece ölçüsü	2

Bu kalıpların dışında 36 manzumenin kalıbı bulunamamıştır.

2.3. Mecmuanın İmla Özellikleri

2.3.1. Kelimelerin Yazımındaki Yanlışlıklar / Farklılıklar

Mecmuada bazı eklerin yazımında klasik imlanın dışına çıkıldığı görülmektedir. Bu çerçevede bazı eklerin yazımında kök/gövde sonundaki ünsüzün ekin başındaki ünsüzle uyuma girdiği görülmektedir:

unutdı: unuddı (1b, 19b)

silmezsın: silmessin (14a)

itsem: idsem (7b)

ne ettim: neddim (19b)

it: id (8b)

unutursa: unudursa (42b)

içtim: işdim (46a).

2.3.2. Eklerin Yazımındaki Yanlışlıklar / Farklılıklar

İyelik eklerinin yazımındaki yanlışlıklar dikkati çekmektedir:

haıtın: haıtıñ (2a)

lebleriñ: leblerin (2a)

ķuluña: ķuluna (7a)

Ḳaf dağın: Ḳaf dağın(13b)

dilî: dilî (7b).

2.3.3. Harflerin Yanlış Yazımı

2.3.3.1.Nazal “n” kullanımı

saña: sana (2a-5a-14b-18a)

baña: bana (13a-14a-15b-19a)

bendeñi: bendeni (5a)

göñül: gönül (18a)

ben: beñ (33a)

2.3.3.2.Harf Uyumlarıyla İlgili Yanlışlıklar / Farklılıklar

Yazmada bazı harflerin yanlış yazıldığı dikkati çekmektedir. Bu çerçeveden olmak üzere “ḥı”, “ḥa” ya da “he” olarak yazıldığı görülmektedir:

ḥâtır: ḥâtûr (5b)

maḥzûn: maḥsûn (19b)

ḥüblarıñ: ḥüblarıñ

lâle-ḥadlik: lâle-ḥadlik (6a)

ḥudâ: ḥudâ (6b)

daḥi: dahı (7b)

ḥâtır: ḥâtûr (5b)

ḥiyânet: ḥiyânet (30a)

âh: aḥ (10a).

Yine “ḥa” harfi yerine “ḥı” ya da “he” harfi yazılmıştır: ḥâl: ḥâl (13a).

taḥt: taḥt (29b)

ḥamrâ: ḥamrâ (39b)

ḥâl: ḥâl (13a).

“Şad” harfinin “Sin” şeklinde yazıldığı da görülmektedir:

şanma: sanma (1b).

“Sin” harfinin “Peltek Ş” ile yazımı da söz konusudur:

sāgar: šāgar (30a).

“Peltek Ze” harfinin “Zı” şeklinde yazıldığı örnek:

hāzer: ḥāzer (31a).

“Zı” harfinin “Ze” olarak yazıldığı örnekler de vardır:

zarīf: zārīf (13a)

efzun: efsūn (9b)

zindān: zīndān (8b).

“Kaf” harfinin “Kef” şeklinde yazımına da rastlanmıştır:

balā-ḳad: belāgad (5b).

“Te” harfinin “De” olarak yazımı da söz konusudur:

ḥakīḳat: ḥakikad (5a).

“‘Ayn” harfinin “Elif” harfi şeklinde yazıldığı örnekler vardır:

‘āldı: aldı (24b)

‘ālemde: ālemde (21b)

‘ār: ar (19a).

İKİNCİ BÖLÜM

MECMUANIN METNİ

[1b]

1 **Müfred**

[mef'ülü mefā'īlü mef ā'īlü fe'ülün]

Âh mäh-1 Receb şanma ki Şa' bā[nı] tuţarlar

Bunda 'arifler var ki Ramazānı yuţarlar²¹

2 **[Mışrā']**

[mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]

Bugün ben bir güzel gördüm kıyāmet gözleri ahū

3 **Müfred**

[fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]

Bu gedā kemter [ü] zārîñ kuluñum etme cefā

Eyle inşāf pādişāhım luţf edip eyle vefā

4 **Beyt [Āgehi²²]**

[mef'ülü fā'ilātü mefā'īlü fā'ilün]

Minnet Ĥudāya ermiş[im ol] serv-ķāmete

Şükrüm budur ki ķalmadı ĥasret kıy[ā]mete

²¹ Mısra vezne uymamaktadır.

²² Ergun 1936: 18.

5 **Beyt**

[mefā'īlūn mefā'īlūn fe'ūlūn]

Efendim sen beni untdı Şanma

Muĥabbet bu gōnūlden ıķdı Őanma

6 **Mūfred**

[fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn]

Seni severim efendim²³ orarım bildirmege

Belki cellād edinirsin ben uluñ öldürmege

7 **Mūfred**

[fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilātūn fā'ilūn]

Bunda özge olmaya 'ālemde bir mūŐkūl belā

Bir eliñ ermez efendiye olasın mūbtelā

8 **Beyt**

[fe'ilātūn fe'ilātūn fe'ilātūn fe'ilūn]

[Ger] teselli-ĥātır olsun der iseñ ben zārı

Luĥ edip bir gece oyunuma²⁴ gel sen bārī

²³ “Efendim severim seni” ibaresi vezin gereği bu Şekilde okunmuştur.

²⁴ “oyunuma” kelimesi vezin geređi nūshada bu Őekilde yazılmıŐtır.

9 **Beyt**

[*mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün*]

Cihānda ' aşıkıñ²⁵ var mı günāhı

Meger terk eylese sevdiği şahı

[2a]²⁶

10 **Müfred²⁷**

[*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*]

Māni' olmaz büseñe dil vaşlıñ[ıñ] şeydāsıdır

Dostum ma' zūr tüt dünyā tamā' dünyāsıdır

11 **[Mışra']**

[*mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*]

Dedim bir laḫza eglen dedi [ben] giderim yā hū

12 **Beyt**

[*mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*]

Beni hicrān oduna yakma bāri²⁸

Bu dünyā fānīdir ḫalmaz güzellik kimseye bāḫi

25 ' aşıkıñ: ' aşkıñ, Y.

26 Sayfanın sol üst köşesinde sonradan silinmiş olan başlık formunda “Kitāb-ı Şikāyeti Meşābih” ibaresi yer almaktadır. Ayrıca sayfanın üst kısmında da içiçe geçmiş iki üçgen formunda serlevha tasarımına benzeyen birtakım çizimler bulunmaktadır. Bu üçgenlerden küçük olanının içerisine metin ile bağlantısı tespit edilememiş olan “ikisi” kelimesi yazılmıştır.

27 *Figānī Divānçesi*, G 22/1 (Karahān 1966, 52)

²⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

13 **Beyt**

[mefā' īlün mefā' īlün mefā' īlün mefā' īlün]

Vefā umma vefā gelmez cihāniñ bī-vefāsından

Muhibb-i şādıķ[1] yegdir kişiniñ aķrabāsından

14 **Beyt**

[mefā' īlün mefā' īlün mefā' īlün mefā' īlün]

Eger 'ādet ise cānā bize her demde nāz etmek

Bize²⁹ ķānūn olmuşdur size yüz biñ niyāz etmek

15 **Beyt**

[mef' ūlū mefā' īlū mefā' īlū fe' ūlün]

Şabr etmege ŧākatim yoķ ağlarım zār ile

Gönlümi alan yāri gördüm şalınır ađyār ile

16 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Levh-i dilde böyle yazmış işbu haţtıñ şāhibi

Saņa mā' il olmayanıñ sen de olma ŧālibi

29 bize: bizde, Y.

17 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Nāmiñiñ mefhūm[1] ilen gelmez olduñ da' vete

Saña bir iş ederim ki erler eder ' avrete

18 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Benim derd-i derūnum āh³⁰ haberdar olmayan bilmez

' Āşıklık bir belā şeydir giriftār olmayan bilmez

19 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

İltifāt eyle efendim gel baña ' ār eyleme

Dostlarımı ağladıp düşmānımı şād eyleme

20 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Lebleriñ ağızıma olsun ey civān-ı muhterem

Dil-rübādan³¹ olagelmişdir bize luḫf [u] kerem

30 Nūshada "āh" kelimesi mısranın başında yer almaktayken vezin gereği yeri değiştirilmiştir.

31 dil-rübādan: dil-berler, Y.

21 **Beyt**

[?]

Zamāne güzellerinden haķıķat az gelir

Ārif olan bunları sevmez de vaz gelir

[2b]

[Ayların ve günlerin kısaltmaları ile gösterildiği çizelge]

mim (7)	şad (2)	rā (3)	ra (5)	hā (6)	cim (1)
be (2)	şın (4)	nun (5)	lam (7)	ze (1)	dal (2)

Sene 1198-4-6-2-4-7-2-5-1

[Farsça Günler]

<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>
Yek-şenbih	Dü-şenbih	Se-şenbih

<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>
Çehār-şenbih	Penç-şenbih	Āzīne

7
Şenbih

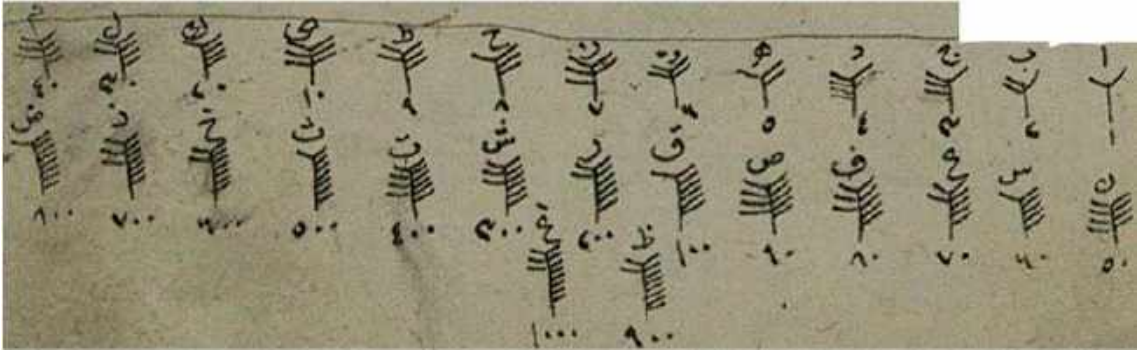
[3a]

[Farsça Sıra Sayı Sıfatları]

Evvel	düvvüm	sevvüm	çehārüm	percüm	şeşüm
Heftüm	heştümnehüm	dehüm	yazdehüm	düvāzdehüm	

S̄izdehüm	çehârdehüm	pazdehüm	şâzdehum	hefdehüm	müjdehüm
nūzdehum	b̄istum	b̄istduyeküm	bistduküm	bisdusum	
bisduçehârdüm	bisdupençüm	bisduşeşum	bisduheftüm	bisduheştüm	
bisdunahüm	siyom	siyduküm	siydusüm	siyduçehâ[r]düm	
siydupençüm	siyduşeşum	siyduheftüm	siy[du]heştüm	siydunahüm	
çehelom	çehduyeküm	çehdudüm	çehdusüm	çehduçehardüm	
çehdupençüm	çehduşeşum	çehduheftum	çehduhestüm	çehdunahum	

[Şifreli Yazı Anahtarı]

[3b]³²

[Meyve Falı]

Elma	emrūd	incîr	turunc	şeftâli
Üzüm	üzüm	ayvâ	findık	limon
Ayva	badem	badem	fisdık	ķavun
Nâr	nâr	nâr	kestâne	ķarpuz
Fındık	kestâne	ceviz	ceviz	keçi boynuzu
Kestâne	erik	zerdâli	zerdâli	portakal

³² Sayfanın üst-orta kısmına “Gevherî” yazılıp silinmiştir.

Zerdāli	kirāz	erik	erik	ḥurmā
Ḳarpuz	ḳavun	kirāz	kirāz	vişne
Limon	karpuz	keçi boynuzu	kokum	leblebi
Portaḳal	ḥurma	portaḳal	ḳızılıcık	muşmula
Muşmula	vişne	ḥurmā	‘unnāb	kokum
Ḳızılıcık	kokum	vişne	ḳayısı	ḳızılıcık
Vişne	ḳızılıcık	‘unnāb	leblebi	‘unnāb
Ḳayısı	üvez	ḳayısı	muşmula	ḳayısı
Kiraz	fısdık	üvez	üvez	üvez
1	2	4	8	16
200	10	90	80	75

[4a]

<u>Elma</u>	<u>ceviz</u>	<u>vişne</u>
ا	ب ی	ج ك
<u>Armūd</u>	<u>zerdāli</u>	<u>leblebi</u>
ب	ج ی	د ك
<u>Üzüm</u>	<u>erik</u>	<u>muşmula</u>
ج	د ی	ه ك
<u>İncir</u>	<u>kirāz</u>	<u>kokum</u>
د	ه ی	و ك
<u>Ayvā</u>	<u>şeftāli</u>	<u>ḳızılıcık</u>

	ه	و	ى	ز	ك					
<u>Bādem</u>		<u>limon</u>		<u>‘unnāb</u>						
	و	ذ	ى	ح	ك					
<u>Nār</u>		<u>kavun</u>		<u>kayısı</u>						
	ز	ح	ى	ط	ك					
<u>Turunc</u>		<u>karpuz</u>		<u>üvez</u>						
	ح	ط	ى	ل						
<u>Fındık</u>		<u>keçi boynuzu</u>								
	ط	ك								
<u>Fısdık</u>		<u>portakal</u>								
	ى	ا	ك							
<u>Kestâne</u>		<u>hurmā</u>								
	ا	ب	ك							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	ى	ك	ل	م	ن	س	ع	ف	ص	
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	
	ق	ر	ش	ت	ث	[خ	ذ	ض	ظ	غ]
	100	200	300	400	500	[600	700	800	900	1000]

[4b]

Seyr-nāme

çiçek sâde kirâz kaymak ekmek

Ḳaranfil	Beyt
Gül	Dili bülbül
Kirâz	Şarayım seni birâz
Üzüm	Sensiñ iki gözüm
Elma	Üftâdeler âhın alma
Şeker	Gönlüm seni çeker
Nâr	Seni sevem etme ‘âr
Kestâne	Gözleri mestâne
Zerdâli	Derdiñden oldum deli
İde	Merḥamet kıl ben yigide
Şimşir	‘Aqlını başına devşir
Taş	Akıtdım gözümden yaş
Ḥasir	Olayım kapıñda yesir
Pul	Olayım kapıñda kul
Kömür	Göresin çok ‘ömür
Ḳalem	Çekdirme çok elem
Çevre	Lâyık görme beni çevre
Yemeni	Dil ucuylan sevme beni
Oya	Şaraydım seni doya doya
Şaç	Al beni art kapıdan kaç
Tavla	Ard kapıdan havla
Lif	Seni görmeyince gelmez keyif

Kāğıd	Gel yanıma ğamım dağıt
Ėurmā	Ėarşımda boynuñ egip durma
Pāre	Ėasretiñle ciğerim pāre pāre
Tel	AĞşama bize gel
İpek	Ėapunda olayım köpek
Ekmek	Merāmım seni öpmek
Kemik	Gerdeniñ ederim emik emik
Feslegen	Ėasretiñle şan şuşarım legen legen
Portaşal	Bir gece bizde şal
Şaman	Eliñden el-amān
Meşīn	Olaydım seniñ eşiñ
Ūd ağacı	Görmeyesin ağrı acı
Çiçek	Yalan degil seni severim gerçek
Fes	Ėasretiñle çağırmadan şalmadı ses
Tağta	Baş şundaki bağta
Mūm	Vaşlımı um
Yağ	‘Aşkıñ sīnemde dāğ
Tağta	Baş şundaki bağta
Gece	Efendim şuçumdan geçe
Yün	Seni gördüm dün
Bādem	Yeter cevriñ hey ādem
Lüle	Gel yanıma güle güle
Bal	Bu gece bizde şal
İbrişim	Ağ göbek altında şaldı işim
Meşīn	Olayım bir gece eşiñ

[5a]

Muhabbet-nâme

(1) Cān cāndan ‘azīzim lebi gonca sükkerden lezīzim mürüvvetli sulṭānım ‘azīzim gūş eyle nâme-i ḥālden (2) daḥı çıkmadan kemālden çıkmasın güzelik elden gerçi kim meftūnūñ olmuşdum ezelden (3) bu bendeñi yād etme gönülden vaşf edemem iştiyākım saña dilden **beyt**(4)

[mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün]

Seni sevmek benim ḥaddim degil ey ḥūblarıñ şāhı

Ḳazā-yı āsumānīdir inan vallāhi billāhi

(5) Gece gündüz ne bir dem rāḥatım var ne hergiz āh etmege ṭākatım var āh benim cān-ı ‘azīzim (6) gördü gözüm sevdi seni cānım düşdü gönülüm ḥikmetden günde biñ kerre ‘arz ederim bād mebād nisbeten (7) velākin sizde ḥaḳīḳat olduğunu bilirim ammā fitne-i ‘adūdan efendim rāḥat yok (8) ol ‘adū-yı bed-zebānlarıñ ve raḳīb-i bed-gümānlarıñ ve sâ’ir o ḥük-ı nā-cinsler sözüne (9) uymayıp bu bende-i bī-çāreye gāh-be-gāh ḥüsn-i nazarıñ ḳaṭ‘ etmeyesin vallāhi’l-‘azīm (10) cümleden ḳaṭ‘-ı nazār yoluña ḥāk olup cān [u] seri feda etmek zerre degil yār u aḡyār (11) duymadan gönülleri ḥıfz etmek şart-ı ezelīdir eger bu bende-i efgendeyi ḳabūle ḳarīn (12) buyurursañız ‘ināyetu’llāhdır ve bizim dīvāne gönülümüz size bende olmak hikmetu’llāhdır. (13) Cihānda güzel çok ammā gene gönül sendedir ölürüm ayrılmam senden nitelim cān tendedir. (14) Ne ḥācet efendim ‘arz-ı taḳdīr benim taḳdīrim ḳalb-i şerīfīñizde ‘ayāndır kerem edip (15) Bu bendeyi ḳabūle ḳarīn eylediḡiñizi bilmek için iki şatr nâme ile mesrūr buyurmañız mercūdur.

[5b]

Muhabbet-nâme

(1) Ḥayāl-i cemāl-i bā-kemāl künc-i ḡamlarda nesīm-i ḥüb-ḥışāli kūşe-i elemelerde nāzenīn-yārim leb-i (2) la‘l-i şeker-bārim rāḥat-ı rūḥum devā-sāz-ı dil-i mecrūḥum mā-bihi’l-

iftihārım efendim (3) h̄azretleriñin bezm-i meclis-i leṭāfet-baḥşlarına³³ selām [u] şenāda ve āh-ı fırķat gibi bī-pāyān (4) ārzū-yı vuşlat gibi firāvān resūl-ı iştıyāk [u] eşvāk birle ihdā kıldıķdan şoñra (5) envār-ı H̄udā ile mūnevver olan mizāc-ı nāz-perver[-i] ḥāṭır-ı nāzik-terleri gülşen-i dehr içre (6) ter ü tāze ola bu ‘aşķ müşkil kār imiş vādī-i hicrāna düşmek benim ḥaķīķat-perver aḥlāk-ı (7) ḥamīdem efendim bu mihriñiz ile ülfet-i firāķıñız ile leyl ü nehār ḥayāl-i cemāl ile (8) mānend-i mecnūn dīde-i pür-ḥūn ve ḥāl-i dīger-gūn ile sākın-i deşt [ü] ḥāmūn olup şadā-yı (9) āh u enīn ü giryānı eflāka ve nāle-i feryādımız semek ü simāka irişmişdir ve hemān cenāb-ı (10) sūtūde-ḥışāldır ba‘ de mekān-ı bā‘ iş-i endāḥte-i ṭāķçe-i nisyān olmayup ḥāṭır-ı ‘anber-feşāna (11) ḥuṭūr etdikçe mergūb-ı belāgat-üslūblarıyla ile dil-i vīrānımızı ābād u zībende olan (12) izāle edip ḥalāvet-resān zā’iķa-i vedāt buyurmaları mes’ūl u mercūdur mürüvvet (13) buyrula. El-cevāb.

[6a]

22 **Ġazel-i Ulvī³⁴**

[*mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün*]

- 1 Nedir bu serv-ķadlık lāle-ḥadlık nāz-perverlik
Nedir bu sīm-tenlik nāzenīnlik nāz-perverlik
- 2 Niçe başlar keser ķanlar döküp diller alur gamzeñ
Müjeñ tīginde ḥatm olmuş dil-āverlik ciğer-derlik
- 3 Levendāne gezersin³⁵ sīne çāk olsun münāsibdir
Seniñ şanıñdadır şāhāne dil-berlik şemen-berlik

³³ baḥşlarına: ḥoşlarına, Y.

³⁴ *Derzī-zāde Ulvī Dīvānı*, G 391 (Çelik ve Kılıç 2018: 546).

³⁵ gezersin: görülsün, Y.

4 Mesîhâveş tecerrüd kaçdın et bakmayasın dehre
Aña meyl eylemek erlik degildir ey gönül erlik

5 Belâ vādîlerin geşt eyleyenler post-pūş olmuş
Yaraşır ‘Ulviyâ seyyâh olanlara alenderlik

23 Ğazel-i Ulvî³⁶

[fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün]

1 Yāra te’sîr ede mi ah u fiġānım bilmem
Beni şād eyleye mi devr [ü] zamānım bilmem³⁷

2 Seni bir daġı görem mi ‘aceb ey rûġ-ı revānım
Ĥaşre dek ala mı yoġsa nigerānım bilmem³⁸

3 Dil-berim seyre gider ben yalnız alırım āh
Niye şaqlar beni ‘ömr-i güzerānım bilmem

4 Yā İlähî saña taqrîr edeyin müşkülümü
Kimse alleye mi zann [u] gümānım bilmem

5 Yāra dedim dil-i ‘Ulvîni niçin bilmezsin
Dedi biñ nāz ile ol ġonca-dehānım bilmem

³⁶ *Derzî-zâde Ulvî Dîvânı*, G 477 (Çelik ve Kılıç 2018: 596). Şiir *Derzî-zâde Ulvî Dîvânı*’nda 6 beyit olarak kayıtlıdır.

³⁷ Bu beyit, şiirin altına tekrar yazılmıştır.

³⁸ Bu beyit, şiirin altına tekrar yazılmıştır

24 Ğazel-i Ulvî³⁹

[mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün]

- 1 Yıkanlar hâtır-ı nâ-şadımı yâ Rabbi şad olsun
Benimçün nâ-murâd olsun diyenler ber-murâd olsun
- 2 Baña derseñ gidipdir manşıb-ı câha taleb benden
Kemâl-i luţfuñu gördük begim 'ömrüñ ziyâd olsun
- 3 Ğapıñda düşmeni redd et dil-i 'uşşâka cevretme
Ne Ğapıñda fesâd olsun ne küyuñda 'inâd olsun
- 4 Elif Ğaddiñle dâl-i zülfüñe teslîm-i rûh etdim
Bu dahı zümre-i 'uşşâk içinde başka ad olsun
- 5 Ser-â-pâ oĞlarıñla sîne-i 'Ulvîyi zeyn eyle
Demidir murĝ-ı câna her birisi Ğol Ğanad olsun

25 Ğazel-i 'Ulvî⁴⁰

[mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün]

- 1 Vefâ gelmek muhâl oldu nigâr-ı dil-pesendimden
Ölümüm ihtiyâr etdim uşandım kendi kendimden
- 2 Beni öldürmege 'ahd eylemişken şimdi el çekdi

³⁹ *Derzî-zâde Ulvî Dîvânı*, G 588 (Çelik ve Kılıç 2018: 663).

⁴⁰ *Derzî-zâde Ulvî Dîvânı*, G 533 (Çelik ve Kılıç 2018: 630).

Umulmazdı bu deñli bî-vefâlık şeh-levendimden

3 N'ola şekvâ edersen rûzigâr-ı nâ-muvâfıkdan
Begimden sevdiğimden pâdişâhımdan efendimden

4 Ğarîb [ü] bî-kes oldum çâresiz kaldım cüdâ düşdüm
Ayırdı cebr ile dil murğunu serv-i bülendimden

5 Hâtı geldikte dedim yâra zülfü geçdiği bendi
Dedi şükr eyle ey Ulvî hâlâş olduñ kemendimden

[6b]

26 [Ğazel] Der-Suhen-i Vehbî “Behişt”

[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün]

1 Dünyede⁴¹ mihnet çeken üftâdeye lâyıķ behişt
Mü'mine olmuş cehennem kâfire olmuş behişt

2 [Sen] gümânım çok⁴² diyü Hâķdan ümîdiñ kesme dil
Kâfire va' di cehenem mü'mine va'di behişt

3 Ol cemâl-i bâ-kemâli görmeye 'âşıķ iseñ
Sen de gel huld ol cemâlu'llâh[a] müştâķdır behişt

⁴¹ dünyede: cihânda, Y.

⁴² çok: çokdur, Y.

4 Niçe Süleymān gelip nūş etdi ‘ aşkıñ şerbetin
Sen vefā umma cihānda⁴³ bulmağ⁴⁴ isterseñ behişt

5 Bākī degildir cihān⁴⁵ kendiñi şaķıñ etme men‘
Zīrā nār-ı dūzah[1] vardır eger varsa behişt

6 Sen hemişe rāh-ı Hāķķa āb-ı çeşmiñ revān et⁴⁶
Ola mağşerde şefī‘ iñ sulţān-ı heşt-behişt

7 Vehbī pervāz urup rūḥ murğveş āşiyāndan⁴⁷
Teniñe lāyıkça ḳubūr rūḥuña ḳaşr-ı behişt

Sene 1219 Muḫarremiñ sekizinci günü

27 Ğazel⁴⁸ [‘Ulvi]

[mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün]

1 Günāhım bildim eylersem n’ola şefķat ricā senden
Benim devletli sulţānım ḫaṭā benden ‘ aṭā senden

2 Beni zılm ile öldürmek diler ḫançer çekip ğamzeñ
Şehā dīvān-ı ḫüsnünde şikāyet var saña senden

3 Niçe nev-rūzlar geçdi niçe bayrāmlar geldi

⁴³ Mecmuada önce “cihānda sen vefā umma” şeklinde yazılmış, daha sonra üzeri çizilerek bu şekilde düzeltilmiştir.

⁴⁴ bulmağ: vefā, Y.

⁴⁵ Mecmuada önce “cihān bākī degildir” şeklinde yazılmış, daha sonra üzeri çizilerek bu şekilde düzeltilmiştir.

⁴⁶ Mısra vezne uymamaktadır.

⁴⁷ Mısra vezne uymamaktadır.

⁴⁸ *Derzî-zāde Ulvî Dîvānı*, G 591 (Çelik ve Kılıç 2018: 665).

Müeyesser olmadı gitdi bize hiç⁴⁹ merhabā senden

4 Hāyat-ı cāvidānım devletim ‘ ömrüm ‘ azizimsin
Hudādan isterim kim olmayam bir dem cüdā senden

5 Gerek öldür gerek dirgür seni terk eylemez ‘ Ulvī
Cefākāña rāzīdir lāzım degil aña vefā senden

28 [Ġazel] Li-Mevlānā Fuzūlī⁵⁰

[mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün]

1 Meni cāndan uşandırdı cefādan yār uşanmaz mı
Felekler yandı āhımdan murādım şem‘ i yanmaz mı

2 Kāmu bīmārına cānān devā-yı derd eder ihsān
Niçün kılmaz baña dermān beni bīmār şanmaz mı

3 Şeb-i hicrān yañar cānım döker kıan çeşm-i giryānım
Uyarır halkı efgānım kıara bahtım uyanmaz mı

4 Degildim ben saña⁵¹ mā ‘il sen etdiñ ‘ aklımı zā ‘il
Baña ta‘ n eyleyen gāfil seni görgeç⁵² uşanmaz mı

5 Fuzūlī rind-i şeydādır hemişe halkā rüsvādır
Şoruñ kim bu ne sevdādır bu sevdādan uşanmaz mı

⁴⁹ bize hiç: bizlere, Y.

⁵⁰ *Fuzūlī Divānı*, G14 (Akyüz 1958: 388).

⁵¹ saña: baña, Y.

⁵² görgeç: göricek, Y.

29 [Ġazel] Bākī⁵³

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

1 Sākīyā qalmaz imiş çünki bu şöhet bākī
Mey-i gül-gün içelim bāde-i cennet bākī

2 H̄ābda almış idim būs-ı leb-i cānānı
Cān dimāğında dağı şimdi o lezzet bākī

3 Meded öldürdü firākıñ meded ey dost yetiş
Hele bir pāre dağı tende Һarāret bākī

4 Ağlamazdım bu kadar zār [u] zebün olduğuma
Qala bir pāre ğamıñ çekmege Һakat bākī

5 Bākī ölsün yoluña⁵⁴ pādīşehim sen sağ ol
Baht pāyende⁵⁵ Һudā yār sa' ādet bākī

30 [Ġazel⁵⁶] [Nābī]

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

1 Beni şād eylemediñ sen dağı nā-şād olasın
Şu' le-i āh-ı ğarībān gibi ber-bād olasın

⁵³ *Bākī Dīvānı*, G525 (Küçük 2019: 304).

⁵⁴ yoluña: yoluñda, Y.

⁵⁵ pāyende: pāyında, Y.

⁵⁶ *Nābī Dīvānı*, G622 (Bilkan 1997: II/928). Mecmuada “Kıt'a” başlığıyla kaydedilmiş olan bu şiir, *Nābī Dīvānı*'nda yer alan 6 beyitlik bir gazelin matla beyti ile 3a ve 2b mısralarından oluşturulmuştur.

- 2 Rūzigār eylesin eflāka ğubārīñ peyvend
Bir sitemkāra niyāz itmege mu‘tād olasin

[7a]

31 [Tercî‘-bend⁵⁷] [‘Azmi]

[fa‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I

- 1 Bāğ-ı ‘ālemde kimiñ seyr-i kenār eglencesi
Kiminüñ her laḫza ṭarf-ı cūy-bār eglencesi
- 2 Gülşen içre gülleriñ zār-ı hezār eglencesi
Şubḫa dek dil murġunuñ feryād [u] zār eglencesi
- 3 H̄āce-i devr-i zamāniñ kār u bār eglencesi
Mübtelā-yı ‘aşq olaniñ kūy-ı yār eglencesi
- 4 Rind-i mey-ḫ̄ārīñ şarāb-ı hoş-güvār eglencesi
Oldı her Ferhād-ı ‘aşkıñ kūhsār eglencesi
5. Ehl-i derdiñ yoĝ degil bir ğam-güsār eglencesi
Bilmezim yā Rab nedir ben dil-figār eglencesi
- 6 Herkesiñ ḫāli degil ḫālince var eglencesi

⁵⁷ Şiir, mecmuada “Ġazel” başlığıyla kaydedilmiş olmakla birlikte şekil bakımından tercî-bend özellikleri göstermektedir.

Bülbülün gül ' aşıkın ruhsâr-ı yâr eglencesi

II

1 Dem-be-dem bu çeşm-i pür-hecr ile giryân olmada
Hâtır-ı ' aşık gibi ' aklım perişân olmada

2 Ğam tenûrunda ciger her lahza biryân olmada
Câme-i ten derd ile çäk-ı giribân olmada

3 Sâyeveş cism-i nizârım hâke yeksân olmada
Oñmadık başım reh-i miñnetde ğaltân olmada

4 Kâmet-i ham-geşte küy-ı ' aşka çevgân olmada
Yaşımın her kaçresi deryâ-yı ummân olmada

5 Şahn-ı ' âlem eşk [ü] âhım birle tûfân olmada
Yoğ benim gibi belâ küncünde nâlân olmada

6 [Herkesin hâli degil hâlince var eglencesi
Bülbülün gül ' aşıkın ruhsâr-ı yâr eglencesi]

III

1 Bir seher kim ' âleme kıldım nazar ben mübtelâ
Çeşm-i cânı sürme-i ğayretle etdim rüşenâ

2 Şöyle iz' ân eyledim kim Hâlîk-i pest ü ' alâ
H'ân-ı luğfin bezl edip insâna etdikde şalâ

- 3 Kimine faqr [u] felâket kimine vermiş ğinā
Kimini muhtâc u ac itmiş kimini imtilā³
- 4 Kimini mîr ü sipâh etmiş kimini pâdişâ
H̄âceye[dir] māl u menāl zâhide zühd [ü] riyâ
- 5 Kimi zulmetde kimi nūr-ı hidâyet reh-nümâ
Kimi şoḡbetde kimi olmuş giriftâr-ı ‘anâ
- 6 [Herkesiñ ḡalı degil ḡâlince var eglencesi
Bülbülün gül ‘âşıkıñ ruḡsâr-ı yâr eglencesi]

IV

- 1 Kimi eflâkı taşavvur içre sâl u mâhda
Kimisi encüm ḡisâb eyler derûn-ı çâhda
- 2 Kimi ikrâr u kimi inkâr ile ikrâhda
Kimi nefy-i *lâ* da kim’ispât-ı *illa’illâhda*
- 3 Külbe-i miḡnet bilenün yer mi kim ḡargâhda
Kimi âyende vü revende kimi⁵⁸ güm-râhda
- 4 Kimi manşûbda kimi sevdâ-yı ‘izz ü câhda
Şubḡa dek her gece derd ehli fiġân [u] âhda
- 5 Kimisi dervîş olup her bâb-ı *şey’u’illâhda*⁵⁹

⁵⁸ kimi: kimisi, Y.

⁵⁹ Şey’en li’llâh: Allah için bir şey (Dilencilerin bir şey isterken söyledikleri söz.)

Ehl-i dünyā hizmet-i hāk-i cenāb-ı şāhda

- 6 [Herkesiñ hāli degil hālince var eglencesi
Bülbülün gül ' aşıkıñ ruhsār-ı yār eglencesi]

V

- 1 Ol zamān kim ' Azmiyā çözül-di çarhıñ çenberi
Oldı herkes nevbetinde başka ' ālem mihteri

- 2 Kimisi oldı fenā evrenginün İskenderi
Kimi Sām u kim Nerīmān kimi dehrin ' Anteri

- 3 Niçe demler çekdiler şemşir-i nuşret-peykeri
Cem' ederler yanına hayl ü haşemden ' askeri

- 4 Oldular cān [u] gönülden şāh-ı ' aşıkıñ çākeri
Kimi almağda dağı kālā-yı ' aşq-ı dil-beri

- 5 Kimi cān ile metā' -ı vaşl-ı yāra müşteri
Kā'inātı şanma bāzār-ı fenāda serseri

- 6 [Herkesiñ hāli degil hālince var eglencesi
Bülbülün gül ' aşıkıñ ruhsār-ı yār eglencesi]

32 Ğazel-i ‘Ulvi⁶⁰

[*mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ilün*]

- 1 Firqatde qoduñ bendeñi sulţānım unutma
Ya‘ kûb gibi Yūsuf-ı Ken‘ ānım unutma
- 2 Bildirmek için firqate düşdük mü cānā
Şol demdeki ire sem‘ iñe efgānım unutma
- 3 Bīmārīñ olaldan varamam qapıña hergiz
Dermānde olup qalmadı dermānım unutma
- 4 Zulmetde yatar haste gönül bī-kes ü tenhā
Pervāne gibi şem‘ -i şebistānım unutma
- 5 ‘Ulvi quluña eyledigiñ cevri ü cefāyı
Bir gün añasın ey şeh-i hūbānım unutma

33 Ğazel-i Rāsih-i ‘Atik⁶¹

[*fa‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*]

- 1 Süzme çeşmiñ gelmesin müjgān müjgān üstüne
Urma zaħm-ı sineme peykān peykān üstüne⁶²
- 2 Rīze-i elmās eker her açdığı zaħma o şūh
Luţfu var olsun eder iħsān iħsān üstüne

⁶⁰ *Derzī-zāde Ulvī Dīvānı*, G 681 (Çelik ve Kılıç 2018: 717).

⁶¹ *Rāsih Dīvānı*, G85 (Öztekin 1997: 325). *Dīvān*’da şiirin beyit sıralaması farklıdır.

⁶² zaħm-ı: zaħmıñ, Y.

- 3 Dilde ğam var şimdilik luţf eyle gelme ey sürür
Olamaz bir hānede mihmān mihmān üstüne
- 4 Yārdan mehcūr iken düşdük diyār-ı ğurbete
Dehr gösterdi bize hicrān hicrān üstüne
- 5 Hem mey içmez hem güzel sevmez demişler haqqıma
Eylemişler Rāsihe bühtān bühtān üstüne
Temmet

- 34 **Rubā' i⁶³ Der-Sūhan-ı Vehbī**
[11'li hece ölçüsü]
Yetişir cihānda yek sikke ' abā
Gerekmez n'eylersin egniñe qabā
Fenānıñ varına şağın aldanma
Tenler türāb olur mā-melek hebā

[7b]

⁶³ Şiir, mecmuada "Rubā' i" başlığı taşımakla birlikte rubai vezinleriyle yazılmamıştır.

35 [Müsemmen⁶⁴] Vâşif

[müfte' ilün müfte' ilün fâ' ilün]

I

Neyledi gör baña o⁶⁵ mäh-ı mehi

Ṭağa düşürdü bu dil-i vâlihi

Geşt ederim 'aşk ile deşti⁶⁶ dağı

Nâle vü efgânımı şanma tehi

Āh mine'l-'aşkı ve ḥālâtihî

Ahrağa kalbî bi-ḥarârâtihî

Mâ nazara 'ayni ilâ-ğayriküm

Akşeme bi'llâhi ve âyâtihî

II

Bezm-i muḥabbetde o çeşm-i siyâh

Mest iken etdi baña bir nîm-nigâh

Qalmadı 'âşıklığıma iştibâh

Yandı kebâb oldu ciger âh âh

[*Āh mine'l-'aşkı ve ḥālâtihî*

Ahrağa kalbî bi-ḥarârâtihî

Mâ nazara 'ayni ilâ-ğayriküm

Akşeme bi'llâhi ve âyâtihî]

⁶⁴ Mecmuada “Gazel-i Vâşif” başlığıyla şiirin nazım şeklinin gazel olduğuna işaret edilmiştir; ancak şekil bakımından şiir “müsemmen” özelliği göstermektedir.

⁶⁵ o: ol, Y.

⁶⁶ deşti: düşdü Y.

III

Şundu o m̄ah destime bir ʔolu c̄am

‘ Aqlım alıp eyledi mest-i m̄ud̄am

Farq edemem n’olduğumu⁶⁷ şubḥ-ı şām

Cānıma kār etdi ḥarāret tamām

[Āh mine’l-‘aşkı ve ḥālātihī

Aḥraḳa ḳalbī bi-ḥarārātihī

Mā nazara ‘ayni ilā-ğayrikūm

Aḳşeme bi’llāhi ve āyātihī]

IV

Derd ile d̄idemden aḳan ḳanlı yaş

Niceye dek bu sitem-i cān-ḥırāş

Āḥir edip gönlümü vaḳf-ı telāş

‘ Āleme esrārımı ederdi fāş

[Āh mine’l-‘aşkı ve ḥālātihī

Aḥraḳa ḳalbī bi-ḥarārātihī

Mā nazara ‘ayni ilā-ğayrikūm

Aḳşeme bi’llāhi ve āyātihī]

⁶⁷ Nūshada “ben” yazılıp üstü çizilmiş.

V

H̄ançer-i hicrân ile encâm-ı kâr
 Pâreleyip s̄ineciğim yardı yâr
 Dem-be-dem etsem n'ola feryâd u zâr
 Yârdan⁶⁸ 'aşk oldu baña yâdigâr
[Āh mine'l-'aşkı ve h̄âlâtihî
Ah̄raқа қалbî bi-h̄arârâtihî
Mâ nazara 'ayni ilâ-ğayriküm
Aқşeme bi'llâhi ve âyâtihî]

VI

Aşkıñ oñulmazmış ebed yâresi
 Eyle 'ilâc uzamadan arası
 Dönmem ölürsem de nedir çâresi
 Oldum o meh-pârenin âvâresi
[Āh mine'l-'aşkı ve h̄âlâtihî
Ah̄raқа қалbî bi-h̄arârâtihî
Mâ nazara 'ayni ilâ-ğayriküm
Aқşeme bi'llâhi ve âyâtihî]

⁶⁸ yârdan: yâreden, Y.

VII

Bād-ı muḥabbet yine esdi sere
 Ḥasret ile batdı gönül kıanlara
 Meyl ideliden beri ol dil-bere
 ...⁶⁹

[Āh mine'l-‘aşkı ve ḥālātihī
Aḥraқа қалбі bi-ḥarārātihī
Mā nazara ‘ayni ilā-ğayriküm
Aқşeme bi’llāhi ve āyātihī]

VIII

Varımı yoğumu şatıp bir pula
 Girdim o dem ez-dil [ü]cân bu yola
 Eyler isem da‘vâ-yı ‘aşkıñ n’ola
 Çille-i ‘aşkı çekene ‘aşk ola
[Āh mine'l-‘aşkı ve ḥālātihī
Aḥraқа қалбі bi-ḥarārātihī
Mā nazara ‘ayni ilā-ğayriküm
Aқşeme bi’llāhi ve āyātihī]

⁶⁹ Nüshada mısra yazılmayıp yeri boş bırakılmıştır.

IX

Sen gideli ey meh sūz-ı efgānım
 Şu' lenip döndü tennūra tenim
 Yanmağ ise cānıma minnet benim
 Dāğ-ı derūn oldu gülüm gülşenim
[Āh mine'l-‘aşkı ve ḥālātihī
Aḥrağa ḳalbī bi-ḥarārātihī
Mā nazara ‘ayni ilā-ğayriküm
Aḳşeme bi’llāhi ve āyātihī]

X

Ben saña meftūn degil yā neyim
 Āteşe düşdüm ḳula pervāneyim
 Söz mü bu kim yanmadan uşanayım
 Bağrıma taşlar başayım yanayım
[Āh mine'l-‘aşkı ve ḥālātihī
Aḥrağa ḳalbī bi-ḥarārātihī
Mā nazara ‘ayni ilā-ğayriküm
Aḳşeme bi’llāhi ve āyātihī]

XI

Yanma⁷⁰ [da] şâyân mı değil şânıma

Yanmaz iseñ gelme benim yanıma

Sûziş-i ‘aşk etdi eşer cânıma

Añladamam hâlimi sulţânıma

[Āh mine’l-‘aşkı ve hâlâtihî

Ahrağa kalbî bi-harârâtihi

Mâ nazara ‘ayni ilâ-ğayriküm

Akşeme bi’llâhi ve âyâtihî]

XII

Ben nice ketm eyleyem ey verd-i al

Hâlimi bilmez mi benim ehl-i hâl

Yağdı ciger-gâhımı dâğ-ı melâl

N’işleyeyim kalmadı bende mecâl

[Āh mine’l-‘aşkı ve hâlâtihî

Ahrağa kalbî bi-harârâtihi

Mâ nazara ‘ayni ilâ-ğayriküm

Akşeme bi’llâhi ve âyâtihî]

⁷⁰ yanma: yanmam, Y.

XIII

Çeşm-i siyāhıñ gibi mestāneyim

Ĥūn-ı cigerle 7olu peymāneyim

Ĥātırımı yıķma ki vīrāneyim

Baęlanalı zūlfūne dīvāneyim

[Āh mine'l-‘aşķı ve ĥālātihī

Aĥraķa ķalbī bi-ĥarārātihī

Mā nazara ‘ayni ilā-ġayrikūm

Aķşeme bi’llāhi ve āyātihī]

XIV

Etmez iseñ ey perī baña ‘itāb

Şerĥ edeyim ‘aşķı saña bāb bāb

Baķ ne imiş derd [ü] gam-ı ıztırāb

Ķaşr-ı derūnum yıķıp etdi ĥarāb

[Āh mine'l-‘aşķı ve ĥālātihī

Aĥraķa ķalbī bi-ĥarārātihī

Mā nazara ‘ayni ilā-ġayrikūm

Aķşeme bi’llāhi ve āyātihī]

XV

Düşdü gönül Vâşif o meh-ţâl' aţa
 N'eyleyem ermezse elüm vuşlata
 Şabr olunur mu bu kadar ھاşrete
 Fülk-i dili şaldı yem-i firķate
[Āh mine 'l- 'aşkı ve hālātihī
Ahraķa ķalbī bi-ħarārātihī
Mā nazara 'ayni ilā-ġayriküm
Aķşeme bi'llāhi ve āyātihī]

36 [Tuyuġ]

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]
 Ehl-i diller⁷¹ ţāli' i firüz imiş
 Her şeb ü rüzı dem-i nev-rüz imiş
 'Aşķ meger [kim] süz-ı dil-efrüz imiş
 Nār-ı muħabbet ne ciġer-süz imiş

[8a]

37 Ğazel-i Tecellī⁷²

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

1⁷³ Bu ħ'āhişler ţalepler cüst ü cūlar hep seniñçündür
 Bu cünbüşler hevesler ārzūlar hep seniñçündür

⁷¹ diller: dilleriñ, Y.

⁷² *Tecellī Dīvānı*, G35 (Deniz 2005)

⁷³ Gazelin matla beyti olması gereken bu beyit, mecmuada şiirin son beyti olarak kaydedilmiştir.

- 2 Ser-â-ser şâllarla ğoncalar eṭrâfiñ alsınlar
Bu mînâ-güne micmerlerle bûlar hep seniñçündür
- 3 Ser-i kūyuñla şahn-ı ḥānkāh-ı ʿālem-i dilde
Bu āh u vāhlar bu hāy [u] hûlar hep seniñçündür
- 4 Bahār eyyāmıdır seyr eyle bezm-i ʿîd-i nev-rûzı
Mey-i zerrîn-ḳadeḥlerle sebûlar hep seniñçündür
- 5 Sipihre nâz edip baş egmeyen ʿuşşāk bilmez mi
Perestişler tevâzuʿ lar ṭapular hep seniñçündür
- 6 N'ola zülfüñ hevâdan sāye-i Ṭübāya beñzetsem
Bu pā-māl olmalar bu ser-fürûlar hep seniñçündür
- 7 Tecellîveş miyāniñla dehāniñ remz eden bilmez
Bu ḳāl ü ḳîller bu güft ü gülār hep seniñçündür

38 Ğazel⁷⁴ [Tecellî]

[feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün]

- 1 Nice bir ʿāşıḳa cevr [ü] sitem ü istihfâf
Yeter Allāh'ı severseñ yeter inşâf inşâf
- 2 Bî-sebeb rûy-ı sitem göstermez idi gerdün
Olsa mir'ât-ı zamîrim gibi āyînesi şâf

⁷⁴ *Tecellî Dîvânı*, G75 (Deniz 2005: 83).

- 3 Şu' le-i zerdî-i dâğımıla zer-i hürşîdi
Bir bakımda nice farq eyleyebilsin şarrâf
- 4 Çeng ü şanbûra mesâğ olsa yasağ olmazdı
Gör-e hiç dâ'ireden taşra çıkar mı deffâf
- 5 Ey Tecellî niçe mestâneyi gördüm derler
Gönül eglencesidir zemezme-i lâf u güzâf

39 **Ġazel⁷⁵ [Tecellî]**

[fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün]

- 1 Râst gelsem yine cânânıma cânım diyerek
'Ömrümüñ varı benim rûh-ı revânım diyerek
- 2 Sîneye çeksem uşul ile o nâzik-teni ben
Tene dir ten tene dir nâ dire dânum diyerek
- 3 Nice bir bülbül-i şeydâ gibi kan ağlayalım
Meded ey ruhları gül gonca-dehânım diyerek
- 4 Hâlimi ' arz edip ey bād-ı şabâ mümkün ise
Elin öp pâyına düş râz-ı nihânım diyerek
5. Ey Tecellî niçe bir âh u figân eyleyelim
Geh mey-i köhne vü geh tâze cevânım diyerek

⁷⁵ *Tecellî Dîvânı*, G80 (Deniz 2005: 87).

40 Ğazel⁷⁶ [Tecellî]

[*mef' ūlū mefā' īlū mefā' īlū fe' ūlūn*]

- 1 Feryād o cefā-pīşe sitemkārīñ elinden
Efgān o felek-kevkebe⁷⁷ gaddārīñ elinden
- 2 Bilmez mi teġāfŭl mŭ ider zŭlf-i siyāhı
‘ Ālem ne çeker turre-i tarrārīñ elinden
- 3 Bŭlbŭl nice feryād u fiġān eylesesin kim
Dāmān-ı gŭlŭ alımadan hārīñ elinden
- 4 Derd-i dili cevr-i felege eyleyip isnād
Çan aġlalayım āh ederek yārīñ elinden
- 5 Hemvāre Tecellî gibi ser-cŭmle-i ‘ ālem
Āh eylesesinler mi o mekkārīñ elinden

41 Ğazel⁷⁸ [Tecellî]

[*mefā' īlŭn mefā' īlŭn mefā' īlŭn mefā' īlŭn*]

- 1 O tıfl-ı māh-rŭ kim āyet-i nŭr oldu gitdikçe
Şu' ā' -ı hŭsn ile gŭn gibi meşhŭr oldu gitdikçe

⁷⁶ *Tecellî Dîvânı*, G92 (Deniz 2005: 96).

⁷⁷ Mecmuada önce “kevkebe felek” yazılmış, daha sonra altlarına kelimelerin takdim-tehir yapılması gerektiğini gösteren “م” ve “ح” harfleri yazılmıştır.

⁷⁸ *Tecellî Dîvânı*, G99 (Deniz 2005: 101).

- 2 Açıldı taze güller başladı feryâda bülbüller
 Șarâb-âbâdî-i gülzâr ma' mûr oldu gitdikçe
- 3 Çerâgân-ı çemen pîrâye-i ezhârdan ğayrı
 Semenler her biri bir şem' -i kâfûr oldu gitdikçe
- 4 Naẓardan dûr iken geldi göründü dîdeler rûşen
 Bahâr-ı nergis-i ğam dîde manzûr oldu gitdikçe
- 5 Tecellîveş medâr-ı maḥlabım dîdâr iken gördüm
 Nigâh-ı âteşînim şu' le-i Ṭûr oldu gitdikçe

42 Ğazel⁷⁹ [Tecellî]

[fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün]

- 1 ' Âşîka nev-bahâr yetmez mi
 Bezme bir gül-' izâr yetmez mi
- 2 Nev-çerâgân-ı lâleler açup
 Sîne-i dâĝdâr yetmez mi
- 3 İncinip berg-i gülden âh eyler
 Bülbüle zaḥm-ı hâr yetmez mi

⁷⁹ *Tecellî Dîvânı*, G106 (Deniz 2005: 105).

4 Bize çarhıñ hücüm-ı cevri nedir
Sitem-i rûzigâr yetmez mi

5 Ey Tecellî hayâl-i yâr olsun
Saña bir ğam-güsâr yetmez mi

43 Nâbî [Ġazel]⁸⁰

[Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilâtün Fe' ilün]

1 Ederiz kûy-ı murâda sefer inşâ'a'llâh
Çomaz[ız] âyîne-i dilde keder inşâ'a'llâh

2 Peyk-i âhım gideli haylî zamândır yâra
Umâsız ki getirir bir haber inşâ'a'llâh

44 Beyt

[mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün]

Kişi âh eyleme terk-i edebdir
Çazâyâ râzî ol el-ḥükmü li'llâh⁸¹

⁸⁰ *Nâbî Dîvânı*, G 660/1, 6 (Bilkan 1997: II/956). Bu şiir *Nâbî Dîvânı*'nda 7 beyitten meydana gelmektedir.

⁸¹ "Hüküm Allah'ındır."

45 **Beyt⁸² [Nâbî]**

[*mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün*]

Bağmazdı kimse âyine-i şāfa Nābiyā

Ḥod-binlik 'alāqasına ālet olmasa

46 **Beyt**

[*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*]

Başına od yaquban girye eder ḥasretle

Şem'-i bî-çāreyi gör kim o da almış fetīli

47 **Beyt**

[*mefâ'ilün fe'ilātün mefâ'ilün fe'ilün*]

Cenāb-ı Ḥaqqā hezārān hezār ḥamd ü şenā

Ki etdi luṭf ile bu 'abd-i kemterin ihyā

48 **Beyt⁸³ [Nâbî]**

[*fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün*]

Ḥalkdan gön'lümüñ ol mertebedir vaḥşeti kim

'Aksim ādem diyü mir'āta nigāh eyleyemem

⁸² *Nâbî Dîvânı*, G575/9 (Bilkan 1997: II/1029). Bu şiir, *Nâbî Dîvânı*'nda 9 beyitten meydana gelmektedir.

⁸³ *Nâbî Dîvânı*, G512/2 (Bilkan 1997: II/847). Bu şiir, *Nâbî Dîvânı*'nda 5 beyitten meydana gelmektedir.

49 **Beyt⁸⁴ [Belîġ]**

[mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'îlü fâ'ilün]

Dîdem sirişk-i ħasretle pür-nem eyledim

El 'ıyd-ı ekber eyledi ben mâtem eyledim

50 **Beyt**

[fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]

Çünkü yârîñ bî-vefâdır anı terk etmek gerek

İntikâm almağ içün bir ġayrı yâr sevmek gerek

51 **Beyt**

[müfte'ilün fâ'ilün]

Çay bir olur çeşme çok

Dost bir olur âşnâ çok

[8b]

⁸⁴ *Belîġ Mehmed Emîn Dîvânı*, G156/1 (Demirel 2005: 256). Bu şiir, *Belîġ Dîvânı*'nda 8 beyitten meydana gelmektedir.

52 [Murabba⁸⁵ ?] Tıflî

[müfte‘ilün müfte‘ilün fâ‘ilün]

I

Gel edelim dil-bere ey dil ricâ

Ĥānemize teşrîf ede cā-be-cā

Meclisimiz görse umarız sezâ

Ĥāne bizim bâde bizim sâkiyâ

(Eyżan)

II.

Gerdeni billür yine baqdım beyâz

Yalvararak bir bûse kıldım niyâz

Dedi ‘âşık hele şabr eyle biraz

Dedim etme ne var bundan ihtirâz

(Eyżan)

III.

Meclise başdırmam ayak herkese

Zevkiñe baq aşma kulaq her söze

Perçemi dökmüş o perî dal fese⁸⁶

Söyle nedir sendeki bu vesvese

(Eyżan)

⁸⁵ Mecmuadaki “Gazel-i Tıflî” şeklindeki başlıkta şiirin nazım şekli “gazel” olarak kaydedilmiş olmakla birlikte, manzume mevcut durumda “murabba” özellikleri göstermektedir. Ancak her bendin altında bulunan “eyżan” kelimesi, mevcut bentlerin altında nakarat olarak tekrar eden mısra (ya da mısraların) bulunması gerektiğine işaret etmektedir. Bu durumda şiirin nazım şeklinin -tekrar eden mısra sayısına göre- “mütekerrir muhammes” ya da “mütekerrir müseddess” olabileceği tahmin edilmektedir.

⁸⁶ dal fese: dü fese, Y.

IV.

Bağ güzeliñ şive-i güftârına
 Ğ Āşıkı[nı]ñ hâline aḥvâline
 Aşma kulağ zâhidiñ esrârına
 Bâde getir tıfl-ı diliñ yanına
 [Eyżan]

53 Kıt' a⁸⁷ [Vehbî]

[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün]

- 1 Deşne-i hicrân ile yâr ḥūnumu saçmağ diler
 Sînemiñ yâresi üzre yâreler açmağ diler
- 2 [Sen] şıgın⁸⁸ Perverdigâra Vehbiyâ şol ḥūniden
 Bî-emân bir nev-civândır zîrâ ḳan etmek diler

54 Beyt

[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün]

İltifâtıñla dil-i bî-çâreyi [sen] şâd edersin
 Ba' zı ḥurrem ḳılıp Ğ ömrüm ba' zı kerre nâz edersin

⁸⁷ Mecmuada “Kıt' a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır. Kıt'a kelimesi, terim anlamı yanında, kat' edilmiş, kesilmiş, parça gibi anlamlarından dolayı bent, (hangi nazım şekliyle yazılırsa yazılsın) iki beyitlik şiir ve kelime anlamından dolayı bir şiirin parçası anlamında da kullanılmalıdır (Kurnaz ve Çeltik 2010: 298).

⁸⁸ şıgın: , Y.

55 [Kul] Nesîmî⁸⁹ [Koşma⁹⁰]

[16'lı hece ölçüsü]

I

Ḥaste-dilim belā-keşim āh n'edem n'edem n'edem vāy
 Bükdü belim derd [ü] elem āh n'edem n'edem n'edem vāy
 Zaḥm-ı dile yoḡ mudur em āh n'edem n'edem n'edem vāy
 Yaḡdı beni firāk-ı ḡam āh n'edem n'edem n'edem vāy

II.

Yaḡdı beni çü ḥasretiñ firāk-ı cāna zaḥmetiñ
 Olduk esîri şoḡbetiñ şun bize cām-ı vuşlatiñ
 Luḡf eyle nigāh-ı şefḡatiñ olmazsa 'ināyetiñ
 [Yaḡdı beni firāk-ı ḡam āh n'edem n'edem n'edem vāy]

III

Hicr ile yandı bu ciger derd ile cān neler çeker
 'Aşḡıñ dile kıldı eşer fedā saña cān ile ser
 Āh ederim tā-be-seḡer [yā] şabr gerek yāḥud sefer
 [Yaḡdı beni firāk-ı ḡam āh n'edem n'edem n'edem vāy]

⁸⁹ Bu şiirin 8'li hece ölçüsüyle yazılmış daha kısa bir biçimi Kul Nesîmî'nin şiirleri arasında yer almaktadır (Öztelli 1969: 29).

⁹⁰ Mecmuadaki "Ġazel-i Nesîmî" şeklindeki başlıkta manzumenin nazım şekli "gazel" olarak kaydedilmiş olmakla birlikte, şiir şekil bakımından "koşma" özellikleri göstermektedir.

IV

Gerçi bugün Nesīmīyim Hāşīmīyim Qureyşīyim

Gülşen-i hüsnüñ kuluyum verd-i ruḥuñ bülbülüyüm

Ḥasanīyim Ḥüseynīyim bir şanemiñ esīriyim

[Yağdı beni firāḳ-ı ğam āh n'edem n'edem n'edem vāy]

56 **Ḳıṭ' a**⁹¹

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

1 [Sen] rızā'ullāhdan ayırma zebāniñ⁹² bir kelām

[Ol] Resūlu'llāhdan isterseñ şefā'at⁹³ ver selām

2 Ehl-i ĩmāna mezīd et mihrībāni⁹⁴ Vehbiyā

Dāreynde 'azīz eder bir elif bir he iki lām⁹⁵

57 **Ḳıṭ' a**⁹⁶ [Vehbī]

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

Vehbiyā ğam mı olursa maḳbūl-i cihān⁹⁷ kelāmıñ

Ehl-i diller [de] alır mı bilmezim ednā selāmın

Ol ğanı Perverdigār şād eyleye [dil-]nā-şādımı

Ḥürmetiyçün ins [ü] cin zıkr etdiği elif lāmıñ

⁹¹ Mecmuada “Ḳıṭ' a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

⁹² zebāniñ: zebāniñdan, Y.

⁹³ isterseñ şefā'at: şefā'at ister iseñ, Y.

⁹⁴ ehl-i ĩmāna mezīd et mihrībāni: mezīd et mihrībāni ehl-i ĩmāna, Y.

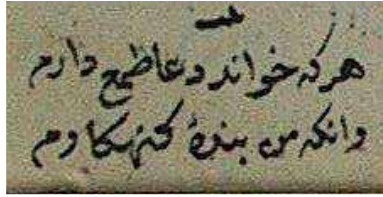
⁹⁵ Mısra vezne uymamaktadır.

⁹⁶ Mecmuada “Ḳıṭ' a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

⁹⁷ olursa maḳbūl-i cihān: cihān olursa maḳbūl, Y.

58 **Beyt**

[?]

*Be-gūy-ı tū⁹⁸ hemîşe sühan lezîz**Dāreynde olursuñ cānā dil-āvîz*59 **Müfred***[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]**Beni vaşlıñla şād eyle seni Hâk eylesin hândân**Firâkıñ eyledi zîrâ cihânı başıma zindân*60 **Beyt⁹⁹***[fe' ilâtün mefā' ilün fe' ilün]**Her ki hâned du'â tama' dārem**Z'ân ki men bende-i günâhkārem*

⁹⁸ “Senin sözünle”

⁹⁹ “Bir günahkar kul olduğum için her dua edenin duasına tamah eder, onu isterim.” 258.şirde aynı beyt tekrar etmektedir.

61 **Beyt**¹⁰⁰

[?]

*Ser-i sebzek hemāre bād**Kiṣ̄-i rūzuñ mezīd bād*62 **Ḳıṭ‘a**¹⁰¹

[?]

1 O gül-endām[1] bir kez āgūşumda āh göreydim

Gül-i ra‘ nālariñ rūy-ı zībāsından dereydim

2 Görürsem ol gül-cemāli hālimi bir bir deyip

Çemen gibi nev-civāniñ pāyına yüz süreydim

63 **Ḳıṭ‘a**¹⁰²

[mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ulün]

1 Şādık ‘ aşıqlara biḡāne baḡma

Cemāliñ şem‘ ine pervāne yaḡma

2 Düşen ‘ aşıqlarıñ dest-gīrisiñ

Tehī-dest anları yabana atma

¹⁰⁰ “Çok yaşa. Hayatın her zaman bereketli olsun.”¹⁰¹ Mecmuada “Ḳıṭ‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.¹⁰² Mecmuada “Ḳıṭ‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

64 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Fenāda derd verip yā Rab bize dermān aratdırma

Beķāda nāra düşürüp cinān zevķin¹⁰³ aratdırma

65 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Ĥāk-i pāy oldum güzele bilmez ašlā kıymetim

Ben gibi derde düş olsun budur aña himmetim

66 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

Böyle 'ādet¹⁰⁴ eylemiş[dir] rāh-ı 'aşķı üstādımız

Böyle bulduk biz de cānā Şanma bizim icādımız

[9a]

¹⁰³ cinān zevķin: zevķ-i cinān, Y.

¹⁰⁴ 'ādet: 𐤀𐤃𐤃, Y.

67 [Murabbā^ç] ^ç Āşık ^ç Ömer¹⁰⁵

[fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilātün fā^ç ilün]

I.

Bülbül-i şürīd[e]yim gülzārına¹⁰⁶ İbrāhīmiñ
 Ol sebebden düşdüm āh¹⁰⁷ [u] zārına İbrāhīmiñ
 Vaşlına ermek diler bī-çāre gönülüm n'eylesin
 Şabr eder nā-çār belā-yı hārına İbrāhīmiñ

II

Doyup uşanmaz gönül ol meh-cemāle bakmağa
 Va^ç de-i¹⁰⁸ vaşla kılarısa yaş yerine kan akmağa
 Yüregimde kılca kalır tende cānım çıkmaga
 Bakmasam başlar hemān ol yādına İbrāhīmiñ

III

Nār-ı ^ç aşkı dāğ-ı sīnem añdırır incitmede
 Hışm edip ebrūlarıñ çatdıqça işim bitmede
 Çeşm-i şeh-bāzı gönüller murğunu şayd itmede
^ç Aql [u] cān hayrettedir bu kārına İbrāhīmiñ

¹⁰⁵ Āşık Ömer Dîvânı, 773 (Karasoy ve Yavuz 2010: 339).

¹⁰⁶ gülzārına: ben gülzārına, Y.

¹⁰⁷ āh: āhı, Y.

¹⁰⁸ va^ç de-i: vādī-i, Y.

IV

Ol perîniñ cem‘ olup ‘uşşāk der[il]miş yanına
 Her biri hūkmüne rāzî baş eger fermānına
 Çîn edip şarmış efendim kākülün gerdānına
 Qoñ beni ber-dār olayım dārına İbrāhimiñ

V

Rūz [u] şeb āh eylemekden qalmadı çeşmimde ter
 Hālime raḥm eylemez ol dil-ber-i vech-i kamer
 Böyle ser-gerdān olur muydum ey[ā] ‘Āşık ‘Ömer
 Azar azar yanmasaydım nārına İbrāhimiñ

68 Kıt‘ a [Necātî¹⁰⁹]

[mef‘ ūlū fā‘ ilātū mefā‘ ilū fā‘ ilün]

- 1 Ey dest-māl göndereyin seni yāra çaķ
 Kirpiklerimi eyleyeyin çevreñe şaķaķ
- 2 Gözüm qarasını ezeyin naķş yazayın
 Bu şīve ile [ol] şanemiñ var yüzüne baķ

¹⁰⁹ *Necātî Beg Dîvânı*, Kt.49 (Tarlan 1997: 130). *Dîvân*’da *ve* mecmuada “Kıt‘ a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt‘a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

69 **Beyt**

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Kendiñi hāk edegör ‘āleme sulṭān eyleme
Tedbiriñ noḡṣān edip taḡḡdire bühtān eyleme

70 **[Murabba¹¹⁰**

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I.

Vaṣlıñ olmazsa baña ger feth-i bāb İbrāhīmim
Ola mı cānım yoluñda irtikāb İbrāhīmim
Ṭāḡatım ṭāḡ oldu cevriñle yeter başıñ için
Olma böyle ḡāni‘ pek ‘ālī-cenāb İbrāhīmim

II.

Çünkü seniñ ‘aynı cennet bāğıdır ḡaddiñ Ṭübā
Nice olmasın saña cān ile ādem mübtelā
Gün yüzüñ şevḡi cihāna şöyle vermiş ki ziyā
Görse senden māh-tāb eyler ḡicāb İbrāhīmim

III.

Görmemiş mişliñ felekde dīde-i dünyā seniñ
ḡam mı Mecnūnuñ olursam ey saçı leylā seniñ
Ārzūlar göñlüm sarāyı la‘liñi cānā seniñ
Ḥasretiñle olalı bağrım kebāb İbrāhīmim

110 Şiir mecmuada “Nazīre” başlığıyla kaydedilmiştir. Ancak başlıkta ya da şiirin içerisinde herhangi bir mahlas bulunmadığı için hangi şairin kimi şiirine nazire olarak kaleme aldığı tespit edilememiştir.

IV.

Silmediñ hayfâ benim rahmîñla çeşmim yaşını
 Nice hûnî miñnetiñ hûn etdi bağrım yaşını
 Sen cefâlar eyleyip atdıqça cevriñ taşını
 Eylediñ kâşâne-i qalbim harâb İbrâhîmim

V.

Düşeli sevdâña serden oldu ‘aqlım târ [u] mâr
 Bâ’ iş ola ‘aşkıñ ile ‘âlem içre âşikâr
 Va’ de-i vaşlıña hasret çekmesin çok intizâr
 Luţf edip şâfî cevâb verseñ n’olur İbrâhîmim

71 **Beyt**

[*mefâ’îlün mefâ’îlün fe’ülün*]

Cehâlet bir marazdır gâyet acı
 Kemâl-i ma’ rifet anın ilâcı

72 **Kıt’a**¹¹¹ [**Necâtî**¹¹²]

[*mef’ülü fâ’ilätü mefâ’îlü fâ’ilün*]

1 Qanlu hem-dem olan destmâl olur
 Biñ destmâl bir demiñ içinde al olur

¹¹¹ Mecmuada ve *Necâtî Beg Dîvânı*’da “Qıt’a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiyeye düzenine uymamaktadır.

¹¹² *Necâtî Beg Dîvânı*, Kt.36 (Tarlan 1997: 127).

- 2 Sen yār ile muşāhib ü ben derd ile ḥazīn
Böyle ḳalursa baña dirilmek¹¹³ muḥāl olur

73 **Beyt**

[mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün]

Ḥariş-i intiḳam olma umūrun Ḥaḳḳa tefvīz it
Ḥakīm-i ḳādir-i muḥlaḳ ne işlerse ‘ adāletdir

[9b]

74 **[Müseddes¹¹⁴] ‘ Aḫā**

[fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün]

I.

Menim üftāde-i zūlf-i siyeh-i ṭurre-i yār
Verir eṭrāfa gönül mülkünü sūz-ı nigār
Baña cevr etme yeter pādşeh-i ‘ ālī-tebār
Bir getirdi seni bu ‘ āleme çerḫ-i devvār
[O melek-şekl-i perī nesl-i beşer ehl-i vaḳār
Şāhināsā sūzülüp etdi beni şayd u şikār]

¹¹³ dirilmek: dirlik, Y.

¹¹⁴ Mecmuada şiirin başlığı “Gazel-i ‘ Aḫā” şeklinde yazılmıştır. Ancak şiir, “müseddes” nazım şeklinin özelliklerini göstermektedir.

II

Naḥl-i dil-cūsu anīñ ‘ar‘ ar-ı nevsebbe-bahār
 Qāmet-i nāzı daḥı zīnet-i bāğ-ı gülzār
 Şahn-ı gülşende teferrüc eyler iken zinhār
 ‘Arz-ı ḥāl elde seniñ pāyına geldim ḥünkār
 [O melek-şekl-i perī nesl-i beşer ehl-i vaqār
 Şāhināsā süzölüp etdi beni şayd u şikār]

III.

‘Arız-ı naqşı benim derdimi efzūn etdi
 Fitne-cū ğamzeleri sihr ile efsūn etdi
 Yek nazarda dil-i āşüftemi meftūn etdi
 Baña zulm etdi meded n’eyledi mecnūn etdi
 [O melek-şekl-i perī nesl-i beşer ehl-i vaqār
 Şāhināsā süzölüp etdi beni şayd u şikār]

IV.

Cānımıñ cānı varup ğayrıya cānān oldu
 Firqat [ü] hecr hemān sīnede mihmān oldu
 Ten-i bī-cānda göñül ney gibi nālān oldu
 Dem-be-dem zıkr-i dilim āh ile efgān oldu
 [O melek-şekl-i perī nesl-i beşer ehl-i vaqār
 Şāhināsā süzölüp etdi beni şayd u şikār]

V.

Efkar-ı bendesiyim bir semiy-i şāhib-şāniñ
 Derd-i luḫfuñdan umar bendeleri iḫsāniñ
 Ƙullara maḫz-ı kerem ʿ ādeti ol sulṫāniñ
 Ğayrı yād etme ʿ Aṫā nāmını ʿ ālī-şāniñ
 O melek-şekl-i perī nesl-i beşer ehl-i vaḫār
 Şāhināsā süzülüp etdi beni şayd [u] şikār

75 Beyt [ʿUlvi¹¹⁵]

[mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün]

Yıḫanlar ḫātır-ı¹¹⁶ nā-şādımı yā Rab şād olsun

Benimçün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun

[10a]

¹¹⁵ *Derzî-zâde Ulvî Dîvânı*, G500/1 (Çetin 1993: 476).

¹¹⁶ ḫātır-ı: ḫātırımı, Y.

76 [Müseddes¹¹⁷] [‘Âşık ‘Ömer¹¹⁸]

[mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün]

I

Bir âfet yüzlü dildârîñ yine¹¹⁹ oldum giriftârı
 Cihânda görmedim hiç öyle bir yâr-ı cefâ-kârı
 Beni ağlatdı dünyâda varıp güldürdü ağyârı
 Bilirsem ‘arşa-i¹²⁰ maşşerde ben ol bî-vefâ yârı
 [Açam başım dökem yaşım yüzüm yırtam kılam zârı
 O zâlimle benim da‘vâmı tâ faşl eyle yâ Rabbi]

II

Çomayam kimseyi ağlatmadan cennetde şamuda
 Şerâr-ı dūd-ı efgânımla maşşer ola âlūde
 Günâhâsâ aşılıp¹²¹ boynuna yarın terâzūda
 Alıp anı gidem anıñla ben dīvân-ı ma‘būda
 [Açam başım dökem yaşım yüzüm yırtam kılam zârı
 O zâlimle benim da‘vâmı tâ faşl eyle yâ Rabbi]

¹¹⁷ Mecmuada başlığı “Gazel” yazılmış olmakla birlikte şiir, müseddes nazım şeklinin özelliklerini göstermektedir.

¹¹⁸ Son bendinde “Vasli” mahlası bulunan bu şiir, bazı farklılıklarla Âşık Ömer’in şiirleri arasında kayıtlıdır (bk. Ergun 1936: 93-94).

¹¹⁹ dildârîñ yine: dil şabâ-rüyüñ, Y.

¹²⁰ ‘arşa-i: ‘arza-i, Y.

¹²¹ günâhâsâ aşılıp: kenâra aşılım, Y.

III

Benim işim gece gündüz fiğân etdi diyem yâ Rab
 Beni cevır [ü] sitemle nâ-tüvân etdi diyem yâ Rab
 Yaşım enhâr u nehrāsâ revân etdi diyem yâ Rab
 Bilirsin baña dünyâda neler etdi diyem yâ Rab
 [Açam başım dökem yaşım yüzüm yırtam kılam zârı
 O zâlimle benim da‘vâmı tâ faşl eyle yâ Rabbi]

IV

Bulamazsam terâzûda şırâta bekleyem anı
 O deñli âh edip kılsam gerek¹²² feryâd [u] efgânı
 Mürûr eyler iken anda destime girince dâmanı
 Ki bî-tâb ola âhımdan behiştîñ hûr u ‘gılmânı
 [Açam başım dökem yaşım yüzüm yırtam kılam zârı
 O zâlimle benim da‘vâmı tâ faşl eyle yâ Rabbi]

V

Qılam¹²³ cân [u] gönülden âh ile biñ nâle [vü] efgân
 Fiğânım mahşer ehline ola bir âteş-i suzân
 Benim sūz-ı derūnumdan cehennem tâ ola lertzân
 Olalar hâlime ey Vaşlî mahşer halkı hep hayrân
 (Naqarat)
 Açam başım dökem yaşım yüzüm yırtam kılam zârı
 O zâlimle benim da‘vâmı tâ faşl eyle yâ Rabbi

¹²² âh edip kılsam gerek: arayıp kılsam terk-i, Y.

¹²³ kılam: kılayım, Y.

77 Müfred [Nedîm¹²⁴]

[fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün]

Ayağıñ başmağa şaşınma amân sultānım¹²⁵

Dökülen mey kırılan şīşe-i rindān olsun

78 Müfred [Hâtemî¹²⁶]

[fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün]

Erişir menzil-i maqşūduna āheste varan

Tiz-refâr olanıñ pâyına dāmen tolaşır

79 Müfred

[fā' ilâtün fā' ilâtün fā' ilâtün fā' ilün]

Er iseñ çek çille-i hāliñi yāve söyleme

Haq Te' ālā rāzıkıñdır kendüyi fāş eyleme

80 Müfred

[fe' ilâtün fe' ilün]

Sırrı setr eyleyenıñ

Sırrına ser verelim

¹²⁴ Nedîm *Dîvânı*, Msm.35/Icd (Macit 2017: 201).

¹²⁵ amân sultānım: sultānım hemān, Y.

¹²⁶ Bu beyit kimi kaynaklarda 16. yüzyıl şairi Edirneli İbrahim Hâtemî'ye kimi kaynakladaysa Ziya Paşa'ya ait olarak kaydedilmiştir (bk. Avcı 2019: 347).

81 Ğazel [Rāsiẖ]

[mef' ūlū mefā' īlū mefā' īlū fe' ūlūn]

- 1 Ben kimlere dād eyleyeyim çarḥ-ı felekden
Ayırdı beni cebr ile ol şūḥ-melekden
- 2 Bilmem nic' olur ḥāl-i perişānım ey dil
Görsem¹²⁷ yüzünü āh ederim cān [u] yūrekden
- 3 Ağyār ile sen etmedesin zevḳ [ü] şafāyı
Ben ki öldüm derd ile elemiñ çekerekden¹²⁸
- 4 Cevr [ü] cefā¹²⁹ çekme ile hiç kalmadı tākāt
Yā Rab ne zamān kırtarır ol bizi kürekden
- 5 Rāsiẖ n'ola etmezse vefā şimdilik ol yār
Vefāsı anıñ rāygān olur giderekden

82 Kıt' a¹³⁰

[mef' ūlū mefā' īlū mefā' īlū fe' ūlūn]

- 1 Ol ğonca-femiñ cānıma kār etdi cefāsı
Āh etmez idim zerre kadar olsa vefāsı

¹²⁷ görsem: göreydim, Y.

¹²⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

¹²⁹ cefā: cefāsın, Y.

¹³⁰ Mecmuada "Kıt' a" başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiyeye düzenine uymamaktadır.

- 2 an aqlamadan ruz [u] Şeb bu dil-i naln
 urbnin olam var mı bunun byle Şafası

[10b]

83 [Muhammes¹³¹] Őukf

[mef ln mef ln mef ln mef ln]

I

Grld teşne-i cm-ı lebinden işte bu kemter
 NiŐn bir bse vermezsin edersin drl  illetler
 Eger firŐat dŐer ise [de] olsun cr edem dil-ber
 (Naart)
 [Ser-p pmedik bir yer omayam ey gl-i amer
 Teni glzra dnsn gl gl olsun pdgm yerler]

II

EŐigin yaŐlayam dil-ber der-i devletde  ahd olsun
 aylin bs eder onca am-ı vuşlatda  ahd olsun
 Alam ddı Őeh senden Şeb-i vuşlatda  ahd olsun
 [Ser-p pmedik bir yer omayam ey gl-i amer
 Teni glzra dnsn gl gl olsun pdgm yerler]

¹³¹ Mecmuada “Sem” baŐlııyla yazılmış olmakla birlikte Şiir, Şekil bakımından “muhammes” nazım Şeklinin zelliklerini gstermektedir. Burdaki Sem baŐlıı aruza da işaret ediyor olabilir.

III

Küşād olmaz gönül biñ sāğar içsem bezm-i şahbāda

Humār-ı hasret-i la' līsini def eylemez bāde

Düşerseñ elime cānā eger bir kerre tenhāda

[Ser-ā-pā öpmedik bir yer kıomayam ey gül-i aḡmer

Teniñ gülzāra döñsün gül gül olsun öpdüğüm yerler]

IV

Şükūfīniñ sözün diñle cānım pek tut kıulağıñda

Otuz kırkı elli busem var seniñ sükker dudağıñda

Rūyuñdan başlasam bir bir tamām olsa dudağıñda

[Ser-ā-pā öpmedik bir yer kıomayam ey gül-i aḡmer

Teniñ gülzāra döñsün gül gül olsun öpdüğüm yerler]

84 Müfred

[*mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün*]

Kerem kânı kerem kılsa ' aḡadır

Keremsizden kerem ummak ḡaḡadır

Beytler

85 Beyt

[*fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün*]

Verdiği rif ate ey dil felegiñ aldanma

Seni bir lu' [b] ile ol gökden uçurmağ ister

86 **Beyt**

[mef' ūlū mefā' ilū mefa' ilū fe' ilün]

Hem-zād gerek şāhib-i ahlāq-ı mekārım

Yoħsa kişi taqlīd ile şāhib-kerem olmaz

87 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Himmet seniñ kāmıl zātıña verir kemāl¹³²

Hem-demiñ nā-dān olursa hāşılıñ ' işyān olur

88 **Beyt**

[?]

Himmete karşı bir nesne sed olmaz

Söz kerimiñ yanında hiç red olmaz

89 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün]

Sehāvet her kime olduysa ' ādet

Ölünce gitmez andan ol sa' ādet

¹³² Mısra vezne uymamaktadır.

90 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Merd-i 'âkil hoş demiş bu pendî kim

Yeme gel tuz etmegi nâ-merd ile

91 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün]

Ne yerde yürüseñ gözle t̄ariķiñ

Adâb birle hayâ olsun refiķiñ

92 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün]

Ne deñli çok ise cürm [ü] günâhiñ

Yine dergâh-ı Hâķdan olma hâlî

93 **Beyt**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Vâsiṭa oldu hemân Zeyd [ü] ' Amr

Yoḥsa Hâķķiñ ķapısıdır her bâb

94 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Mā' rifet kesb eyle her dem dā'im ol i' lān ile
 'Ömrünü zāyi' kılar şöhet kılan nā-dān ile

95 **Beyt**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Merdüm ednāda olup Ehrimen a' lāda ola
 Muhtezāsı bu imiş tā ezeli devrānıñ

96 **[Rubā' i¹³³] [Nābî]**

[?]

Girmez ele kām nā-ümīd olmayıcağ¹³⁴
 Esbāb-ı ümīd nā-bedīd olmayıcağ
 Gelmez gibi nev-' arūs-ı kām āgūş[a]
 Ben çeşm-sefīd o mū-sefīd olmayıcağ

97 **Beyt¹³⁵**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Şeb-i yeldāyı müneccimle muvaqqit ne bilir
 Şeb-i hicri çekene şor gece kaç sâ' atdir

¹³³ Mecmuada "Kıı' a" başlığıyla yazılmış olan şiir, Nābî'ye ait bir rubaidir (Bilkan 1997: II/745).

¹³⁴ olmayıcağ: olmayınca, Y.

¹³⁵ Beyit pek çok kaynaktan Bosnalı Sâbit'e atfedilmekteyse de şairin divanında böyle bir beyit yoktur (bk. Karacan 1991).

98 Müfred

[?]

Қ1sметim var ise gelir Hindden Yemenden

Қ1sметim yoқ ise ne gelir elden

99 Müfred

[mefā' īlūn mefā' īlūn fe' ūlūn]

Ne қadar cehd ederseñ¹³⁶ bir murāda

[Naşīb] olmaz muқadderden ziyāde

100 Müfred

[fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn]

Yāver olursa eger luғf-ı Hudā bir қula

Bir pula muhtāc iken ҳalkа olur¹³⁷ pādīshāh

101 Beyt

[fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn]

Kāfir olsa ҳālīme raḥm eyleyip inşāf eder

Merḥamet mi yoқ dīniñde yoḥsa īmānıñ mı yoқ

¹³⁶ ederseñ: eyleseñ, Y.

¹³⁷ ҳalkа olur: olur ҳalkа, Y.

102 **Beyt [Şābit]**¹³⁸

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Sem^c -i¹³⁹ āzāra edip şehd-i nevāzişle ' ivaż

Hüner oldur saña¹⁴⁰ zehr olana sen tiryāk ol

103 **Beyt**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Dil-i maḥzūnumı döndürdüñ yıķılmış qaşra

N'eyleyim yapıđını¹⁴¹ *bā' de ḥarābe'l-Başrā*¹⁴²

104 **Beyt [Nābī]**¹⁴³

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Çoķ da mağrūr olma kim mey-ḥāne-i iķbāldē

Biz hezārān mest-i mağrūruñ ḥumārın görmüşüz

[11a]

¹³⁸ *Sābit Dīvānı*, G232 (Karacan 1981: 318)

¹³⁹ sem^c -i: sitem, Y.

¹⁴⁰ saña: ki, Y.

¹⁴¹ n'eyleyim yapığını: yaparsıñ ammā n'eyleyim, Y.

¹⁴² "Basra harap olduktan sonra..."

¹⁴³ *Nābī Dīvānı*, G319 (Bilkan 1997 :696)

105 [Müseddes¹⁴⁴]

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

I

Etme vîrâne meded zûlm ile beytü'l-ħazenim
 Ĥâṭırım yıķma ĥarâb eyleme iķlîm-i tenim
 Baña cevır etmeye kâfîdir o gül-pîreħenim
 Beni öldürmege yetmez mi o nâzik-fidanım
 [Gel-e ey top-1 felek sîneme doķunma benim
 Taş mı şandıñ yüregim ķal' a mı şandıñ bedenim]

II

Bir yüzi mihr-i cihân-tâb için oldum sūzân
 Râhveş eyledi yollarda beni ser-gerdân
 Çekdiğim baña yeter bir yañadan sen de hemân
 Hey meded bükdü belim bâr-1 belâ-yı hicrân
 [Gel-e ey top-1 felek sîneme doķunma benim
 Taş mı şandıñ yüregim ķal' a mı şandıñ bedenim]

III

Ben mi ķaldım gün-be-gün cevır ile nâlân olacaķ
 Âteş-i âh-1 cihân-süz ile sūzân olacaķ
 Ben miyim şubḥ u mesâ' aşķ ile 'uryân olacaķ
 Yıķılıp ĥâṭırını biñ zûlm ile vîrân olacaķ
 [Gel-e ey top-1 felek sîneme doķunma benim
 Taş mı şandıñ yüregim ķal' a mı şandıñ bedenim]

¹⁴⁴ Mecmuada “Ėazel” başlığıyla yazılmış olan şiir, şekil bakımından “müseddes” nazım şeklinin özelliklerini göstermektedir.

IV

Niçe sulţānlara oldu bu gönül dār-ı selām

Dest-i kudretle verildi aña zīb-i itmām

‘ Aşķ hākiyle yapıldı der ü divār[1] tamām

Ya‘ nī oldu harem-i Ka‘ be-i hācāt eyyām

(Naķarāt)

Gel-e ey top-ı felek sīneme doķunma benim

Taş mı şandıñ yüregim ķal‘ a [mı] şandıñ bedenim

106 [Beyt]

[fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]

Çeşm-i inşāf ķadar kāmile mīzān olmaz

Kişi noķşānını bilmek ķadar irfān olmaz

107 Maṭla‘ -ı Hāşimi¹⁴⁵

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Geçerken cām-ı mey sundum gelip nūş etdi ol āfet

Gelince böyle gelse ādemiñ ayağına devlet

108 Ve lehū¹⁴⁶

[mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün]

Ĝalaṭaya varıp ‘ayş etmek için çekmeñiz zaḫmet

Deñiz geçmek ne lāzım gel ķarada edelim ‘işret

¹⁴⁵ *Hāşimî Dîvânı*, Mt.29 (Bulan 1993: 199).

¹⁴⁶ *Hāşimî Dîvânı*, Mt.30 (Bulan 1993: 199).

109 **Ve lehū**

[*mefā' īlūn mefā' īlūn mefā' īlūn mefā' īlūn*]

Melāḥat kişverinde ḥūb-rūlar gerçi bī-ḥaddir

Güzeller pādişāhı Muştafā Paşalı Aḥmeddir

110 **Ve lehū**¹⁴⁷

[*fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn*]

Yārda mihr ü vefā yok diyü ey ' aşık-ı zār

Küyuna varmağı terk eyleme her dem [yüri] var

111 **Ve lehū**

[?]

Yoluma başıñ koyup düş pāyıma dedi o yār

Ben dedim kim düşeyin baş üstüne ey yār

112 **Ve lehū**¹⁴⁸

[*mefā' īlūn mefā' īlūn mefā' īlūn mefā' īlūn*]

Dedi kim vaşlım isterseñ ayağıma düşüp yalvar

Benim de bu idi fikrim gönülden gönüle yol var

¹⁴⁷ *Hâşimî Dîvânı*, Mt.74 (Bulan 1993: 205).

¹⁴⁸ Bu beyt 170 numarada tekrar kaydedilmiştir.

113 **Ve lehū¹⁴⁹**

[*mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*]

İşidip pend-i pirānı civānlar terkini urmaz

Göñül bir dil-ber ile çift olur elbette tek ırmaz

114 **Tīgī Bey**

[*fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün*]

İltifātün isterim ağıyāra mebzül olmasın

Hāşılı sen şāha benden ğayrı bir kıl olmasın

115 **Āgehī**

[*mef' ulü fā' ilātün mef' ulü fā' ilātün*]

Def eylemez yüzünden ol ğonca-leb niķābın

Açılmaz ehl-i 'aşka ref' eylemez hiçābın

116 **Veysi Efendi**

[*mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün*]

Bī-ihtiyār idim ğam-ı 'aşk ile yārsız

Sevdim görünce ol güzeli ihtiyārsız

¹⁴⁹ *Hāşimī Dīvānı*, Mt.128 (Bulan 1993: 212). Mecmuada beytin başına “Veysi Efendi” yazılıp üzeri karalanmıştır.

117 **Ve lehū**

[fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn]

Gitdi gön̄lüm̄den ğamıñ gözden hayāliñ bī-gümān
Şimdi gön̄lüm̄den gözüm̄den çıkdıñ ey serv-i revān

118 **Cemālī Çelebi¹⁵⁰**

[fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn]

Eşkimi ifşā ederse ol güle bülbül n'ola
Darı ekmez serçeden qorqan meşeldir serverā

119 **Ve lehū¹⁵¹**

[mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn]

Cihānda ihtiyār etsem n'ola ' uryān olup bir dost
Felek kimine atlas giydirir ' ömrüm kimine post

120 **Ve lehū¹⁵²**

[mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn mefā' ilūn]

Değişmek ' aklı ' aşқа pādīşāhlıqdır desem haqdır
Güzel sevmek begim ṭab' -ı selīme mālīk olmaqdır

¹⁵⁰ *Metālī'-i Cemālī*, Mt.29 (Çelik 2012: 67).

¹⁵¹ *Metālī'-i Cemālī*, Mt.80 (Çelik 2012: 74).

¹⁵² *Metālī'-i Cemālī*, Mt.137 (Çelik 2012: 82).

121 **Beyt**¹⁵³

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Deme [aşk içre] baña kim ola irşād-ı ʔariķ

Señ hemān gir yola Allāhu veliyyü't-tevfīķ

122 **Müfred**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Eger gitmeklige iķbāl var ise ʔab' -ı pākiñde

Şafa geldiñ efendim ' izz [ü] rif ātle selāmetle

123 **Müfred**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Kişi kendi rızāsıyla çıkıp terk-i diyār etmez

Sebebsiz ğurbetiñ ķahrın kendiye ihtiyār etmez

[11b]

¹⁵³ Bu beyit, kimi internet kaynaklarında Kemalpaşazāde, Şeyhülislam Yahyā gibi çeşitli şairlere ait olarak gösterilse de adı geçen şairlerin divanlarında bulunmamaktadır. Aynı beyt 374 numarada tekrar etmektedir.

124 [Müseddes¹⁵⁴]

[fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]

I

Benim aşüfte-i sevdâ-zede-i zülf-i nigâr

Yağdı yandırdı beni âteş-i rûy-ı dildâr

Baña zulm etdi meded husrev-i ‘âlî-miğdâr

Dün gece şubha degin eyler idim âh ile zâr

[Bir siyâh-çeşm ü siyâh-püş u siyâh-çerde nigâr

Dün gece başdı yolum yağmaladı her ne ki var]

II

Görünür çeşme-i bünyâdına çün kıadd-i nigâr

Bir gümüş servi bitirmiş yine şahın-ı gülzâr

Pâyına yüz süre¹⁵⁵ geldim nitekim cüy-ı bahâr

Garazım saña şikâyet degil ammâ hünkâr

[Bir siyâh-çeşm ü siyâh-püş u siyâh-çerde nigâr

Dün gece başdı yolum yağmaladı her ne ki var]

¹⁵⁴ Mecmuada “Gazel” başlığıyla yazılmış olan şiir, şekil bakımından “müseddes” nazım şeklinin özelliklerini göstermektedir.

¹⁵⁵ süre: sürmege, Y.

III

Nazar olmadı dil hānesi virān oldu¹⁵⁶

Şoyunup tekye-i ğamda gönül¹⁵⁷ uryān oldu

Görüp esrār-ı leb-i la^c liñi hayrān oldu

‘Aql u fikr [ü] dil [ü] cān cümlesi nālān oldu

[Bir siyāh-çeşm ü siyāh-pūş u siyāh-çerde nigār

Dün gece başdı yolum yağmaladı her ne ki var]

IV

Beñleri hūnī¹⁵⁸ bizim bağrımızı hūn etdi

Göz göre gözlerimiz yaşını ceyhūn etdi

N’etdi ise bize ol kāmēt-i mevzūn etdi

Ṭoğrısı [kim] hele bu vech ile meftūn etdi

[Bir siyāh-çeşm ü siyāh-pūş u siyāh-çerde nigār

Dün gece başdı yolum yağmaladı her ne ki var]

¹⁵⁶Mısra vezne uymamaktadır.

¹⁵⁷gönül: bu gönül, Y.

¹⁵⁸hūnī: ol hūnī, Y.

V

Çulu çurbānı olup ol Şeh-i ‘ālī-çadriñ¹⁵⁹

Umarım mihrini her dem o meh-i tābānıñ

Elem [ü] derd-i firāķıñla eger çıkķsa¹⁶⁰ cānıñ

...¹⁶¹ nām-ı Őerīfin deme zinhār anıñ

(*Naķarāt*)

[*Bir siyāh-çeŐm [ü] siyāh-pūŐ [u] siyāh-çerde nigār*

Dün gece başdı yolum yağmaladı her ne ki var]

Temmet

125 [Sāmī¹⁶²]

[*fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün*]

Fehm olunmaz hikem-i [sırr-ı] hafıyyü’l-Bārī

Çäre yok [Şive-i] taķdıre rızādan ğayrı

126 [Ġazel] Ğayretī¹⁶³

[*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*]

1 Ben seniñ Őādık çuluñum Őāh haķķıyçün begim

Ēiğiniñ terk etmezem Allāh haķķıyçün begim

2 Āsitān-ı devletiñden sürme ben derviŐiñi

Etme maħrüm ol ulu dergāh haķķıyçün begim

¹⁵⁹ Bu mısranın kafiyesi gereğini āl-ī Őanın Şeklinde değıŐtirilebilir.

¹⁶⁰ çıkķsa: çıkķarsa, Y.

¹⁶¹

¹⁶² *Arpaemīni-zāde Mustafā Sāmī Dīvānı*, K8/75 (Kutlar Oğuz 2017: 73).

¹⁶³ *Ğayretī Dīvānı*, G268 (Çavuşoğlu ve Tanyeri 1981: 298).

- 3 Nev-civānsiñ alma āhın ben faķiriñ her seher
Ehl-i derd etdiği āh u vāh haķķıyçün begim
- 4 Zerrece yolsuzluğum yoķdur tariķ-i ‘aşķda
Bāb-ı Hāka toğru varan rāh haķķıyçün begim
- 5 Cevr eliyle yıķma gönlün Hāyretī bī-çāreniñ
Ka‘ bedir vallāhi Beytu’llāh haķķıyçün begim

127 Müfred

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Gerçi senden dūrum ammā dā’imā yanımdasın

El benim yanımda ise sen benim cānımdasın

128 Müfred¹⁶⁴

[mefā‘ilün mefā‘ilün fe‘ülün]

Eger gözden ırağ ise cemāliñ

Derūndan zerrece gitmez hayāliñ

[12a]

¹⁶⁴ Aynı beyt 157 numarada tekrar etmektedir.

129 [Ġazel] [Lügaz]

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

- 1 Şallandıkça küpünden âteş saçar
Parası olmayan âdemden kaçar
- 2 Destine alsa çanakcağın bir kişi
Nüş eylemek için dehânın açar
(Salep)

130 Mu'ammā

[mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün]

Eger bilmek dilersen¹⁶⁵ nāzenīni
Çıkar hamsīn içinden erba' īni

131 Mu'ammā

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Bir elifle üç ' ayın gelse dile
Müntehā ' arif gerek¹⁶⁶ anı bile
(Sa' id)

¹⁶⁵ dilersen: ister iseñ, Y.

¹⁶⁶ gerek: gerekdir, Y.

132 **Mu'ammā**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Kes mu' idiñ başını hem müderris ayağını

Ço ayağı baş ucuna tā bilesiñ adını

(Sa'id)

133 **Mu'ammā**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

Bir gümüşden kal'a gördüm anda olmuş maḥbūs āb

Geldi zerrin top ile fetḥ etdi anı āfitāb

134 **Mu'ammā**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Berfden kürk giyer kūh dilāver er idi

Āfitāb-ı ruḥ-ı cānāneyi gördü eridi

135 **Mu'ammā**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Ol nedir kim sende var hem bende var 'ālemde yok

Cümle[de] vardır desem ādemde yok¹⁶⁷

¹⁶⁷ Mısra vezne uymamaktadır.

136 [Ġazel] Mu‘ ammā

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Bir ‘acā’ib nesne gördüm ey kişi

Ber-ķarār üzre durur hem cünbişi

Gece gündüz durmayıp yürür gider

Ne eli var ne ayağı ne başı

...

İki yüzlü bir kişi biri erkek biri dişi¹⁶⁸

137 [Müfred]

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Ey şanem şahrā-bedīdim pek ‘acā’ib cānavār

Nāķa [vü] şīr-püşt māhī-ber kerkes [ü] esb-gerden pīl-ser¹⁶⁹

138 [Ġazel] Mu‘ ammā

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Beş ‘aded ħarf ile ma’lüm ol ‘alām¹⁷⁰

Ĥarf-i evvel dört yüz olur bi’t-tamām

¹⁶⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

¹⁶⁹ Mısra vezne uymamaktadır.

¹⁷⁰ “Allām” kelimesi vezin gereği bu şekilde okunmuştur.

Ḥarf-i s̄ānī̄ iki yüz yirmi durur

Ḥarf-i şālīş yüz yigirmi yedi ey hümām¹⁷¹

Ḥarf-i rābi‘ iki yüz otuz olur

Ḥarf-i ḥāmis elli yedi ve’s-selām

139 Müfred

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Dönmezem ‘aşkıñ yolunda tā ki cānım tendedir

Çok güzeller sevdim ammā [yine] gönülüm sendedir

140 Müfred

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

‘Āşık oldur sevse de sevmezlene

Ma‘şūḳ oldur bilse de bilmezlene

141 Müfred

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Hep güzeller arasında aradım buldum seni

Ey güzeller pādişāhı bilmiş ol sevdim seni

¹⁷¹ Mısra vezne uymamaktadır.

142 Müfred [Nâbî¹⁷²]

[fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün]

Bende yoğ şabr u sükün sende vefâdan¹⁷³ zerre

İki yoğdan ne çıkar fikr edelim bir kerre

143 Müfred

[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün]

Kendimi kendim yitirdim kendim arar¹⁷⁴ kendimi

Kendime kendim¹⁷⁵ gerekse kendi¹⁷⁶ bulam kendimi

144 Müfred

[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün]

Kimseye bâķi degildir câh-ı dünyâ ' izz [ü] fer

Bir ĥarâb olmuş gönül ta' miriñ etmekdir hüner

Üç ihlâs bir fâtiĥa ile rûĥu şâd etmek hüner

145 Müfred

[fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün]

Evvel [ol] dil-ber idi mâ' il idim [ben] yüzüne

Şimdi¹⁷⁷ şakallandı tu yüzüne tu yüzüne

¹⁷² *Nâbî Dîvânı*, Mu.186 (Bilkan 1997: II/1326).

¹⁷³ Sende mihr ü vefâ bende yoğ şabr: bende yoğ şabr u sükün sende vefâdan, Y.

¹⁷⁴ arar: arayım, Y.

¹⁷⁵ kendime kendim: kendim kendime, Y.

¹⁷⁶ kendi: kendim, Y.

¹⁷⁷ şimdi: şimdengerü, Y.

146 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Sırrını hıfz eyle muhkem deme gel yoldaşıña

Yoldaşınıñ yoldaşı var o da der yoldaşına

[12b]

147 [Murabba'] ['Âşık 'Ömer¹⁷⁸]

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

I

Binmişim zevrak-ı 'aşka engine şalar¹⁷⁹ beni

Dağlara düşmem muqarrer çekdi sahrâlar beni

Çıldılar dilden cüdâ ol şacı leylâlar beni

Çorqarım Mecnûn eder âhir bu sevdâlar beni

II

Bir 'acâ'ib içmeden mestâne şeklin bağladım

Rûz [u] şeb şem'e yanar pervâne şeklin bağladım

Dağda zencirin sürür dîvâne şeklin bağladım

Çorqarım Mecnûn eder âhir bu sevdâlar beni

¹⁷⁸ Mecmuada şiirin başlığı "Türkmâni" olarak kaydedilmiştir. *Âşık Ömer Dîvânı*'nda bulunmayan bu şiir, - kelime, mısra ve bent düzeyinde bazı farklılıklarla- başka bir mecmuasında Âşık Ömer adına kayıtlıdır (Kara 2019: 507).

¹⁷⁹ şalar: şaldılar, Y.

III

Ey perî rûyuñ görüp¹⁸⁰ [tapsam] ‘ aceb mi sevdiğim
 Bağ-ı hüsnüñ göynümüz kapsa ‘ aceb mi sevdiğim
 Başıma kuşlar yuva yapsa ‘ aceb mi sevdiğim
 [Korkarım Mecnûn eder âhîr bu sevdâlar beni]

IV Diñle ‘ Āşık ‘ Ömeri dağlar dayanmaz âhına
 Gün-be-gün artar cünûnum çâre yok iflâhıma
 Cevre mâ’îl olmasın söyleñ¹⁸¹ güzeller şâhına
 [Korkarım Mecnûn eder âhîr bu sevdâlar beni]

148 [Meşnevî] Mu‘ ammâ

[fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün]

Dik durur üstünde başım¹⁸² ber-çarâr üzre hemîn
 Civâr erba‘ asında güşâd eylemiş femin¹⁸³

Bağrı yanık bir kişidir âh ederse duhâni
 Hurûc eyler semâvâta şanki hâmmâm külhâni¹⁸⁴

Eli yokdur ayağı yok dört gözi var bir başı
 Ne dili var ne dişi var gözünüñ yokdur yaşı

¹⁸⁰ görüp: görsem, Y.

¹⁸¹ söyleñ: kimse söyleyin şu, Y.

¹⁸² üstünde başım: başım üstünde, Y.

¹⁸³ Mısra vezne uymamaktadır.

¹⁸⁴ Mısra vezne uymamaktadır.

149 **Beyt** [Hâtemî¹⁸⁵]

[fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün]

Erişir menzil-i maqşûduna âheste giden
Tîz-refîâr olanîñ pâyına dâmen dolaşır

150 **Müfred**

[?]

Cânâ vişâle deme ki ermek muhâldir
Kim bilir Hâq ede müyesser ihtimâldir

151 **Beyt**

[mef'ülü mefâ'îlü fe'ülün fe'ülün]

Göz gezdiriyor şayda o şeh-bâz-ı melâhat
Murğ-ı dil-i âvâremiz Allâha emânet

¹⁸⁵ Bu beyit kimi kaynaklarda 16. yüzyıl şairi Edirneli İbrahim Hâtemî'ye kimi kaynakladaysa Ziya Paşa'ya ait olarak kaydedilmiştir (bk. Avcı 2019: 347).

152 [Murabba¹⁸⁶]

[mef' ūlū mefā' īlūn]

Mevlām görelim n'eyler

N'eylerse güzel eyler

Hîç kimseye danışmaz

Kendi bilir kendi eyler¹⁸⁷

[13a]

153 **Beyt**

[?]

Var mı benim gibi bir āhū gözlü sevdiğim

Efendim senden ğayrı kimsem yokdur āferīn

154 **Mu' ammā¹⁸⁸**

[mefā' īlūn mefā' īlūn fe' ūlūn]

Eger bilmek ister iseñ nāzenīni

¹⁸⁶ Beytin ilk iki mısrası Erzurumlu İbrahim Hakkî'nin muhammes nazım şekliyle kaleme almış olduğu Tefvîznâme'sinin mütekerrir mısralarıdır (Güneş 2008: 369). Ancak son iki mısra söz konusu şiirde bulunmamaktadır.

¹⁸⁷ Mısra vezne uymamaktadır.

¹⁸⁸ Aynı şiir 130 numarada eksiksiksiz olarak kaydedilmiştir.

155 Şarkî [Kuşma] [Çavuşoğlu]

[11'li hece ölçüsü]

I

Şayvan olup¹⁸⁹ develeri güdeyim
 Başım alıp¹⁹⁰ şu diyârdan gideyim
 Gitdi bâzergânım gelmez n'edeyim

(Naķarât)

İmâna gel be hey zâlim imâna
 Mübtelâyım ol kaçları kemâna

II

İkimizi bir odaya koysalar
 Üstümüze altın kilit vursalar
 Yâri baña bir gececik verseler
 [İmâna gel be hey zâlim imâna
 Mübtelâyım ol kaçları kemâna]

III

Bir oķ atdım 'ârif olan añlasın¹⁹¹
 İnsin 'aşkıñ deryâsını boylasın
 'Aşķ ucundan cigercigin dâğlasın
 [İmâna gel be hey zâlim imâna
 Mübtelâyım ol kaçları kemâna]

¹⁸⁹ olup: olan, Y.

¹⁹⁰ başım alıp: alıp başım, Y.

¹⁹¹ añlasın: 'annasın, Y.

IV

Çavuşoğlu bizim çaylar oşdu mu
 Üstümüze onan yadlar göçdü mü
 Yārim benden geçdi derler geçdi mi
 [Īmāna gel be hey zālim Īmāna
 Mübtelāyım ol Çaşları kemāna]

156 [Matla‘]

[fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]

Ufacık pirinç girince zerde olur azana
 Hāzır māl tiz tükenir paşam günüñ var azan a

157 Beyt

[mefā‘ilūn mefā‘ilūn fe‘ulūn]

Eger gözden ırağ ise cemāliñ
 Derūndan zerrece gitmez hayāliñ

158 Beyt

[mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn mefā‘ilūn]

Benim ol yār-ı cānānım cefālardan uşanmaz mı
 Saña ‘ aşık baña dil-ber bu ‘ ālemde bulunmaz mı

159 **Beyt** [Fevzi¹⁹²]

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Gel ey ğam benden incinme ki bi'llāhi sen evdensin

Felek şādı gelir geçer benimle kalacak sensin

160 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Şıķılır cān-ı ' azizim aşıla gömlek giyemem

Bu bir esrārdır ki ben de bir kese [hiç] diyemem

161 **Beyt**

[mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün]

Sen şāha bende etdi beni hākim-i ezel

Alır göz ile bak kölesi olduğum güzel

162 **Beyt**

[müstef' ilün müstef' ilün fā' ilün]

Hır hır ahmağın'dır ' inād cāhiliñ¹⁹³

Seyrān zarifin'dir süķüt kāmiliñ

¹⁹² *Fevzî Dîvânı*, R29 (Kaplan 2008: 202).

¹⁹³ Mısra vezne uymamaktadır.

163 **Beyt**

[?]

Kelāmiñ fiẓza ise sükūtuñ zeheb

Kāmiller kemāli sükūt ile buldular heb

164 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Hüsni-i zan etmek var iken bir müselmān üstüne

Sū' -i zan etmek ne lāzım ehl-i İslām üstüne

165 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Bir günāh eden kişiye biñ gün āh etmek gerek

Biñ günāh etdim İlāhā bir gün āhım yoq benim

166 **Beyt [Fuzūlî]**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Cānımı cānān eger isterse minnet¹⁹⁴ cānıma

Cān nedir ki[m] anı qurbān etmeyem cānānıma

¹⁹⁴ cānān eger isterse minnet: isterse cānāne minnet var, Y.

167 [Kıṭ' a¹⁹⁵] Nābī

[mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün]

- 1 Erzān metā' -i faẓl u hūner tā o deñlü kim
Biñ mā' rifet zamānede bir āferīnedir
- 2 Ebnā-yı 'aşr her hūnere āferīn verir
Yā Rab bu āferīn ne tükenmez ḥazīnedir

168 Beyt

[mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fā' lün]

Ne 'arz-ı ḥāle meded var ne ṭāḳat-i güftār
N'olaydı ḥāli bileydiñ sen ey perī-ruḥsār

169 Beyt¹⁹⁶

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Yine sevdā-zede-i zūlf-i siyehkār oldum
Yine bir olmayacak derde giriftār oldum

170 Beyt

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Dedi kim vaşlım isterseñ ayagıma düşüp yalvar
Benim de bu idi fikrim gönülden gönüle yol var

¹⁹⁵ Nābī Dīvānı, Kt.27 (Bilkan 1997: II/1143).

¹⁹⁶ Cinānī Hayatı, Eserli, Dīvānın Tenkitli Metni, (Okuyucu 1994: 295).

171 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Şüretiñ mescid kaşıñ mihrāb çeşmiñ nūr-ı ' ayn

Oldu ol mihrāba karşı secde etmek farz-ı ' ayn

172 **Beyt**

[mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün]

Yā ben ğamiñ atası idim indi belimden

Yāhud beni anam ğam ile bile toğurdu

173 **Beyt**

[mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün]

Mi' mār-ı ezel balçığıma çünkü el urdu

Beñzer [ki] belā vü ğam ile bile yoğurdu

174 **Beyt**¹⁹⁷ [Ubeydī]

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Zehr-i mār-ı felegi sen de içersin bir gün

Gülme şahım bu cihān n'etdi gör[e] Dāhḥāka

¹⁹⁷ *Ubeydī Dīvānı*, G 279 (Arslan 2013: 499).

175 **Beyt**

[fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]

Zülf ü hāl ü haṭ-ı ruḥsārına ma’îl olanıñ

Rūz [u] şeb ‘ömrü ḥesāb ile kitāb ile geṇer

[13b]

176 **[Košma] Hürşid Begi**

[11’li hece ölçüsü]

I

Dövüşe dövüşe indim bir düze

Yaşımı yetirdim seksene yüze

Şimdi minnet kaldı ‘Arab seyise

Mevlānıñ ‘aşkına ‘Arab ḳul āzād eyle

II

Beni öldürenler zengin bay olmaz

Ḳāf dağın çekseler derde ṭay olmaz

Sen bir eylik eyle ‘Arab eylik zāy’olmaz

[Mevlānıñ ‘aşkına ‘Arab ḳul āzād eyle]

III

Öldürürseñ ‘Arab ḳanlarım aḳar

Ḳanımıñ içinde misk ‘anber ḳoḳar

Şu benim sīnemde bir dil-ber yatar

[Mevlānıñ ‘aşkına ‘Arab ḳul āzād eyle]

IV

Yārdan ayrılmışım ciger¹⁹⁸ dağlıyım
 Beni öldürürsen ‘ Arab eli bağıyım
 Adım Hürşīd Begi sulṭān oğluyum
 [Mevlānīn ‘ aşkına ‘ Arab kul āzād eyle]

177 Beyt

[*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*]
 Günāhım vezn edip tartarsa Yezdān
 Neler çekse gerek maḥşerde mīzān

178 Beyt

[*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*]
 Kişi āh eylemek terk-i edebdir
 Qazāya rāzī ol *el-hükümü li’llāh*¹⁹⁹

179 Beyt

[*mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün*]
 ‘ Aceb mü ’mīn tuṭar mı kīn içinde
 Ya kibr²⁰⁰ [ü] kīn olur mu dīn içinde

¹⁹⁸ ciger: cigeri, Y.

¹⁹⁹ “Hüküm Allah’ındır.”

²⁰⁰ kibr: kibri, Y.

180 **Beyt**²⁰¹ [Cevrî]

[mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün]

Bu tâc bir neşve-i şahbâ-yı ilhâm-ı İlâhîdir

Ki bir kem cür'ası şûriş-fezâ-yı aşq-ı şâhîdir

181 [Müfred] Naşîhat

[mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün]

Çanâdı gelse bir mûruñ şanır hayra beşâretdir

Anı bilmez ki bî-çâre zevâline işâretdir

182 **Beyt**

[mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ülün]

Dilâ sâlim olam derseñ dem-â-dem

Dehâniñda zebâniñ şaqla muhkem

183 **Beyt**

[?]

Kelâmiñ fizza ise sükûtuñ [olsun] zehab

Kâmiller kemâli sükût ile buldular heb

²⁰¹ Cevrî Dîvânı, T 15ab (Ayan 1981: 319).

Hāzā merḳad-i ‘Abdu’r-raḥmān Şāmī

‘Alemdāri²⁰² Ebā Eyyūb Enşāri

184 Müfred

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Ḥaḳ bizim için yaratmış cenneti

Sen niçün kılmazsın farzı sünneti²⁰³

185 Müfred

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Şöyle bil kim mü’miniñ mi‘rācıdır

Ḳıl namāzı kim sa‘ādet tācıdır

186 Ḳıṭ‘a

[?]

*Naḥnü ḳasemnā*²⁰⁴ ya rāzī ol etme cedel

Her işde bir ḥikmet var *lā yūs ‘el ‘ammā yef‘al*²⁰⁵

Ḳısmetim taḳşim edicek ḳassām-ı ezel

Ġam pāyıma düşdü *lā yūs ‘el ‘ammā yef‘al*²⁰⁶

²⁰² Mecmuada bu kelimenin öncesinde üzeri karalanmış olarak “Resūlu’llāh” kelimesi yer almaktadır.

²⁰³ Mısra vezne uymamaktadır.

²⁰⁴ “Noksansız dağıttık” *Kur‘ān-ı Kerīm*, Zuhruf 43/32.

²⁰⁵ “Allah yaptığından sorumlu tutulmaz” *Kur‘ān-ı Kerīm*, Enbiya 21/23

²⁰⁶ “Allah yaptığından sorumlu tutulmaz” *Kur‘ān-ı Kerīm*, Enbiya 21/23

187 **Beyt**

[?]

Bu sözümü altın ile yazsın yazan

Boyunca kızsın el için kıyu kızan

188 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

Görmemişdi böyle müferrih maqām²⁰⁷ çeşm-i felekBu hāneye gelen aḥbāb ekseri ' irfān gerek²⁰⁸189 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Rızā-yı Bārīyi gözle ḥilāfından ḥazer eyle

Muḳadderde ḥaṭā olmaz hemān yan gel şafā eyle

190 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

[Sen de] sev seni seveni ḥāk ile yeksān ise de

Sevme seni sevmeyeni ' āleme sulṭān ise de

[14a]

²⁰⁷ görmemişdi böyle müferrih maqām: böyle müferrih maqām görmemişdi, Y.

²⁰⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

191 **Baġdād***[8'li hece ölçüsü]***I**

Baġdādın apısı dördür

İçinde devletli çokdur

Amedim ālāyda yodur

Ben efendimden ayrıldım

Nāzlı ardeşden yad oldum

II

Çek[il]sin yüküm atarım

Devlete gitsin tatarım

İmām A' zanda yatarım

[Ben efendimden ayrıldım

Nāzlı ardeşden yad oldum]

III

Bāġçeler[de] nār aġacı

Kimi atlı kimi acı

Gitdi ardeş aldı bacı

[Ben efendimden ayrıldım

Nāzlı ardeşden yad oldum]

IV

Yıkılsın Bağdād ƙal' ası

Yürekden çıkmaz acısı

Öksüz ƙaldı bacısı

[Ben efendimden ayrıldım

Nāzlı ƙardeşden yād oldum]

192 **Beyt**²⁰⁹

[?]

Yā men yuħubbü enīne' l- 'abdi fi' n-nedemi

Yā men ledeyhi deva 'ü' d-dā 'i ve 'ş-şekami

193 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

İlāhī sen sa' ādetle müşerref ƙıl bu dükkānı

Leṭāfetle ' aziz eyle²¹⁰ gelen aħbāb [u] yārānı

²⁰⁹ “Ey kulunun pişmanlık içinde inlemesini seven, Ey hastalığa ve derde deva olan”

²¹⁰ leṭāfetle ' aziz eyle: rahmetiñle yarlığa ƙıl, Y.

194 [Kõşma] Gevheri

[8^c li hece ölçüsü]

I

Beni cevr ile öldürdüñ
 Meded ey nev-civān Aḥmed
 Gözüm an ile doldurduñ
 Eliñden el-amān Aḥmed

II

‘ Āşıkıñ ḥālin²¹¹ bilmezsin
 Gözümüñ yaşın silmezsin
 Gelirim der de gelmezsin
 İşin gücün yalan Aḥmed

III

‘ Ālemde anarlar nāmıñ
 Efendim köşki endāmıñ
 ‘ Āşıkā luṭf [u] iḥsānıñ
 Cefādır her zamān Aḥmed

IV

alemi dillerde zāhir
 Sözüm heb dürlü cevahir
 Benim ḥālim gören kāfir
 Olur heb Müselmān Aḥmed

²¹¹ ḥālin: ḥālinden, Y.

V

Yürekde kalmadı yağlar

Saña ' aşık olan ağlar

Hasetinle yüce dağlar

Baña mekân oldu Aşmed

195 **Beyt***[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün]*

İster iseñ zât-ı Hakkıya doğru yol

Hakkı [seyr] et hakkı aña hakkı bul

[14b]

196 **[Kuşma] Gevheri²¹²***[11'li hece ölçüsü]*

I

Nesin medh edeyim gözü elânıñ

Hüsni-i cennet bāğı açılında gör

Dağı değil kuculacak zamânı

Hele bir miqdâr[1] seçilsin de gör

²¹² *Gevheri Divânı*, Kş.523 (Elçin 1984: 378).

II

Ol beyāz gögsünde bendi çözülsün
 ullar[1] hep arşısında dizilsin
 Mestāne mestāne gözler süzülsün
 Bu aşkıñ yāresi açılsın da gör

III

Naar etdim dile gel bülbül gibi
 Cisminiñ rāyiası sünbül²¹³ gibi
 Uzatsın gerdanın onca gül gibi
 Gel gülü gerdāna açılsın da gör ey

IV

Gevherīdir yeter bize abālar
 Dounsun zülfüne bād-ı abālar
 Biz āllar giyelim giysin abālar
 Eg[n]ine libāsın biilsin de gör

197 Müfred

[mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]

Beni vaşlıñla ādān et saña cānım fedā olsun

Serimle cismimi er et sanā at at elāl olsun

²¹³ sünbül: o sünbül, Y.

198 Müfred

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Yoluñda cānımı verdim ser-i kūyuñda nām olsun

Şadākatle geçen hizmetlerim kat kat helāl olsun

199 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Sevmişim seni gönülden ben²¹⁴ sevmeden dönmezem

Ḥūrī degil melek olsa[ñ] gayrı seni sevmezem

200 Müfred

[müfte' ilün müfte' ilün müfte' ilün müfte' ilün]

Ben seni cāndan severim kimseye mā' il degilim

Sen daḡı kimes[ne]ye meyl etme [ki] kā' il degilim

201 Fānī Beyt²¹⁵

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Mā' il oldum [ben] etine muşka yazdım itine

Bunu oқuyanlarıñ [da] s...m olsun g...e

[15a]

²¹⁴ ben: seni, Y.

²¹⁵ Mecmuada beytin üzeri çizilmiş, özellik de ikinci mısrasının son kısmı silinmeye çalışılmıştır.

202 [Maḥtūmī²¹⁶]

[11'li hece ölçüsü]

I

Göñülden çıkarma ben derdmendi
 Bî-vefâ dildârim *amân* unutma beni
 Başım alıp gidem Hürşid-menendi
 Bî-vefâ dildârim *amân* unutma beni

II

Ağlarım seniñ için gülmem²¹⁷ bir ân
 Kūh [u] şahrâlarda olayım tuğyân
 Dâğ-ı sînem yakıp kıldım hırâmân
 [Bî-vefâ dildârim *amân* unutma beni]

III

Ġam degil hâşılı qalbim sürûru
 Çıkarma hâtırdan dil-i mehcûru
 İki gözüm amân gözümüñ nûru
 [Bî-vefâ dildârim *amân* unutma beni]

IV

Ġam degil Maḥtūmî ġarîb olursa
 Vâh eger arada raqîb olursa
 Yine qavuşuruz naşîb olursa
 [Bî-vefâ dildârim *amân* unutma beni]

²¹⁶ Mecmuada şiirin başına “Gevherî” başlığı yazılmış olmakla birlikte, son dörlükte “Maḥtūmî” mahlası yer almaktadır.

²¹⁷ gülmem: gülmez, Y.

203 **Beyt**²¹⁸

[?]

Çeşm be-dest rûy-ı tebārā ba' id

Efendim subhāneke'llāhu sebbāha's-sa' id

204 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

Var mı bir ruhsāre kim haṭṭ-ı²¹⁹ siyāhfām olmadı

Dehr içinde kaṅgı gün gördüñ ki aḥşam olmadı

205 **Ḳıṭ' a**²²⁰

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Severim gerçi seni ben vefādār olasıñ

Ḳorḳarım göñlüm alıp soñra cefākār olasıñ

Bed-duā' etmezim ammā [ki] Ḥudādan dilerim

Sen daḥı bencileyin derde giriftār olasıñ

²¹⁸ “ Efendim gözler yerdeki neslinden uzak, seni senden başka ilah yok diyerek tesbih etmek ne büyük saadet.”

²¹⁹ mı bir ruhsāre kim haṭṭ-ı: mıdır haṭ içre ruḥuñ, Y.

²²⁰ Mecmuada “Ḳıṭ' a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiyeye düzenine uymamaktadır.

206 **Ḳıṭ‘a**²²¹

[?]

Gıtdikçe görünmez oldu ruḥsāreleri

Eksilmede şehriñ meh-pāreleri

Bir dil-ber-i murğ-bāziñ meftūnuyuz kim

Ürkütmeyince şayılmaz āvāreleri

207 **Ḳıṭ‘a**²²²

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Cānima kār eyledi cev̄r [ü] cefāsı Aḥmediñ

Beni ‘uryān eyledi yokdur vefāsı Aḥmediñ

Ben şafālar ister iken ol cefāya başladı

‘Āşıka cev̄r eylemek her dem şafāsı Aḥmediñ

208 **Müfred**

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Ḳaşların gāyet ḳaradır gözleriñ aldı beni

Ḳalmadı şabra mecālim göresim geldi seni

²²¹ Mecmuada “Ḳıṭ‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

²²² Mecmuada “Ḳıṭ‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

209 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Cenāb-ı Hān Selīmin vālidesi Mihr-i Şāh Sulţān

Yeñiden etdi Mirāhor ' Alīniñ mektebin bünyān

[15b]

210 **[Koşma²²³] Gevheri**

[11'li hece ölçüsü Koşma]

I

Yār içün ağlarım haylī zamāndır

Ağdı gözümde al ған ayrılık

Diyār-ı ğurbetde hālim yamandır

Eyledi ғaddimi kemān ayrılık

II

Ғan döker gözlerim firğat içinde

Geçirdim ' ömrümü miğnet içinde

Çāresiz ғaldım ğurbet içinde

Çekdigim derd ile hicrān ayrılık

III

Terahğum eylemez dīdesi mestler

Bağladım bağıma şāl ile postlar

Her ' āşığ çeker mi bu derdi dostlar

Yoğsa bende midir hemān ayrılık

²²³ *Gevheri Divāni*, Kş.181 (Elçin 1984: 143).

IV

Meh-rûlar ʿâlemde ʿâşıkın bulsa
 Merhamet eyleyip vefâlar kılsa
 Derd ile ağlamak āh yılda bir olsa
 Gevheriniñ başında her ân ayrılık

211 Beyt

[feʿilâtün feʿilâtün feʿilâtün feʿilün]

Kāse-i maḫşūduma bir seng urup kırdı felek
 Bāde-i gülgünümü dökdü yola gitdi emek

212 Beyt

[mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün]

Ser-ā-pā dīdebāndır gümrük-i vuşlatda ʿâşıklar
 Kaçırma sevdiğim kālā-yı vaşlñ soñra şışlerler

213 Beyt

[fāʿilâtün fāʿilâtün fāʿilâtün fāʿilün]

Āh kim ʿâşık oldum bir kaçış gözü qaraya²²⁴
 İki gönül bir olunca kimse girmez araya

²²⁴ Mısra vezne uymamaktadır.

214 **Beyt**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Bülbül oldum [ise] ğayrı güle mā' il degilim

Saňa ul oldum ise ğayrıya ā' il degilim

215 **Beyt**

[?]

İmrenme sükker ta' āmın görüp ümerānıñ

Kim cigeri yağı ile pişmişdir fuarānıñ

[16a]

216 **[oşma²²⁵] Gevheri**

[8'li hece ölçüsü]

I

Nedir bu zār [u] giribānıñ

Nedir derdiñ be hey bülbül

anlı bāğı gülistānı

Fenā verdiñ be hey bülbül

II

Yeter gitdiñ arāb etdiñ

Ciger anıñ arāb etdiñ

Dil ü cān[ıñ] kebāb etdiñ

Nedir derdiñ be hey bülbül

²²⁵ *Gevheri Divānı*, Kş. 685 (Elçin 1984: 493).

III

Fenā mülkü²²⁶ kime almış
 ualım pādiřāh olmuş
 onca-femden vefā bulmuş
 Kimi gōrdūn be hey būlbūl

IV

Gevherīdir kemān-ebrū
 Bu sōz sañadır ey meh-rū
 Vefāsız bir oncadır bu
 Yeter sevdiñ be hey būlbūl

217 Beyt

[fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn]

ısmet[iñ]dir şu 'ālemde gezdiren yer yer seni
 Dūkenince āb [u] dāneñ 'āıbet yer yer seni

218 Müfred

[fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn]

Ey felek n'etdim saña [ben] mübtelā ıldıñ beni
 Bir vefāsız yār ile [sen] āřinā ıldıñ beni

²²⁶ mülkü: mülküñ, Y.

219 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Saňa bir söz demek gönlüm diler ammā hiçābım var

Baňa bir Őeftāli verseň saňa soňra cevābım var

220 **Müfred**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

KūŐe-i çeŐmiyle dil-ber her kaçan verir selām

Çağrışıp 'āŐıklar ider eş-Őalātü ve's-selām

221 **Müfred**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' lün]

Hĩç teraħħum eylemeziň gelmez olduň yanıma

Bu kadar lāyık mıdır hercāylık sulţānıma

222 **Müfred**

[?]

Şanma ki hā'ın ber-murād olur

Çanda varırsa cezāsın bulur

[16b]

223 [Kõşma] Şarkı-i Bender

[11'li hece ölçüsü]

I

Benderiñ eṫrāfi ṫozdan dumāndan
 Niçe yüz biñ yamaḫ geḫdi bu cāndan
 Hendekiñ Şehidleri görünmez ḫandan
 Gülü ḡonca iken Şoldurdu Bender
 Uḫan ḫuşlar[dan] imdād umar Bender

II

Minārelerde ezān oḫunmaz oldu
 Cāmīlerde namāz ḫılınmaz oldu
 Benderiñ ṫūṫileri Őalınmaz oldu
 [Gülü ḡonca iken Şoldurdu Bender
 Uḫan ḫuşlardan imdād umar Bender]

III

Benderin eṫrāfi ḡāyet ḫıŐ ola
 Bilmem ḫayā[l] midir bilmem düş m'ola
 PādŐāhiñ yüregi bilmem ṫaŐ m'ola
 [Gülü ḡonca iken Şoldurdu Bender
 Uḫan ḫuşlardan imdād umar Bender]

IV

Dal kılıç yazıldı şu yavrucuklar
 Allah Allah çağrışırılar çocuklar²²⁷
 Analar ağlar vāh kızum çocuklar
 [Gülü gonca iken şoldurdu Bender
 Uçan kuşlardan imdād umar Bender]

224 [Ġazel²²⁸] [Rezmî]

[*mef'ülü mefā'îlü mefā'îlü fe'ülün*]

Ey şūh-ı cihān hāl-i dilimden hāberin̄ yok
 Mir'āt gibi şāf-derūnum nazarin̄ yok

Başdan şavar olduñ bizi gördükçe cefā-cū
 Ey hūr-liķā zerre kadar derd-i serin̄ yok

225 Müfred

[*mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün*]

Bugün ben bir güzel gördüm be-gāyet nev-civān olmuş
 Dili bülbül saçı sünbül yanığı erġuvān olmuş

²²⁷ çocuklar: ma'şūm çocuklar, Y.

²²⁸ *Rezmî Divānı*, G 256/1-2 (Gülbüz 2012: 249).

226 Müfred

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Bugün bir vā' ize şordum²²⁹ güzel sevmek revā mıdır

Dedi cāhil be hey²³⁰ ahmağ güzel sevmek haṭā mıdır²³¹

227 Beyt

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Beni hālḥāl-ı zer gibi ayaklarda ḳodu devrān

Ele alsañ ne var lāyıḳ degil mi eyleseñ iḥsān

[17a]

228 [Ḳoşma] Gevheri²³²

[11'li hece ölçüsü]

I

Meclis-i 'irfāndır ḥicāb[1] ḳaldır

Şetāretler olsun iç efendim iç

Cemāl bāğından niḳāb[1] ḳaldır

Ziyāretler olsun iç efendim iç

²²⁹ Mecmuada önce “Bugün bir vāḳı' a gördüm” yazılmış, sonra bunun üzeri çizilerek üstüne “Bugün bir vā' ize şordum” yazılmıştır.

²³⁰ cāhil be hey: be hey cāhil, Y.

²³¹ Mecmuada önce “revā mıdır” yazılmış, sonra bunun üzeri çizilerek altına “haṭā mıdır” yazılmıştır.

²³² *Gevheri Divānı*, Kş. 21 (Elçin 1984: 40).

II

Perisiñ yā melek zuhūr eylediñ
 Meclis-i ‘uṣṣāḳ[1] ma‘ mūr eylediñ
 Cām-ı erġuvānı ma‘ mūr eylediñ
 Āfiyetler olsun iç efendim iç

III

Çık otur tahtıñda sükūnet eyle
 Raḳīb-i bed-cāma huṣūmet eyle
 Pādişāhsiñ bugün hükūmet eyle
 ‘Adāletler olsun iç efendim iç

IV

Gevheri bugün devlet seniñdir
 Yad ile hem-demsiñ farzet seniñdir
 Al efendim nevbet-i cām seniñdir
 Āb-ı ḥayāt²³³ olsun iç efendim iç

229 [Kıt‘ a²³⁴]

[?]

Güzel çoġdur ben seçmişim senden ġayrı geçmişim
 Dört kıtāba and içmişim sevmem vā‘ llāhi bi‘ llāhi

Nitekim cān tende iken dil-i zārım sende iken

Yorġan döşek bende iken yatmam va’llāhi bi’llāhi

²³³ ḥayāt: ḥayātlar, Y.

²³⁴ Şiiri oluşturan beyitler, mecmuada iki ayrı “Müfred” başlığıyla farklı şiirler olarak kaydedilmiştir. Ancak kafiye-redif ortaklığı göz önünde bulundurularak tarafımızdan tek bir şiir olarak değerlendirilmiştir.

230 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Dağ ne kadar yüce olsa bir kenârı yol olur

Bir yiğid ne kadar çahramân olsa sevdiğine kul olur²³⁵

231 **Beyt**

[?]

Bilmem melek misin bilmem ferişte

Biñ cânla ' aşık oldum bir görüşte

[17b]

232 **Çoşma**

[11'li hece ölçüsü]

I

Neler çekdim şu yavrunuñ elinden

Deryâ olur akan çeşmim selinden

Çurçulmadık biz bu halkıñ dilinden

Göñül dostun bilir şabret efendim

²³⁵ Mısra vezne uymamaktadır.

II

Kimseye sır²³⁶ açma ağıdan karadan

Herkesiñ murādın verir Yaradan

Selāmı şabāhı kesme aradan

Göñül dostun bilir şabret efendim

233 **Ꞑoşma**²³⁷

[11'li hece ölçüsü]

I

İndim seyr eyledim Țuna yalısın

Anda bir kimseler lebi ballılar

Țaraf Țaraf olmuş şoşbet ederler

Kimi Anağolulu Rumelliler²³⁸

II

Oturmuşlar bir punarıñ başına

Sürmeler çekmişler ala gözüne

Henüz girmiş on üç on beş yaşına

Bir mine-gerdāna²³⁹ ıkl oldu göñlüm

²³⁶ sır: sırtın, Y.

²³⁷ Şiir “koşma” başlığı taşımakla birlikte dörtlükler arasında kafiye birliğı yoktur.

²³⁸ Rumelliler: Urumelliler, Y.

²³⁹ gerdāna: gerdanlıya, Y.

III

Anlar Melāmīdir sözden alırlar
 ʿĀlem cellād olmuş cāna kıyarlar
 Kimi aṭlās kaftān kemḥā giyerler
 Kimi şāl kuşanır ince beline

234 **Türkmānī**

[11'li hece ölçüsü]

I

Terk edip bendeñi gayr-ı cā etdiñ
 Yeni yār mübārek olsun sevdiğim
 Şu benim ḥāṭırım yabāna atdıñ
 Hicrān oḡu sineñi delsin sevdiğim

II

Ḥani sürdügümüz zevḡ [ü] şafālar
 Ḥāṭıra gelmez mi ʿahd [ü] vefālar
 Seniñ için çekdiğim cevr [ü] cefālar
 Bir zamān yolunu²⁴⁰ kessin sevdiğim

235 **Beyt**

[fa' ilātün fa' ilātün fa' ilātün fa' ilün]

Ḥaḡ Te'ālā ḡudretiyle seni maḥbūb eylemiş
 Göñnüm almış saña vermiş beni mecnūn eylemiş

²⁴⁰ Yolunu: yoluna, Y.

[18a]

236 **Gevherî***[14'lü hece ölçüsü]***I**

Girdim yâriñ bağçesine gülleri filcân gibi

Gerdânında üç beni var her biri mercân gibi

Gel şarılalım yatalım ikimiz bir cân gibi

Küsme dil-ber barışalım her kabâhat bendedir

II

Ben seni sevdim seveli çıkmadım mey-ğâneden

İşdim ' aşkıñ dolusunu dönerim pervâneden

Bâreka'llâh hûb yaratmış neler toğar anadan

[Küsme dil-ber barışalım her kabâhat bendedir]

III

Ben seni sevdim seveli dahı meylim sendedir

Zerre kadar inşâfiñ yok aq ellerin kâdadır

Ben kuzumdan ayrı düşdüm meskenim külhândadır

[Küsme dil-ber barışalım her kabâhat bendedir]

Temmet

237 [Semā' i²⁴¹] *Gevheri**[16'lı hece ölçüsü]*

I

Merhamet kıl kaşı kemān ehl-i imāna beñzersin
 Şalınıp geldiğin zamān serv-i revāna beñzersin
 Dīne gelir görse kāfir sitemi çok cev[r]i vāfir
 Yükün yüklenmiş cevāhir bahāristāna beñzersin

II

Yüzüne hāller saçılmış dürlü çiçekler açılmış
 Bir karış gerdān seçikmiş 'azm-i bahārstāna beñzersin
 Şuya verdi bizi felek *Gevheri*dir geçmez dilek
 Şalın yeşil donlu melek hūr [u] ğilmāna beñzersin

Temmet

238 [Maṭla']

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

'Aklı yok²⁴² dīvāne midir zevk şafayı bilmeyen
 Kāfir olsun cān [u] gönülden Müselmān sevmeyen

239 [Maṭla']

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Ey gönül ne uçarsın havāda in aşağı derviş ol²⁴³
 Berhudār olmak dilerseñ Muştafāya 'aşık ol

²⁴¹ *Gevheri Dīvāni*, S 712 (Elçin 1984: 510). Şiir, *Dīvān*'da dört dörtlükten oluşmaktadır.

²⁴² yok: yok mudur, Y.

²⁴³ Mısra vezne uymamaktadır.

240 Nürî

[mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün]

Namâzım yok niyâzım yok hemân bir kıru âhım var

Ümîdim kesmezem Hâkdan Muhammed gibi şâhım var

241 [Beyt]²⁴⁴Sa' dî-i Şîrâzî]

[mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün]

Be-deryâ der-menâfi' bî-şümârest

Ve ger hû'âhî selâmet der-kenârest

[18b]

242 Türkmânî

[11'li hece ölçüsü]

I

Bu dağda ras[t] geldim²⁴⁵

Görelim ne söyler bu leyli [leyli]

Hüsnuñden bir âteş²⁴⁶ düşdü sineye

Yetiş imdâdına hû leyli leyli

²⁴⁴ “Denizde sayısız menfaatler olsa da eğer selamet istiyorsan kıyada dur.”

²⁴⁵ Mısra vezne uymamaktadır.

²⁴⁶ âteş: od, Y.

II

‘ Aşkıñ zincirini eyledim çengel

...²⁴⁷ n’eyleyim arada engel

Bu dağda ölürsem üstüme sen gel

Beni göz yaş[ıy]la yu leyli leyli

III

‘ Aşkıñ hançerini sineye çağdı

Dem-be-dem feryādım eflāka çığdı

Seniñ ‘ aşkıñ beni nāra bırağdı

Meded yandım yetiş şu leyli leyli

IV

Çarşıñda durur Mecnūn ğulāmıñ

Bārī sen gelmezsen gönder selāmıñ

Başımda sevdāñ²⁴⁸ dilde kelāmın

...²⁴⁹

Temmet

243 Müfred

[fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün]

Dön dedi yārim baña yarın vefā edem saña

Gel du‘ ā kııl [sen] bugün yarın peşimān olmaya

²⁴⁷

²⁴⁸ Mecmuada önce “kelāmıñ sevdāñ” yazılmış daha sonra “kelāmıñ” kelimenin üstü karalanmıştır.

²⁴⁹ Mecmuada bu mısra yazılmamıştır.

244 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Şöyle müştāk olmuşum ben ey ciger-güşem saña

Ḥüb cemāliñ görünür baqdıqça şāhım her yaña

245 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

‘ Ālem içre şöyle müştāk olmuşum şāhım saña

Cānımı kırbān ederdim şarılabilsem saña

246 Müfred

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Dügün etdikde ‘ arūs-ı güli mīr-i şabā

‘ Andelībān-ı çemen okuyucu çıqdı aña

247 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Zāhidiñ maṭlūbu cennet ‘ aşıqıñ dīdār-ı yār

Lā-cerem²⁵⁰ her kişiniñ başında bir sevdası var

²⁵⁰ lā-cerem: لا جرم، N.

248 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Dedim cānā çün gidersiñ bir yādigār ver baña

Dedi çeşmiñden cāy alam yādigār olsun saña

249 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Dünyenüñ²⁵¹ yokdur vefası bakma şimdi varına

Gül gidicek rağbet etmez kimse aniñ hārına

[19a]

250 [Koşma] 'Āşık Derviş 'Ömer

[11'li hece ölçüsü]

I

Şunda bir cānāniñ āhū gözleri

'Aqlımı fikrimi eyledi tārāc

Güftāra gelince şīrīn sözleri

Bitirir lebinden sükkerī güllāc

II

Bendesi ol mehiñ hüsüne çokdur

Çaşları kazādır kirpigi oğdur

Hūblar içinde [hiç] nazīri yokdur

Dil-ber içinde cümlesi sertāc

²⁵¹ dünyenüñ: cihāniñ, Y.

III

Ebrûlar[1] kıl kalemle çekilmiş
 Hâl-i hindûları rûya dökülmüş
 Gören ‘âşıkların ‘aklı dağılmış
 Şanki tavâf eder Ka‘beyi huccâc

IV

Ey ‘Ömer bülbüle koçmaz mı gülüm
 Rû-be-rû söylesem yañılur dilim
 Kıdd-i Tübâsına ermezse elim
 ‘Arz etmege sevdiğim kıldım ihtiyâc²⁵²

251 Beyt

[fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün]
 Leblerin güllâba beñzer gül yanagın al kiras
 Ben seniñ ‘âşkın oldum ister öldür ister aş

252 Beyt

[mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün]
 Şafâdan ben elim çekdim cefâdan çek elin sen de
 Al ‘aşkıñı ver gönüm seniñ senden benim benden²⁵³

²⁵² kıldım: kaldım, Y.

²⁵³ Mısra vezne uymamaktadır.

253 **Beyt**

[?]

Ne ‘aceb meyl etdi aġyāra ol ūāh

*Lā ḥavle velā kuvvete illā bi’illāh²⁵⁴*254 **Beyt***[mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün]*

Şorarsañ ḥaste ḥālinden işim Allāha ḳalmıūdır

Bedenden ḳıġmaġa cānım hemān bir āha ḳalmıūdır

255 **Beyt***[mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün]*Seni raġīb²⁵⁵ ile gördüm bugün gāyetle ‘ār etdim

Gel ey dil-ber beni öldür ölümüm iḥtiyār etdim

256 **Beyt***[fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün]*Aḥmaġ oldur dūnye²⁵⁶ iĉün ġam yiye

Kim bilir [kim] kim ḳazana kim yiye

²⁵⁴ “Kuvvet ve güç büyük ve yüce olan Allah’ın yardımı ile olur.”²⁵⁵ “Raġīb” kelimesi tahkir amacıyla ters yazılmıştır.²⁵⁶ dūnye: ki dūnyā, Y.

257 Beyt

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Her kim añarsa du'āyla işbu ḥaṭṭıñ kātibin

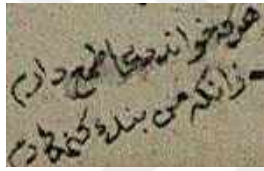
Ḥayra yazsın cürmünü anıñ Kirāmen Kātib̄in

258 Beyt²⁵⁷

[fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün]

Her ki ḥāned du'ā ṭama' dārem

Z'ān ki men bende-i günehkārem

[19b]

259 [Murabba'] Türkī

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

I

Bir mübārek rüz imiş her cāna bayram günleri

Māh-rūlar 'azm eder seyrāna bayram günleri

Niçe 'āşıklar gelir ḳurbāna bayram günleri

Cān-ı bī-çāreler cānāna bayram günleri²⁵⁸

²⁵⁷ “Bir günahkar kul olduğum için her dua edenin duasına tamah eder, onu isterim.”

²⁵⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

II

Raḥma gelsin cism-i eẖzūn baġrımı ḥūn etmesin
 Bu dil-i nā-ṣādımı derd ile maḥzūn etmesin
 Öldürüp ʿuṣṣāķını bir böyle ḳānūn etmesin
 Pādiṣāḥlar māʾil olmaz ḳana bayram günleri

III

[Ben] yanam pervāne gibi āteṣ-i²⁵⁹ sūzān iġūn
 Nice kim bülbül fiġān eyler gül-i ḥandān iġūn
 Nʾeylesinler bī-nevādır çevrili iḥsān iġūn
 Yüz sürüp ḳullar gelir dīvāna bayrām günleri

Temmet

260 Müfred

[mefāʿilūn mefāʿilūn feʿulūn]

Selām olsun saña çeṣmim çerāġı
 Unudurlar mʾimiṣ gözden ırāġı

261 Müfred

[fāʿilātūn fāʿilātūn fāʿilātūn fāʿilūn]

Āḥ efendim yaķdı beni ḥasretiñ nār-ı²⁶⁰ firāk
 Ne müṣkildir sevdigiñden düşmek ırāķ²⁶¹

²⁵⁹ āteṣ: ʿaṣķ, Y.

²⁶⁰ nār-ı: nārı, Y.

²⁶¹ Mısra vezne uymamaktadır.

262 Müfred

[?]

Benim efendim haddim değil nâme yazmak huzûra

İrfân olan hiç bakar mı kuşûra

263 Müfred²⁶² [Rûhî]

[mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ulün]

Gör zâhidi kim şâhib-i irşâd olayım der

Dün mektebe varmış bugün üstâd olayım der

264 Müfred²⁶³ [Rûhî]

[mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ulün]

Yâ Rab bize bir er bulunup himmet eder mi

Yohsa günümüz²⁶⁴ böyle felâketle geçer mi

[20a]

²⁶² *Bağdatlı Rûhî Dîvânı*, Trb.1/IVab (Ak 2001: I/188).

²⁶³ *Bağdatlı Rûhî Dîvânı*, Trb.1/IVab (Ak 2001: I/188). Aynı şiirin farklı beytlerini iki farklı müfred olarak kaydetmiştir.

²⁶⁴ günümüz: gönlümüz, Y.

265 [Ġazel] Ġüfte

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün]

- 1 Gül-i ruḥsārīña²⁶⁵ 'āşıqdır benim²⁶⁶ cānım efendim
 Ḥasretiñle ḳalmadı bu²⁶⁷ tende dermānım efendim
- 2 Baḥtım uralı beni bir ḥaylī zamāndır²⁶⁸
 Sen de mi [yoḥsa] unutduñ beni sulṭānım efendim

Eyzan

266 [Ġazel] [Ġüfte]

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

- 1 İlähī mecnūnum²⁶⁹ [ben] ol meh-i tābāna ḥālet ver
 Beni yaḳdı aña da zerre deñli bir ḥarāret ver
- 2 Vişāliñle sevindir yā firāḳıñla helāk eyle
 Yā inşāf[a] getir [anı] ya baña şabra ṭāḳat ver

Eyzan

267 [Ġazel] [Ġüfte]

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

- 1 Efendim gel bahār oldu şafālar vaḳtidir şimdi
 Eder feryādı bülbüller fezālar vaḳtidir şimdi

²⁶⁵ ruḥsārīña: ruḥsārile, Y.

²⁶⁶ benim: bu, Y.

²⁶⁷ bu: benim, Y.

²⁶⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

²⁶⁹ İlähī mecnūnam: mecnūnam İlähī, Y.

- 2 Kimi zevk [ü] şafalarda kimi mihnetdedir şimdi
Çalınsın ney ü tanbūr[lar] nevālar vaqtidir şimdi

Eyżan

268 [Ġazel] [Ġüfte]

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

- 1 Gel ey nāzik sīne-bendim cefālar ḥadden aşmışdır²⁷⁰
Bu zaḥmīñ yāresine [gel] devālar vaqtidir şimdi
- 2 Ya luḥfuñla ' ilāc eyle ya öldür ḳurtulam²⁷¹ bārī
Gerekdir bendeñe buse²⁷² ' aḫālar vaqtidir şimdi

269 Müfred

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Ne mümkün şabrına ḳılmaḳ taḥammül ey saçı leylā
Felek mülküne gelmiş mi seniñ gibi melek-simā

²⁷⁰ Misra vezne uymamaktadır.

²⁷¹ ḳurtulam: ḳurtulayım, Y.

²⁷² buse: بوسة, Y.

270 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Dil-berin hüsni var ise ' aşiqin Allāh[1] var

Bunda cevr e[t]se bugün²⁷³ yarın Hāqin dergāh[1] var

271 Beyt

[?]

Hammānda ğusl eder dil-ber

Altından seyr ider mermer

272 Beyt

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün]

Sevdi[gi]m gerçi [baña] şimdi vefādār olursuñ

Çorqarım gönlüm alıp soñra cefākār olursuñ

273 Müfred

[?]

Yā Rab ne günāh işledim yüzüme baqmadı Aḥmed

Yazık degil mi baña ey ümmet-i Muḥammed

[20b]

²⁷³ bunda cevr e[t]se bugün: bugün bunda cevr e[t]se, Y.

274 [Murabba²⁷⁴] [Mihri]

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

I

Dil-ber ibni vaqt ola geçmiş zamānım diyesin
 Hüsüne bakıp da şolmuş gülsitānım diyesin
 Evvel²⁷⁵ aşıklar benimçün āh u zār eyler iken
 Şimdi kimse rağbet etmez nā-nüvānım diyesin

II

Meclis-i yārāna varsañ kimse izzet eylemez
 Āşinālık eyleyip bir dem de ülfet eylemez
 Hem saña yer gösterip [de] kimse rağbet eylemez
 Bir zamān etdim de buldum pişmānım²⁷⁶ diyesin

III

Şanma bākī tazelik hoş imdi hoş ey bī-vefā
 Sözlerime hep gelirsñ ben demez miydim saña
 El gögüsden²⁷⁷ rāst gelüp baña kıla merhabā
 Sen beni bildiñ mi Mihri ben felānım diyesin

²⁷⁴ Yazmada şiirin şairi yanlışlıkla “Bākī” olarak kaydedilmiştir.

²⁷⁵ evvel: o, Y.

²⁷⁶ “Peşimānım” kelimesi vezin gereği bu şekilde okunmuştur.

²⁷⁷ gögüsden: gögsünden, Y.

275 **Beyt**

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Bunu yazdım bî-vefâdır rûzigâr

Ben ölürsem kıla hıttım yâdigâr

276 **Mânî**

[8'li hece ölçüsü]

Yâ leledir yaqar böyle

Yâ şem' adır yaqar böyle

Şu benim hâ'in yârim

‘ Āşıkım[1] yakar böyle

277 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün]

Yigid öldü yeñi yârânı buldu

Unutdu eski yâri añmaz oldu

278 **Beyt**

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Ne etdim n'eyledim ki [ol] yâr baña yâr olmaz²⁷⁸

Meşeldir ki [bu] ‘ âlemde ğaribe i' tibâr olmaz

²⁷⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

279 Beyt

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Āh efendim ' aqlım aldı ol seniñ siyāh saçlarıñ

[Ol] raķīb meydāna gelsin keserim hep başların

280 Beyt

[mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün]

Her kaçan kim ' uşşāqa nāz etmek murād²⁷⁹ etse bir tāze²⁸⁰

Yüzün dilese tuțar [ol] yüzüne yelpāze

281 Beyt

[mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün]

Nedir suçum günāhım bī-vefā ne²⁸¹

Ki yanımdan geçersin merħabā ne

282 Beyt

[mefā' ilün mefā' ilün fe' ulün]

Şaķın tutma gönülden²⁸² kimseye kīn

Ki cem²⁸³ olmaz [kīn ile] bir yerde dīn

[21a]

²⁷⁹ murād: birad, Y.

²⁸⁰ Mısra vezne uymamaktadır.

²⁸¹ bī-vefā ne: be hey bī-vefā ne, Y.

²⁸² gönülden: gönlünden, Y.

²⁸³ cem^c: cemī^c, Y.

283 [Murabba²⁸⁴] ‘Āşık ‘Ömer

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I

Çaldı dil ğafletde meşhūr olmadı hayf oldu hayf

Vaşl-ı dil-berlerle²⁸⁵ mesrūr olmadı hayf oldu hayf

Gülmedi gün bahtımız açılmadı āyīnemiz²⁸⁶

Zulmet-i ğam-ḥāne pür-nūr olmadı hayf oldu hayf

II

Dil-berā yār olalı ‘aşkıñla cān u cismimiz

Cevr-i mihriñle hilāle döndü cānā cismimiz

Ḥizmetimiz geçmedi maḳbūle eyvāh işimiz²⁸⁷

Defter-i ‘uşşāka meşūr olmadı hayf [oldu hayf]

III

Ol raḳīb-i bed-güher²⁸⁸ efsāneler ğamz etmede

Cism-i zār-ı ‘āşıka şad-pāre ḥil‘ at biçmede

Ḥasretiñle ben belā-keş mübtelā[yı] geçmede

Aradan ol rû-siyāh²⁸⁹ dūr olmadı hayf [oldı hayf]

²⁸⁴ *Āşık Ömer Divânı*, M 329 (Ergun 1936: 177).

²⁸⁵ dil-berlerle: dil-berlerle gör, Y.

²⁸⁶ āyīnemiz: āyīne-i ḥüsn, Y.

²⁸⁷ eyvāh işimiz: hayf etmez, Y.

²⁸⁸ güher: kār, Y.

²⁸⁹ rû: rûya, Y.

IV

‘ Āşık Ömer bendeñim sen yāra n’etdim²⁹⁰ n’eyledim
 Anca meddāhıñ²⁹¹ olup dillere medhın eyledim
 Bu dil-i vīrān[ı] ma‘ mūr etmede sa‘ y eyledim
 Dağı berbād²⁹² oldu ma‘ mūr olmadı hayf [oldu hayf]

284 Beyt

[mefā‘ ilün mefā‘ ilün fe‘ ulün]

Dedim cānā vefāsızsıñ vefāsız
 Dedi hiç dil-ber olur mu cefāsız

285 Beyt

[fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün]

Varamam bāb-ı Hūdādan ğayrıya
 Minnetim yok Kibriyādan²⁹³ ğayrıya

286 Beyt²⁹⁴

[fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün]

‘ Arz-ı hāl etmege cānā seni tenhā bulamam
 Seni tenhā bulucağ²⁹⁵ kendim[i] kendim bulamam

²⁹⁰ n’etdim: yandım, Y.

²⁹¹ meddāhıñ: medhın, Y.

²⁹² dağı berbād: rakibler, Y.

²⁹³ Kibriyādan: Cenāb-ı Kibriyādan, Y.

²⁹⁴ *Derzî-zâde Ulvî Dîvânı*, (Çelik ve Kılıç 2018:294).

²⁹⁵ bulucağ: buluncağ, Y.

[21b]

287 [Ġazel]²⁹⁶*[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]*

- 1 Çü sensin şāhib-i hikmet benim şāh-ı Süleymānım
Hudādan bu saña devlet benim şāh-ı Süleymānım
- 2 Bu hüsn-i hulq ile²⁹⁷ hükmüñ yürür ecnās-ı maḥlūka
Edersin yār ile ülfet benim şāh-ı Süleymānım
- 3 Seni āgūşuma alsam şarılısam ḳaddiñe şāhım
Felek verseydi bir fırsat benim şāh-ı Süleymānım
- 4 Esīr-i derd-i hicrānım bilirsññ bāb-ı luḫfuñ[d]a
Ererim vaşlıña elbet benim şāh-ı Süleymānım
- 5 Ḳalıpdır biriniñ²⁹⁸ gönli seniñ ol gül yanağıñda
Kerem ḳıl ver aña ruḫşat benim şāh-ı Süleymānım

288 Ġazel-i Bī-Nuḳaṭ [Rūḫī]

[mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün]

- 1 Dildār odur ki kāmīl ola ehl-i ḫāl ola
Server odur [ki] mālīk-i mülk-i kemāl ola

²⁹⁶ Mecmuada başlığı “Ḳalenderi” olmakla birlikte şiir, kalenderi nazım şeklinin özelliklerini taşımamaktadır.

²⁹⁷ hulq ile: hulquñla, Y.

²⁹⁸ biriniñ: bedrin ?, Y.

- 2 Kāmil degildir ol ki ola rām herkese
Kāmil odur ki hem-dem-i ehl-i kemāl ola
- 3 Olsa vişāliñ ellere va'llāhi sevdigim
‘ Ālemde ölmek [ola] ölmek²⁹⁹ muḥāl ola
- 4 Dil-dādeñe müdām vişāliñ durur murād
Görme revā ki dilde melāl-i vişāl ola
- 5 Ölseki deriñde eliñe kāse almasañ revā³⁰⁰
Ammā revā degil ki gönülde melāl ola
- 6 Olmam melūl gönülüm eger almasa ele
Ol lāle-rū ki her dem aña³⁰¹ [mekr ü] āl ola
- 7 Devriñde aña kim ola mesrūrluk ḥarām
Ol durur aña rāh-ı vişāliñ ḥelāl ola
- 8 Rūḥi müdām la‘ liñe meddāḥdır eger
Kār aña medḥiñ olmasa ‘ ālemde lāl ola

²⁹⁹ ölmek: ölmekle, Y.

³⁰⁰ Mısra vezne uymamaktadır.

³⁰¹ her dem aña: aña her demde, Y.

289 Kıt' a³⁰²

[mef' ūlū mefā' ilün fe' ūlün]

Sālikde [ki] derd-i ser gerekdir

Derd olmasa da keder gerekdir

Ser-ḥadd-i merām dilde ammā

Kām almada Ādem [er] gerekdir

[22a]

290 [Ġazel] Güfte

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Sever³⁰³ gönlüm şu dil-beri şafāsı olsun olmasın

Anı terk eylemek yokdur cefāsı olsun olmasın

Egerçi çok belā çekdim güzeller sevmeye ammā

Yine bir tāzesin buldum vefāsı olsun olmasın

³⁰² Mecmuada “Kıt' a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

³⁰³ sever: sevdi, Y.

291 [Murabba³⁰⁴] [‘Āşık ‘Ömer] Güfte

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

Zahmıñ ey dil-ber dil-i nālāna³⁰⁵ [olmuş] olmamış

Cān³⁰⁶ saña meyl etdi [meyliñ] cāna olmuş olmamış

Şimdilik gökden yağar yerden biter ‘āşık saña

Ḥācet[iñ] mi ben gedā³⁰⁷ dīvāne olmuş olmamış

292 Kıt‘ a³⁰⁸

[?]

1 Dil-ber etdiğin cevır [ü] cefāyı bilmezim deme

Şağın ey perī böyle qalırım deme

2 Ḥüsñünde olan gülüñü ḥār düşürünce

‘Āşıka etdiğin cevır [ü] cefā yanıma qaldı deme

293 [Kıt‘ a³⁰⁹]

[mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün]

1 Luḫ eyle şabā sünbül [ü] reyḥānıma deyme

‘Aqlım tağılır zülf-i perīşānıma deyme

2 Derd ile derūnum içi³¹⁰ āteşler olupdur

Odlara yanan sīne-i sūzānıma deyme

³⁰⁴ *Āşık Ömer Dīvānı*, 617 (Karasoy ve Yavuz 2010: 288). Şiir, *Dīvān*’da beş dörtlükten oluşmaktadır.

³⁰⁵ Zahmıñ ey dil-ber dil-i nālāna: Gönlümüz ey dil-ber ver cānāne, Y.

³⁰⁶ cān: cānā, Y.

³⁰⁷ ben gedā: biñ gedā ha, Y.

³⁰⁸ Mecmuada “Kıt‘ a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt‘a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

³⁰⁹ Mecmuada “Kıt‘ a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt‘a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

³¹⁰ içi: dürlü, Y.

294 Müfred

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Yağından bir güzel sevdim uzağdan merhabā ider

‘ Aceb şu dil-rübā³¹¹ ile beni kim āşinā ider

295 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Meşrebimdir şu cihānda bī-bedel

Gelene git demezim gidene gel

296 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Ḥağ Te' ālā gösterir mi ol sa' ādetli günü

Ölmeden bir kerre görsem sīnem üstünde seni

297 Müfred

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

Dedim dil-ber nedir ḥālīñ dedi el-ḥamdü li'llāhi

Dedim dil-ber şarılalım dedi estağfiru'llāhi

³¹¹ dil-rübā: dil-ber, Y.

298 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

İltifāt eyle efendim gel baña nāz eyleme

Dostlarımı ağladup düşmānım[1] şād eyleme

299 Müfred

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Cümle 'ālem şād [u] ḥandān biz melūl olmaḵ neden

Ehl-i diller var iken bir pušta ḵul olmaḵ neden

300 Müfred

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Oḵuyup yazmada kāmīl degilim

Güzeli sevmede³¹² cāhil degilim

[22b]

301 [Ġazel] 'Āşık Ömer³¹³

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

1 Ġarīb bülbül ḵılar zārı varıp gülşene³¹⁴ yaşlanmıḵ

Temāşa eyledim ḥārı gül-i ḥandāna yaşlanmıḵ

³¹² güzeli sevmede: ammā güzeli sevmekde, Y.

³¹³ Āşık Ömer Dīvānı, G 232 (Ergun 1936: 114-115).

³¹⁴ gülşene: gülşenimde, Y.

- 2 [Bugün dildârıma vardım tezelendi benim derdim]
Siyâh kâküllerin gördüm meh-i tâbâna yaşlanmış
- 3 Nazar eyledim ol şâha saçı sünbül³¹⁵ yüzü mâha
Gönül Yûsuf gibi çâha³¹⁶ düşüp zindâna yaşlanmış
- 4 ‘Ömer [kim] âh edip ağlar anı kâmil olan añlar
Şıra şıra siyâh benler beyâz gerdâna yaşlanmış

302 Kıt‘a³¹⁷

[fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün]

- 1 Yüzü mâhım katı diñler [ol] raķıbiñ lâfını
Ol gidi yüz kerre günde³¹⁸ dolandır eţrafını
- 2 Gece gündüz şöhbet ider yadla bilmem duyma[z] mı³¹⁹
Ol raķib-i³²⁰ rû-siyâhıñ s...m inşâfını

303 Beyt

[mefâ‘îlün mefâ‘îlün fe‘ûlün]

Edeb bir tâc imiş nûr-ı Hudâdan
Giy ol tâcı emîn ol her belâdan

³¹⁵ Nazar eyledim ol şâha saçı sünbül: Yek nazar kıldım ol şâha lebleri gül, Y.

³¹⁶ çâha: şâha, Y.

³¹⁷ Mecmuada “Kıt‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt‘a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

³¹⁸ gidi yüz kerre günde: gidi de günde yüz kerre, Y.

³¹⁹ bilmem duyma mı: duymaz mı bilmem, Y.

³²⁰ raķib-i: raķibiñ, Y.

304 **Ꞑıt' a**³²¹³²²

1 Her kim ki ola mesned-i ' izzetde mek̄in
Menzilgehi olur ' āķıbet z̄ir-i zem̄in

2 Gör ķavm-i Şem̄uda n'eyledi kibr ü ğur̄ur
*Fe eŐbeķ̄ū f̄i-d̄arihim c̄aŐim̄in*³²³

305 **Beyt**

[f̄a' il̄at̄ün f̄a' il̄at̄ün f̄a' il̄at̄ün f̄a' il̄ün]

Her kime eylik ederseñ Őaķın andan kendiñi
Ādemoĝlu ģile-bāzdır kimse bilmez fendini

306 **Beyt**

[mef̄a' il̄ün mef̄a' il̄ün mef̄a' il̄ün mef̄a' il̄ün]

Cih̄an bāĝında ey ' āķil budur maķb̄ul-i ins [ü] cin
Ne kimse senden incinsin ne sen bir kimseden incin

[23a]

³²¹ Mecmuada "Ꞑıt' a" baŐlıĝıyla yazılmış olan Şiir, kıt'a nazım Şeklinin kafiye d̄uzenine uymamaktadır.

³²² Okķuzāde ve en-Nazmu'l-Müb̄in Fi'l-āȳati'l-erba'in Adlı T̄urķçe Kırķ Ayet Tefsiri, (Boran 2020: 90). Şiirin son mısrası ķalıŐmada farklı kaydedilmiştir.

³²³ "Yurtlarında diz üstü ķöküp kaldılar." *Kur'an-ı Kerim*, Ankebut 29/37.

307 Ğazel³²⁴

[mefā'īlün mefā'īlün fe'ülün]

- 1 Göñül şevķ-i ruķuñla yana geldi
Cemāliñ şem'ine pervāne geldi
- 2 Ğam-ı zülfüñ ki devr eyler yanağın
Düm-i řāvüsīdir cevłana geldi
- 3 Gelip kāfir şaçın ruşsārın üzre
Güzel yüzün görüp ĩmāna geldi
- 4 Dil-i³²⁵ pür-ħün baña bir dem ğamiñdan
Leb-ā-leb bir şolu peymāne geldi
- 5 Zebün olmaz 'acüz-ı dehre Bāķī
Bu meydāna begim merdāne geldi

308 'Āşık Ömer³²⁶

[mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]

- 1 Gelir bir [nev-]civān saña hemān ef' alle yef' alle
Yarım sā'at emān verme hemān ef' alle yef' alle

³²⁴ *Bâkî Dîvânı*, G 498 (Küçük 2019: 293).

³²⁵ dil-i: dil-ber, Y.

³²⁶ *Āşık Ömer Dîvânına Yeni Katkılar*, S 27 (Özarslan, Aldemir 2020: 254)

Bu şiir eserde 5 beyitten oluşmaktadır.

- 2 Gerek gündüz gece olsun deme bu gece yār gelsin
Eger çursun muṭī^c olsun hemān ef^c alle yef^c alle
- 3 Hāyır³²⁷ olmaz bu işlerden vefā gelmez bu pūştlardan
Yatılmaz³²⁸ kara düşlerden hemān ef^c alle yef^c alle

309 [Ġazel]³²⁹

[*mef^c ūlū mefā^c īlū mefā^c īlū fe^c ūlūn*]

- 1 Cānā ne^c aceb böyle bizi niçün unutduñ
Var ise [meger] etdiğiñ ikrārı³³⁰ unutduñ
- 2 Ey yār bu mudur kâ^c ide-i ehl-i muḥabbet
[Kim] bunca zamāndır bu hevādārı³³¹ unutduñ

310 Kıt^c a³³²

[*mef^c ūlū mefā^c īlū mefā^c īlū fe^c ūlūn*]

- 1 Hāşā ki degil kâ^c ide sen yāri unutmak
Hem^c ahdi ferāmuş edip ikrār[1] unutmak

³²⁷ ḥayır: حيار, Y.

³²⁸ yatılmaz: yatmazım, Y.

³²⁹ *Mezâkî Dîvânı*, G 250/1-2 (Mermer 2021: 341). Şiir mecmuada “Kıt’a” şeklinde başlıklandırılmıştır.

³³⁰ ikrārı: ikrārını, Y.

³³¹ bu hevādārı: aşık-ı zārını, Y.

³³² Mecmuada “Kıt’a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiyeye düzenine uymamaktadır.

- 2 Ağyārı unutsam cā 'izdir ey yār-ı ğār³³³
Mümkün mü seniñ gibi bülbül-i zārı unutmak³³⁴

311 **Ꞗıı' a**³³⁵

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

- 1 Ey meh-i nā-mihribān āvāre kıldıñ göñlümü
Hicr ile bī-şabr edip bī-çāre kıldıñ göñlümü

- 2 Firḫatiñ şahrālarında³³⁶ dem-be-dem Mecnūn gibi
'Aqlımı zāyi' kılıp ğam-h'are kıldıñ göñlümü

312 **Ꞗıı' a**³³⁷

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

- 1 Bi'llāh ey yaḥşi baḫışlı derdime eyle devā
Bu belādan kim çeker cānıma irgür bir şifā
- 2 Şāh ḳulların görücek resmdir raḥm eylemek
Ḳıl teraḥḫum bendeñe ey Ḥüsrev-i şīrīn-likā

[23b]

³³³ Mısra vezne uymamaktadır.

³³⁴ Mısra vezne uymamaktadır.

³³⁵ Kemāl Paşazāde, *Kasīde-i Tantaraniye'nin Manzum Tercümesi*/1 (Saraç 1995: 111). Şiir, mecmuada "Ꞗıı'a" olarak başlıklandırılmış olmakla birlikte kafiyelenişi bakımından kıt'a özelliği göstermemektedir. Yekta Saraç (1995: 83), şiirin her bir bendinin müstakil bir "nazm" olduğu görüşündedir.

³³⁶ şahrālarında: şahrālarından, Y.

³³⁷ Kemāl Paşazāde, *Kasīde-i Tantaraniye'nin Manzum Tercümesi*/12 (Saraç 1995: 113). Şiir, mecmuada "Ꞗıı'a" olarak başlıklandırılmış olmakla birlikte kafiyelenişi bakımından kıt'a özelliği göstermemektedir. Yekta Saraç (1995: 83), şiirin her bir bendinin müstakil bir "nazm" olduğu görüşündedir.

313 [Ġazel³³⁸]³³⁹

[mef' ūlū mefā' īlū mefā' īlū fe' ūlūn]

- 1 Bir hūlku³⁴⁰ güzel hūsnū³⁴¹ gibi yāra doyulmaz
Bildim anı 'ālemde ki³⁴² dīdāra doyulmaz
- 2 Perçemi dök bel üstüne şarma şalı³⁴³
Sudan doyulmaz beyāz gerdānı billūra doyulmaz³⁴⁴
- 3 Bir yere gelip söyleşecek 'āşık u ma' şūk³⁴⁵
Anlarda olan lezzet-i güftāra doyulmaz
- 4 'Āşık 'Ömeriñ çekdicegi 'aşkıñ elinden
Dişleri incidir lebleri sükkere doyulmaz³⁴⁶

³³⁸ Şiir, mecmuada “Ķalenderi” olarak başlıklandırılmıştır.

³³⁹ Mecmûa-yı Letâif Sandukati'l-Meârif (Kılıç 2013: 374) Birinci ve üçüncü beyitler mecmuada yer almaktadır.

³⁴⁰ اللقى, Y.

³⁴¹ hūsnî: hūsnūñ, Y.

³⁴² bildim anı 'ālemde ki: ben onu gördüm dünyāda, Y.

³⁴³ Mısra vezne uymamaktadır.

³⁴⁴ Mısra vezne uymamaktadır.

³⁴⁵ Bir yere gelip söyleşecek 'āşık u ma' şūk: 'Āşık-ı meftūn bir yere gelüp söyleşeceğiz, Y.

³⁴⁶ Mısra vezne uymamaktadır.

314 [Köşme] Mazlūmođlu

[15'li hece ölçüsü]

I

Bedreyn gibi doğmuş ağ gerdāna perçemiñ
 Kaş kara kirpik kara açılmış şāne perçemiñ
 Beñzetmişim bir yüzünde nev-civāna perçemiñ
 Māh yüzünde perver kılmış tane tane perçemiñ
 Şimden şoñra çok ararım yana yana perçemiñ

II

Leyl ü nehār rüz şeb çok yalvardım Mevlāya
 Mecnūn gibi dađ başında beklerim döndüm Leylāya
 Hāsetiñle çeşmim yaşı karışmışdır deryāya
 Aldıñ ' ağlımı başımdan şaldıñ beni sahrāya
 Etdi beni kendisine bir dīvāne perçemiñ

III

Perçemiñ yağşı perçemdir gerdāna dökme bārī
 Çünkü baña yār olursuñ sözümdeñ çıkma bārī
 Zülfüñü kemend eyleyip boynuma tağma bārī
 Şaldıñ beni ' aşđ oduna derūnum yađma bārī
 Bir ben öldüğüm kayırmam girer kana perçemiñ

IV

Der bî-çāre Mazlūmoğlu zülfüne oldu muhtāc
 Yā nice medhīn etmeyem topuga deyerdi şac
 Deli gönül ğam almışdır güzellerden ister [b]āc
 Gözleri şāh-ı ʿAcemden almada dāʾim hārāc
 Kāfdan kāfa hükmdür ol Süleymāna perçemiñ

315 Kıtʿa³⁴⁷

[mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün]

- 1 Alırsa cānımı gamzeñ nʾola ʿömrüm revān olsun
 İçerse lebleriñ kanım efendim nūş-ı cān olsun
- 2 Güzeller tahtına geçdiñ begim ʿuşşāk[1] redd etme
 Şaçıñdır ʿadl zenciri lebiñ nūş-ı revān olsun

316 [Kıtʿa³⁴⁸] [Levhî]

[fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün]

- 1 Ey dirigā bir ʿacīb³⁴⁹ seyrāna düşmüş ortalık
 Kız [ü] kalp olmuş kalp yalana düşmüş ortalık
- 2 Kim bakar ya kim alur ey Levhî şimdi ʿavreti
 Lût kavminden beter oğlana düşmüş ortalık

[24a]

³⁴⁷ Mecmuada “Kıtʿa” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıtʿa nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

³⁴⁸ Mecmuada ortak “Kıtʿa” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıtʿa nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

³⁴⁹ ʿacīb: ʿacāʾib, Y.

317 [Murabba³⁵⁰] [Neş'et] Türki

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

I

Ey cefā-cū cevre mā' il dil-rübā küsdüm saña
 Ey felek-meşreb hezārān-āşinā küsdüm saña
 Gördüğü her yār ile ıarh-ı tekellüf eyleyen
 Ehl-i dil ıadrini bilmez bī-vefā küsdüm saña

II

Var kimiñle ister iseñ ülfet et şimden gerü
 Yetişir bu yolda ğayrı dökdüğümüz āb-rū
 'Azrā' il olsa refīkiñ saña etmem ser-fürü
 Hāşılı cānım iseñ etdim fedā küsdüm saña

III

Öyle maḥzūnum ki olsa leyle-i ıadr-i sa' id
 Gelse bu eşnāda eyyām-ı mübārek rüz-ı ' id
 Sīne-şāf olmak barışmak seniñ ile ben ba' id
 Hāşre ıaldı şimdi ğayrı mā-cerā küsdüm saña

IV

Eylediñ mi düşmene karşı bizi āḫir fedā
 Demediñ mi geçmenem bi'llāh senden Neş'etā
 Hātırıñ hoş tut ki vermişdik ıazāya biz rızā
 Mā-hāşal cümle kelāmım ben saña küsdüm saña

³⁵⁰ Hoca Neş'et Divānı, M 22 (Oğraş 1991: 179). Şiir, Divān'da beş dörtlükten oluşmaktadır.

318 **ꞐıꞐ' a**³⁵¹

[*mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*]

1 Cefādan yüz çevirmez derd ü ğamdan lezzet almışdır
Benim dīvāne gön̄lüm çok belādan arta qalmışdır³⁵²

2 Teraḥḥum eylemez cānā görüp işkeste³⁵³ ḥālimi
Şorarsañ ḥālimi cānā işim Allāha qalmışdır³⁵⁴

319 **ꞐıꞐ' a**

[*fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün*]

1 Ṭā'if-i Kā' be-i vişālin olam
'Ömre degmez mi bu şafā-yı cemīl

2 Beni qurbān-ı tīg-i ğamzeñ qıl
Qoç başıñ içün efendim İsmā' il

[24b]

³⁵¹ Mecmuada “ꞐıꞐ' a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.

³⁵² Azîz Mahmûd Hüdâyi Dîvân-ı İlâhîyât (Tatçı, Yıldız 2005: 283) Şiirin birinci mısrası divanda müfred başlığı altında bulunmaktadır.

³⁵³ işkeste: de bu şikeste, Y.

³⁵⁴ Mecmû'a-i Eş'âr (Kaplan 2017: 114) Şiirin 1ab ve 2b mısraları çeşitli farklılıklarla Ayşe Kaplan'ın çalışmasında beş bentlik şiirin ilk bendinde yer almaktadır.

320 [Murabba‘] ‘ Āşık Ömer³⁵⁵

[*fâilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilâtün fâ‘ ilün*]

I

Bizi yokdan var eden Mevlâyı ben bilmez miyim
 Hem Ebū Bekr [ü] ‘ Ömer ‘ Oşmānı³⁵⁶ ben bilmez miyim
 Evvelā Ādem Şafıyyullāh degil mi aşılmız
 Mezhebim İmām A‘ zam Nu‘ mān[1] ben bilmez miyim

II

Cümle nāsı bir avuç hākdan yaratdı Yaradan³⁵⁷
 Hāzret-i İbrāhim[e] gör āteşi gülzār iden
 Hāḡ Te‘ ālā cümlemizi hāḡ eyledi dört pāreden³⁵⁸
 Cümleñ ma‘ būdı olan sulṡān[1] ben bilmez miyim

III

Fāḡr-ı ‘ ālem Hāḡ resūlūdūr cihāññ serveri
 Hāzret-i Hāmza degil mi ‘ āleññ gercek eri
 Hāzret-i ‘ Alī seversen anlarıññ serveri
 Ol Şīr-i Yezdān olan arslan[1] ben bilmez miyim

³⁵⁵ Āşık Ömer Dīvānı M 881 (Karasoy veYavuz 2010: 371)

³⁵⁶ ‘ Oşmānı: ‘ Oşmān ‘ Alī, Y.

³⁵⁷ Yaradan: Yezdān, Y.

³⁵⁸ cümlemizi hāḡ eyledi dört pāreden: cümlemiz hāḡ edip yaradan, Y.

IV

İmām Ḥasan İmām Ḥüseyn Kerbelāda oldu şehīd
 Anları dā'im ziyāret ederler her māh [u] 'id
 Ādeme cennetten iġvā verip oldu nā-ümīd
 Cümle nāsı yaradān Yezdānı ben bilmez miyim

V

Der 'Ömer Musī Kelīmu'llāh gelirdi bī-ḥiṭāb
 'Ālemi nūru müzeyyen ırlar [i]di māh-ı tāb
 Biri İncīl biri Tevrāt biri Zebūr dört kitāb
 Ḥāzret-i Fahr'a³⁵⁹ inen Ḥur'ānı ben bilmez miyim

321 Müfred

[mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]

Seni sevmek diler gönlüm ne dersin ey şeh-i kişver
 Baña³⁶⁰ ḥüsnün zekātın ister üç ver ister [on] beş ver

322 Müfred

[mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün mefā'īlün]

Seni sevmek diler gönlüm ne dersin ḥūblarıñ şāhı
 Ḥazā-yı āsumāndir inan va'llāhi bi'llāhi

³⁵⁹ Fahr'a: Resul'e, Y

³⁶⁰ baña: bendeñe, Y.

323 **Ḳıṭ‘a**³⁶¹

[*mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün*]

- 1 Sañadır göñlümün meyli sözüm hep dā‘imā birdir
İki ‘ālemde maḳṣūdum hemān sensin Ḥudā birdir
- 2 Baña etdikleriñ cevri seniñle söylešem bir bir
O dergāh-ı mu‘allāda ki şāh ile gedā birdir

324 **Müfred**

[*fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün*]

Āh [ben] bir derde düşdüm derdimiñ dermānı yoḳ

Bir vefāsız göñlüm aldı dīni yoḳ ĩmānı yoḳ

325 **Beyt**

[?]

Efendim ḥor baḳma ḥaḳīḳī yār olana

Merḥamet lāzımdır ehl-i ĩmān olana

[25a]

³⁶¹ Mecmuada “Ḳıṭ‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt‘a nazım şeklinin kafiyeye düzenine uymamaktadır.

326 [Tuyuğ]

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Sevdi dil bir şūḥ-ı ra' nā-yı laṭīf

Dil-rübādır cānımıñ cānı laṭīf

Hüsn [ü] ānı şöhret [ü] şānı laṭīf

Bir küçük maḥbūbe³⁶² her yanı laṭīf

327 [Koşma] Şarkī-i Gümüş Gerdān

[11'li hece ölçüsü]

1 Ne geçersin kömür gözlüm yolumdan

Deli misiñ korkmaz³⁶³ mısıñ ölümden

Ben dururken kimler aldı elimden

[Vay dostum top zülüflüm baña gel

Hafta da olmaz var gülüm ayda gel günde gel]

2 N'eyleyeyim yārim baña yār degil

Darılırsa yalvarması az degil

Ben dururken yadlar şarmağ yol degil

[Vay dostum top zülüflüm baña gel

Hafta da olmaz var gülüm ayda gel günde gel]

³⁶² maḥbūbe: maḥbūbı, Y.

³⁶³ korkmaz: korkarakmaz, Y.

3 Ne gezersiñ ğarīb bülbül ovada
 Eşiñ arar [da] bulamazsın yuvada
 Gel şarılıp³⁶⁴ yatalım şu³⁶⁵ dünyāda
*[Vay dostum Ƨop zülüflüm baña gel
 Hafta da olmaz var gülüm ayda gel günde gel]*

4 Şaķın eller ile gezme duyarım
 Hānçer alır aķ sīneñe dayarım
 Aķ sīneni al ķanlara boyarım
 (Naķarat)
*Vay dostum Ƨop zülüflüm baña gel
 Hafta da olmaz var gülüm ayda gel günde gel]*

328 [Murabba‘]
[fā‘ilātün fā‘ilān fā‘ilātün fā‘ilün]

I

...

...³⁶⁶

Bendeñe bārī cefā etme vefā etmez iseñ

Tek beni ayırmasın senden İlāh İsmā‘īl[im]

³⁶⁴ şarılıp: şarılalım, Y.

³⁶⁵ şu: şöyle yalancı, Y.

³⁶⁶ Yazmada bendin iki mısrası eksiktir.

II

Ḥūn-ı fırķat ile cānā dīdeler dolmaķdadır

Ġonca gūller gibi eřmim ḥūn ile dolmaķdadır³⁶⁷

Mey ile maḥbūb ile ‘āřık řeref bulmaķdadır

Kim dedi kim dil-beri sevmek gūnāh İsmā‘īl[im]

III

Āteř-i hecriñle cānā sūznāk etdiñ beni

Tīġ-i kahriñla vūcūdum çāk çāk etdiñ beni

Nāz [u] istiġnā ile n’etdiñ helāk etdiñ beni

Yetişir bunca baña etdiġiñ āh İsmā‘īl[im]

IV

Dermendi ķāmeti yanında bir ūftāde yoķ

Ḥātır-ı nā-řādiñim zerre mecālim tende yoķ

Saña yār olmam diyü kaçma ķabāḥat sende yoķ

Ṭāli‘im yoķdur benim baḥtım siyāh İsmā‘īl[im]

³⁶⁷ Mecmuada 2. mısra önce “Gül gibi eřya beni eřmim darp edip řolmaķdadır” řeklinde yazılıp sonra ūzeri çizilmiřtir.

V

Ey güzeller ser-firâzı ʿ âşık-ı bî-çāreyim

Derd-i³⁶⁸ firâkıñla serden pāye dek [ben] yāreyim

Gece rāhat uyķusu yok gündüzün āvāreyim

Ben ķuluñu böyle etmek revā mı āh İsmāʿ ĩl[im]³⁶⁹

Temmet

Sene 1210 (1795-96)

[25b]

329 Türkmānī³⁷⁰ [Murabbaʿ] [ʿ Āşık ʿ Ömer]

[fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün]

I

Binmişim zevraķ-ı ʿ aşķa³⁷¹ engine şalar³⁷² beni

...

³⁶⁸ derd-i: seniñ derd-i, Y.

³⁶⁹ Mısra vezne uymamaktadır.

³⁷⁰ Mecmuada şiirin sadece ilk mısrası yazılmıştır. Bu mısra, Āşık Ömer'e ait olan (Kara 2019: 507) ve mecmuada yine "Türkmānī" başlığıyla kaydedilmiş olan 147. şiirin ilk dizesidir.

³⁷¹ zevraķ-ı ʿ aşķa: zevraķı, Y.

³⁷² şalar: şaldılar, Y.

330 [Murabba'] İlâhî³⁷³ (Münacaat

[*mefâ' ilün mefâ' ilün*]

I

İlâhî dilerim senden

Muhammed Muştafâ hâkķı

Ayırma imânı bizden

Muhammed Muştafâ hâkķı

II

*İlâhî ente sübhânî*³⁷⁴

Dilerim senden imânı

Ki yoldaş eyle Kır'ânı

Muhammed Muştafâ hâkķı

III

Günâhım çok kime varam

Yâ dağı kime yalvaram

Esirge gel günâh-karım

Muhammed Muştafâ hâkķı

IV

Bizi yad etme rahmetden

Ayırmağıl şefâ' atden

Uyandır sen bu ğafletden

Muhammed Muştafâ hâkķı

³⁷³ Dînî Tasavvûfî Şiirler Mecmuası Ş173 (Kara 2019: 238)

³⁷⁴ "İlâhî seni tenzih ederim."

V

Hidāyet kapısının açğıl
 Bize rahmetini saçğıl
 Bu gönölüm³⁷⁵ gözünü açğıl
 Muḥammed Muştafā ḥaḳkı³⁷⁶

331 [Müfred] Münācāt

Yā Ḥazret-i Mevlā yā Mevle'l-Mevālī ente'l-kerīm

Yā Allāh Mevle'lezi teferredü bi'l-fazli ve'l-ilmī

Yā Na'im kem tenāmü 'aşḳa'llāhü lā yenāmü³⁷⁷

[fā'ilātün fā'ilātün fā'ilātün fā'ilün]

Ey Kerīm-i lem-yezel ey pādişāh-ı³⁷⁸ bī-zevāl

Salṭanat küllī seniindir hiç saña ermez zevāl

Fa'llāhü ḥayrun ḥāfızan ve hüve erḥamü'r-rāhimin³⁷⁹

332 [Ġazel] [Nurī] İlähī-i Nevā

[mef'ülü mefā'ilün mef'ülü mefā'ilün]

1 Yanmaḳdan uşanmazım pervāne miyim bilmem

Hiç mü gibi şaymazım dīvāne miyim bilmem

2 Her şām [u] seḫer zārım güş eylemez ol yārim

Baḳmaz baña ḥünkārım biġāne miyim bilmem

³⁷⁵ bu gönölüm: gönölümün, Y.

³⁷⁶ Şiirin son bendi mecmuada üçüncü bend olarak kaydedilmiştir.

³⁷⁷ “Ey uyuyan! Ne uyursun Allah'ı seven uyumaz.”

³⁷⁸ pādişāh-ı: ey pādişāh-ı, Y.

³⁷⁹ “Allah en hayırlı koruyucudur. Zira o merhametlilerin en merhametlisidir.”, *Kur'ân-ı Kerīm*, Yûsuf 12/62.

- 3 albirde ocağım var bu sinede dāđım var
 ateşde durağım var hep yana miyim bilmem
- 4 Dil hāne arāb oldu yıkıldı tūrāb oldu
 Her cānibi bāb oldu vīrāne miyim bilmem
- 5 Nūrī dem dem-i dehşetde bađr-i yem-i fūrkatde
 a' r-ı yem-i ayretde dūr-dāne miyim bilmem

333 [oşma] [‘ şık Pehlivān]

[8’li hece ölçüsü]

I

Ben dostula dost olalı
 Kimseler dost olmaz baña
 Mūnkirler bađıp gūlūşūr
 Selām dağı vermez baña

II

Ben dostula dost olayım
 Cānımı fedā kılayım
 Ölmezden evvel öleyim
 Cihān bāđı almaz baña

III

Ben bir ‘āşık bî-çāreyim

Başdan ayağa yāreyim

Bir ‘aķılsız bî-çāreyim

‘Aķlım da yār olmaz baña

IV

Şanma şūretde deliyim

Dost bāğçesiniñ gülüyüm

Teñgriniñ ‘abdāl ķuluyum

Kimse bahā şaymaz baña

V

‘**Āşık Pehlivān** niçe dem

Fānī cihā[nı] terk edem

Yana yana dosta gidem

Perde hicāb olmaz baña

[26a]

Muħabbet-nāme

Muħabbet-nāme	selām et yāra	ķaşları ķara	sevdiğim seniñ
Sevdiğim dil-ber	lebleri sūkker	ķanlı yaş döker	‘āşıkıñ seniñ
‘Āşık-ı zārı	ağlatma bārī	baħtım āyinesi	o güzel benim
Yanıma gelsin	ķoynuma girsin	bir būse versin	ħüsn-i rızāyla

Derviştir tâze	göz yaşıyla yâre	Mecnûndur gezer	‘âşıkıñ seniñ
Sevdiğim güzel	gözlerin süzer	‘âşıkın üzer	o kanlı zâlim
Baňa yazıktır	bağrım ezikdir	ciger delikdir	dīde ‘uryân
Yürek büryân	âh vâh	etmeden dağları	gezdim göñnümü
Sezdim	bildim ki	senden yandım	Tutuşdum
Âteşe düşdüm	haddim	olmayan	da‘ vâya düşdüm
Arayıp	bulsam	ķandasın	bulsam gözüm görsem

[26b]

334 [Koşma] Gedâyî

[11’li hece ölçüsü]

I

Ferâgat eylemem sevmeden seni
 Bu cihân başıma zindân olursa
 Çıkarma göñülden efendim beni
 Sizlerden gedâya ihsân olursa

II

Şanma kim ferâgat eylerim senden
 Geçer mi ‘andelîb gonca gülünden
 Çıkarsa eger bu cânım tenden
 Severim başımız ğalţân olursa

III

Sen benim cānımdan daḡı a^ç lāsıñ
 Güzeller içiñde şāh-ı ra^ç nāsıñ
 Mişāliñ bulunmaz bir dil-rübāsıñ
 Baqmazım ġayrıya ġılmān olursa

IV

Gözlerim yaşını revān eylerim
 Yoluñda cānımı qurbān eylerim
 Sırrıñı cān içre nihān eylerim
 Vücūdum ḡāk ile yeksān olursa

V

Vişāliñ pākine erdir Gedāyī
 Seniñçün eylerim āh u fiġāmı
 Yandırıp ateş-i hicrāna cānı
 Severem geçmem biñ qan³⁸⁰ olursa

335 [Köşme] Türki

[11'li hece ölçüsü]

I

Bād-ı şabā varıñ söyleñ yārıma
 Yadları kendine yār eylesin
 Ḥarāmiler gibi girip qanıma
^ç Āşık öldürmegi kār eylesin

II

Ol perī çeşmim aķıtdı sel gibi
 Derūnum şehrinı yakđı kül gibi
 Būlbūl ađladıcı gonca gül gibi
 Şubĥ-dem³⁸¹ her yanımı ĥār eylesesin

III

Bilirse der sözüm[ü] kendine
 Lāyık görmesün beni fendine
 Yadları yār eyleyip kendisine
 Cem^c-i vücūdumu nār eylesesin

336 Kıt^c a³⁸²

[mefā^c ilün mefā^c ilün mefā^c ilün mefā^c ilün]

- 1 Niçe demdir ki ol rūĥ-ı revānımdan cüdā düşdüm
 Büküldü ķāmeti[m] ķaşı kemānımdan cüdā düşdüm
- 2 Ĥarem-i kūyuna ermişken ol şāhıñ bu ben bi-tāb
 Uşandırdım figānımla mekānımdan cüdā düşdüm

[27a]

³⁸¹ şubĥ-dem: medĥinde, Y.

³⁸² Mecmuada “Kıt^c a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafıye düzenine uymamaktadır.

337 [Murabba‘] ‘ Āşık ‘ Ömer³⁸³

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I

Ey perî kıaddiñ gibi bir serv-i bālā görmedim
 Ruĥlarıña ö[y]künür çeşm-i mücellā görmedim
 Ĥaķ Te‘ ālā nūra ġarķ etmiş cemāl-i pākiñi
 Ben seniñ gibi perî-peyker dil-ārā görmedim

II

Diñleyip gezdim ser-ā-pā bülbül-i şeydāları
 Cümle seyr etdim cihānda dil-ber-i ra‘ nāları
 Kıoymadım hiĥ bir şādef hep aradım deryāları
 Çeşm-i pākiñe mübeddel dürr-i yek-tā görmedim

III

Bir gümüş selvi şānur gören bu kıadd ü kıāmetiñ
 ‘İbret ile kııl temāşā gör bu zībātal‘ atıñ
 Ey ġöñül bir meh-liķādır³⁸⁴ sevdigiñ bil kııymetin
 Her gören mecnūn olur ben böyle Leylā görmedim

IV

‘Aşkıñ ile āh ederdi sīneme dāġlar yaķıp
 Ser-be-ser edem cihānı boynuma zencir taķıp
 On sekiz biñ ‘ālemi ġeşt eyledim mumlar yaķıp
 Ĥüsn içinde sencileyin böyle zībā görmedim

³⁸³ Āşık Ömer Dīvānı, M 392 (Ergun 1936: 221). Dīvanda ikinci ve üçüncü dōrtlükler yer deġiştirmiştir.

³⁸⁴ bir meh-liķādır: bezm-i beķāda, Y.

V

Devr-i Âdemden beri kim gördi böyle meh-likā
 Gelmemiştir böyle dil-keş çeşm[i] āfet pür-cefā
 Ey ‘Ömer seyr eyledim dünyāyı ben Qāfdan Qāfa
 Böyle bir kākülleri zülfü mu‘ attar görmedim

338 [Murabba‘] ‘ Āşık ‘ Ömer³⁸⁵

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I

El beni diller diyü egnim ‘ abā pūş eyledim
 Çarḥ-ı gerdūnda mezellet cāmını nūş eyledim
 Bulmadım bir medḥim eyler çok şadā gūş eyledim
 Zemm eder ‘ âlem beni yâ Rab bu ḥalka n’eyledim

II

Ağlamağdan rüz [u] şeb gözüm yaşı döndü sele
 Ben bu derdden ağlamazdım etdigim olsa hele
 Şöyle bed-nām olmuşum ismim gezer dilden dile
 Zemm eder ‘ âlem beni yâ Rab bu ḥalka n’eyledim

III

Cevr-i dilber bir yañadan ta‘ n-1 ‘ âlem bir yaña
 Yalınız düşmen degil dostlar bile düşmān baña
 Hālime raḥm eyleyip kimse demez n’oldu saña
 Zemm eder ‘ âlem beni yâ Rab bu ḥalka n’eyledim

³⁸⁵ Āşık Ömer Divânı, M 390 (Ergun 1936: 220).

IV

Yā İlāhî sen bilirsin bu ‘Ömeriñ hālını
 Raḥmetiñle yarlıgâgıl bu günāhkār ıuluñı
 Ol Ḥabîbiñ hürmetiyçün kes bu halkıñ dilini
 Zemm eder ‘âlem beni yā Rab bu halka n’eyledim

[27b]

339 [Murabba‘] ‘Āşık ‘Ömer

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I

Ayrı düşdüm ey perî şanma ferāğat eylerim
 Yalnız koyup seni özge kabāhat eylerim
 Birbirinden ayrı düşmek emr-i Ḥaḫdır sevdiğim
 Seni yokdan var eden Ḥaḫka emānet eylerim

II

Gurbet elde leşker-i ğam üstüme eyler akın
 Her kesi bir bilme cānım kendiñi elden şağın
 Yañılıp bilmezlik ile aldanıp uyma şağın
 Ḥasretim cānım seni Ḥaḫka emānet eylerim

III

Gece gündüz ağlamakdan kalmadı tende mecāl
 Etdigim zevk ü şefālar çeşmime oldu hayāl
 Şimdengirü āhîret haqqıñı baña eyle helāl³⁸⁶
 Efendim cānım seni Hāqqa emānet eylerim

IV ‘ Āşık Ömer dost olur mu hîç seniñ düşmāñına
 Sen hemān [dem] ayağūñ³⁸⁷ baş ‘ ahdiñe ikrārıña
 Saña kemlik edeniñ elbette kalmaz yanına
 Pādişāhım ben seni Hāqqa emānet eylerim

340 [Murabba‘]

[mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün]
 Muhibb-i çār-yārim [ben] vücūdum şadırıdır Şiddîk
 ‘ Ömerdir cismimiñ cānı degilse olayım zındîk
 ‘ Özurle seven ‘ Oşmānı Hudādan bulmasın tevfiķ
 Yezīd ibni Yezīd olsun ‘ Alīyi eyleyen tefriķ

341 [Müfred]

[?]
 Hābību’llāhıñ maħbūbı dört velī
 Ebū Bekr ‘ Ömer ‘ Oşmān [u] ‘ Alī

³⁸⁶ Mısra vezne uymamaktadır.

³⁸⁷ ayak: ayağūñ, Y.

342 [Košma] ‘Āşık Hüseyn

[8’li hece ölçüsü]

I

Yā öldür yā āzād eyle

Saña qurbānım Muḥammed

Düşürdüñ ‘aşq u sevdāya

Hūr u ğilmānım Muḥammed

II

Ḥayālîñ gitmez düşümden

Yanıyorum âteşinden

Bu sevdāñ gitmez başımdan

Şāh-ı ḥübānım Muḥammed

III

Aradım ben seni buldum

‘Aşkıñdan şarardım şoldum

Yanıñda esiriñ oldum

Saña şābānım Muḥammed

IV

Sevdim sen gibi civānı

Aşlā vermezsiñ emānı

Dökerim gözümdeñ kanı

Çeşm[i] fettānım Muḥammed

V

Ḥüseyñ olsun saña niker

Āh edip göz yaşın döker

Lebiñ şir̄in diliñ sükker

La' l [ü] mercānım Muḥammed

343 [Ġazel³⁸⁸] [Zeyneb Ḥatun]

[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]

1 Şehā bu şūret-i zibā saña Ḥaḫdan hidāyetdir
Şanasın Süre-i Yūsuf cemāliñde bir āyetdir

2 Seniñ ḥüsnüñ benim 'aşqım seniñ cevriñ benim şabrım
Ki bunlar dā'imā artar söyünmez bī-nihāyetdir

344 Beyt

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Ḥasta gön'lüm meyve ister ayva nār olmaz baña

Şu cihānda seni sevdim ğayrı yār olmaz baña

[28a]

³⁸⁸ Şiir, mecmuada "Ḳıṭ'a" şeklinde başlıklandırılmış olmakla birlikte kafiyeleme biçimi bakımından gazel özelliği göstermektedir.

345 [Kõşma] İlahî-i Bedevî

[8'li hece ölçüsü]

I

Ey bizden haber şoranlar

Bize bedevî diyenler

Mâ-sivâ terkin uranlar

*Bize Bedevî derler**Bize Aḫmedî derler*

II

Uymayıp nefis ü şeytâna

Kâdem baş gel bu meydâna

Kul ol [o] ulu sultâna

*[Bize Bedevî derler**Bize Aḫmedî derler]*

III

Muḫameddiyyü'l-Alevî

Mıṣbâḫ-ı nûr-ı ma'nevî

Pîrim Aḫmedü'l-Bedevî

*[Bize Bedevî derler**Bize Aḫmedî derler]*

IV

Pîrimizdir ol server
 İster iseñ taḥkîk ḥaber
 Oğlum der imiş peygamber
*[Bize Bedevî derler
 Bize Aḥmedi derler]*

V
 Ādâb u erkânımız
 Zikru'llâhdır lisânımız
 Şafâlıdır meydânımız
*Bize Bedevî derler
 Bize Aḥmedi derler*

346 Ğazel [Ta'îlî]

[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün]

- 1 Men Muḥammed ḥânedânım Muştafâdan dönmezim
 Şâh-ı Merdân Şîr-i Yezdân Murtażâdan dönmezim
- 2 Şâh Ḥasan ile Ḥüseyin ol iki şâh-zâdeler
 Bunca şehîdler yatar[lar] Kerbelâdan dönmezim
- 3 Şâh Zeyne¹ l-¹ Ābidîn [ü] hem Muḥammed Bâķırî
 Ca¹ fer [ü] Kâşım ¹ Alî Mûsî Rızâdan dönmezim
- 4 Sırr-ı Taķî vü Nâķî [hem] Muştafâ[nıñ] neslidir
 Hem daḥı [ben] devlet-i âl-i ¹ abâdan dönmezim

- 5 Söyle **Ta' lî** medhini [ol] Muştafâ evladınıñ
 ' Askerî [vü] Mehdi-i şâhib-livâdan dönmezim

347 [Ġazel]

[*mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün mefâ 'ilün*]

- 1 İlähî yârî kııl baña ki senden ğayrı yârim yok
 Ne yüzle varam saña günâhımdan ğayri kârim yok
- 2 Ne dervîşim ferâğatda ne tâc [u] taht-ı devletde
 [Bu fânî] kalmışım dâr-ı ğurbetde ğarîb oldum ararım yok
- 3 Göñül ârzü ederse subhânı gözüm yaşı ciger kıanı
 Kıomuşum nâmûs [u] ' ârı bu yolda ihtiyârım yok
- 4 Benim ışşı yüzü kıara ğarîb üftâde bî-çâre
 Tuţuşmuşum kibr-i nâra yanımca bir yanarım yok

[28b]

348 [Kuşma] İlähî-i Bayâtî [Yûnus]

[*8'li hece ölçüsü*]

I

Şehîdleriñ ser-çeşmesi
 Enbiyânıñ bağırı başı
 Evliyânıñ gözü yaşı
 Hâsan ile Hüseindir

II

Dedesiyle bile varan
 Kevşer ırmağında duran
 Şusuz ümmete şu vereñ
 Hâsan ile Hüseýindir

III

Kerbelânîñ yazıleri
 Şehîd oldu gâzîleri
 Fâţımânîñ kuzuları
 Hâsan ile Hüseýindir

IV

Kerbelânîñ tâ içinde
 Nûr [balkır] siyâh saçında
 Kızıl kanlarıñ içinde
 Hâsan ile Hüseýindir

V

Hâzret-i   Alî babaları
 Muhammeddir dedeleri
   Arşîñ iki küpeleri
 Hâsan ile Hüseýindir

VI

Yūnus der ki dūnyā fānī

Bizden evvel gelen kıanı

Sekiz ucmağıñ sultānı

Ḥasan ile Ḥüseindir

349 [Ḳoşma] [‘Āşık Yūnus] İlāhī

[11’li hece ölçüsü]

I

Ġaflet ile baña bir ḥāl göründü

Bir yeşil şancaklı sultān göründü

Gözümüñ gördüğün söylerim size

[Bir yeşil şancaklı sultān göründü]

II

Şancağ ağı idi döndü yeşile

Urdum ben beni döğdüm taş ile

Hey Allāhım bir dağı göster düş ile

[Bir yeşil şancaklı sultān göründü]

III

Şancağın kaldırdı dizildi yola

Şancağıñ altında aşḥābı ile

Vāy hey ‘āşī mücrim günāhıñ dile

[Bir yeşil şancaklı sultān göründü]

IV

‘ Āşık Yūnus saña şıdık ile tapar
 Tapmayanlar doğru yoldan şapar
 Hey Allahım bizi anlar ile kopar
 [Bir yeşil şancaklı sulţān göründü]

350 [Kuşma] [Kuloğlu] İlähi-i İşfaḥān³⁸⁹

[8’li hece ölçüsü]

I

Gözüm nūru faḥr-ı cihān
 Yetiş yā Muḥammed yetiş
 ‘ Āleme nūr gibi doğan
 Yetiş yā Muḥammed yetiş

II

Ġāzīler kıana boyandı
 Yandı şol yürekler yandı
 Bunda meydır bize şimdi
 [Yetiş yā Muḥammed yetiş]

III

Yeşil şancağlar yaladır
 Anı gören cān taladır
 ‘ Aceb ğulūv idi kāfir
 [Yetiş yā Muḥammed yetiş]

³⁸⁹ <https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=6850> sayfasında bu ilahi bazı farklılıklarla birlikte bulunmaktadır.

IV

‘ Alīyi sen bize göndür
 Kıanaqlı Düldüle bindür
 Şol vīrān kıalbleri güldür
 [Yetiş yā Muıammed yetiş]

V

ıaıııa gider erler ile
 Ak Őakallı pīrlere ile
 Cümle peygām-berler ile
 [Yetiş yā Muıammed yetiş]

VI

Der Kıuloğlunun cānānı
 Derdimiñ yek o dermānı
 İki cihāmiñ sulıānı
 [Yetiş yā Muıammed yetiş]

351 İlāhī

[fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün]

Yā Muıammed ben seni [ger] göremesem nic’ olur

Nūr yüz[üñ]den yüzüme [ger] süremesem nic’ olur

352 [Kõşma][Yuns Emre]

[11'li hece ls]

I

 Al sancağını almış destine
 Hsanla Hseyini almış yanına
 ağrı giderler mağşer yerine
 h mmeim der de ağlar Muğammed
 Yeşil şancağ ile gel[ir] cn Ağmed

II

Parmağını koymuş mzn gzne
 Siyim siyim açar yaşı yzne
 mmei acısı dşmş zne
 [h mmeim der de ağlar Muğammed
 Yeşil şancağ ile gel[ir] cn Ağmed]

III

Baba ben Mağşer yerine varayım
 Terznu sağ yanına durayım
  ş mmelere şfi olayım
 [h mmeim der de ağlar Muğammed
 Yeşil şancağ ile gel[ir] cn Ağmed]

IV

Gün doğar cehennemiñ üzerine

Uyanmamış ümmetiniñ yaşına

Hasan ile Hüseyiniñ sesine

[Āh ümmetim der de ağlar Muḥammed

Yeşil şancağ ile gel[ir] cān Aḥmed]

V

Cehennem günleri kaldı yürüdi

Gören ümmetleriñ yağı eridi

Zebānilar ümmetlerim sürüdi

[Āh ümmetim der de ağlar Muḥammed

Yeşil şancağ ile gel[ir] cān Aḥmed]

[29b]

353 [Yūnus Emre³⁹⁰] İlähî

[14'lü hece ölçüsü]

- 1 H̄or baḫma sen tūrāba tūrābda neler yatar
Evliyālar erleri yüz biñ peygām-ber yatar³⁹¹
- 2 Cennetde buğday yiyen ğaflet gömlegin giyen
Dünyā benimdir diyen Ādem peygām-ber yatar

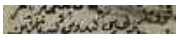
³⁹⁰ *Yūnus Emre Dîvânı*, (Toprak 2006: 68-69) Mecmuada 21 beyit olan bu şiir divanda 16 beyitten oluşmaktadır.

³⁹¹ Mecmuada beyit üç mısradan oluşmaktadır. Beytin metne alınmayan 2. mısrası şu şekildedir: “Çoqlar geçdi dünyādan ezeli pinhān yatar”.

- 3 Arkasıyla kum çeken³⁹² göz yaşıyla yoğuran
Ka' beyi binā kuran Ḥalīl peygām-ber yatar
- 4 Evvel anı başlayan bağlayıp başayan
Şoñra ortasın işleyen Şīt peygām-ber yatar
- 5 Balķı urur yüz nūrı cennetdir anıñ yeri
Demirciler[iñ] pīri Dāvūd peygām-ber yatar
- 6 Ol bakışı kim baķdı dīvlere ḥūkm eyledi
Tahtını yel götürdi Süleymān peygām-ber yatar³⁹³
- 7 Tenini kurtlar yiyen kurt yedikçe şükr eden³⁹⁴
Çok dertlere şabr eden Eyyüb peygām-ber yatar
- 8 ʿ Aşāsın ejder eden bahra urup yol eden
Firʿ avnı helāk eden Mūsā peygām-ber yatar
- 9 Balık karnında yatan deryāları seyr eden
Kabaķ külek³⁹⁵ yaşlanan Yūnus peygām-ber yatar
- 10 K̄urt ile daʿ vā kılan ağlayıp gözsüz kalan
Yūsuf[u] yavı kılan Yaʿ k̄ub peygām-ber yatar

³⁹² çeken: taşıyan, Y.

³⁹³ Mısra vezne uymamaktadır.

³⁹⁴ Vücudunu kurt yiyen kurt yedikçe şükreden: , Y.

³⁹⁵ külek: külekde, Y.

- 11 K̄ul diyüben şatılan Mışıra sultān olan
Ya' k̄ubdan cüdā kalan Yūsuf-ı Ken' ān yatar
- 12 ...³⁹⁶ durduran ölenlere cān veren
' İ̄sī çıkdı göge imdi anası Meryem yatar
- 13 Pehlivānım diyü benim ögünürdü dünyāda
K̄aralar altında H̄amza gibi er yatar
- 14 İgneyi şuya atan balıklara hükm eden
Tācı tahtı terk eden İbrāhīm Edhem yatar
- 15 Elli kez h̄acca varan h̄accını h̄acca veren
Biñ bir cāmı ...³⁹⁷ Baba Rüstem yatar
- 16 Mağārada yoldaşı açar gözünden yaşı
Her evcleriñ eşi Ebū Bekir şāh yatar
- 17 Dört kitābı oқuyan sīnesi tolu K̄ur' ān
Şeytān boynun tavkıyan ' Ömer ile ' Oşmān yatar
- 18 H̄ayber k̄al' asın yıkan k̄afiri oda yaқан
Şāhinler gibi baқан ' Aliyyü' l-Murtaşā yatar
- 19 Ata ana gülleri K̄ur' ān oқur dilleri
H̄aydariñ oğulları H̄asan H̄üseyin yatar

396 قورسورق

397 دو بيلا

20 Anlar ile biz de bile gidelim dağı ol yola
Cümleden sevgili³⁹⁸ Muḥammed peygām-ber yatar

21 Yūnus sen de ölürsün̄ ḳara yere girersin̄³⁹⁹
Ḳara yer altında çok⁴⁰⁰ günāhkār ḳul[lar] yatar

354 **Beyt**
[mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün]
Ne mümkün 'aşḳına ḳılmaḳ tahammül hey şacı leylā
Felek mülküne gelmemiş seniñ gibi melek-sīma

355 **Beyt [Nābī⁴⁰¹]**
[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]
Ḥ'āb-ı nāzdan ḳalḳdı Nābī gitdi nergis koynuna
Bir muḫālif rūzgār esdi girdi serkis ḳoynuna

356 **Beyt**
[mefā' ilün mefā' ilün fe' ilün]
Eger dil-ber oḳursa bu varaḳı
Yazaniñ aḡzına olsun dudaḡı

³⁹⁸ sevgili: sevgili teni, Y.

³⁹⁹ Yūnus sen de ölürsün̄ ḳara yere girersin̄: Derviş Yūnus dađı yoḳ yere çağlamaz, Y.

⁴⁰⁰ ḳara yer altında çok: olanlar çok çok, Y.

⁴⁰¹ *Nābī Dīvānı*'nda bulunmayan bu şiir başka bir cönkte de Nābī adına kayıtlıdır (Gürbüz 2012: 57, 61).

[30a]

357 **Ḳaṣīde** [Nesīmī]

[?]

- 1 Elif ḳaddiñ yâ Resûla'llâh yüzüñ envâr-ı zât
Bilenler ḳadriñi tutmaz gönülden müşkilât
- 2 Te'âla'llâh yarattı ḳudretin izhâr edip
Şüreyyâ ḳılmaḳ için 'ayn zâtın yüzi şıfât
- 3 Cihâna gelmişdiñ 'âlemde tutmazdı ḳarâr
Ḥıyânetle yaradıl[mış]dı cümle kâ'inât
- 4 Ḥaber gönderdiğiyçün saña Furḳân ey Nebî
Delâlet eyleyip ümmetleriñ buldu necât
- 5 Zelîl olmaz gönül veren saçı sevdâsına
Revân olmuş oḳur müfessi[r]ler *ve'l-mürselât*
- 6 Ziyâde 'âşıkım göster cemâlin Ka'besin
Sübḫânellezî yüzüñ döndür ve'n-nâzi'ât
- 7 Şefâ'at senden umarız⁴⁰² ehl-i *kümü's-şalât*
Şalavât getirir ismin işiden kâ'inât

⁴⁰² umarız: umarız gün, Y.

- 8 Zâ'îfler[iñ] derdin[iñ] dermânısıñ ya Resûl
Tariqat leşkerine veripdir [hep] *beyyinât*
- 9 'Alâmetler belirdi geldiğîñ için
'Älemde oqurlar *ve'n-nâzi'ât*
- 10 Ğarîb etdiñ beni yarın qapuñda etme dūr
... qapuñda olupdur⁴⁰³ kendüyi mât⁴⁰⁴
- 11 Lâ' liñ dürleriñi inkâr eden münkirlere
Müraca'ât gösterdiñ niçe dürlü mu'cizât
- 12 Nûruñ[uñ] şerbeti[ni]ñ vaşlın verip derinden
Vallâhi erişir baña ol âb-ı hayât
- 13 Hümâdır ismin talqıyan Muḥammed Muştafa
Lâm elif⁴⁰⁵ adıñ işiden ditrer Lât u Menât
- 14 Yeñile nûş etdi⁴⁰⁶ Nesîmî 'aşkıñ cür'ası[n]
Nûş edip 'aşıklara her⁴⁰⁷ sözüm qand-ı nebât

⁴⁰³ olupdur: olusardır, Y.

⁴⁰⁴ Yazmada beytin mısraları yer değıştirmiştir. Ayrıca beyitten sonra “Kerâmet şâhibi din-i ḥaqqı viripdür beyyinât” şeklinde bir mısra bulunmaktadır.

⁴⁰⁵ elif: elifdir, Y

⁴⁰⁶ etti: eyledi, Y.

⁴⁰⁷ her: her bir, Y.

358 [Košma] Şıdkî

[7'li hece ölçüsü]

I

Tariķına bi't-temkin

Ya kuţup yā Sa' de'd-dīn

Şefi' in Ahmed Emin

Ya Kuţub yā Sa' de'd-dīn

II

Sensiñ ehl-i şerī' at

Ya şāhib-i tariķat

Haķiķat ile ma' rifet

Sende yā Şeyh Sa' de'd-dīn

III

Viridin esmā'ü'l-hüsnā

Hālin hüsnādan hüsnā

Haķdır kuţbiyyet saña

Yā Kuţub Şeyh Sa' de'd-dīn⁴⁰⁸

IV

Sa' diñ bize sa' ādet

Oldu faķire devlet

Āyiniñde kerāmet

Sende yā Şeyh Sa' de'd-din

⁴⁰⁸ yā Kuţub Şeyh Sa' de'd-dīn: yā Şeyh Sa' de'd-dīn, Y:

V

Vehhâbdan niçe ihsân
 Hâsbîyle ulaşıran
 Cânımda hâdî olan
 Sevgin yâ Şeyh Sa' de'd-dîn

VI

Öterdi dişi bülbül
 ' Aşkında ki şevk-i gül
 Dosta olmağa maqbûl
 Sebebsiñ ya Sa' de'd-dîn

VII

Ravzañda bir yel eser
 Gelir ebrâra deger
 Hâkiñ hâzıq-ı cevher
 Derde devâ Sa' de'd-dîn

VIII

Dergâh-ı şadefde dür⁴⁰⁹
 Bahre dalan⁴¹⁰ cân bulur
 Sıdķı sırrıñı görür
 Seniñ yâ Şeyh Sa' de'd-dîn

[30b]

⁴⁰⁹ şadefde dür: şadefde durur, Y.

⁴¹⁰ dalan: dolan, Y.

359 [Ġazel] Semā' ī-i Ağır⁴¹¹

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

Bir rehāvī dil-ber için gönümüz āgāz eder
Ben niyāzı buselek etdikçe ol⁴¹² şeh-nāz eder

‘ Arz eder her dem şabāya deste gül kākülleri
Şāh-bāzım evc-i istignāda çok pervāz eder
Beli yārim belī mīrim gönümüz āgāz eder

360 [Murabba'] Semā' ī-i Yürük

[Mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün]

I

Gül yüzlüleriñ şevkine gel nüş edelim mey
‘ Aş eyleyelim yār ile şimdi demidir hey
Bu kavli sürāhī pür olup sāğara söyler
Tā dir tene⁴¹³ dir lā tene dir tenedir ney

II

Meclisde durur cümle ayağ üstüne beğler
İçin içelim deyü komuş başına eller
Bu şavtı oğur bülbül-i güyā gibi diller
[Tā dir tene dir lā tene dir tenedir ney]

⁴¹¹ 14717 Numaralı Şiir Mecmuasının “Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’ne(MESTEP) Göre Tasnifi, (Acar 2020: 131). Şiir bu çalışmada yer almaktadır.

⁴¹² ol: o döner, Y.

⁴¹³ tene: derā diller, Y.

III

Meclisde gece k̄amet-i cānāna şarılısam
 Mestāne düşürsem de o fettāna şarılısam
 Meded ey meded ey cānāna sarılısam teneni
 Teneni teni tenen tenen tenen yār yār yar şarılısam

361 [Ġazel] Semā' ī-i Ağır

[mefā' īlün mefā' īlün mefā' īlün mefā' īlün]

O gül-ruḥ nev-şüküftem gibi bir gül var mıdır yok mu⁴¹⁴
 Dil-i zār-ı ülfetimveş aña bülbül var mıdır yok mu

Siyeh-mest [ü] ḥarāb etmekdedir 'ākılleri efsūn
 O keyf-i la' l-i pür-neş'em gibi yār⁴¹⁵ var mıdır yok mu

Söyle cānım var mıdır yok mu

362 [Ġazel] Semā' ī

[mef' ulü mefā' ilü mefā' ilü fe' ulün]

Ṭāḫat mi kalır sevdiceğim 'işve⁴¹⁶ vü nāza
 Ruḫşat mı verir ğamzeleriñ 'arz-ı niyāza

⁴¹⁴ Yazmada “var mıdır yok mudur” şeklinde yazılan redif vezin gereği “var mıdır yok mu” şeklinde yazılmıştır.

⁴¹⁵ yār: bir yār, Y.

⁴¹⁶ 'işve: ol 'işve, Y.

Dāmen be-miyān Ka^ç be-i vaşlıñ hevesiyle
Düşdü yine cānā yolumuz semt-i Hicāza

Cānım yevel lel lel lel li lāli semt-i Hicāza

363 [Ġazel] Semā^ı

[mef^ı ūlū mefā^ı ĩlū mefā^ı ĩlū fe^ı ūlūn]

- 1 Cān bŭlbŭl[ü] kŭyuñ[d]a gene bir güle düşdü
^ıUşşāk-ı cihān arasına⁴¹⁷ ğulğule düşdü
- 2 Bir bŭse ver öldüm dedim ol şŭh-ı cefā-cŭ
 Hışm etmiş iken döndü yine gül güle düşdü
 Tā dir ten ten nā ten ten nā nā güle düşdü

[31a]

364 Perde Ġazeli⁴¹⁸

- 1 Lāle lāle efendim bağma bu hāle
 Menekşe başın ğomuşdur⁴¹⁹ levendāne
- 2 Bir kerre nażar meydāna iki zamāne
 Oturmuş⁴²⁰ mey-hāne şadrına emirāne

⁴¹⁷ arasına: arasında, Y.

⁴¹⁸ Bu şiir, birbirinden bağımsız 5 bölümden oluşmaktadır.

⁴¹⁹ başın ğomuşdur: başıñla koyuvermişdir, Y.

⁴²⁰ oturmuş: olurmuş, Y.

Bu dünyā fānīdir almamıř Sūleymāna

3 Bahār eyyāmı gūl devri benim gōnlūm abāb ister
Yārla mestāne meclisde benim gōnlūm řarāb ister

4 řarāb imek zerafetdir be hey cānā
Dil-ber ucma  ibādetdir be hey cānā

5 Őpūl ucul azer eyle Őpūlmekden
řarār gelmez uculmadan kōrdūr⁴²¹ seyřān

365 Ğazel⁴²² [Rif ātī]

[fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn]

1 şanma ey dil pes tehī [ehl-i] kemāldir perdemiz
Ma' den-i kān-ı aıatde me'āldir perdemiz

2 Sīne-i sūz[ān] ile tařvirini seyr etdirir
Meclis[i] řafā-yāb eyler ehl-i āldir perdemiz⁴²³

3 Alemin ālını tefekkūr eyleyip olma melūl
ıl nazār  ayn-ı başiretle miřāldir perdemiz

4 anda varsa gūře-i izzet-niřin olma diler
Hem-dem-i erbāb-ı  irfān dem-be-demdir⁴²⁴ perdemiz

⁴²¹ kōrdūr : ziyān kōrdūr, Y.

⁴²² Karagōz Perde Gazelleri,G62 (Kımışoğlu 2015: 225). şiir alışma da eşitli farklılıklarla birlikte 6 beyitten oluşmaktadır.

⁴²³ Mısra vezni uymamaktadır.

⁴²⁴ dem-ā-dem: dem-be-dem, Y.

- 5 On iki bend ile bađlı perdeniñ⁴²⁵ çār gūşesi
 ‘Ālemi naqş eylemiş seyre sezā[dır] perdemiz
- 6 Hem-dem-i meclis Hāci İvāz ile Çeşm-i Siyāh
 Añladır güftār ile zıll-i hayāldir perdemiz
- 7 Mu‘cidi Şeyh Şüşteri ...⁴²⁶ Rif‘atī
 Hükmetin fehm eylesin[ler] ehl-i hāldir perdemiz

366 Beste-i Hāfif

[mef‘ülü fā’ilātü mefā’ilü fā’ilün]

Meclisde āfitāb gibi bir nev-civān gerek
 Nūr-ı cemālin ‘āleme pertev-feşān gerek

367 Miyān-ı Dügāh

[?]

Peydā-yı firākıñla esmā-yı Rā’ifā
 Dü-şeh-i hüsnuñ velvele-i el’ān gerek

⁴²⁵ perdeniñ: جملة, Y.

⁴²⁶ پروانی

368 Yürük [Ġubārī]⁴²⁷

[Mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn]

1 Būs eyler iken dāmeniñi pāyına düşdüm
Tīriñ gözedirken o qaşın yayına düşdüm

(Naķarāt)

Ey şāh-ı levendim şūh-ı pesendim

Luḫ eyle meded bendeñe sulḫānım efendim

Gel ey yüzü māhım gel gel gel çeşm-i siyāhım

Ben ḫālīmı yandım saña āh eylemediñ sen

Üftādeñe bir kerre niġāh eylemediñ sen

İksīr-i bahādır didiler saña Ġubārī

Dergāh-ı mu' allāya şeref bābına⁴²⁸ düşdüm

Āh āh bilmem nedir yanında suçum

Gelse şāhım gelse māhım gelse benim nāzlı yārim⁴²⁹

[31b]

⁴²⁷Şiir iki farklı mecmuada farklı başlıklar altında yer almaktadır. (bk. Acar 2020: 238 (Kılıç 2013 : 1705)ı

⁴²⁸ şeref bābına: mu' allālınñ pāyına, Y.

⁴²⁹ Sayfa kenarına yazılmış olan bu iki mısranın birlikte olup olmadığı ya da bu şiire dāhil olup olmadığı tam olarak tespit edilememiştir.

369 [Kõşma] Şarkî ' Aşık Hasan ⁴³⁰

[8'li hece ölçüsü]

I

Seniñ yazın kışa beñzer
 Bir sevdâli⁴³¹ başa beñzer
 Çok içmiş ser-hoşa beñzer
 Konup göçdücegim dağlar

II

Selviye dönmüş meşesi
 Del'olup⁴³² ' aşka düşesi
 Top top olmuş menekşesi
 Burc[u] burcu koğan dağlar

III

Mor menekşe boyun eymiş
 Yapraklar dīvāna durmuş
 Yazın yeşil kemha giymiş
 Kışın aq şādeli dağlar

IV

Kātiboğlu der varalım
 Her işi hayra şoralım
 Ölmeden bir dem sürelim
 Şafāsın sürdüğüm dağlar

⁴³⁰ Günümüze kadar gelmiş ve pek çok sanatçı tarafından seslendirilmiş bu türkünün bestesi için bk. <https://sarkilarnotalar.blogspot.com/2019/01/senin-yazin-kisa-benzer.html>

⁴³¹ bir sevdâli: derde uğramış, Y.

⁴³² del'olup: deli olup, Y.

370 [Müstezād] [Rāmi⁴³³]

[*mef' ūlū mefā' īlū mefā' īlū fe' ūlūn*]

Mādām ki var sende kuzum böyle edālar

[‘Uşşāķı eder zār]

Çü ney ile ŧanbūr

Bā-şavt-ı pesendiñle hüseyñide⁴³⁴ nevālar

Gāhice ‘arazbār

[Gāh] nağme-i mähūr

Şoķmuş yine⁴³⁵ destārına Edrine gülü [şūh]

[Güller gibi açmış

Ser-levħa-i ħüsñü]

‘Uşşāķa mübārek ola [püsküllü belālar]

Çün zülf-i siyeh-kār⁴³⁶

[Bir fitne-i pür-şūr]

⁴³³ Aynı şiir müstezad başlığı altında başka bir mecmuada yer almaktadır. (bk. Ağyıldız 2019: 369).

⁴³⁴ pesendiñle hüseyñide: hāsen

⁴³⁵ yine: kenār-ı, Y.

⁴³⁶ kār: kārına, Y. Mısra mecmuada matla beytinin ilk mısrasının ziyademısrası olarak kaydedilmiştir.

371 [Košma] K̄anlı K̄avaḡ

[11'li hece ölçüsü]

[‘Āşık]

Açılmış yaprağın dönsün ḡazāna
 K̄urusun dilleri dönsün zamāne
 Sen beni uğratdıñ āh [u] fiḡāna
 K̄anlı k̄avaḡ n’etdiñ benim Muşlumumu

K̄avaḡ

Ben bir k̄avaḡ oldum saña n’eyledim
 Seniñ için çok ḡavḡalar eyledim
 Muşluñ için feryādlar eyledim
 [Ġarīb k̄avaḡ n’etsin seniñ Muşluñu]

‘Āşık

Belli başlı pıñarların k̄urusun
 Benim Muşlum kim aldığın bilirsin
 Dökülsün yaprağın yerde çürüsün
 Zālīm k̄avaḡ n’etdiñ benim Muşlumumu

K̄avaḡ

Belli başlı pıñarlarıñ şuçu ne
 Bu işlerde ‘āşık benim şuçum ne
 Muşluñ gitdi ecinniler içine
 Ġarīb k̄avaḡ n’etsin seniñ Muşluñu

‘*Āşık*

Sen bir kavağsın ki bunda durursuñ
 Gelene geçene gölge olursuñ
 Cānım kavağ Muşlumu sen bilürsüñ
 Hā’in kavağ n’etdiñ benim Muşlumu

Ḳavağ

Ben bir kavağım ki bunda dururum
 Gelene geçene sāye olurum
 Ne gördüm Muşluñu ne [de] bilürüm
 Ḳanlı kavağ n’etsin seniñ Muşluñu

[32a]

372 [Ġazel]

[*mefā’-īlün mefā’-īlün mefā’-īlün mefā’-īlün*]

- 1 İlāhī dilerim senden bize dört şey’i kııl iḥsān
 Biri cennet biri ni’ met biri ‘ izzet biri ĩmān
- 2 Umarım cennet içinde şu dört şey’i [de] görmeklik
 Biri dīdār biri vildān biri ḥūrī biri ğılmān
- 3 Dilerim senden ey Bāri bize dört şey’i kııl yārī
 Biri ‘ ilim biri ‘ amel biri ĩmān biri emān
- 4 Şu dört kimse ile yā Rab bizi ḥaşr eyle gel ancak
 Biri Şiddīḳ biri Fārūḳ biri ‘ Alī biri ‘ Oşmān

- 5 Şu dördü bize ihsân eyle yâ Hannân [u] yâ Mennân
Biri su'âl biri hisâb biri Şırâṭ biri Mîzân
- 6 Dilerim senden ey Bârî bize dört şey'i gösterme
Biri yokluk biri deyin biri gamdır biri zindân
- 7 İlâhî eyleme muhtâc şu dört âdem kapısına
Biri kâzî biri müftî biri vâlî biri sulṭân
- 8 Şu dört kimes[n]e şerrine bizi uğratma yâ Rabbi
Biri fâsîḳ biri mülhid biri müfsid biri şeyṭân
- 9 Ey[â] Bârî marâzlardan şu dört a' zâyı hıfz et [sen]
Biri başdır biri dişdir biri çeşm[dir] biri üzñân

373 Beyt

[fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün]

Râh-ı Hâḳḳa vâşıl olmaḳ ister iseñ [sen] ḥaḳîḳat

Ṭut seni ulaşdırır ol Hâḳḳa⁴³⁷ dâmân-ı ṭarîḳat

⁴³⁷ ṭut seni ulaşdırır ol Hâḳḳa: seni ulaşdırır Hâḳḳa ṭut, Y.

374 **Beyt**

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

Deme [aşk içre] baña kim ola irşād-ı ʔariḳ

Sen hemān gir yola *Allāhu veliyyü't-tevfik*⁴³⁸

375 **[Ḳoşma] İlähî**

[8'li hece ölçüsü]

I

Rifā' iniñ mişli yoḳdur

Çekdiği virdleri Ḳaḳdır

Her dem kerāmeti çoḳdur

Gider Ḳaḳḳa Rifā' İler

II

Ḍarb ile urur gözün[ü]

Diynemez münkir sözün[ü]

Dergāha tutar yüzün[ü]

Gider Ḳaḳḳa Rifā' İler

III

Bıçaḳla urur tenini

Kimseler görmez ḳanını

Ḳariḳa ḳorlar cānını

Gider Ḳaḳḳa Rifā' İler

⁴³⁸ “Allah yardım eden ve başarıya ulaştırandır.”

IV

Āteşde kızar gülleri

Yanmaz elleri⁴³⁹ dilleri

Seyyid Aḥmeddir p̄irleri

Gider Ḥaḳḳa Rifā'iler

V

Dā'im Allāh Allāh derler

Çifte sancağın çekerler

Çekilip Ḥaḳḳa giderler

Gider Ḥaḳḳa Rifā'iler

VI

P̄irimiz ol Seyyid Aḥmed

Neb̄imiz server Muḥammed

Bu ḳullar umar şefā'at

Gider Ḥaḳḳa Rifā'iler

[32b]

⁴³⁹ elleri: illerin, Y.

376 [Murabba⁴⁴⁰] 'Āşık 'Ömer

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

I

Nā-gehān 'aşk [u] muḥabbet rāhına girdim meded

Bilmez idim ben bunu āsāndır derdim meded

Lutf [u] şefkat saḥibi kân-ı kerem dil-ber şanıp

Cev[ri] çok bir bî-vefāya gönlümü verdim meded

II

Şimdi ben dīvāne yā Rabb[ī] ne etsem neylesem

Yüz-be-yüz nuḫkum tuḫlur ḥasb-i ḥālim söylesem

Ser-güzeştım nāmesin dostlar yine şerḥ eylesem

Defter [ü] dīvāna şıgmaz biñde bir derdim meded

III

Leşker-i ḥayrāt ihāta eylemiş cān u teni

Cism-i zārımda ser-ā-pā su şanar gören anı⁴⁴¹

Zā' il etdim⁴⁴² 'aqlımı hiç bilmez oldum ben beni

Ne ḥayāle uğradım ne ḥālete girdim meded

IV

Siz bu dil-ber sevmegi 'ālemde 'ālem şanmañız

Şoñra ey bî-çāreler nār-ı eleme yanmañız

Her kıyāmet-[kāmetiñ] mihrin görüp aldanmañız

Şimdi pek nādirdir aşı̄l-zāde-i merdüm meded

⁴⁴⁰ *Āşık Ömer Dīvānı*, M 311 (Ergun 1936:164-165).

⁴⁴¹ su şanar gören: görenler şu şanıır, Y.

⁴⁴² za' il etdim: zā' ile kıldım, Y.

V

Ba' zılar dilber nedir bilmez dil-i şeydā nedir
 Görmesem bilmezdim ey ' Āşık ' Ömer sevdā nedir
 ' Aklı var ol kimseniñ kim añlamaz dünyā nedir
 Başıma geldi ne müşkil derd imiş gördüm meded

377 [Murabba⁴⁴³] ' Āşık ' Ömer

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

I

Mübtelâyım hâtırımdan fikr-i yâr eksik degil
 Hüb cemālîñ görmeyeli āh [u] zâr eksik degil
 El çekip kılsam ferâgat ' aşk beni rāhat kımaz
 Başda sevdā dilde miñnet kalbde nâr eksik degil

II

Emr-i Hağdır tâ ezelden böyle çalınmış kalem
 Cânıma kâr eyledi bu miñnet ü derd [ü] elem
 Bilmezim pâyem mi alçağ yâ benim bahtım mı kem
 Keyfime keder verir bir yâdigâr eksik degil

⁴⁴³ Āşık Ömer Divânı, M 377 (Ergun 1936: 210-211).

III

Diler iseñ şu cihānda bulasın sen devleti
 Ehl-i dil kāmiller ile dā'im eyle şöḥbeti
 Cāhil ü nā-dān ile ger eder iseñ⁴⁴⁴ ülfeti
 Yā elinde[n] yā dilinde[n] bir zarar eksik degil

IV

Evvel ü āḥir sözüm budur saña taḥkīk haber
 Gel naşīḥat ister iseñ saña bu sözler yeter
 Rızqıñı engine şalma sen şaḳın 'Āşık 'Ömer
 Deryālarda bir muḥālif rüzgār eksik degil

[33a]

378 [Murabba⁴⁴⁵] 'Āşık 'Ömer

[fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün]

I

Yalñız bir ben degil bay u gedā sultān melīl
 'Ayn-ı 'ibretle nazar kılsam cemī' an cān melīl
 Yā İlähī bu ne ḥāldir bilmediler ḥikmetin
 'Āḳil [ü] dānā melīl cāhil melīl 'irfān melīl

⁴⁴⁴ cāhil ü nadān ile ger eder isen: Eyleme cāhiller ile ömründe sen, Y.

⁴⁴⁵ Āşık Ömer Divānı, M 378 (Ergun 1936: 211-212).

II

Kimi maḥbūbe ile kimi[si] sürmekte demi
 Bayķuşu gör kim çeker vīrānelerde mātemi
 Çin seherde bülbul[ün] efgānı tutmuş  ālemi
 Bāġbān ḥayretde çalmış g l mel l gülşen mel l

III

Görmedim h ç kimseyi endişe-i ġamdan esen
   Arz eder saņa  as vet kime a arsıñ dehen
 Recm olup İbl s-i merd d çıkdı  dem tevbeden
 Mun azır ardınca  aldı Cennet-i Rıdvan mel l

IV

Ben şanırdım derdmend   Aşık  mer dil-ber sever⁴⁴⁶
 Ğuşşadan  z de yoġmuř bu cih n içre meger
 Rast gelip⁴⁴⁷ bir şaşsa şordum Mışr-ı ilinden⁴⁴⁸ ne ḥaber
 Didi  h eyler Zeliġ  Y suf-ı Ken   n mel l

⁴⁴⁶ dil-ber sever: ř ġ b şerer, Y.

⁴⁴⁷ rast gelip: bu gün ben, Y.

⁴⁴⁸ Mışr-ı dilden: Mışır ilinde, Y.

379 [Murabba⁴⁴⁹] ‘Āşık ‘Ömer

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I

Ey ‘Ömer mecnūn ‘Ömer bī-zār ‘Ömer ‘Āşık ‘Ömer

Şu cihānda kimseye hiç bī-zarār ‘Āşık ‘Ömer

Şarf [u] naḥv mantık ma‘ānī cümlesi oldu ‘ayān

Āyeti Furs ile hem tefsīr eder⁴⁵⁰ ‘Āşık ‘Ömer

II

Yā İlāhī bu vücūdum yandı kül oldu cesed

Lem yezel lemmā yezelsin tā kıyāmet tā ebed

Birligine şüphemiz yok *kul hüva’llāhu eḥad*⁴⁵¹

Zıkr eder ins ile cīn şems [ü] kamer ‘Āşık ‘Ömer

III

Elde bāde dilde hū mest eder ‘aşkıñ [bu] dilü

Nefs-i düşmān şerr-i şeytāndan ḥalāş eyle kamu

Evveli Hū āḥiri Hū bir daḥı maḥşerde hū

Terk-i dünyā oldu şimdi ser-te-ser ‘Āşık ‘Ömer

⁴⁴⁹ *Āşık ‘Ömer Dîvânı*, M 530 (Ergun 1936: 319-320). *Dîvân*’daki şiir 6 dörtlükten oluşmaktadır.

⁴⁵⁰ hem tefsīr eder: tefsīr hem deriz, Y.

⁴⁵¹ “Söyle ki Allah birdir.” *Kur’ân-ı Kerîm*, İhlâs 112/1.

IV

Gel haberdâr olmayan biz diyelim Allâh için
 Edelim Hâkka niyâzı Hâk Hâbîbu'llâh için
 Bu 'Ömer manşûbı n'eyler *hasbeten li'llâh*⁴⁵² için
 Kâfire eyler ğazâlar⁴⁵³ her sefer 'Āşık 'Ömer

[33b]

380 [Murabba'] Āşık 'Ömer

[fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün]

I

Çokdur insânda kerâmet hadd-i bî-pâyân yaçar
 Bu cihân ğam tekkesidir bunda çok mihmân yaçar
 'Aşk ile hasret olanın dîdesi giryân yaçar
 Hâne-i kâlbimde zâhid hâliyâ imân yaçar

II

Tevbe et 'isyânîna hem sineñi çâk edegör
 Gel gönül sen mağrûr olma kendiñi hâk edegör
 Râh-ı Hâkka kıl teveccüh kâlbîni pâk edegör
 Zîrâ derbend-i fenâda bir ulu şeytân yatar

⁴⁵² "Allah rızası için"

⁴⁵³ eyler Ğazâlar: eyle cenk edipdir, Y.

III

Burc [u] bārū-yı vüçüduñ ʿ askeri hep pür-silāḥ
 Ser sağ oldukça demişler eksik olmaz bir külāḥ
 Ger ğanī [ol] ger faḫīr ol ister iseñ pādişāḥ
 Kıl nazar rūy-ı zemīne cümlesi yeksān yaḫar

IV

Bir ʿ abā-pūş ehliyim ben pür-cefāya baḫma ḫor
 Beglik ederseñ şafā eyle cefāya baḫma ḫor
 Kendiñi gör zāhidā gel bu ʿ Ömere baḫma ḫor
 Bu meşeldir herkesiñ gönünde bir aslan yaḫar

381 [Muḫammes⁴⁵⁴] ʿ Āşık ʿ Ömer

[feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün]

I

ʿ Aceb ol şāhid-i⁴⁵⁵ maḫşūda gözüm⁴⁵⁶ yüz süre mi
 Yā baña bir daḫı bu baḫt-ı siyāḥ el vere mi
 Yoḫsa engüşt-i ḫazā defter-i ʿ ömrüm düre mi
 [Gün ola mı gözümüz vuşlat-ı yāri göre mi
 Yoḫsa ḫasret bizi tā menzil-i ḫaşra süre mi]

⁴⁵⁴ Āşık Ömer Dîvanı (Ergun 1936: 86).

⁴⁵⁵ ʿ aceb ol şāhid-i: ʿ acabā şāḥ-ı, Y.

⁴⁵⁶ gözüm: gözümüz, Y.

II

Ḥaḫ bilir kimseye ḥālim diyemem⁴⁵⁷ [ben] nicedir

Bunda alçaḫ olanıñ pāyesi [anda] yücedir

Şeb-i hicriñ seḫeri yoḫ ne karanlık⁴⁵⁸ gecedir

[Gün ola mı gözümüz vuşlat-ı yāri göre mi

Yoḫsa ḫasret bizi tā menzil-i ḫaşra süre mi]

III

Hele ğamsız olamam rāḫat anıñçün dilemem

Ağlamaḫdan gülemem yaşıımı bir dem silemem

Kendi ‘aḫlım bulamam kendi[mi] kendim bilemem

[Gün ola mı gözümüz vuşlat-ı yāri göre mi

Yoḫsa ḫasret bizi tā menzil-i ḫaşra süre mi]

IV

Ne ‘aḫıllar erişir bu felegin gerdişine

Ne fikirler yeter eyyām-ı ğamiñ cünbişine

Ne taḫammül olunur hicr [ü]⁴⁵⁹ firāḫ āteşine

[Gün ola mı gözümüz vuşlat-ı yāri göre mi

Yoḫsa ḫasret bizi tā menzil-i ḫaşra süre mi]

⁴⁵⁷ ḥālim diyemem: söyleme ḥāliñ, Y.

⁴⁵⁸ karanlık: karanu, Y.

⁴⁵⁹ hicr [u]: hicr-i, Y.

V

Ey ‘Ömer t̄ā’ir-i cān terk-i diyār eylemeden
 Şeb-i ğam ‘ālem-i iķbālîmi tār eylemeden
 Dîdemiz bād-ı ecel dolu ğubār eylemeden
 [Gün ola mı gözümüz vuşlat-ı yāri göre mi
 Yoħsa ħasret bizi tā menzil-i ħaşra süre mi]

[34a]

382 [Semā’⁴⁶⁰] ‘Āşık ‘Ömer
 [8’li hece ölçüsü]

I

Bahār oldu düşdük dile
 Sen de figān eyle bülbül
 Ĥār elinden ğonca güle
 Şikāyetiñ söyle bülbül

II

Çar ħalmanı yüce dağda
 Fırşatı fevt etme çağda
 Seyrānda bāğçede bāğda
 Gönlümüzü eyle bülbül

⁴⁶⁰ Āşık Ömer Dîvânı, S 3 (Ergun 1936: 39).

III

Tāze dil-ber benden kaçar

‘ Adūlara gögsün açar

Günümüz⁴⁶¹ zār ile geçer

Hep ‘ aşıklar böyle bülbül

IV

Göñül ayrılmaz yārinden

Zevki var ‘ aşkıñ elinden

‘ Ömer bilir kuş dilinden

Her ne derseñ söyle bülbül

383 [Gazel⁴⁶²] ‘ Āşık ‘ Ömer

[mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün mefā‘īlün]

- 1 Şehā gördüm cemāliñden seniñ dört nesneyi ‘ ayān
Biri ‘ aydır biri gündür biri zühre biri Rıdvan
- 2 Bu dört nesneye beñzetdim seniñ ‘ ālī cemāliñi
Biri güldür biri sünbül biri nergiz biri reyhan
- 3 Bu dört nesne saña Haqdan ‘ aṭadır ey gözüm nūru
Biri hüsñün biri hulkuñ biri luṭf u biri ihsān

⁴⁶¹ günümüz: gönülümüz, Y.

⁴⁶² Āşık Ömer Dīvanı (Ergun 1936: 53).

4 Saña yavuz şananlara bu dört nesne ‘azîm olsun
Biri Tevrât biri İncîl biri Zebûr biri Furqân

5 Bu ‘Ömer bendeñe şâhım bu dört nesne[yi] esirge
Biri ħasret biri fırqat biri ğurbet biri hicrân

384 Kıt‘â⁴⁶³

[mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün mefâ‘îlün]

1 Yed-i beyzâñı seyrân eyleyenler nûr⁴⁶⁴ dediler
Başanlar sîneñe âyîne-i billûr⁴⁶⁵ dediler

2 Görenler sîne-i mecrûhuñ üzre sîne-i yâri
Şarılmış yâreye şan merhem-i kâfûr⁴⁶⁶ dediler

385 Kıt‘a⁴⁶⁷

[mef‘ülü mefâ‘îlü mefâ‘îlü fe‘ülün]

1 Dil verdim alıp bûse-i yâri deĝiş etdim
Bâzâr-ı maĥabbetde ey’alış veriş etdim

2 Āĝûşa ‘ayânen alıp ol kaşı hilâli
Bedr-i felekde bu gece bir gösteriş etdim⁴⁶⁸

⁴⁶³ Mecmuada “Kıt‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiyeye düzenine uymamaktadır.

⁴⁶⁴ nûr: nûrdur, Y.

⁴⁶⁵ billûr: billürdür, Y.

⁴⁶⁶ kâfûr: kâfûrdur, Y.

⁴⁶⁷ Mecmuada “Kıt‘a” başlığıyla yazılmış olan şiir, kıt’a nazım şeklinin kafiyeye düzenine uymamaktadır.

⁴⁶⁸ Mısra vezne uymamaktadır.

[34b]

386 [Košma⁴⁶⁹] Gevherî*[11'li hece ölçüsü]*

I

Mecnûn musuñ ey dil vefâ umarsın

Cihânîñ bir alay bî-vefâsından

Dertli misiñ derde dermân umarsıñ

Loqmân zann edersıñ hûb libâsından

II

Bize ta' n ederler fâsıkdır deyü

Bir dertlidir bağı yanıkdır deyü

Biz vaz geldik yeñi ' aşıkdır deyü

Kurtulmadık halkıñ iftirâsından

III

Ben bu fendi çokdan kılmışdım ezber

Unutdurdu bize ol zülf-i kâfir

Dil-berler görünce kılsın aħmer

Geçer senden degil öz babasından

⁴⁶⁹ *Gevherî Dîvânı*, S299 (Elçin 1984: 222). *Dîvân*'daki şiir beş dörtlükten oluşmaktadır.

IV

Ne isterim gülü vü ne gülzârı

Ne isterim hârı ne kılam zârı

Añmayam adını desinler bârî

Gevherî vâz gelmiş Muştafâsından

387 **Gevherî Semâ'î**⁴⁷⁰

[8'li hece ölçüsü]

I

Be hey şüh-ı cefâ-pîşem

Ġamından 'âşıkân dıtrer

Göreldeñ ğamzesi mestin

Bu cism-i nâ-tüvân dıtrer

II

Cüdâyım gülsitânımdan

Usandım tatlı cânımdan

Benim âh u figânımdan

Zemîn u âsumân dıtrer

III

Saña Hâkdır veren cânı

Güzeller cânımıñ cânı

Güneşiñ mâh-ı tâbânı

Görenler her zamân dıtrer

⁴⁷⁰ *Gevherî Dîvânı*, S 745 (Elçin 1984: 534). *Dîvân*'daki şiir dört dörtlükten oluşmaktadır.

IV

Lebiñ emmek murād etsem

Göñül bābın küşād etsem

Çaçan vaşf-ı niyāz etsem

Çalem ağlar lisān ditrer

V

Gevheri vaşl-ı dildāra

Bulunmaz mı ‘aceb çāre

Seniñ destinde çār-pāre

Benim cismimde cān ditrer

[35a]

388 **Gevheri Semā‘i**

[11’li hece ölçüsü]

I

‘Aqlım aldı gitdi canān n’edeyim

Hasretiyle oldu dil dilim dilim

Gel kerem kııl ey efendim gideyim

Cigerim hūn oldu dil dilim dilim

II

Raķib ile şahrālara gidersiñ

Ben kuluña cevr [ü] cefā edersiñ

Yalınız bir degil her ān edersiñ

Bu reftārla oldu dil dilim dilim

III

Ey ʔabībim nedir bizim Őuçumuz
 YetiŐmez mi bize kendi acımız
 Raķīblerden alamadık öcümüz
 Ağlamakla oldu dil dilim dilim

IV

Gevheri ĥalāŐ yox yāriñ elinden
 Kime dād eyleyem źālim elinden
 Cevrin çekmek beter oldu ölümünden
 Zülfünüñ telinden dil dilim dilim

389 [Murabba‘] Gevheri

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

I

Ülfet için yine bir tāze nedīm ister gönül
 Hem ĥalīm ü hem selīm [hem] kerīm ister gönül
 Ĥüsnü Yusūf olsa da ālūde-dāmān istemem
 Dilber[-i] ‘āli-cenāb u hem ĥalīm ister gönül

II

Mūnis-i ʿuṣṣāk olup aġyār ile yār olmasa
 Bī-teraḥḥum bī-vefā ḥūn-ḥ̣ʿār [u] ġaddār olmasa
 Vāʿ de nāḳıṣ dil-rübā da⁴⁷¹ bī-hūde ġüftār olmasa
 Bir zamīr añlar ḥakīm-i müstaḳīm ister ġöñül

III

Beẓl-i maḳdūr eyleyip aġyāra ser-tāc etmesin
 Tek hemān biz bendesin yanından iḥrāc etmesin
 Kendi kılsın çāreyi bir ġayra muḥtāc etmesin
 Böyle bir ʿahdi bütün yār-ı ḳadīm ister ġöñül

IV

Gevherī sen edegör dil murġunu şayd [u] şikār
 Yoḥsa kerkes gibi herkes yanına raġbet mi var
 Görmelik olsa daḥı eṣnāfa etmem iʿtibār
 Yā sipāhī-zāde yāḥud bir zaʿīm ister ġöñül

[35b]

⁴⁷¹ dil-rübā da: dil-ber, Y.

390 [Kõşma⁴⁷²] Gevheri

[11'li hece ölçüsü]

I

Çarhũñ siteminden aġyār elinden
 Cigerim pür-ĥũndur baġrım kebābdır
 Bir raķīb-i ġammāz bed-kār elinden
 Mızrāb-ı āh ile sīnem rebābdır

II

‘Aşķ içinde nāmım olalı zāhir
 Cefā-keşlik ile olmuşuz māhir
 Taşı taş üstünde ħalmadı āħir
 Göñlümũñ Ka‘ besi şöyle ĥarābdır

III

Gün-[be]-gün serzeniş ederim dile
 Bu belāya kendi oldu vesīle
 Ehl-i ĥāl gerekdir añlayıp bile
 Benim serencāmım müşkil kitābdır

IV

Dīdār-ı yār ile olurken memnũn
 Şimdi firķat ile olmuşum maĥzũn
 Ġamz eyledi yāra beni bir mel‘ ũn
 Şanasıñ ki kendi ĥuţbu’l-aķţābdır

⁴⁷² *Gevheri Divāni*, G 472 (Elçin 1984: 341).

V

Gevherî çekmede âh ile zârı

Mînet etmem h̄âra sevmezem h̄ârı

İstemem aġyâra yâr olan yarı

Merd olan sözünde şâfî-cevâbdır

391 [Košma] Gevherî

[11'li hece ölçüsü]

I

Pür-ğazab olmuşsuñ efendim yine

Kızarmış ruġlarıñ gül gül efendim⁴⁷³

Kimedir bu çeşm-i pür-h̄unuñ kime

Aġlama luţf eyle gül gül efendim⁴⁷⁴

II

Çaradır kaçlarıñ mestâne gözün

Hoġkadır dehâmın şekkerdir sözün

Billâh efendim seniñ mâh[dır] yüzün

Akıdır[sıñ] yaşımı sel sel efendim⁴⁷⁵

⁴⁷³ efendim: Esper, Y.

⁴⁷⁴ efendim: Esper, Y.

⁴⁷⁵ efendim: Esper, Y.

III

Gūşuna girmez mi hiç benim āhım
 Zamān böyle almaz bil pādişāhım
 Bārī aqladırsıñ gāhice şāhım
 Eş-k-i dīdem luţf et sel sel efendim

IV

‘ Aşkıñla mecnūnum bilmiş ol begim
 H̄asretiñle dā’im böyle sevdiğim
 Firat-i künciñde genc-i sirişkim
 Ne varsa h̄arc edem pul pul efendim⁴⁷⁶

V

Ṭa’ n-ı ‘ adūlardan semtiñe varmam
 Gevheri ‘ aşkıñı dūnyāya vermem
 Mecāzī degilim ben yüze gülmem
 Bir şādık bendeñim bil bil efendim

[36a]

⁴⁷⁶ efendim: Esper, Y.

392 [K̄oşma⁴⁷⁷] Gevherî

[11 'li hece ölçüsü]

I

Bād-ı şabā yine dīdeler rüşen
 Melāḥat mışırınıñ sultānı geldi
 Açılsın ṭab'ımız diller olsun şen
 Cevāhir kânınıñ mercānı geldi

II

İntizār çekmeden döndük hilāle
 Diller za'if oldu döndü ḥayāle
 Üftādeler dursun hep istikbāle
 Zamānıñ āfet-i devrānı geldi

III

Durmañ başlayalım sâz ile söze
 Ālât-ı mutribler kılsın āğāze
 Şevḳ ile girelim 'arz-ı niyāza
 Zîrâ derd ehliniñ dermānı geldi

IV

Ḳurulsun meclisler olsun âmāde
 Ḳadeḥler⁴⁷⁸ pür olsun muşaffā bāde
 Ḳarşı çıḳ derdmend-i sa'adet-bāda
 Gevherî derdiniñ dermānı geldi

⁴⁷⁷ *Gevherî Dîvânı*, G 111 (Elçin 1984: 97).

⁴⁷⁸ ḳadeḥler: cāmlar, Y.

393 [Košma⁴⁷⁹] Gevherî

[11'li hece ölçüsü]

I

Meyl etdi gönül bir kaşı hilâle
 Çağı geçmiş amma yine bir hoşça
 Cemâli gülleri degil yabane
 Sehil⁴⁸⁰ olmuş ammâ yine bir hoşça

II

Gönül eglencesi ' âlemiñ mâhı
 Nâz ile şiveyi kıomamış dağı
 Ruğ-ı ruhsârında hindû siyâhı
 Biraz şolmuş ammâ yine bir hoşça

III

Bize cevr eyleme ömrümüñ varı
 Hele pek güzelsiñ gel giyme alı
 Hâţâdan şaklasın Cenâb-ı Bârî
 Yigid olmuş ammâ yine bir hoşça

⁴⁷⁹ *Gevherî Divânı* (Elçin 1984: 28).

⁴⁸⁰ sehil: bed, Y.

IV

Gevherî der kimdir vaşlıña eren
 Ğam yemez ‘ âlemde şafâñı süren
 Vaḳti ile olmuş meyveñi deren
 Şoñu ḳalmıř ammâ yine bir ḥoşça

[36b]

394 [Ḳoşma⁴⁸¹] Gevherî*[11’li hece ölçüsü]*

I

Zülf-i perişânın gördükde yârîñ
 ‘ Aḳlım gider göñlüm perişân olur
 Bülbüller yād etse verd-i ruḥsârı
 Mecnûn-şifât çäk-i girîbân olur

II

Nihâl-i Tübâdır ḳaddi bülendim
 Bir gedâ ḳuluñum seniñ efendim
 Bârekâ’llâh benim ol şeh-levendim
 Ne bî-naẓîr şâh-ı ‘ âlî-şân olur

⁴⁸¹ *Gevherî Divânı*, G 384 (Elçin 1984: 535-536).

III

Rāh-ı   aşkıñ içre geçmişim serden
 Ne zerre  avfım var tıg [ ]  anerden
 El çeksin rakıbler yoğsa dil-berden
 Bu meydān içinde bi'llāh  an olur

IV

Ma' l mdur a vālim aşl-ı merdime
 Niçün t mār etmez dāg-ı derdime
   n-ı eşkim akip r y-ı zerime⁴⁸²
 G yiyā bir naşş-ı zer-niřān olur

V

   rif olan bezm-ı   irfāna gelsin
 S nesi ney olan nālāna gelsin
 T lib-ı yār oddan meydāna gelsin
 Gevher  meydānda imtiħān olur

⁴⁸² zerime: zemine, Y.

395 [Kõşma] Gevheri⁴⁸³

[11'li hece ölçüsü]

I

Gönlümüz bağlandı zülfüñ teline
 Alınmaz gözleri mestim alınmaz
 Sencileyin cevri edici kıluna
 Bulunmaz gözleri mestim bulunmaz

II

Karışmasın kimse benim kârıma
 Rağm etmesin gören âh u zârıma
 Hudâ taqdîr etmiş yazmış serime
 Silinmez gözleri mestim silinmez

III

Düşdüm âteşine durmaz yanarım
 İçip aşkıñ tolusundan kanarım
 Müşkil işi ululara şo[r]arım
 Bilinmez gözleri mestim bilinmez

IV

Hasretiñle her dem bağrım delikdir
 Kül oldu vücudum şehri yanıkdır
 Cümle yollar bağı harâmîlikdir
 Varılmaz gözleri mestim varılmaz

⁴⁸³ Gevherî Divânı, G 621 (Elçin 1984): 447

V

Gevherī der yoğdur derdime çāre
 Oñulmadı gi[t]di sīnemde yāre
 Göñül bir şāhindir her bir şikāra
 Şalınmaz gözleri mestim şalınmaz

[37a]

396 [Vehbi⁴⁸⁴]

[fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilūn]

I

Ey cemāl-i pak-i mişl-i āfitāb inşāfa gel
 Ebr-i zūfūñ eyleme aña niķāb inşāfa gel
 Ben de bir efgendeyim var mıdır meyliñ baña⁴⁸⁵
 Ver güzel başñ için şāfī cevāb inşāfa gel

II

Dehr içinde sevdiğim bir sen gibi āfet mi var
 Yoħsa hicriñden dil-ārām etmege rāħat mı var
 Tāķatım taķ oldu cevriñ cekmege tāķat mi var
 Kaddimi çeng eylediñ āhım rebāb inşāfa gel

⁴⁸⁴ Mecmuadaki “‘Āşık ‘Ömer” şeklindeki başlıkla şiir Āşık Ömer’e ait olarak kaydedilmiş olmakla birlikte son bentte “Vehbi” mahlası yer almaktadır.

⁴⁸⁵ Mısra vezne uymamaktadır.

III

Ben saña meftûn olalı olmadım ‘aşkıñla şād
 Vaşlññ maħrûmuyum lâyıķ mıdır olmaya dād
 Böyle cevr etmege rāzī mi olur Rabbü’l-ibād
 Eyle Hāķdan ey perī bārī hicāb inşāfa gel

IV

Haylī demdir ağlarım bir dem de güldür sevdiğim
 Var ise cürmüm günāhım baña bildir sevdiğim
 Kırtulayım miħnetiñden bārī öldür sevdiğim
 Eyleme ķahriñla bu cāna ‘azāb inşāfa gel

V

Ey kemān-ebrū⁴⁸⁶ tīr-i müjgāniñ sīnemi delüp⁴⁸⁷
 Bu ķadar cevr etmege lâyıķ mı mazlūmu bulup
 Derdmendiñ Vehbiyim ben seni Mevlāya şalup
 Yaķamı ķāk eylerim yevmü’l-ħisāb inşāfa gel

397 Müfred⁴⁸⁸ [Yahyā]

[fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün]

Yāra geçmişler beni bir ķaç⁴⁸⁹ münāfıķlar [meded]

Zāyi‘ oldu bunca bizim āşinālıķlar [meded]

⁴⁸⁶ ebrū: tīri, Y.

⁴⁸⁷ Mısra vezne uymamaktadır.

⁴⁸⁸ *Yahyā Bey Divāni*, G 49/1 (Çavuşoğlu 1977: 311).

⁴⁸⁹ bir ķaç: bir alāy, Y.

398 ‘Āşık ‘Ömer [Murabba‘]

[fā’ilātün fā’ilātün fā’ilātün fā’ilün]

I

Ey gönül señ bu kafesden uçmağa şüphen mi var
 Melekü’l-mevtiñ şarābıñ içmege şüphen mi var
 Gelip ‘azrā’ıl qonunca üstüne şahrāsına
 Gözlerinden qanlı yaşlar dökmege şüphen mi var

II

Qılınıp meyyit namāzıñ qabrine girseñ gerek
 Bu cihānda hayr eger şer ettigin bulsan gerek
 Kimdir Rabbiñ deyince ne cevāb verseñ gerek
 Bir ağaçdan törpülenip gitmege şüphen mi var

III

Qanı diye dört yanına baqsañ gerek
 Tūrābı meskeñ edinip nice yıl yatsıñ gerek
 Tāki İsrāfīl çalınca şurun qalkasıñ gerek
 Gözlerine qara topraq tolmaga şüphen mi var

IV

Evliyālar gölgelenmiş durur⁴⁹⁰ ‘arşıñ yüzüne
 Bu nice küffarı savurdular şol cehennem nārına⁴⁹¹
 Cümle yetmiş iki millet gele maşşer yerine
 Biñ ayak bir ayak üzre tırmaga süphen mi var

⁴⁹⁰ durur: dururlar, Y.

⁴⁹¹ Mısra vezne uymamaktadır.

Hâzretinden nidâ gelip bine Rasûl atına
 Sağ u sol bir bir selâm vererek ümmetine
 Kurulup bir kıldan ince köprü maşşer yerine
 Ey ... şırâfı geçmege şüphen mi var

399 Müfred

[?]
 İltifât etmedi ol mâh-ı perî
 Yeni ‘ âşıklar edinmiş neylesin eskileri

400 Gevheri⁷⁴⁹²

[11’li hece ölçüsü]

I
 Ey perî cihâna sen gibi dil-ber
 Ne geldi ne gelür ne gelse gerek
 La‘ liñ gibi Loqmân[a] tiryâk-ı ekber
 Ne buldı ne bulur ne bulsa gerek

II
 Cefâya başladı kıddi mevzûnum
 Tâ ‘ arşa dek çıkdı ah-ı efzûnum
 Böyle giderse bu çeşm-i pür-ğûnum
 Ne güldi ne güler ne gülse gerek

⁴⁹² *Gevherî Dîvânı*, K. 178 (Elçin 1984): 141

III

Ey ʿālem-i ḥüsnüñ şāhib-ķırānı
 Öldür kelb raķıbi virme amānı
 Öldürmezseñ kendi elinle añı
 Ne ölür ne öldi ne ölse gerek

IV

Bunca dem aķarken gözümden yaşlar
 Vaʿd etmiş iken silmeği dilber
 Ahdine durmadı ol perı-peyker
 Ne sildi ne siler ne silse gerek

V

Gevherı güzeller gitdi yabāna
 Lāle gibi ııķdı ol māh meydāna
 Bu cihāna benim gibi merdāne
 Ne geldi ne gelür ne gelse gerek

401 [Mesnevi] Nazm-1 Ḥalīl Rahmetuʿl-lāh

[Mefāʿīlün mefāʿīlün feʿülün]

- 1 Didim ey nāme-i ferḥunde-aḥter
 Cū sensin bir hümā-yı ʿanberıñ-per
- 2 Birunuñ mazḥar-ı envār-ı eşvāķ
 Derünun maḥzen-i esrār-ı ʿuşşāķ

3 ‘ Aceb nuṭḡ-ı vaşihîñ var riyāsız
Sözünü ‘ arz edersen tercümānsız

4 Ṭapuña her ne kim ḡonsa emānet
Verirsin şāhibine bi-ḡiyānet

5 Ḳamu ‘ aşıḡlarıñ sensiñ rasūlü
Yazıp ḡurrem edersin her melūlü

402 Ğazel-i Ahi⁴⁹³

[fe’ilātün fe’ ilātün fe’ ilātün fe’ilün]

1 Nice taḡrīr edeyin vaşfını derd ü elemiñ
Baḡrı yufḡa kāḡıdıñ gözleri yaşlı ḡalemiñ

2 Nāmede nām-ı hümāyunuñu taḡrīr edeli
Yeri bāş üzredir ol nāme-i müşkīñ raḡamıñ

3 Ğam-ı hecriñle neler çekdiğim yazdım idi
Nāmeniñ ḡaddini бүkdü şanemā bār-ı ḡāmıñ

4 Nāmeniñ parmaḡına rişte-i cān baḡladı dil
Ki varıp benden elin öpe ol şāh-ı keremiñ

⁴⁹³ Âhî Divânı, G 56 (Yaman 2014): 125.

- 5 Ne bilir hāme ki şerh eyleye hālim Āhī
Çıkmaya kara elif karnını yarsañ kalemīñ

[38a]

403 [Koşma] Gevheri⁴⁹⁴

[11'li Hece Ölçüsü]

I

Bir güzelin medh̄in eylerim dilden
‘Arz edip cemālin bize göstermez
Kime dād edeyim ne gelir elden
Gerdeni benlerin göze göstermez

II

Bilirim şab‘ını degildir mağrūr
Gāh̄ice ben k̄ulun eylese mesrūr
Nūş etsem elinden bāde-i engūr
‘Aşıka leblerin meze göstermez

III

Ol şacı Leylāya olalı Mecnūn
Yanar bu derūnum şanki erğanun
Pehlūye çekmesi deger biñ altun
Elliye altmışa yüze göstermez

⁴⁹⁴ Gevherī Dīvānı, G 631 (Elçin 1984: 454)

IV

Gāh olur hışmla ⁴⁹⁵bir ʿ iṭāb eder

Gāh olur luṭf ile bir ūṭāb eder

Gāh olur rüyuna bir niḳāb eder

Gevheriden ğayrısına göstermez

404 Rubāʿi ⁴⁹⁶*[fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün]*

Herkese mihr [ü] vefā ʿ uşşāka nāz etmek neden

Ġayra iḥsān ehl-i dilden iḥtirāz etmek neden

Fāş edersin sırr-ı ʿ aşkı şaklamazsın ğoncaveş

Açılıp her ḥāra ey gül keşf-i zar etmek neden

405 Beyt

[?]

Çay bir olur çeşme çok

Yār bir olur āşinā çok

406 Beyt

[mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün mefāʿilün]

Egerçi bundadır cismim velīkin andadır cānım

Seni benden cüdā şanma benim devletli sulṭānım

⁴⁹⁵ hışmla: çeşmele Y.⁴⁹⁶ Mecmûa-yı Letâif Fî Sandukati'l-Me'ârif R 2 (Kılıç 2013 : 920).

406 **Beyt**

[mefā'īlün mefā'īlün fe'ūlün]

Eger gözden ırak ise cemāliñ

Göñülden zerrece gitmez hayāliñ

407 **Beyt**

[?]

Gerçi senden duram amma yanımdasın

El benim yanımda ise sen benim cānımdasın

408 **[Koşma]Gevheri⁴⁹⁷**

[11'li hece ölçüsü]

I

Oķu ' arzuħālim bir cevāp eyle

Āhū gözlüm saña mā' ildir göñül

Ol ūirīn sözüñle bir cevāp söyle

Şāfī cevābına ķā' ildir göñül

⁴⁹⁷ Gevherī Dīvānı, G 219,220, 221 (Elçin 1984: 169-170-171) Divanda bulunan üç ūirin farklı bentlerinin bir araya getirilmesi ile oluřmuřtur.

II

Sevdiğim bu Һasret ҡalmasın böyle
 Gel benim derdime bir ʿilâç eyle
 MerҺamet eyleyip bir Һođru söyle
 Seniñ cevâbına sâʿ ildir göñül

III

Varıp ğayrılara şu gibi aқmam
 Dünyâ güzel olsa ğayrıya baқmam
 Ölünce dâmeniñ elden biraқmam
 Bu güzel Һüsnuñe mâʿ ildir göñül

IV

Gevherî yanında bir gedâ ҡuldur
 şâd eyle bir kez ben ҡuluñ güldür
 Sevdiğim cevri etme gel bâri öldür
 Her ne murâd ederseñ ҡâʿ ildir göñül

409 **Beyt**

[feʿilâtün]

Bulmadıķ defter-i dehr içre duʿâdan ğayrı
 Ayađıñ Һırnađına gönderecek ser-nâme

410 **Beyt**⁴⁹⁸ (Edirneli Ahmet Rüşdi)

[*Mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün*]

Yine sen ' arz edersin yāre derd-i ' aşkı zīrā

Benim aḥvālīme ey nāme bir ḥoş tercümānsın sen

411 **Beyt**

[*fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün*]

Gelmedi çün dil-i miskīne ḥaṭṭıñdan mektūb⁴⁹⁹

Umarız bāri lebiñden gele ağız ḥaberi

412 **Beyt**⁵⁰⁰ [Zātī]

[*mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün*]

Mektūb-ı da' vet ile uçurdum kebūteri

Şāhīn⁵⁰¹ bağışlı yār umarım oқuya gele

413 **Beyt**

[*fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün*]

Göresin ey dilber señsiz nice ben ' iş eylerim

Eşk sāķi āh muṭrib nāle hemdem ḡam nedem

⁴⁹⁸ Edirneli Ahmed Rüşdi Dîvânı G108 (Tunadurur 2012: 103) Yedi beytten oluşan bir gazelin altıncı beytidir.

⁴⁹⁹ Mısra vezne uymamaktadır.

⁵⁰⁰ *Zâtî Dîvânı* III, G1654 (Çavuşoğlu 1987: 417). Mısrallar çeşitli farklılıklarla divanda yer değiştirmiş şekliyle yer almaktadır.

⁵⁰¹ şāhīn: şāhīñ, Y.

[38b]

414 Ğazel-i Ğabŭlŭ Berāy-ı Sařranç⁵⁰²[*mef' ũlŭ mefā' ũlŭ mefā' ũlŭ fe' ũlŭn*]

- 1 Gel naş' -ı cihān içe řehā bir sen bir ben
Saşranç oyunun oynayalım māt ola dŭřman
- 2 Ferzŭn gibi keş-revlik iden řāha muřārin
Ruş gibi şoğri giden başar ıraşdan
- 3 At esb-i murādın ruş-ı cānāneye şarşu
' Ālemde piyāde yŭrŭme merd isen atlan
- 4 Bir lu' b ile rŭřum alıp aşmaz şodı ol řāh
Daşı ne oyunlar geçer ey dil saņa şatlan
- 5 Leclāc ise de lecc edemez naş' -ı cihānda
Nādāna Ğabŭlŭ yeşilir şanma anı sen

415 Ğazel-i Nesŭmŭ Bāziçe-i Saşranç

[*11'li hece űlçŭsŭ*]

- 1 Dűrt Mŭselmān ile beř kāfir meęer
űki dilber gűrdŭler almı kāmer

⁵⁰² *Kabulŭ Dŭvānı*, G308 (Erdoğan 2008: 681)

2 Bir ʿArap üç Rūmī bir Hindū ile
Bir gün iki gece şöḥbet kıldılar

3 İki Rūmī üç siyeh-ru bir melek
İki şaḳallı iki daḫı püser

4 Bir ḳara yüzlü raḳīb iḡvā verip
Eylediler birbirine ḳaşd-ı ser

5 Ey Nesīmī ḫall budur aḅla kim
ʿAdd edip ṭokuzda bir ṭarḫ ideler

416 Ğazel [ʿUlvi]⁵⁰³

[*mefāʿ-īlūn mefāʿ-īlūn mefāʿ-īlūn mefāʿ-īlūn*]

1 Şehā kūyuḅda gönlüm bir gedā-yı müstemendiḅdir
Erenler vaşl-ı cāna başa ḳalmaz bir levendiḅdir

2 Gülünden bülbülünden cümleden ʿuzlet viren ḫalkā
Cemāl-i dil-peseḅdindir nihāl-i serv-bülendiḅdir

3 Sevip her bir sitemkārı şikāyet etme baḫtūndan
Seni rüsvā-yı ʿālem eyleyen hep kendi keḅdindir

4 Cefā ṭaşun atup dostlar ederler saḅna dūşnāmı
Gerek döḡsün gerek söḡsün göḅül şabr et efendindir

⁵⁰³ *Derzī Zāde Ulvī Dīvānı*, G 166 (Çetin, 1993): 229.

- 5 Aramızda olan hicrān efendi şanma bendendir
 ẖazā-ya asmānīdir ne sendendir ne bendendir
- 6 Nazar kı1 ʿUlviye şāhım ẖapuñda bunca yıllardır
 Esiriñdir ğaribiñdir ẖuluñdur derdimendiñdir

[39a]

417 [Ġazel] Sultān Selīm

[fāʿilātün fāʿilātün fāʿilātün fāʿilün

- 1 Leyl-i zülfün sihr-i ğamzeñ ʿaql u cānım aldılar
 Eyleyip mecnūn beni şahrā-yı ʿaşğa şaldılar
- 2 Göreli hūsn ile sen Yusūf-cemāli gözlerim
 ʿAql u dil çāh-ı zenehdāna düşüben ẖaldılar
- 3 Cān u gönlüm leblerin şevķine ẖāndil mest olup
 Şabr elinden şīşe-i nāmūsı yere çaldılar
- 4 Lebleriñ cānā şarāb imiş görünür şu gibi
 Şevķ ile ʿatşān edip yok yire cānım aldılar
- 5 Dişlerüñ vaşfiñ Selīmī vaşf idelden ʿaql [u] dil
 Baş u cānı terk ediben baħr-ı ʿaşğa ẖaldılar

418 Ğazel⁵⁰⁴[Zühre]

[*mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn*]

- 1 Yā Rāb beni ol afet-i devrānım unutmuş
Adım bile anmaz lebi mercānım unutmuş
- 2 Ağyār ile yār olmuş o meh-pāre işitdim
Bu bende-i meftūnunu sulţānım unutmuş
- 3 Bağmaz bile bu ' aşık[-ı] nā-kāmına şimdi
Evvelki tevazu' ları hūnkārım unutmuş
- 4 Aħbāba şorar remz ile meclisde bu kimdir
' Ömer kılunı ya ne ' aceb cānı unutmuş

419 [Murabba']' Aşık Ömer⁵⁰⁵

[*fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilātūn fā' ilūn*]

I

Çanlı zālīm zūlfīñ telini boynuma tağmağtadır
Virān edip şehri-gönlüm dā'imā yığmağtadır
Çaşları karağol bekler gözleri serden geçer
Kirpigi çifte tabanca sīneme çakmağtadır

⁵⁰⁴ Halk Edebiyatı Şiir ve Dil Örnekleri (Uraz 1933: 59)

⁵⁰⁵ *Aşık Ömer Dîvânı* M 423 (Karasoy ve Yavuz 2010: 223). Bu şiir Aşık Ömer Divanında beş bentten oluşmaktadır.

II

Ruḥların medḥ iderisem ʿaqlıma gelir ziyān
 Lebleri laʿl-i yāʿ ḳūtdan māh yüzi günden ʿayān
 Gögsi baʿdādı ḳalkandır ğazāya tutmuş nişān
 Derisi Daʿvūdī zırḥdır her gören bakmaktadır

III

Ol güzeli medḥ ideyim ğayrısı dursun hele
 Anıñ ʿaşkına düşeli düşmüşüm dilden dile
 Beli bal yemez topudur beni bir muḥkem ḳalʿa
 Beñleri İngiliz barudu sīnemi yakmaktadır

IV

Ey ʿÖmer sen medḥ edersin ḥūbların serdārını
 Bir kere ḥüsnün görenler fedā ḳılar varını
 Barmagı altın ḳalemdir dāʿim işler kārını
 Tırnağı seyfüʿl-ʿacemdir ḳanıımı saçmaktadır

[39b]

420 [Ġazel]Ḥicābī

[mefāʿ-īlün mefāʿ-īlün mefāʿ-īlün mefāʿ-īlün]

- 1 Efendim ḥazret-i Mevlā saña vermiş cemāl ancaḳ
 Ḳuşuruñ yoḳ begim aşla henüz bulduñ kemāl ancaḳ
- 2 Yüzüñ gören kişi geldi ḳapuñda ber-murād oldı
 Emenler tāze cān buldı lebiñ āb-ı zülāl ancaḳ

- 3 Efendim dāmeniñ tutdum rāh-ı ‘aşka düşüp gitdim
Gice vaşlıñı fikr etdim ‘aceb nāzik hayāl ancağ
- 4 Ruğundur bir gül-i ra‘ nā lebiñdir bāde-i hamrā
Bu nazmımdır benim cānā murādım hasb-i hāl ancağ
- 5 Kesilmez dest dāmeden geçilmez vech-i hüsnüñden
Hiçābiniñ begim senden niyāzı bir vişāl ancağ

421 [Kuşma][Gevheri]⁵⁰⁶

[11’li hece ölçüsü]

I

Emānet etmişsin geldi selāmiñ
Devletli sultānım ‘aleyküm selām
Aldı ta‘ zīm ile bu ben gulāmın
Ey şāhı Hübānım ‘aleyküm selām

II

Mürüvvet umulur efendim senden
Geçmişem yoluña cān ile tenden
Dimişsin ki aña selām it benden
Berhudar ol cānım ‘aleyküm selām

⁵⁰⁶Âşık Gevheri, Kş38 (Bayrı 1958: 56-57). Divanda bu şiir bazı farklılıklarla birlikte 6 bentten oluşmaktadır.

III

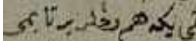
Aşırđıñ boynumdan ‘aşkıñ kemendin
 Hâlim mükedderdir benim efendim
 Çapuñdan ref’i itme ben derdmendiñ
 Derdime dermânım ‘aleyküm selâm

IV

Şimdi muhabbetiñ rāyegān etdin
 Āteş-i firqâtiñ gülistān etdin
 [Maḥzūn Gevheri’yi şādımān etdin
 Ey ğonca dilhānım ‘aleyküm selām]

422 [Ġazel] Li-nāmıķıhi’l-fakīr

[fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün]

- 1 Bir ḥaber ver ey şabā ol yār-ı ğārım hoş mudur
 Çok zamāndır görmedim şol gül-‘izārım hoş mudur
- 2 Kimler ile ‘ıyş [u] nüş eyler ‘aceb ol goncā-leb
 Ol leb-i şīrīn-zebānım hoş-güvārım hoş mudur
- 3 Bir uzun sevdāya düşdüm fikr-i zülfiyle anıñ
 ‘Aklım alup artaran qalbimde nārı hoş mudur
- 4 Çeşm pür-ḥunımı yine hem ruḥları
 Nergis [ü] serv-i sehim lāle-i’zārım hoş mudur

- 5 Bu dili nālān [u] gīryān eyleyüp raḥm itmedi
İñleden ben mübtelāyı ŧeh-süvārım ḥoŧ mudur
- 6 Niçe demdir ğam ile dūnyā cefāsın çekdigim
Mūnisim cānım benim ‘ālemde varım ḥoŧ mıdır
- 7 Bağ-ı ḥüsn içinde perver nev-nihālīm nicedir
Ḥaŧılı ‘ömrüm nedīmim ŧīve-kārım ḥoŧ mıdır

423 Ğāzel-i Selmān

[mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn mefā‘īlūn]

- 1 Müyesser ola mı vaŧlı diye dil her zemān ister
Olur āḥir müyesser ey göñül ammā zemān ister
- 2 Lebiñ dārū’ŧ-ŧifāsından bulur bu ḥasta cān ŧıḥḥat
Marīz-i ‘aŧkıñ olmuŧdur ḥayāt-ı cāvidān ister
- 3 Muḳavves ḳaŧlarıñ cānā seniñ tuĝrā-yı ğarrādır
Murāda erdigine tīr-i āhım bir niŧān ister
- 4 Seniñ çāh-ı zeneḥdānında ḳaldı bu dil-i Selmān
Anıñcün pād-ŧāhım lā-mekāndır bir mekān ister

[40a]

424 [Nazm] Güfte-i Sulţān Muştafa Hān⁵⁰⁷

[fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]

1 Yıkılıpdur bu cihān şanma [ki] bizde düzele

Devleti çarḥ-ı denī virdi kamu mübtezele

2 Şimdi kaldı erbāb-ı sa‘ādetde gezen hep hazele

İşimiz kaldı bizim merḥamet-i Lem-yezele

425 [Nazm] Nazīre-i Raġīb Pāşa⁵⁰⁸

[fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]

Niceler almadı kāmın bu cihānda tez ele

Felegiñ devri muṭābık yiñe bezm-i ezele

Şanma ey dil ki sa‘ādet bula bir dem hazele

Virdi Hallāk-ı cihān mübtezeli mübtezele

426 [Nazm] Nazīre-i Hākīm Efendi⁵⁰⁹

[fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün]

1 Yüz sürüp ağlayagör pādişāhım Lem yezele

Maṭlabıñ böyle teḥi gezmek ile girmez ele

⁵⁰⁷ Sultan Şairler (İsen ve Bilkan1997: 219-220)

⁵⁰⁸ “Yıkılıpdur Bu Cihān Sanma ki Bizde Düzele”: Sultan III. Mustafa’nın Meşhur Nazmına Yazılan Nazireler (Avcı 2021: 70)

⁵⁰⁹ “Yıkılıpdur Bu Cihān Sanma ki Bizde Düzele”: Sultan III. Mustafa’nın Meşhur Nazmına Yazılan Nazireler (Avcı 2021: 75)

- 2 Başmasın derseni eger devlete yā bir hāzele
Yüz verip eyleme ihsān u kerem mübtezele

427 [Nazm] Nazīre-i Şıdkī Efendi

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün]

- ‘ Ārızıñdır kıomayıgör halkı huzūra nezele
‘ İllet añlar hukemā var mı dimāğlar düzele

Žayi‘ etme suhan tā ki(nagh) girmez tizele
‘ Ākıbet kıadriñi bil hamd idegöre lem yezele

428 [Gazel] Güfte-i Sultān Selīm Han⁵¹⁰

[fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' iün]

- 1 Rüz-ı şeb didelerim derd ile kıan ağlar
Vākıf olan benim esrārıma her ān ağlar
- 2 Dağ-ı sīnem görececek hūn ile ālūde beni
Raħm edip hālime ezhār-ı gülistān ağlar
- 3 Gördü çün derd-i dil-i zārımı raħm etdi tabīb
Dedi ey haste-i hicrān saña dermān ağlar
- 4 Yine raħm eylemez ašlā baña ol āfet-i cān
Böyle bīmār görüp hālime yārān ağlar

⁵¹⁰ Üçüncü Sultan Selim, (Elgin 1959: 120).Şiir divanda 7 beyitten oluşmaktadır.

5 Derd ile rûyuña baqtıkça seniñ İlhâmî
Gerçi ħandân olur ammâ cigeri ħan aglar

429 Merĥûm Sultân Selîm

[mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün]

İlâhî ey kerem kâni baña mülkü veren sensin
Vücûdum eyleyüp ihyâ bu vaĥte irdiren sensin
Gehî bu ħulların giryân edip hem güldüren sensin
Benim bu firĥât-ı hicr ile boynum egdiren sensin

Seniñ sayeñde layıĥ mı ki ma' yûb olam yâ Râb
Zebûn-ı pençe-i a' dâ-yı dîn [u] dîn olam yâ Râb

Ĥudâya bu elem zaĥm-ı derûnum taĥlıyor her dem
Şehîdândan aĥan ħanlar pînarveş çaĥlıyor her dem
Olup sedd-i râh-ı İslâmı bu düşmân baĥlıyor her dem
Esîr olmuş niĥe nisvân u şibyân aĥlıyor her dem

İlâhî luĥfiñla bunlarıñ göz yaşına raĥm it
' İnâyet vaĥtidir yâ Râb benim giryânıma raĥm it

Ne vâr böyle ' azâb-ı gam bezmde cânımız yok mı
' Adû heb bed nigâh eyler bizim de yezdânımız yok mı
Muĥammed ümmetiyiz hiç bizim de şânımız yok mı
Ne denlü cürmümüz varsa saña imânımız yok mı

Yüzüm qarasına bakma beni sen eyleme nālān
 Bu yıl manşūr edip luḡfuñla yā Rāb eylegil şādān

Ḥudāyā dār-ı dünyāya gelelden gülmedim ḫālā
 Ne ise cürmümi ‘afv it kerem kıl bilmedim ḫālā
 Aқан bu çeşmimiñ yaşın daḡı ben silmedim ḫālā
 ‘Adūya ġālīp olup bir murāda irmedim ḫālā

Der İlhāmī baña olan daḡı olmaya bir dosta
 Rezīl itme beni yā Rāb ki ḫürmet eyle bu posta

[40b]

- 1) Başur şancısı için altın başı tiryak on paralık güzellik hindistan cevizi
- 2) on paralık ... bir taş havanda döğüb tiryak ile berāber şab yapıp küçük
- 3)Nohut danesi gibi ... bir def'ada yutma iki saat kadar şu içmemeli
- 4)şancıyı keser Eğer balgam gibi şey çıkar ise
- 5) Keçi boynuzunu ateşde yakıp közüñ üzerini bıçağ ile yanmış yerlerini
- 6) kazıyıp geri kalan yerlerini kazıyıp tozlarını bir miktarını ağızına atıp
- 7) şu ile içmeli o balgam gibi şeyleri keser mecbur
- 8) bir kimseniñ sidiği tütulsa ḫoroz başında olan ibiğini
- 9)kaynatıp şuyuñı içirirler ve eger sidiğini tütmez ise
- 10) Ḥoroz ibiğini yakıp külünü hap edip yedirirler mecbur
- 11)yaḡud sidiğini tütmez ise ḫoroz ibiğini
- 12)Gül başdı yapıp yedirirler

41-A/ 41-B VARAKLARI BOŞ

[42a]

Māniler

430 [Mānī]

[7'li hece ölçüsü]

Yāre benden

Dert benden yāre benden

Ṭabībler baqmadıqça

Gitmiyor yāre benden

Görün ne hāle düşdüm

Söleyin yāre benden

431 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Bendesin

Yā elifsin bendesin

Güzel olan sevdiğim

Terk eder mi bendesin

Ellerleñ çok zevk etdiñ

Bu gicecik bendesin

432 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Bir beni

İki şaydım bir beni

Biñ güzele degişmem

Yār yüzünde bir beni

ċ Ālemi⁵¹¹ güldürürsün

Ağladırsm bir beni

433 Mānī

[7'lü hece ölçüsü]

Yüzyüze

Elli şaydım yüzyüze

Ba' zı yüz[ler] güzeldir

Hîç beñzer mi yüz yüze

Niçin beni zemmer⁵¹²

Hîç baqmaz mı yüz yüze

Artdan ğıybet ederler

Niçin gelmez yüzyüze

⁵¹¹ ċ Ālemi: alemleri, Y.

⁵¹² Eder: ederler, Y. Vezin gereği çokluk eki silinmiştir.

434 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Yüzünüz açıldı

Elli yüz göz açıldı

Ṭabībler bakmayalı

Yārede göz⁵¹³ açıldı

Evvelden hicāb vardı

Şimdi yüz göz açıldı

Rūzgār kākülün kaldırıp

Beyaz yüzün [açıldı]

435 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Yüzüne

Ellisine yüzüne

Ḥasret oldum göreyim

Ṭutma elin yüzüne

Senden ğayrı güzelin⁵¹⁴

Bakmazam ben yüzüne

⁵¹³ göz:yüz göz, Y.

⁵¹⁴ güzelin: bir güzeli, Y.

436 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Ƙıymetim

Merħamet Ƙıl [ey] Ƙıymetim

Ben seniñçün çāk olurum

Sen de bilirsin Ƙıymetim

Çekdigime ğam yemezdim

Bile idi yār Ƙıymetim

437 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Yanarsam

Ʀtuşur [ise]⁵¹⁵ yanarsam

Şu cihānda ğam yemezem

Yār[ın] yoluna yanarsam

Nā-merd olayım sevdiğim

Senden ğayrısın anarsam

[42b]

Māniler

⁵¹⁵ tuşur [i]sem: tuşursam, Y.

438 [Mānī]

[7'li hece ölçüsü]

O beni

Kākül örtmüş o beni

Ben yārim[i] unutmam

Unutursa o beni

439 [Mānī]

[7'li hece ölçüsü]

Neyleyen

Ṭanbur ilen ney ilen

‘ Aceb yār şayd eylemek

Ey ‘ aşıklar ney ilen

Meclis⁵¹⁶ eyledim hāzır

Türlü sükker mey[i]len

Bir hanende bir kemān

Bir de ṭanbūr ney ilen

⁵¹⁶ meclis:meclisim, Y

440 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Dāneden

Kām almadım dāneden

Yār için şimdi yanmağ

Meşk itdim pervāneden

Yā Rāb beni ayırma

Sevdiğim bir dāneden

Māniler

441 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Yāradan

Fıtıl çıkmaz yāradan

Ya ben nasıl yanmayam

Güzel yaratmış Yaradan⁵¹⁷

Yā Rāb beni ayırma

Çaşı gözi qaradan

⁵¹⁷ Mısra vezne uymamaktadır.

442 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Bülbül gülün hār olsun

İşin gücün zār olsun

Bir güzel gönül ver ki

Oda saña yār olsun

443 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Oda yansın

Gül hārı oda yansın

Beni naşıl yaqdıysa

Benim gibi o yansın

O seniñ ince belin

Şaran qol⁵¹⁸ qorda yansın

⁵¹⁸ qol: qollar, Y

444 Mānī

[8'li hece ölçüsü]

Gece dağlar

İşidiriz gece dağlar

H̄asret⁵¹⁹ çeker 'āşık gündüz

Ağlar gece[de] de ağlar

Gündüz[de] ağlar 'āşık bir

Gün olur gice de ağlar

⁵¹⁹ H̄asret: h̄asretlik, Y.

445 [Mānī]

[7'lü hece ölçüsü]

Dağıdır

Şayda gelmez dağıdır

Gelse yārim yanıma

Cümle ğamım dağıdır

Vur külüngün Şīrīnim

Sīnem Ferhād dağıdır

Diliñ bülbül yüzüñ

Gül sineñ cennet bağıdır

Aķ gerdāniñ üstüne

Şīyeh zülfin dağıdır

Züluf gibi 'aşķile

'Aķl-ı fikrim dağıdır

Bir kez yüzüme gülmez

Da'imā göz dağıdır

Sensiz sükkeri yesem

Çuzum baña ağıdır

446 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Yār olur

Cihān başa ʔar olur

Gönül çeken adamıñ

İşi gücü zār olur

Gönül benden yār ister

Baña kimler yār olur

447 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Meler gelir

Çuzular meler gelir

Bir yigit ʕ aşğa düşüncek

Başına neler gelir

Yārim ellerle gördükde⁵²⁰

ʕ Aqlıma neler gelir

Hicrān oku⁵²¹ sevdiğim

Sīnemi deler gelir

⁵²⁰ Mısra vezne uymamaktadır.

⁵²¹ Oku: okuylan, Y.

448 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Bostānda bülbülüm var

Bağçalarda gülüm var

Bülbülün güli varsa⁵²²

Benim de sünbülüm var

449 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Şafā geldi

Sarāya şafā geldi

Ne ben ' aşkdan kırtuldum

Ne yār inşāfa geldi

[43a]

450 Mā' niler

[8'li hece ölçüsü]

Güldürmedi

Bülbül ötdü güldürmedi

Gece gündüz ağlatdı[da]

Bir sâ' at[cik] güldürmedi

⁵²² varsa: var ise, Y.

451 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Yüz vermedi

Elli virdi yüz vermedi

Ḥasb-i ḥālīm söylemeye

Bir parça[cık] yüz vermedi

452 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Yüz[ün] yarısı

Ellidir yüz[ün] yarısı

Siyāh giysuların dökmüş

Göstermez yüz[ün] yarısı

453 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Üzümüm bağda yiter

Tütünüm dağda tüter

Baḥā hīç raḥm etmediñ

Olasın benden beter⁵²³

⁵²³ Beter: beş beter, Y

454 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Oda seniñ

O benim oda seniñ

Şunda bir cānım kaldı

İstersen o da seniñ

455 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Ahmediyim ezelden

Göñül geçmez güzelden

Gögnümün gözi çıksın

Sevmeseydim ezelden

456 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Göz dağıdır

Çaş çatar göz dağıdır

Güzelden cefā gelmez

Etdigi göz dağıdır

457 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Göz göre

Göñül baқа göz göre

Yüregim ona yanar

Aldırdım yār⁵²⁴ göz göre

458 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Gülde gez

Seyrānda gez gülde gez

Ben burda ҡan ağlayam

Sen orada gül de gez

459 Mānī

[8'li hece ölçüsü]

Göz ucuylan

Kaş kirpig[i] göz ucuylan

İltifāt eylemez ammā

Baқar yāre göz ucuylan

⁵²⁴ yār: yārim, Y

460 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Çaynar çazan çaşmaz mı

Dalğa boydan aşmaz mı

Dağ dağa kavuşmazsa

İki hasret kavuşmaz [mı]

461 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Çaşların güzel çara

Düşmüşüm āh u zāra

Ne buldun bu güzelden

Gönül ver çayrı yāra

462 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Gözlerim

Çarīp oldu gözlerim

Nāzlı yār geçer diye

Gece gündüz gözlerim

Şükür olsun Mevlāya

Yāri gördü gözlerim

463 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Derdim var dağlar gibi

Söylemem eller gibi

Çalbimin mağzunu var

Bozulmuş bağlar gibi

İki gözüm yaş ağıdır⁵²⁵

Coşmuş [ol] seller gibi

464 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Güzelden

Cānım yandı [o] güzelden

Başımda⁵²⁶ sevdā yeñi

degil çekerim ezelden⁵²⁷

⁵²⁵ Vezin problemlı

⁵²⁶ başımda: başımdaki, Y.

⁵²⁷ Ezelden: ben ezelden, Y.

465 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Memeye

Bülbül   aşık memeye

Sīne⁵²⁸ küşād eylemiş

Çağırır gül memeye

Evvelden sık gelirdin

Başladın gelmemeye

466 Mānī

[8'li hece ölçüsü]

Derdin açar

Ġamin açar derdin açar

Her kime hālin söylesen

Oda saña derdin açar

Sen aña birin söyleseñ

O saña derdin[i] açar

[43b]

Māniler

⁵²⁸ Sīne:sinesīñ

467 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Yağan dil

Ya şem' idir yağan dil

‘ Aceb kendi ne hâlde

Beni böyle yağan dil

468 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Tekkelerde hū gelir

Lülelerden su gelir

Yār orda ben burada

Elimizden ne gelir

469 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Laleyim yaramaz

Fitol büyük yaram az

Ben seni uslu bıraktım⁵²⁹

Niçin oldun yaramaz

⁵²⁹ Mısra vezne uymamaktadır. i

470 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Lāleyim yarasızlar
 Fitol büyük yar sızlar
 Yaralınıñ hālinden
 Ne bilsün yarasızlar

471 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Yayılan
 Şahmarān yā yılān
 Zūlf müdür kakül müdür
 Aq gerdānda yayılan
 Yār baña bir oq urdı
 Elindeki yayılan
 Şıdkını bütün eyle
 Hoş geçin [sen] Mevlāyılan

472 **Mānī**

[7'lü hece ölçüsü]

Lāleyim yakar böyle
 Ya yağmur ya qar böyle
 Şu benim hayin yārim
 Ğ Aşıkın yakar böyle

473 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Le le bende lāzım

Şu gelir bende lāzım

Güzel olan güzele

Gerdānda ben de lāzım

Güzel baña lāzımsa⁵³⁰

Güzele ben de lāzım

474 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Şu karşıda gördüm seni

Gülle[r] [ile] deldim seni

Öpmeye kıyamaz iken

Ellere verdim [ben] seni

475 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Çarşuda duran sensin

Zülfini buran sensin

Baña cellād kār etmez

Boyñumu vuran sensin

⁵³⁰ lāzımsa: lāzım ise, Y.

476 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Leleyim güle ben

Mübtelâyım gü[le] ben

Kimseye⁵³¹ kul olmadım

Saña oldum köle ben

477 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Leleyim güle nâz

Bülbül eder güle nâz

Gördüm hicrân bağında

Ağlayan çok gü[le]n az

[44a]

478 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Lâleyim güzel gözler

Ey kaşı güzel gözler

Küçükden alışmışdır

Dâ'imâ güzel gözler

⁵³¹ Kimseye: ben kimseye, Y.

479 **Mānī**

[7'Li hece ölçüsü]

Lāleyi güzel gözler

Ey kaşı güzel gözler

Şen kuluna hor bakma

Kulun seni eyi gözler

480 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Leleyim [ben] bendede

Ben derviş[im] ben dede

Yārimde ağız yok ki

‘ Aşıkını bend ede

481 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Bir bende olsa

Göz yaşım⁵³² bir bende olsa

Öldüğüme [de] gam yemem

Bir gece yār bende olsa

⁵³² Yaşım: yaşıma, Y.

482 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Yā lāedir yüz benden

Elli senden yüz benden

Bu dudak nerden öpsün⁵³³

Görünmüyor yüz benden

Şu benim şīrīn yārim

Çevirmiş yüz[ün] benden

483 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Lāleyem yār içerden

Kes bağrım yār içerden

Gözlerim yolda kaldı

Çıkmıyor yār içerden

484 Mānī⁵³⁴

[7'li hece ölçüsü]

Yeşil şarmış başına

Ma 'il⁵³⁵ semmur қаşına

Қыма⁵³⁶ merḥamet eyle

Şu benim genç yaşıma

⁵³³ Bu dudak nerden öpsün: ya bu dudak nereden öpsün, Y

⁵³⁴ Vezin problemlili

⁵³⁵ ma 'il:ma' ilem, Y

⁵³⁶ Kıyma: efendim kıyma, Y

485 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Şerīfim ölmeyesin

Dert yüzü görmeyesin

Cennet durağın olsun

Cehennem görmeyesin

486 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Ay doğdu ayna düşdü

Ayna.... güne düşdü

Bu aylar ne aylardır

Ayrılık bize düşdü

487 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Lāleyim neye varır

Ṭanbūr der neye varır

Çekem yār ḥasretin[i]

Encāmı⁵³⁷ neye varır

⁵³⁷ Encāmı: bakalım encāmı

488 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Ay doğru kaçtar gider

Topuğu baatar gider

Zemāne dilberi kaçıkdır⁵³⁸

‘ Āşıkñ atar gider

489 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Gitdi yār ele girmez

Zülfi dār ele girmez

Günde bir kurbān etsem

Bu⁵³⁹ güzel ele girmez

490 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Gördün mü kaçan alanı

Ġamzeden cān alanı

Rabbim tārūmār eylesin

Beni bu ‘ aşka şalanı

İnanma sevdiğim inanma

Raķībın çokdur yalanı

⁵³⁸ Vezin problemi var.

⁵³⁹ Bu: böyle, Y.

491 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Dağı duman olanıñ

Ĥāli yaman olanıñ

Gece uyku mu uyur

Yāri güzel olanıñ

[44b]

492 **Mani**

[7'li hece ölçüsü]

Şu gelir lüle lüle

Yār gelir güle güle

Elinde şırma⁵⁴⁰ yağlıķ

Ķan terin sile sile

493 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Ķaşların kemān seniñ

Elinden emān seniñ

Bañā der⁵⁴¹ garīb gonca

Ĥani Muştafam benim

⁵⁴⁰ şırma: şırmalı, Y.

⁵⁴¹ Der: derler, Y.

494 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Derelerde baldıran

Sen 'aqlımı aldıran

Ver leblerin ağzıma

Odur beni kıandıran

495 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Dağ başı[nı] kıar aldı

Gül etrafı hār aldı

Ecele borçlu kıaldım

Bir cānım var yār aldı

496 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Kıaranfilim şarkarım

Açılmaya kıor kıarım

Yār kıapıya gel[ir]se

Meyit olsam kıalkarım

497 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Eyi benden

Eyi yüz eyi benden

Ben yār gibi bulamam

Yār [o]lur eyi benden

Beni⁵⁴² bile getürsün

Bulurşa eyi benden

498 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Çaş ile kemān seniñ

Bağışın⁵⁴³ yaman seniñ

Ne ħāyin yār imişin

Elinden emān seniñ

Ben çekdim cevri cefāñ

El sürdü şefā seniñ

⁵⁴² Beni:benide, Y

⁵⁴³ bağışın:bağışına, Y.

499 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Eyi beller

Eyi ul anı beller

Dilberin  alı olsa

 Āşıkı anı beller

500 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Lāleyim Üsküdarā

Gidelim⁵⁴⁴ Üsküdarā

Yār baña bir o vurdu

Altı an üstü yara

501 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Yandım  aşkıñ elinden

Şaram ince belinden

Āh nedir [bu] çekdiğim

Bu gönülün elinden

⁵⁴⁴ gidelim: gel gidelim, Y.

502 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Şu qarlar erir m'ola

Güzeller gelir m'ola

Beni yaradan Mevlām

Murādım verir m'ola

503 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Lälelim bende [de] var

Şu içme bende [de] var

Gerdāndan buse⁵⁴⁵ aldım

Bir ufacık ben de var

504 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Laleyim ben [ol] diken

Aranızda ben diken

Ya ben nereye gidem⁵⁴⁶

Başım saña bend iken

⁵⁴⁵ buse: bir buse, Y

⁵⁴⁶ Gidem: gideyim, Y.

505 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Lāleyim aqdeñiz

Qaradeñiz aqdeñiz

Kuzum seniñ derdiñden

Şarardı şoldu beñiz⁵⁴⁷

Gel [sen] quzu gidelim

Bunda çok⁵⁴⁸ engelimiz

506 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Lāleyim dert beni

Sevdā beni dert beni

Beni daqlar yaqmazdı

Yaqdı bu sevdā meni

Mezarım qazdı⁵⁴⁹ dilber

Gel topraqlım ört meni

[45a]

⁵⁴⁷ beñiz: gül beñiz, Y.

⁵⁴⁸ Çok:çokdur, Y

⁵⁴⁹ qazdı:qazıldı, Y:

507 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Gökde yıldız biñ dāne

Bürünmüş mor mintana

Ben gibi köle lazım

Seniñ gibi sulṭāna

508 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Gökde yıldız māh gider

Kāh eylenür kāh gider

Ben bugün yārim⁵⁵⁰ gördüm

Sandım pādīṣāh gider

509 Mānī

[8'li hece ölçüsü]

Bugün benim elemim var

Gümüşden [bir] kalemim var

[ey] yola giden yolcular

Yāre benim selāmım var

⁵⁵⁰ yārim: yārimi, Y.

510 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Sevdim bunca seni

Melek sevince seni

Gitme kuzum karşımdan

Görem⁵⁵¹ deyince seni

511 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Ŧağlar kapandı kardan

Ŧhaber geldi [o] yārdan

İnceldim kıl oldum [ben]

Muhabbet çıkmaz cāndan

512 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Ŧal^c anıñ üstü sancağ

Bir yār sevdim utancağ

Ne ḥayır⁵⁵² gördüm ne şer⁵⁵³

Ateşe yandım ancağ

⁵⁵¹ Görem: göreyim, Y:

⁵⁵² ḥayır: ḥayrın, Y.

⁵⁵³ şer: şerrin, Y.

513 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Nem düşer

Gökde bulut nem düşer

Ben bu derstden ölürsem

Başam⁵⁵⁴ saña nem düşer

514 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Dad böyle

Şekker böyle dad böyle

Diz-be-diz otururken

Niçin olduk yad böyle

515 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

O demler

Dertli oldum o demler

Çeşmim yaşı sel oldu

Ben silerim o demler

Niçin baña görünmüş⁵⁵⁵

Barişdiriñ o demler

⁵⁵⁴ başam: baçalım, Y.

⁵⁵⁵ görünmüş: görün etmiş, Y.

516 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Lāleyim o dağlar

Tellākklar zülfin bağlar

Beni ağladan dilber

Gün olur o da ağlar

517 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Lāleyim gül gezdır

Al yanağa gül gezdır

Senden ğayrı⁵⁵⁶ seversem

Gözlerime mīl gezdır

518 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Böyle yüz

Böyle gerdān[a] böyle yüz

Dedim dilber ne güzelsin

Dedi şevinçek böyle yüz

⁵⁵⁶ ğayrı:ğayrı yār, Y

519 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Ben yandım [da] seni bilmem

Cān yandı [da] teni bilmem

Gözüm açdım seni gördüm

Senden gayrı yāri bilmem

520 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Deryāya daldım çıktım

Bir gevher aldım çıktım

Bağdım yārdan vefā yok

Gönüller aldım çıktım

521 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Tülbendi dilde kıoma

Lebleriñ balda kıoma

Niyāzımdır efendim

Beni bu hālde kıoma

522 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Çaşlarıñ yayın benim

Yel oldum estim benim

Talihsiz⁵⁵⁷ başım benim

Gelmedi yārim benim

[45b]

523 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Çarşıdan nāzlım gelir

Nāzlım niyāzlım gelir

Sen benim efendimsin

Öpsem ne lāzım gelir

524 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Bir ay doğdu deñizden

Ne kemlik gördüñ bizden

Bir kemlik görmüş gibi

Yüzün çevirmiş⁵⁵⁸ bizden

⁵⁵⁷ Tālihsiz: ne tālihsiz, Y.

⁵⁵⁸ çevirmiş: çevirmişsin, Y:

525 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

K̇adr oldu

Gül oldu k̇adir oldu

Yılda bir k̇adir olur

Baña her dem k̇adr oldu

526 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Māniye mānim yokdur

Güzele sözüm yokdur

Ellerin beşer beşer

Benim bir tānem yokdur

527 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Bu perde

Hicāz maḳām bu perde

Kişi sevdiği yāri

Hem öper hem sever de

528 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Bülbül[ü] [gül] bağda gör

Mecnūn[u] [da] dağda gör

Baykuş virānda yaţar

Gel beni bu hālde gör

Sevdā müşkil derd imiş

Bir yār sev de sen de gör

529 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Dilde beni

Dil ile alda beni

Kāfir imāna gelir

Görse bu hālde beni

530 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Nāzlan gelir

Bahār ayazlan gelir

Ellerle⁵⁵⁹ düğün bayrām

Baṅa nāz ilen gelir

Elem çek⁵⁶⁰ deli gönül

Başa yazılan gelir

531 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Ayrıldım gülüm senden

Dil-i bülbül[üm] senden

Araya⁵⁶¹ raq̄p girdi

Pāyım kesildi senden

Azrā'ıl gelmeyince

Ayrılmam yārim senden

⁵⁵⁹ Ellerle: eller ile, Y

⁵⁶⁰ Çek: çekem, Y

⁵⁶¹ araya: aramıza, Y.

532 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Belinde

İbrişim şal belinde

Baňa nūş eden⁵⁶² bāde

Çuzum seniñ lebinde

533 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Bende geldim

Bāb⁵⁶³ küşād bende geldim

Gül cemālin seyrine

El geldi ben de geldim

534 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Gül penbe

Çaranfilim gül penbe

Gerdanñ billür gibi

Yanağların gül penbe

⁵⁶⁴Gülüşle ' aqlım aldñ

Bir dahı gül penbe

⁵⁶² eden: edecek, Y.

⁵⁶³ bāb: bābın, Y

⁵⁶⁴ gülüşle: bir gülüşle, Y.

535 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Ḳandilden

Şem^ç yaḳdım ḳandilinden

Ḥüddām seni saḳlasın

Hem nazardan hem dilden

536 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Bir yüzden

Elli sizden bir yüzden

Daldım ^ç aşḳ deryāsına

Çıḳamadım bir yüzden

Getir yavrum öpeyim

Bir yanaktan bir yüzden

Ḥudām benim ḳismetim

Virir elbet bir yüzden

Ereriz⁵⁶⁵ biz murāda

Elbetde bir[in] yüzden

[46a]

⁵⁶⁵ Ereriz: ereriz ereriz, Y.

537 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

El derdi

Ayağ derdi el derdi

Cānıma kār eyledi

El minneti el derdi

Ġoncasın ben büyütdüm

Gülünü [de] el derdi

538 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Penceresi mercāndan

Bāde işdim filcāndan

Aş zülfîñ telin⁵⁶⁶ çokdan

Çokdan geçdim bu candan

⁵⁶⁶ telin: teline, Y.

539 **Mānī**

[8'li hece ölçüsü]

Bend olsun

Şular gelsin bend olsun

Bir güzele gönül vir⁵⁶⁷

Başı saña bend olsun

Bakış⁵⁶⁸ı ceylân bakış

Yürüyüş levend olsun

Kaş kara kirpik kara

Gerdânda ben[i] d' olsun

540 **Mānī**

[7'li hece ölçüsü]

Yârim yârim

Vir doldur yarım yarım

Çıkayım dağ⁵⁶⁹ başına

Çağırım yarım yarım

Sen baña yarar olmazsuñ

Ben saña yarım yarım

⁵⁶⁷ vir: vir ki, Y:

⁵⁶⁸ bakış: bakışlı, Y.

⁵⁶⁹ dağ: dağlar, Y.

541 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Bir bir yān

Bir bir tutuş bir bir yan

Ben [de] yandım kül oldum

Sen de benim gibi yan

542 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Yandım ' aşkıñ oduna

Çandır lebiñ dadına

Gel efendim rahm eyle

Şu benim feryādıma

543 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Baş bağlar

Yumuş zülfün baş bağlar

Kimi almış yārini

Kimi bağrın taş bağlar

544 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Şu dağlar ekin olsa

Nāzlı yār hekīm olsa

Şimdi ben bir yār sevdim

Görüşmek mümkün olsa

545 Mānī⁵⁷⁰

[7'li hece ölçüsü]

Şu dağlar ekin midir

‘ Aceb yār hekīm midir

Güzele gönül virdim

Görüşmek mümkün midir

Senin gibi güzeli

Sevmemek mümkün midir

⁵⁷⁰ Aynı manaya gelen maniler farklı varyantlarla yazılmış.

546 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Çara gözler

Çara kaç çara gözler

Gemim enginde kaldı

Şimdi [de] çara gözler

Beni yakdı yandırdı

Sendeki⁵⁷¹ çara gözler

547 Mānī

[7'li hece ölçüsü]

Keklik ne gezer taşda

Çudret çalemi kaçda

Ben bugün yārim⁵⁷² gördüm

‘ Aqıl ne gezer başda

548 Mānī

[8'li hece ölçüsü]

Benim [o]yārim hā‘ indir

Güzel[i] sevmek kārımdır

Baña derler güzel sevme

Sorayım iftiḥār mıdır

⁵⁷¹ sendeki: o sendeki, Y.

⁵⁷² yārim: yārimi, Y.

549 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Yemenden

Hindistandan Yemenden

Şa'ir yariñ kandırmaz

Öpeyim gül memenden

550 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Yemenim

Hindistanım Yemenim

Öper kuçarım sevdiğim⁵⁷³

Şağın[sın] ki yemenim

551 **Mānī***[7'li hece ölçüsü]*

Gül demedi

Elinde gül demedi

Ya ben nasıl güleyim

Felek bir gül demedi⁵⁷⁴

⁵⁷³ Mısra vezne uymamaktadır.⁵⁷⁴ bir gül: baña gül, Y

[47b]

<u>Ehad</u>	<u>İsneyn</u>	<u>Selās</u>	<u>Erba'</u>	<u>Hamse</u>	<u>Sitte</u>	<u>seb'a</u>
1	2	3	4	5	6	7

<u>Semān</u>	<u>Tis'a</u>	<u>'Aşra</u>	<u>'İşrūn</u>	<u>Selāsun</u>	<u>Erba'ūn</u>	<u>Hamsūn</u>
8	9	10	20	30	40	50

<u>Sittun</u>	<u>Seb'un</u>	<u>Semānun</u>	<u>Tis'un</u>	<u>Mi'etün</u>	<u>Elfun</u>
60	70	80	90	100	1000

<u>Yek</u>	<u>dü</u>	<u>se</u>	<u>çehār</u>	<u>penç</u>	<u>şeş</u>
1	2	3	4	5	6

<u>Elif</u>	<u>be</u>	<u>cim</u>	<u>dal</u>	<u>he</u>	<u>vav</u>	<u>za</u>	<u>Ha</u>	<u>tı</u>	<u>ye</u>
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

<u>Kef</u>	<u>lam</u>	<u>mim</u>	<u>nun</u>	<u>sin</u>	<u>'ayn</u>	<u>fe</u>	<u>sad</u>	<u>kaf</u>	<u>re</u>
20	30	40	50	60	70	80	90	100	200

<u>Şin</u>	<u>Te</u>	<u>Se</u>	<u>Ha</u>	<u>Zā</u>	<u>Dad</u>	<u>Zı</u>	<u>Ġayn</u>
300	400	500	600	700	800	900	1000

<u>Be</u>	<u>Sin</u>	<u>Mim</u>	<u>Elif</u>	<u>Lam</u>	<u>lamelif</u>	<u>he</u>	<u>elif</u>	<u>lam</u>	<u>ra</u>	<u>ha</u>	<u>mim</u>	<u>nun</u>	<u>elif</u>
2	300	40	1	20	50	5	1	30	200	8	40	50	1

<u>Lam</u>	<u>ra</u>	<u>ha</u>	<u>ye</u>	<u>mim</u>
30	200	8	10	40

.....

Muharrem Safer Rebiü'l'evvel Rebi'ül-aħir
 Mim Şad Rā He

Cemāziye'l-evvel Cemāziye'l-āħir Recep Şa' bān
 Hı Cim Rā Şin

Ramazān Şevvel Zi'lka' de Zi'lhicce
 Nun lam zel ze

Yekşenbe Düşenbe Şişenbe Çeharşenbe
Pazar Pazartesi Salı 4
 1 2 3

Pençeşembe Edna Şenbe Yekşenbe
 Cuma^c Cumartesi Pazar
 5 6 7 8

Sene 1210

Cuma azine

Baba Hekim

Uyuz Tazı Mersin

Yumru yarağ

..

Ğara ğar yagmış

Ğara ğar dūřmūř

Ğara yagmur yagmış

Ğara gūn dođmūř

Teker teker o gitme

Selim yārān

Delice eme

Sarı leylā iei

Kervān onmaz

Virān an

Ah olsa vāh olmasa gah olsa gah olmasa

KAYNAKÇA

ACAR, Burcu (2020).Konya Büyükşehir Belediyesi Koyunoğlu Müzesi ve Kütüphanesindeki 13215 Numaralı Güfte Mecmuası ve 14717 Numaralı Şiir Mecmuasının ‘‘Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’’ne(MESTEP) Göre Tasnifi, Necmettin Erbakan üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

AĞYILDIZ, Hüsna Nur (2019). **İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi T445 Numarada Mecmuatü’l-Eş’ar Adıyla Kayıtlı Bir Şiir Mecmuası**,TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilim Araştırmaları Dergisi, S16, s361-396

AK, Coşkun (2001). **Bağdathî Rûhî Dîvânı(Karşılaştırmalı Metin)**, 2 C Bursa: Uludağ Üniversitesi Yay.

AKSOYAK, İsmail Hakkı (2014). *Rüşdî, Ahmed Efendi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rusdi-ahmed-efendi>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

AKSOYAK, İsmail Hakkı (2015). *Hekîm/Hakîm, Saatçi-zâde Mehmed Efendi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hekim-hakim-saatcizade-mehmed-efendi>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

AKSOYAK, İsmail Hakkı (2013) *Rifâtî, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rifati> (13.06.2023)

ALPTEKİN, Ali Berat (2015). *Gevherî, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/gevheri>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

ARSLAN, Mehmet (2014). *Mihri, Mihri Hâatun, Mihri, Mihrimâh, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mihri-hatun>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ARSLAN, Mehmet (2014). *Zeyneb, Zeyneb Hatun, Zeynünnisâ, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zeyneb-zeyneb-hatun-zeynunnisa>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ARSLAN, Ömer (2013). **Ubeydî Dîvânı**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

ATİK GÜRBÜZ, İncinur (2014). *Vaslı, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vasli>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ATİK, Arzu (2013). *Cevrî, İbrâhîm Çelebi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cevri-ibrahim-celebi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

AVCI, İsmail(2021). “**Yıkılıpdur Bu Cihân Sanma ki Bizde Düzele**”: Sultan III. **Mustafa'nın Meşhur Nazmına Yazılan Nazireler**, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, C 61, Sayı 1, S.61-84.

AVCI, İsmail (2019). “**Sa'dî'nin Atasözü ve Vecize Derlemesi: Berceste Mısralar ve Güzide Beyitler**”. Türk Kültürü İncelemeleri Dergisi, (41): 339-378.

AYAN, Hüseyin(1981). *Cevrî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânın Tenkidli Metni*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Yay.

AYDEMİR, Yaşar (2001).“Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü”, Bilig 19/ Güz, s.147-156.

BAYRI, M. Halit (1958). *Âşık Gevherî*, İstanbul: Maarif Kütüphanesi.

BİLKAN, A. Fuat(1997). *Nâbî Dîvânı*, İstanbul: MEB Yay.

BORAN, Uğur (2020). *Okçuzâde ve en-Nazmu'l-Mübîn Fi'l-âyâtî'l-erba'în Adlı Türkçe Kırk Ayet Tefsiri*, İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Mecmuası, 37, s.65-108.

BULAN, Ayşe (1993). *Hâşimi, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divânı'nın Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

CEVİZ, Nurettin (2015). *Hakkı, Erzurumlu İbrahim Hakkı, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hakki-erzurumlu-ibrahim-hakki>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ÇAKIR, Emine (2015). *Zühre, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/zuhre>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ÇALDAK, Süleyman (2014). *Veysî, Üveys Çelebi, Üveys b. Mehmed, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/veysi-uveys-celebi-uveys-mehmed>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet ve **TANYERİ**, M.Ali (1981). *Hayretî Dîvânı Tenkidli Metin*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmed (1987). *Yahyâ Bey Dîvânı*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmed (1987). **Zâtî Dîvânı (Gazeller Kısmı: III. Cild)**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay.

ÇETİN, İsmail (1993). **Derzî-zade Ulvî: Hayatı Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi

ÇELİK, Büşra ve **KILIÇ** Muzaffer (2018). **Derzî-zâde Ulvî Dîvânı**. İstanbul: DBY Yay.

ÇINAR, Bekir (2013). *Tıflî, Ahmed Çelebi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tifli-ahmed-celebi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ÇİÇEKÇİ, Mustafa (2008). **Sa'dî-i Şîrâzî, TDVİA**, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. C 35, s.405-407,

DEMİREL, Gamze (2013). *Beliğ, Mehmed Emîn, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/belig-mehmed-emin>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

DEMİREL, Gamze (2005). **18. Yüzyıl Şairlerinden Belig Mehmed Emîn Dîvânı (İnceleme -Tenkitli Metin- Tahlili)**, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

DENİZ, Sebahat (2014). *Tecellî, Abdülkadir Zülfikar Efendi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tecelli-abdulkadir-zulfikar-efendi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

DENİZ, Sebahat (2005). **Tecelli ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni**, İstanbul: Veli Yay. (Metin Bankası)

DEVELLİOĞLU, Ferit (1960). **Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ankara: Doğuş Yayınevi.

DURMUŞ, Tuba (2014). *Hayretî, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hayreti>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

DURMUŞ, Tuba (2015). *İlhâmî, III. Selim, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ilhami-iii-selim>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

DUYMAZ, Ali (2014). *Âşık Ömer, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/asik-omer>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ELÇİN, Şükrü (1984). **Gevherî Dîvânı**, Ankara Üniversitesi Basımevi.

ELGİN, Necati (1959). **Üçüncü Selim**, Konya: Yıldız Basımevi.

ERDOĞAN, Mustafa (2013). *Kabûlî, Gedizli, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kabuli-gedizli>, Erişim Tarihi (02.06.2023).

EREN, Aysun (2012). **Defterdâr-zâde Ahmed Cemâlî ve Metâlî‘-i Cemâlî ile Şehr-engîz-i**, İstanbul Adlı Eserleri (İnceleme-Metin). Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi.

ERGUN, S. Nüzhet (1936). **Türk Şairleri**, C.1, İstanbul: Bozkurt Matbaası.

ERGUN, Sadettin Nüzhet (1936). **Âşık Ömer Dîvânı**, Semih Lütfi Matbaası

ERKAL, Abdulkadir (2014). *Nâbî, Yûsuf Nâbî Efendi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nabi-yusuf-nabi-efendi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

GENÇ, İlhan (2020). *Neş’et, Hoca Süleyman Neş’et Efendi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/neset-hoca-suleyman-neset-efendi>, Erişim Tarihi (11.06.2023)

GÜNEŞ, Mustafa (2008). Erzurumlu İbrâhim Hakkı Dîvânı. İstanbul: Sahhaflar Kitap Sarayı.

GÜRBÜZ, Mehmet (2014). *Rezmî, Safiye Sultan-zâde Mehmed, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rezmi-safiye-sultanzade-mehmed>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

GÜRBÜZ, Mehmet (2011). **Kâbilî’nin “Sultan-ı Hûbâna Mûnâsib Eş’ar Adlı Şiir Mecmuası**, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

GÜRBÜZ, Mehmet (2012). “**Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi**”, **Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı**, Haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: Turkuaz Yayınları, s.97-113.

GÜRBÜZ, Mehmet (2012). **Rezmî Dîvânı**, Grafiker Yayınları.

GÜRBÜZ, Mehmet (2012). **Sözlü Kültür Belleğinde Bir Divan Şairinin İzleri: Cönklerde Nâbî**, Millî Folklor Dergisi, C24, Sayı 95; s.57-61.

GÜZEL, Bilal (2014). *Meftûnî/İkbâlî, Sultan II. Mustafa, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/meftuni-ikbaliii-mustafa>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

KAPLAN, Yunus ve **ŞENÖDEYİCİ**, Özer (2015). *Fevzî, Mehmed, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fevzi-mehmed-mdiki>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

KAPLAN, Yunus (2014). *Cemâlî, Defterdâr-zâde Ahmed Cemâlî Çelebi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cemali-defterdarzade-ahmed-cemali>, Erişim Tarihi (02.06.2023).

KAPLAN, Ayşe (2017). **Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki 1591 Numaralı Mecmû'a-i Eş'âr ve Konya Karatay Yusuf Ağa Kütüphanesi'ndeki 10208 Numaralı Şiir ve Münâcat Mecmû'ası'nın Tanıtımları ve Metinleri**, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans

KAPLAN, Yunus (2019). **Fevzî, Dîvân**. Ankara: KTB Yay.

KARA, Ahmet (2019). **Âşık Ömer'e Ait Olduğu Düşünülen Yeni Şiirleri**, Mecmua, 9, s45-83.

KARA, Ahmet (2019). **Dinî- Tasavvufî Şiirler Mecmuası (İBB Kütüphanesi Atatürk Kitaplığı No: K.000351) İnceleme-Metin-Dizin**, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

KARACAN, Turgut (1981). **XVII. Yüzyıl Şairlerimizden Sâbî ve Edisyon Kritikli Divan Metni**, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eski Türk Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

KARACAN, Turgut (1991). **Sâbî Dîvânı**, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, 1991, Sivas

KARAHAN, Abdülkadir(1966). **Figânî Divâçesi**, İstanbul: Edebiyat Fakültesi Yay.

KARASOY Yakup ve **YAVUZ**, Orhan (2010). **Âşık Ömer Dîvânı**, Konya Büyükşehir Belediyesi Yay.

KARATAŞ, Turan (2001). **Ansiklopedik Edebiyat Terimleri Sözlüğü**, İstanbul: Perşembe Kitapları.

KAYA, Bayram Ali (2013). *Necâtî Bey, Îsâ, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necati-bey-isa>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

KAYA, Bayram Ali (2013). *Yahyâ Bey, Taşlıcalı, Dukagin-zâde, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yahya-bey-dukaginzade>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

KESİK, Beyhan (2014). *Koca Râgıp Paşa, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/koca-ragib-pasa>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

KESİK, Beyhan (2014). *Levhî, Hasan/Hüseyin Efendi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/levhi-hasan-huseyin-efendi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

KESİK, Beyhan (2020). *Vahîd/ Mahtûmî, Mehmet Mahtûmî Ağa, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/vahid-mahtumi-mehmed-mahtumi-aga>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

KESKİN, N. İlknur (2020). *Mezâkî, Süleymân, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mezaki-suleyman>, Erişim Tarihi (04.06.2023)

KILIÇ, Erdal (2013). *Mecmûa-yı Letâif Fî Sandukati'l-Me'ârif*, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Doktora Tezi

KILIÇ, Atabey (2012). “*Mecmua Tasnifine Dair*”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmua: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: Turkuaz Yayınları, s.75-96.

KIMIŞOĞLU, Zehra (2015). *Karagöz Perde Gazelleri*, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Doktora Tezi.

KÖKSAL, M. Fatih (2012). “*Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)*”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII: Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Haz. Hatice Aynur vd., İstanbul: Turkuaz Yayınları, s. 409-431.

KÖKSAL, Mehmet Fatih (2013). *Mâtemî, Hâtemî, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/matemi>, Erişim Tarihi (02.06.2023).

KÖKSAL, Mehmet Fatih (2014). *Figânî, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/figani>, Erişim Tarihi (02.06.2023).

KUT, Günay (1986). “*Mecmu'a*”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi (Devirler, İsimler, Eserler, Terimler)*, C 6, İstanbul: Dergâh Yayınları

KUTLAR OĞUZ, Fatma Sabiha (2013). *Sâmî, Arpaemîni-zâde Mustafâ, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sami-arpaminizade-mustafa>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

KUTLAR OĞUZ, Fatma Sabiha (2004). **Arpaemînî-zâde Mustafa Sâmî, Dîvân**, Ankara: KTB Yay.

KURNAZ Cemal ve **ÇELTİK** Halil (2010). **Divan Şiiri Şekil Bilgisi**, Ankara: H Yay.

KURTOĞLU, Orhan (2013). ”*Zâtî Dîvânî*” **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/necati-bey-isa>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

KÜÇÜK, Sabahattin (yty). **Bâkî Dîvânı**, E-Kitap, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve yayımları Genel Müdürlüğü, www.kulturturizm.gov.tr.

LEVEND, A. Sırrı (1973). **Türk Edebiyatı Tarihi Giriş**, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

İSEN, Mustafa ve Bilkan A. Fuat (1997). **Sultan Şairler**, İstanbul: Kapı Yay.

MACİT, Muhsin (2017). **Nedîm Dîvânı**, E-Kitap, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayınları Genel Müdürlüğü, www.kulturturizm.gov.tr, (Erişim Tarihi (03.05.2023))

MACİT, Muhsin (2013). *Fuzûlî*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/fuzuli-mdbir>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

MACİT, Muhsin (2013). *Nedîm, Ahmed*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nedim-ahmed>, Erişim Tarihi (02.06.2023).

MACİT, Muhsin (2014). *Bâkî*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/baki>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

MERMER, Ahmet (2021). **Mezâkî, Hayatı, Edebi Kişiliği, Divanı'nın Tenkidli Metni**, Ankara: KTB Yayınları.

OKUYUCU, Cihan (1994). **Cinânî, Hâyatı, Eserleri, Dîvânının Tenkidli Metni**. Ankara: TDK Yay.

OĞRAŞ, Rıza (1991). **Hoca Neş'et Dîvânı** (İnceleme ve Tenkidli Metin). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

OĞUZ, Mehmet Öcal (2015). *Yunus Emre, Yunus, Kul Yunus, Âşık Yunus, Yunus Emrem*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/yunus-emre-yunus-kul-yunus-asik>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

ÖRDEK, Şerife (2014). *Tiğî, Mehmed Bey*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/tigi-mehmed-bey>, Erişim Tarihi (01.06.2023).

ÖZARSLAN, Metin ve **ALDEMİR**, Hüseyin. (2020). **Âşık Ömer Divanı'na yeni katkılar-III**. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 9(1), 225-259.

ÖZTEKİN, Özge (1997). **Râsîh Dîvânı**, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

ÖZTELLİ, Cahit, (1969). **Onyedinci Yüzyıl Tekke Şairi Nesîmî**, Ankara: Türk Etnografya, Folklor, Turizm Derneği.

ÖZTOPRAK, Nihat, (2020). *Rûhî, Bağdatlı*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ruhi-bagdatli>, Erişim Tarihi (10.06.2023).

ÖZYILDIRIM, Ali Emre (2015). *Sâbit, Alâaddin (Ali)*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/sabit-alaaddin-ali>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

PEKTAŞ, Mehmet (2013). *Âgehî, Mansur*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/agehi-mansur>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

PEHLİVAN, Gürol (2014). Kul Nesîmî, Alî, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kul-nesimi-ali>

SARAÇ, Yekta (2015). *İbn Kemâl, Kemâlpaşa-zâde*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ibn-kemal>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

SARAÇ, Yekta (1995). **Şeyhülislâm Kemal Paşa-zâde: Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Bazı Şiirleri**, İstanbul: Risale Yay.

ŞAHİN, Esmâ (2014). *Ulvî, Derzî-zâde Mehmed Ulvî Çelebi*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ulvi-terzizade-mehmed-ulvi-celebi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

ŞANLI, İsmet (2014). *Ubeydî, Abdurrahman Çelebi*, **Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü**, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ubeydi-abdurrahman-celebi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

TARLAN, A. Nihat (1992). **Necatî Beğ Divanı**, İstanbul: Akçağ yay.

TATÇI, Mustafa ve **YILDIZ** Musa (2005). **Azîz Mahmûd Hüdâyi Dîvân-ı İlâhîyât**, İstanbul: Üsküdar Araştırmaları Merkezi.

TOPRAK, Burhan (2006). **Yunus Emre Dîvânı**, Eskişehir: Odunpazarı Yay.

TUNADURUR, Melike (2012). **Edirneli Ahmed Rüşdi Divanı**, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

URAZ, Murat (1933). **Halk Şiir ve Dil Örnekleri**, İstanbul: Sühulet Kütüphanesi.

USLUER, Fatih (2013). *Nesîmî, Şeyh İmâdüddîn Seyyid Nesîmî, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/nesimi-seyh-imaduddin-seyyid-nesimi>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

UZUN, Mustafa (2003). “Mecmua”, **TDVİA**, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yay. C 28, s.265-268, <https://islamansiklopedisi.org.tr/mecmua>

ÜNLÜ, Osman (2013). *Cinânî, Mustafa, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/cinani-mustafa>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

YAZAR, Sadık (2021). *Râsîh, Balıkesirli Râsîh Ahmed Bey, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rasih-balikesirli-rasih-ahmed-bey>, Erişim Tarihi (02.06.2023).

YEKBAŞ, Hakan (2014). *Râsîh, Enderunlu İbrâhîm Râsîh, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/rasih-enderunlu-ibrahim-r>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

YILDIZ, Ayşe (2014). *Hâşimî, Bakkâl-zâde Seyyid Mehmed Çelebi, Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/hasimi-bakkalzade-seyyid-mehmed>, Erişim Tarihi (03.06.2023).

Elektironik Kaynaklar

<https://sarkilarnotalar.blogspot.com/2019/01/senin-yazin-kisa-benzer.html>

<https://www.turkudostlari.net/soz.asp?turku=6850>

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM MECMUANIN MESTAP'A GÖRE TASNİFİ

3.1. TABLO: 752 NUMARALI ŞİİR MECMUASI

Nüsha Tavsifi:

Mecmuanın Yazma Nüshası

Bulunduğu Yer: Millet Yazma Eser Kütüphanesi

Arşiv Numarası: 752

Eser Adı: Mani Türkü ve Şarkı

Derleyici: Bilinmiyor

Derleme Tarihi: Bilinmiyor

Yaprak Sayısı: 47

Satır Sayısı ve sütun sayısı: Muhtelif

Cilt: Miklepli, meşin

Sy. Nu.	Mahlas	Matla' beyti/ bendi	Makta' beyti/ bendi	Nazım Şekli/ birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
1b		Âh mâh-ı Receb şanma ki Şa' bâ[nı] tuhtarlar Bunda 'ârifler var ki Ramazânı tuhtarlar		Müfred		--./--./ --./--	Başlık: Müfred
1b		Bugün ben bir güzel gördüm kıyâmet gözleri ahû		Mısra		---/--- /---/---	
1b		Bu gedâ kemter [ü] zârîñ kuluñum etme cefâ Eyle inşâf pâdişâhım lutf edip eyle vefâ		Müfred		---/--- /---/---	Başlık: Müfred
1b	Âgehî	Mînnet Hüdâya ermiş[im ol] serv-ķâmete Şükürüm budur ki kalmadı ĥasret kıy[â]mete		Müfred		--./--./ --./--	Başlık: Beyt
1b		Efendim sen beni unuttı şanma Muĥabbet bu gönülden çıķdı şanma		Müfred		---/--- /---	Başlık: Beyt
1b		Seni severim efendim korķarım bildirmege Belki cellâd edinirsin ben ķuluñ öldürmege		Müfred		---/--- /---/---	Başlık: Müfred
1b		Bunda özge olmaya 'âlemde bir müşķül belâ Bir eliñ ermez efendiye olasın mübtelâ		Müfred		---/--- /---/---	Başlık: Müfred
1b		[Ger] teselli-ĥâtır olsun der iseñ ben zârı Luťf edip bir gece ķoyunuma gel sen bârî		Müfred		---/--- /---/---	Başlık: beyt

1b		Cihānda ‘āşıkñ var mı günāhı Meger terk eylese sevdiği şāhı		Müfred	./././././	Başlık: beyt
2a	Figānī	Mānī‘ olmaz büseñe dil vaşlñ[ñ] şeydāsıdır Dostum ma‘ zūr tūt dünyā ‘ tamā‘ dünyāsıdır		Müfred	./././././	Başlık: Müfred
2a		Dedim bir lahza eglen dedi [ben] giderim yā hū		Mısra	./././././	
2a		Beni hicrān oduna yakma bārī Bu dünyā fānīdir qalmaz güzellik kimseye bākī		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Vefā umma vefā gelmez cihānñ bī-vefāsından Muhibb-i şādık[1] yegdir kişiniñ akrabāsından		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Eger ‘ ādet ise cānā bize her demde nāz etmek Bize qānūn olmuşdur size yüz biñ niyāz etmek		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Şabr etmege tākātım yoq ağlarım zār ile Gönlümü alan yāri gördüm şalınır ağıyar ile		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Levh-i dilde böyle yazmış işbu haţtñ şāhibi Saña mā ‘il olmayanıñ sen de olma tālibi		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Nāmūññ mefhum[1] ilen gelmez olduñ da‘ vete Saña bir iş ederim ki erler eder ‘ avrete		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Benim derd-i derūnum āh haberdar olmayan bilmez ‘ Āşıklık bir belā şeydir giriftār olmayan bilmez		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		İltifāt eyle efendim gel baña ‘ār eyleme Dostlarımı ağladıp düşmānımı şād eyleme		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Lebleriñ ağzıma olsun ey civān-ı muhterem Dil-rübādan olagelmişdir bize luţf [u] kerem		Müfred	./././././	Başlık: Beyt
2a		Zamāne güzellerinden haqīqat az gelir ‘ Ārif olan bunları sevmez de vaz gelir		Müfred		Başlık: Beyt
6a	Derzī-zāde Ulvī	Nedir bu serv-quadlik lāle-quadlik nāz-perverlik Nedir bu sīm-tenlik nāzeninlik nāz-perverlik	Belā vādilerin geşt eyleyenler post-püş olmuş Yaraşır ‘Ulviyā seyyāh olanlara qalenderlik	Gazel/5	./././././	Başlık: Ğazel-i Ulvī
6a	Derzī-zāde Ulvī	Yāra te ‘sīr ede mi ah u figānım bilmem Beni şād eyleye mi devr [ü] zamānım bilmem	Yāra dedim dil-i ‘Ulvīni niçin bilmezsin Dedi biñ nāz ile ol gonca-dehānım bilmem	Gazel/5	./././././	Başlık: Ğazel-i Ulvī
6a	Derzī-zāde Ulvī	Yıkanlar haţır-ı nā-şādım yā Rabbi şād olsun Benimçün nā-murād olsun diyenler ber-murād olsun	Ser-ā-pā oqlarıñla sine-i ‘Ulvīyi zeyn eyle Demidir murğ-ı cāna her birisi qol qanād olsun	Gazel/5	./././././	Başlık: Ğazel-i Ulvī
6a	Derzī-zāde Ulvī	Vefā gelmek muhāl oldı nigār-ı dil-pesendimden Ölümüm ihtiyār etdim uşandım kendi kendimden	Haţı geldikde dedim yāra zūlfü geçdigi bendi Dedi şükr eyle ey Ulvī halāş olduñ kemendimden	Gazel/5	./././././	Başlık: Ğazel-i Ulvī
6b	Vehbī	Dünyede mihnet çeken üfādeye lāyık behişt Mü ‘mine olmuş cehennem kāfire olmuş behişt	Vehbī pervāz urup rūh murğveş āşiyāndan Teniñe lāyıkça qubūr rūhuña qaşr-ı behişt	Gazel/7	./././././	Başlık: Der- Suhen-i Vehbī “Behişt”
6b	Derzī-zāde ‘Ulvī	Günāhım bildim eylersem n’ola şefkat ricā senden Benim devletli sulţānım haţā benden ‘atā senden	Gerek öldür gerek dirgür seni terk eylemez ‘Ulvī Cefaña rāzīdir lāzım degil aña vefā senden	Gazel/5	./././././	Başlık: Ğazel

6b	Fuzûlî	Meni cāndan uşandırdı cefādan yār uşanmaz mı Felekler yandı āhımdan murādım şem' i yanmaz mı	Fuzûlî rind-i şeydādır hemîşe hālka rüsvādır Şoruñ kim bu ne sevdādır bu sevdādan uşanmaz mı	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Li-Mevlānā Fuzûlî
6b	Bākî	Sākīyā kalmaz imiş çünki bu şöbet bākî Mey-i gül-gün içelim bāde-i cennet bākî	Bākî ölsün yoluña pādīşehim sen sağ ol Baht pāyende Hūdā yār sa' ādet bākî	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Bākî
6b	Nābî	Beni şād eylemediñ sen dañı nā-şād olasın Şu' le-i āh-ı ğarībān gibi ber-bād olasın	Rūzigār eylesin eflāka ğubārñ peyvend Bir sitemkāra niyāz itmege mu' tād olasın	Gazel/2	---/---/ ---/---	Başlık: Kıt' a
7a	'Azmi	Bāğ-ı 'ālemde kimiñ seyr-i kenār eglencesi Kiminüñ her laħza tarf-ı cüy-bār eglencesi Gülşen içre güllerñ zār-ı hezār eglencesi Şubħa dek dil murġunuñ feryād [u] zār eglencesi H'āce-i devr-i zamānñ kār u bār eglencesi Mübtelā-yı 'aşk olanñ kuy-ı yār eglencesi Rind-i mey-ħ'ārñ şarāb-ı hoş-ġuvār eglencesi Oldı her Ferhād-ı 'aşkñ kühsār eglencesi Ehl-i derdiñ yok degil bir ğam-ġüsār eglencesi Bilmezim yā Rab nedir ben dil-figār eglencesi Herkesiñ hāli degil hālince var eglencesi Bülbülñ gül 'aşkñ ruhsār-ı yār eglencesi	Ol zamān kim 'Azmiyā çözüldi çarħıñ çenberi Oldı herkes nevbetinde başka 'ālem mihteri Kimesi oldı fenā evrenginüñ İskenderi Kimi Sām u kim Nerīmān kimi dehrñ 'Anteri Niçe demler çekdiler şemşir-i nuşret-peykeri Cem' ederler yanına ğayl ü ğaşemdan 'askeri Oldular cān [u] ğönülden şāh-ı 'aşkñ çakeri Kimi almağda dañı kālā-yı 'aşk-ı dil-beri Kimi cān ile metā' -ı vaşl-ı yāra müsteri Kā'inātı şanma bāzār-ı fenāda serseri [Herkesiñ hāli degil hālince var eglencesi Bülbülñ gül 'aşkñ ruhsār-ı yār eglencesi]	Terc-i Bend/5	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel
7a	Ğazel-i 'Ulvi	Firġatde koduñ bendeñi sultānım unutma Ya' küb gibi Yūsuf-ı Ken' ānım unutma	'Ulvi' ġuluña eylediğñ cevri ü cefāyı Bir ġün ānasın ey şeh-i ħübānım unutma	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel-i 'Ulvi
7a	Rāsiħ	Süzme çeşmiñ gelmesin müjġān müjġān üstüne Urma zaħm-ı sineme peykān peykān üstüne	Hem mey içmez hem ġüzel sevmez demişler ħaġķıma Eylemişler Rāsiħe bühtān bühtān üstüne	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel-i Rāsiħ-i 'Atıġ
7a	Vehbî	Yetişir cihānda yek sikke 'abā Gerekmez n'eylersin egniñe kabā Fenānñ varına şaġın aldanma Tenler türāb olur mā-melek hebā		Rubai	11'li hece ölçüsü	Başlık: Rubā'î Der-Sühān-ı Vehbî
7b	Vāşif	Neyledi ġör baña o māh-ı mehi Taġa düşürdü bu dil-i vālihi Ğeşt ederim 'aşk ile deşti dañı Nāle vü efġānımı şanma tehî <i>Āh mine'l-'aşkı ve ħālātihî</i> <i>Aħraġa ġalbi bi-ħarārātihî</i> <i>Mā nazara 'ayni ilā-ġayriküm</i> <i>Aġşeme bi'llāhi ve āyātihî</i>	Düşdü ġönül Vāşif o meh-ṭāl' ata N'eyleyem ermezse elüm vuşlata Şabr olunur mu bu ġadar ħasrete Fülk-i dili şaldı yem-i firġate <i>[Āh mine'l-'aşkı ve ħālātihî</i> <i>Aħraġa ġalbi bi-ħarārātihî</i> <i>Mā nazara 'ayni ilā-ġayriküm</i> <i>Aġşeme bi'llāhi ve āyātihî]</i>	Müsemmen/ 15	---/---/ ---	Başlık: Ğazel-i Vāşif
7b		Ehl-i diller ṭāl'i i firüz imiş Her şeb ü rüzî dem-i nev-rüz imiş 'Aşķ meġer [kim] süz-ı dil-efrüz imiş Nār-ı muħabbet ne ciger-süz imiş		Tuyuġ	---/---/ ---	Başlıksız

8a	Tecellî	Bu h̄'âhişler talepler cüst ü cûlar hep seniñçündür Bu cünbüşler hevesler ârzûlar hep seniñçündür	Tecellîveş miyânîmla dehânîñ remz eden bilmez Bu kâl ü kıller bu güft ü gülâr hep seniñçündür	Gazel/7	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel-i Tecellî
8a	Tecellî	Nice bir 'âşıkâ cevır [ü] sitem ü istihfâf Yeter Allâh'ı severseñ yeter inşâf inşâf	Ey Tecellî niçe mestâneyi gördüm derler Göñül eglencesidir zemzeme-i lâf u güzâf	Gazel /5	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel
8a	Tecellî	Râst gelsem yine cânânıma cânım diyerek 'Ömrümün varı benim rûh-ı revânım diyerek	Ey Tecellî niçe bir âh u figân eyleyelim Geh mey-i köhne vü geh tâze cevânım diyerek	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel
8a	Tecellî	Feryâd o cefâ-pişe sitemkârîñ elinden Efgân o felek-kevkebe gaddârîñ elinden	Hemvâre Tecellî gibi ser-cümle-i 'âlem Âh eylesinler mi o mekkârîñ elinden	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel
8a	Tecellî	O tıfl-ı mâh-rû kim âyet-i nûr oldu gitdikçe Şu'â' -ı hüsn ile gün gibi meşhûr oldu gitdikçe	Tecellîveş medâr-ı maţlabım dîdâr iken gördüm Nigâh-ı âteşinim şu'le-i Tûr oldu gitdikçe	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel
8a	Tecellî	'Âşıkâ nev-bahâr yetmez mi Bezme bir gül-'izâr yetmez mi	Ey Tecellî hayâl-i yâr olsun Saña bir ğam-güsâr yetmez mi	Gazel/5	---/---/ ---	Başlık: Ğazel
8a	Nâbî	Ederiz kûy-ı murâda sefer inşâ'a'llâh Kınoz[ız] âyîne-i dilde keder inşâ'a'llâh	Peşk-i âhım gideli haylî zamândır yâra Umânız ki getirir bir haber inşâ'a'llâh	Gazel/2	---/---/ ---/---	Başlık: Nâbî
8a		Kişi âh eyleme terk-i edebdir Kazâyâ râzî ol <i>el-hükmi li'llâh</i>		Müfred	---/---/ ---	Başlık: Beyt
8a	Nâbî	Bakmazdı kimse âyîne-i şâfa Nâbiyâ Hod-bînlik 'alâkasına âlet olmasa		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8a		Başına od yakuban girye eder hasretle Şem' -i bî-çâreyi gör kim o da almış fetîli		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8a		Cenâb-ı Hâkka hezârân hezâr hâmd ü şenâ Ki etdi luţ ile bu 'abd-i kemterin ihyâ		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8a	Nâbî	Halkdan gönlümün ol mertebedir vahşeti kim 'Aksim âdem diyü mir'âta nigâh eyleyemem		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8a	Belîğ	Dîdem sirişk-i hasretle pür-nem eyledim El 'ıyd-ı ekber eyledi ben mâtem eyledim		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8a		Çünkü yârîñ bî-vefâdır anı terk etmek gerek İntikâm almak için bir ğayrı yâr sevmek gerek		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8a		Çay bir olur çeşme çok Dost bir olur âşnâ çok		Müfred	---/---/ ---	Başlık: Beyt
8b	Tıflî	Gel edelim dil-bere ey dil ricâ Hânemize teşrîf ede câ-be-câ Meclisimiz görse umarız sezâ Hâne bizim bâde bizim sâkiyâ	Bak güzelîñ şive-i güftârına 'Âşıkı[nı]ñ hâline ahlvâline Aşma kulağ zâhidîñ esrârına Bâde getir tıfl-ı diliñ yanına	Murabba/4	---/---/ ---	Başlık: Ğazel-i Tıflî
8b	Vehbî	Deşne-i hicrân ile yâr hünümü saçmak diler Sînemîñ yâresi üzre yâreler açmak diler	[Sen] şıgın Perverdigâra Vehbiyâ şol hüniden Bî-emân bir nev-civândır zirâ kan etmek diler		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a Kıt'a nazım şekline uyumaktadır.
8b		İltifâtıñla dil-i bî-çâreyi [sen] şâd edersin Ba'zı hürrem kılpup 'ömrüm ba'zı kerre nâz edersin		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt

8b	Kul Nesimî	Haste-dilim belâ-keşim âh n'edem n'edem n'edem vây Bükdü belim derd [ü] elem âh n'edem n'edem n'edem vây Zahm-ı dile yok mudur em âh n'edem n'edem n'edem vây Yağdı beni firâk-ı gam âh n'edem n'edem n'edem vây	Gerçi bugün Nesimîyim Hâşimîyim Kureşîyim Gülşen-i hüsnüñ kuluyum verd-i ruhuñ bülbülüym Hasanîyim Hüseynîyim bir şanemiñ esiriyim [Yağdı beni firâk-ı gam âh n'edem n'edem n'edem vây]	Koşma/4	16'lı hece ölçüsü	Başlık: Gâzel-i Nesimî
8b	Vehbî	[Sen] rızâ'ullâhdan ayırma zebânın bir kelâm [Ol] Resûl'llâhdan isterseñ şefâ'at ver selâm	Ehl-i imâna mezîd et mihrîbanı Vehbiyâ Dâreynde 'azîz eder bir elif bir he iki lâm		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır.
8b	Vehbî	Vehbiyâ gam mı olursa mağbûl-i cihân kelâmın Ehl-i diller [de] alır mı bilmezim ednâ selâmın	Ol ganî Perverdigâr şâd eyleye [dil-]nâ-şâdımı Hürmetiyçün ins [ü] cin zıkr etdiği elif lâmın		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır.
8b		<i>Be-güy-i tû</i> hemîşe sühan lezîz Dârında olursuñ cânâ dil-âvîz		Müfred		Başlık: beyt
8b		Beni vaşlınla şâd eyle seni Hâk eylesin hândân Firâkıñ eyledi zirâ cihânı başıma zindân		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
8b		<i>Her ki h'âned du'â fâma' dârem</i> <i>Z'ân ki men bende-i günâhkârem</i>		Müfred	---/---/ ---	Başlık: Beyt
8b		Ser-i sebzek hemâre bād Kîş-i rûzek mezîd bād		Müfred		Başlık: beyt
8b		O gül-endâm[ı] bir kez âğuşumda âh göreydim Gül-i ra' nâlarıñ rûy-ı zîbâsından dereydim	Görürsem ol gül-cemâli hâlimi bir bir deyip Çemen gibi nev-civânın pâyına yüz süreydim			Başlık: Kıt'a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır.
8b		Şâdıq 'aşıklara bigâne bakma Cemâlin şem'ine pervâne yaqma	Düşen 'aşıkların dest-gîrisiñ Tehî-dest anları yabana atma		---/---/ ---	Başlık: Kıt'a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır.
8b		Fenâda derd verip yâ Rab bize dermân aratdırma Beğâda nâra düşürüp cinân zevkîn aratdırma		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8b		Hâk-i pây oldum güzele bilmez aşlâ kıymetim Ben gibi derde düş olsun budur aña himmetim		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
8b		Böyle 'âdet eylemiş[dir] râh-ı 'aşkı üstâdımız Böyle bulduk biz de cânâ şanma bizim icâdımız		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt

9a	‘Āşık ‘Ömer	Bülbül-i şūrîd[e]yim gülzârına İbrâhîmîñ Ol sebebeden düşdüm âh [u] zârına İbrâhîmîñ Vaşlına ermek diler bî-çâre gönülüm n’eylesin Şabr eder nâ-çâr belâ-yı hârına İbrâhîmîñ	Rûz [u] şeb âh eylemekden kalmadı çeşnimde ter Hâlîme rahm eylemez ol dil-ber-i vech-i kamer Böyle ser-gerdân olur muydum ey[â] ‘Āşık ‘Ömer Azar azar yanmasaydım nârına İbrâhîmîñ	Murabba/5	---/---/ ---/---	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
9a	Necâtî	Ey dest-mâl göndereyin seni yâra çağ Kırpıklarımı eyleyeyin çevreñe şaçak	Gözüm kararını ezeysin nağş yazayın Bu şîve [ol] ile şanemiñ var yüzüne bak		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt’a şîir, kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır.
9a		Kendiñi hâk edegör ‘âleme sulţân eyleme Tedbîriñ noğşân edip tağdîre bühtân eyleme		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
9a		Vaşlıñ olmazsa baña ger feth-i bâb İbrâhîmîm Ola mı cânım yoluñda irtikâb İbrâhîmîm Tâkâtım tâk oldu cevriñle yeter başıñ için Olma böyle kâni‘ pek ‘âlî-cenâb İbrâhîmîm	Düşeli sevdaña serden oldu ‘aqlım târ [u] mâr Bâ‘ iş ola ‘aşkıñ ile ‘âlem içre âşıkâr Va‘ de-i vaşlıña hasret çekmesin çok intizâr Luţf edip şâfî cevâb verseñ n’olur İbrâhîmîm	Murabba/5	---/---/ ---/---	Başlık Nazîre:
9a		Cehâlet bir marazdır gâyet acı Kemâl-i ma‘ rifet anın ilâcı		Müfred/38	---/---/ ---	Başlık: Beyt
9a	Necâtî	Kanlı yaşımla hem-dem olan destmâl olur Biñ destmâl bir demiñ içinde al olur	Sen yâr ile muşâhib ü ben derd ile hâzîn Böyle kâlırsa baña dirilmek muhâl olur		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt’a şîir, kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır.
9a		Hârîş-i intikâm olma umûrun Hâkka tefvîz it Hâkîm-i kâdir-i muţlak ne işlerse ‘adâletdir		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
9b	‘Atâ	Menim üftâde-i zülfi siyeh-i turre-i yâr Verir eţrâfa gönül mülkünü süz-ı nigâr Baña cevri etme yeter pâdşeh-i ‘âlî-tebâr Bir getirdi seni bu ‘âleme çerh-i devvâr [O melek-şekl-i perî nesl-i beşer ehl-i vağâr Şâhinâsâ süzülüp etdi beni şayd u şikâr]	Efkar-ı bendesiyim bir semiy-i şâhib-şânîñ Derd-i luţfuñdan umar bendeleri ihsânîñ Kullara mağz-ı kerem ‘âdeti ol sulţânîñ Ġayrı yâd etme ‘Atâ nâmını ‘âlî-şânîñ O melek-şekl-i perî nesl-i beşer ehl-i vağâr	Müseddes/ 5	---/---/ ---/---	Başlık: Ġazel-i ‘Atâ
9b	‘Ulvi	Yıkanlar hâtır-ı nâ-şâdımı yâ Rab şâd olsun Benimçün nâ-murâd olsun diyenler ber-murâd olsun		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
10a	‘Āşık ‘Ömer	Bir âfet yüzlü dildârîñ yine oldum giriftâr Cihânda görmedim hiç öyle bir yâr-ı cefâ-kâr Beni âglatdı dünyâda varıp güldürdü âğyârı Bilirsem ‘arşa-i mağşerde ben ol bî-vefâ yârı (Nağarat) Açam başım dökem yaşım yüzüm yırtam kılam zârı O zâlimle benim da‘ vâmî tâ faşl eyle yâ Rabbi	Kılam cân [u] gönülden âh ile biñ nâle [vü] efgân Fiğânım mağşer ehline ola bir âteş-i suzân Benim süz-ı derünümnden cehennem tâ ola lertzân Olalar hâlîme ey Vaşlî mağşer halkı hep hayrân (Nağarat) Açam başım dökem yaşım yüzüm yırtam kılam zârı O zâlimle benim da‘ vâmî tâ faşl eyle yâ Rabbi	Müseddes/ 5	---/---/ ---/---	Başlık: Ġazel

10a	Nedim	Ayağın başmağa şaķınma amān sulţānım Dökülen mey kırılan şīşe-i rindān olsun		Müfred	..././ ..././	Başlık: Müfred
10a	Hātemī	Erişir menzil-i maķşūduna āheste varan Tiz-refţār olanın pāyına dāmen tolaşır		Müfred	..././ ..././	Başlık: Müfred
10a		Er iseñ çek çille-i hālīni yāve söyleme Haķ Te'ālā rāzıķındır kendüyi fāş eyleme		Müfred	..././ ..././	Başlık: Müfred
10a		Sırrı setr eyleyenin Sırrına ser verelim		Müfred	..././	Başlık: Müfred
10a	Rāsih	Ben kimlere dād eyleyeyim çarh-ı felekden Ayırdı beni cebr ile ol şüh-melekden	Rāsih n'ola etmezse vefā şimdilik ol yār Vefası anın rāygān olur giderekden	Gazel/5	..././ ..././	Başlık: Ğazel
10a		Ol ğonca-femīn cānıma kār etdi cefası Āh etmez idim zerre ķadar olsa vefası	Ķan ağlamadan rüz [u] şeb bu dil-i nālān Ķurbānın olam var mı bunuñ böyle şafası		..././ ..././	Başlık: Ķıf' a şiiir, kt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır.
10b	Şüküfī	Görüldü teşne-i cām-ı lebiñden işte bu kemter Niçün bir büse vermezsin edersin dürlü ' illetler Eger fırsat düşer ise [de] olsun ücrā edem dil-ber (<i>Naķarāt</i>) [Ser-ā-pā öpmedik bir yer ķomayam ey gül-i aķmer Teniñ gülzāra dōnsün gül gül olsun öpdüğüm yerler]	Şüküfīniñ sözün diñle cānım pek tūt ķulağında Otuz kırķ elli büsem var seniñ sükker dudağında Rüyuñdan başlasam bir bir tamām olsa dudağında [Ser-ā-pā öpmedik bir yer ķomayam ey gül-i aķmer Teniñ gülzāra dōnsün gül gül olsun öpdüğüm yerler]	Muhamme s/4	..././ ..././	Başlık: Şükfī Semā' sı
10b		Kerem kānı kerem ķılsa ' aţadır Keremsizden kerem ummak haţadır		Müfred	..././ ..	Başlık: Müfred
10b		Verdiği rif' ate ey dil feleğın aldanma Seni bir lu' [b] ile ol gökden uçurmağ ister		Müfred	..././ ..././	Başlık: Beyitler
10b		Hem-zād gerek şāhib-i ahlāķ-ı mekārım Yoħsa ķişi taķlīd ile şāhib-kerem olmaz		Müfred	..././ ..././	Başlık: Beyt
10b		Himmet seniñ kāmil zātūna verir kemāl Hem-demiñ nā-dān olursa haşılın ' işyān olur		Müfred	..././ ..././	Başlık: Beyt
10b		Himmete ķarşı bir nesne sed olmaz Söz kerimiñ yanında hiç red olmaz		Müfred		Başlık: Beyt
10b		Şehāvet her kime olduysa ' ādet Ölünce gitmez andan ol sa' ādet		Müfred	..././ ..	Başlık: Beyt
10b		Merd-i ' āķil hoş demiş bu pendı kim Yeme gel tuz etmegi nā-merd ile		Müfred	..././ /..	Başlık: Beyt
10b		Ne yerde yürüsen gözle tariķiñ Adāb birle hayā olsun refiķiñ		Müfred	..././ ..	Başlık: Beyt
10b		Ne deñli çok ise cürm [ü] günāhiñ Yine dergāh-ı Haķdan olma hālī		Müfred	..././ ..	Başlık: Beyt

10b		Vâsihta oldu hemân Zeyd [ü] ‘ Amr Yoğsa Hakkıñ kapisıdır her bâb		Müfred	.../.../ ..-	Başlık: Beyt
10b		Mâ‘rifet kesb eyle her dem dâ‘im ol i‘ lân ile ‘ Ömrünü zâyi‘ kılar şöhet kılan nâ-dân ile		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
10b		Merdüm ednâda olup Ehrimen a‘ lâda ola Muhteżası bu imiş tâ ezeli‘ devrânîñ		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
10b	Nâbî	Girmez ele kâm nâ-ümîd olmayıcağ Esbâb-ı ümîd nâ-bedîd olmayıcağ Gelmez gibi nev-‘ arûs-ı kâm âgûş[a] Ben çeşm-sefîd o mû-sefîd olmayıcağ		Rubâî		Başlık: Kıt‘ a
10b	Bosnalı Sâbit	Şeb-i yeldâyı müneccimle muvakkît ne bilir Şeb-i hicri çekene şor gece kaç sâ‘ atdir		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
10b		Kismetim var ise gelir Hindden Yemenden Kismetim yok ise ne gelir elden		Müfred		Başlık: Müfred
10b		Ne kadar cehd ederseñ bir murâda [Naşîb] olmaz muqadderden ziyâde		Müfred	.../.../ ..-	Başlık: Müfred
10b		Yâver olursa eger luţf-ı Hüdâ bir kula Bir pula muhtâc iken halka olur pâdişâh		Müfred	.../.../ .../.._	Başlık: Müfred
10b		Kâfir olsa hâlîme rahm eyleyip inşâf eder Merhamet mi yok dîniñde yoğsa îmânîñ mi yok		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
10b	Sâbit	Sem-‘i âzâra edip şehd-i nevâzişle ‘ivaż Hüner oldur saña zehr olana sen tiryâk ol		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
10b		Dil-i mağzûnumı döndürdün yıkılmış kaşra N‘eyleyim yaptığını <i>bâ‘ de harâbe ‘l-Başrâ</i>		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
10b	Nâbî	Çok da mağrûr olma kim mey-hâne-i iqbâlde Biz hezârân mest-i mağrûruñ humârın görmüşüz		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
11a		Etme vîrâne meded zulm ile beytü‘l-hazenim Hâşırın yıkma harâb eyleme iklîm-i tenim Baña cevri etmeye kâfîdir o gül-pîrehenim Beni öldürmege yetmez mi o nâzik-fidanım [Gel-e ey top-ı felek sîneme doğunma benim Taş mı şandıñ yüregim kal‘ a mı şandıñ bedenim]	Niçe sulţânlara oldu bu gönül dâr-ı selâm Dest-i kudretle verildi aña zîb-i itmâm ‘ Aşk hâkiyle yapıldı der ü dîvâr[ı] tamâm Ya‘ nî oldu harem-i Ka‘be-i hâcât eyyâm (<i>Naķarât</i>) Gel-e ey top-ı felek sîneme doğunma benim Taş mı şandıñ yüregim kal‘ a [mı] şandıñ bedenim	Müseddes/ 4	.../.../ .../..-	Başlık: Ğazel
11a		Çeşm-i inşâf kadar kâmile mîzân olmaz Kişi noķşânını bilmek kadar irfân olmaz		Müfred	.../.../ .../..-	Başlıksız
11a	Hâşimî	Geçerken câm-ı mey sundum gelip nüş etdi ol âfet Gelince böyle gelse âdemiñ ayağına devlet		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Maţla‘ ı Hĝsimî
11a	Hâşimî	Ğalaţaya varıp ‘ays etmek için çekmeñiz zahmet Deñiz geçmek ne lâzım gel karada edelim ‘işret		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Velehû
11a	Hâşimî	Melâhat kişverinde hûb-rûlar gerçi bi‘-hâddir Güzeller pâdişâhı Muştâfâ Paşalı Aĝmeddir		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Velehû

11a	Hâşimî	Yârda mihr ü vefâ yok diyü ey ‘âşık-ı zâr Küyuna varmağı terk eyleme her dem [yüri] var		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: Velehü
11a		Yoluma başın koyup düş pâyıma dedi o yâr Ben dedim kim düşeyin baş üstüne ey yâr		Müfred		Başlık: Velehü
11a		Dedi kim vaşlım isterseñ ayağıma düşüp yalvar Benim de bu idi fikrim gönülden gönüle yol var		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Velehü
11a	Hâşimî	İşidip pend-i pirâni civânlar terkinu urmaz Gönül bir dil-ber ile çift olur elbette tek şurmaz		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Velehü
11a	Tiğî Bey	İltifâtın isterim ağıyara mebzûl olmasın Hâşılı sen şâha benden gayrı bir kûl olmasın		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: Tiğî Bey
11a	Âgehî	Def eylemez yüzünden ol gonca-leb niķâbın Açılmaz ehl-i ‘aşka ref eylemez hicâbın		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: İlahî
11a	Veysi Efendî	Bî-ihtiyâr idim ğam-ı ‘aşk ile yârsız Sevdim görünce ol güzeli ihtiyârsız		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: Veysi Efendî
11a		Gitdi gönlümden ğamın gözden hayâlîñ bi-gümân Şimdi gönlümden gözümdeñ çıkıñ ey serv-i revân		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: Velehü
11a	Cemâlî Çelebî	Eşkimi işâ ederse ol güle bülbül n’ola Darı ekmez serçeden korķan meşeldir serverâ		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: Cemâlî Çelebî
11a	Cemâlî Çelebî	Cihânda ihtiyâr etsem n’ola ‘uryân olup bir dost Felek kimine atlas giydirir ‘ömrüm kimine post		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Velehü
11a	Cemâlî Çelebî	Değişmek ‘aklı ‘aşka pâdişâhlıķdır desem haķdır Güzel sevmek begim tab‘-ı selîme mâlik olmaķdır		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Velehü
11a		Deme [‘aşk içre] baña kim ola irşâd-ı tarîķ Señ hemân gir yola Allâhu veliyyü’t-tevfîķ		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: Beyt
11a		Eger gitmeklige iķbâl var ise tab‘-ı pâkinde Şafâ geldiñ efendim ‘izz [ü] rif âtle selâmetle		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Müfred
11a		Kişi kendi nżâsıyla çıkıp terk-i diyâr etmez Sebebsiz ğurbetiñ kaķrın kendiye ihtiyâr etmez		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Müfred
11b		Benim aşifte-i sevdâ-zede-i zülf-i nigâr Yaķdı yandırdı beni âteş-i rüy-i dildâr Baña zulm etdi meded husrev-i ‘âlî-miķdâr Dün gece şubħa deĝin eyler idim âh ile zâr [Bir siyâh-çeşm ü siyâh-puş u siyâh-çerde nigâr Dün gece başdı yolum yağmaladı her ne ki var]	Κulu ķurbânı olup ol şeh-i ‘âlî-ķadriñ Umarım mihrini her dem o meh-i tâbânñ Elem [ü] derd-i firâķiñla eger çıkısa cânñ ... nâm-ı şerîfin deme zinhâr anñ (Naķarât) [Bir siyâh-çeşm [ü] siyâh-puş [u] siyâh-çerde nigâr Dün gece başdı yolum yağmaladı her ne ki var]	Müseddes/ 5	.../.../ .../..	Başlık: Ğazel
11b	Sâmî	Fehm olunmaz hikem-i [sırr-ı] hafıyyü’l-Bârî Çâre yok [şive-i] taķdire rizâdan gayrı		Müfred	.../.../ .../..	Başlıksız
11b	Hayretî	Ben seniñ şadık kuluñum şâh haķkıyçün begim Eşiĝin terk etmezem Allâh haķkıyçün begim	Cevr eliyle yıķma gönlün Hayretî bi-çâreniñ Ka‘bedir vallâhi Beytu’llâh haķkıyçün begim	Ğazel/5	.../.../ .../..	Başlık: Hayretî

11b		Gerçi senden dűrum ammā dā'imā yanmadasın El benim yanımda ise sen benim cānımdasın		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
11b		Eger gözden ırāğ ise cemālīñ Derűndan zerrece gıtmez ĥayālīñ		Müfred	---/---/ ---	Başlık: Müfred
12a		Şallandıkça kűpünden āteş şaçar Parası olmayan ādemden kaçar	Destine alsa çanakcağın bir kişi Nűş eylemek için dehānın açar	Gazel	L ü g a z	Başlıksız
12a		Eger bilmek dilersenġ nāzenīni Çıkar ĥamsīn içinden erba'īni		Müfred	M u c a m m ā	Başlık: Mu' ammā
12a		Bir elifle ű ayın gelse dile Műntehā 'ārif gerek anı bile		Müfred	M u c a m m ā	Başlık: Mu' ammā
12a		Kes mu'īdīñ başını hem müderis ayağın Kű ayağı baş ucuna tā bilesīñ adını		Müfred	M u c a m m ā	Başlık: Mu' ammā
12a		Bir gűműşden al'a gűrdűm anda olmuş maĥbűs āb Geldi zerrīn op ile fetĥ etdi anı āfitāb		Müfred	M u c a m m ā	Başlık: Mu' ammā
12a		Berfden kűrk giyer kűh dilāver er idi Āfitāb-ı ruĥ-ı cānāneyi gűrdű eridi		Müfred	M u c a m	Başlık: Mu' ammā

					m ā	
12a		Ol nedir kim sende var hem bende var 'ālemde yok Cümle[de] vardır desem ādemde yok		Müfred	M u c a m m ā	Başlık: Mu' ammā
12a		Bir 'acā'ib nesne gördüm ey kişi Ber-ķarār üzere durur hem cünbişi	... İki yüzlü bir kişi biri erkek biri dişi	Gazel	M u c a m m ā	Başlık: Mu' ammā
12a		Ey şanem şahrā-bedīdim pek 'acā'ib cānavār Nāka [vü] şīr-püşt māhī-ber kerkes [ü] esb-gerden pīl- ser		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız
12a		Beş 'aded ħarf ile ma'lūm ol 'alām Ħarf-i evvel dört yüz olur bi't-tamām	Ħarf-i rābi' iki yüz otuz olur Ħarf-i ħāmis elli yedi ve's-selām	Gazel/3	M u c a m m ā	Başlık: Mu' ammā
12a		Dönmezem 'aşķn yolunda tā ki cānım tendedir Çok güzeller sevdim ammā[yine] gönüm sendedir		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
12a		'Āşķ oldur sevse de sevmezlene Ma' şūk oldur bilse de bilmezlene		Müfred	---/ ---/---	Başlık: Müfred
12a		Hep güzeller arasında aradım buldum seni Ey güzeller pādişāhı bilmiş ol sevdim seni		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
12a	Nābī	Bende yok şabr u sūkūn sende vefādan zerre İki yokdan ne çıkar fıkr edelim bir kerre		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Müfred
12a		Kendimi kendim yitirdim kendim arar kendimi Kendime kendim gerekse kendi bulam kendimi		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
12a		Kimseye bākī degildir cāh-ı dünyā 'izz [ü] fer Bir ħarāb olmuş gönül ta' miriñ etmekdir hüner		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
12a		Evvel [ol] dil-ber idi mā'il [ben] idim yüzüne Şimdi şakallandı tu yüzüne tu yüzüne		Müfred	.../.../ .../...	Başlık: Müfred
12a		Sırrıñı ħıfz eyle muĥkem deme gel yoldaşıña Yoldaşıñıñ yoldaşı var o da der yoldaşıña		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred

12b	Âşık ' Ömer	Binmişim zevrak-ı ' aşka engine şalar beni Dağlara düşmem muqarrer çekdi sahrâlar beni Kıldılar dilden cüdâ ol şacı leylâlar beni Korqarım Mecnûn eder âhir bu sevdâlar beni	Diñle ' Âşık ' Ömeri dağlar dayanmaz âhına Gün-be-gün artar cününüm çäre yoq iflâhuma Cevre mâ'il olmasın söyleñ güzeller şâhına [Korqarım Mecnûn eder âhir bu sevdâlar beni]	Murabba/4	---/---/ ---/---	Başlık: TürkMânî
12b		Dik durur üstünde başım ber-çarâr üzre hemîn Civâr erba'asında güşâd eylemiş femin	Eli yoqdur ayağı yoq dört gözi var bir başı Ne dili var ne dişi var gözünüñ yoqdur yaşı	Mesnevî	M u c a m m â	Başlık: Mu' ammâ
12b	Hâtemî	Erişir menzil-i maqşûduna âheste giden Tîz-reftâr olanıñ pâyına dâmen dolaşır		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
12b		Cânâ vişâle deme ki ermek muhâldir Kim bilir Hâq ede müyesser ihtimâldir		Müfred		Başlık: Müfred
12b		Göz gezdiriyor şayda o şeh-bâz-ı melâhat Murg-ı dil-i âvâremiz Allâha emânet		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
12b	Erzurumlu İbrahim Hâkkı	Mevlâm görelim n'eyler N'eylerse güzel eyler Hiç kimseye danışmaz Kendi bilir kendi eyler		Murabba	---/---/ ---/---	Başlıksız
13a		Var mı benim gibi bir âhû gözlü sevdiğim Efendim senden gayrı kimsem yoqdur âferîn		Müfred		Başlıksız
13a		Eger bilmek ister iseñ nâzenini		Misra	---/---/ ---/---	Başlık: Mua' ammâ
13a	Çavuşoğlu	Şayvan olup develeri güdeyim Başım alıp şu diyârdan gideyim Gitdi bâzergânım gelmez n'edeyim (Naqarât) İmâna gel be hey zâlim imâna Mübtelâyım ol qaşları kemâna	Çavuşoğlu bizim çaylar çoşdu mu Üstümüze konan yadlar göçdü mü Yârim benden geçdi derler geçdi mi [İmâna gel be hey zâlim imâna Mübtelâyım ol qaşları kemâna]	Koşma/4	Ş a r ç i	Başlık: Şarkî 11'li hece ölçüsü
13a		Ufacık pirinç girince zerde olur kızana Hâzır mâl tîz tükenir paşam günüñ var kızana		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız
13a		Eger gözden ırağ ise cemâliñ Deründan zerrece gitmez hayâliñ		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
13a		Benim ol yâr-ı cânânım cefâlardan uşanmaz mı Saña ' aşık baña dil-ber bu ' âlemde bulunmaz mı		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
13a		Gel ey gam benden incinme ki bi'llâhi sen evdensin Felek şadı gelir geçer benimle kalacak sensin		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
13a		Şıkılır cân-ı ' azîzim aşlâ gömlek giyemem Bu bir esrârdır ki ben de bir kese [hiç] diyemem		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt

13a		Sen şâha bende etdi beni hâkim-i ezel Alır göz ile bak kölesi olduğum güzel		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13		Hır hır ahmağınadır ' inâd câhiliñ Seyrân zarîfîndir sükût kâmilîñ		Müfred	--/--/-- --	Başlık: Beyt
13a		Kelâmîñ fîzza ise sükûtuñ zeheb Kâmiller kemâli sükût ile buldular heb		Müfred		Başlık: Beyt
13a		Hüsni-zan etmek var iken bir müselmân üstüne Sü'-i zan etmek ne lâzım ehl-i İslâm üstüne		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a		Bir günâh eden kişiye biñ gün âh etmek gerek Biñ günâh etdim İlahâ bir gün âhım yok benim		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a	Fuzûlî	Cânımı cânân eger isterse minnet cânıma Cân nedir ki[m] anı kırbân etmeyem cânânıma		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a	Nabî	Erzân metâ' -i fazl u hüner tâ o deñlü kim Biñ mâ' rifet zamânedede bir âferînedir	Ebnâ-yı 'aşr her hünere âferîñ verir Yâ Rab bu âferîñ ne tükenmez hâzînedir	Kıta	--/--/-- --/--	Başlık: Nabî
13a		Ne ' arz-ı hâle meded var ne tâkât-i güftâr N'olaydı hâli bileydiñ sen ey perî-ruhsâr		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a	Cinânî	Yine sevdâ-zede-i zülf-i siyehkâr oldum Yine bir olmayacak derde giriftâr oldum		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a		Dedi kim vaşlım istersen ayağıma düşüp yalvar Benim de bu idi fikrim gönülden gönüle yol var		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a		Şüretîñ mescid kaşın mıhrâb çeşmiñ nür-ı ' ayn Oldu ol mıhrâba karşı secde etmek farz-ı ' ayn		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a		Yâ ben ğamıñ atası idim indi belimden Yâhud beni anam ğam ile bile toğurdu		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a		Mî' mâr-ı ezel balçığıma çünkü el urdu Beñzer [ki] belâ vü ğam ile bile yoğurdu		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a	Ubeydî	Zehr-i mâr-ı felegi sen de içersin bir gün Gülme şâhım bu cihân n'etdi gör [e] Dağhâka		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13a		Zülf ü hâl ü hâ-ı ruhsârına ma'îl olanıñ Rûz [u] şeb ' ömrü hêsâb ile kitâb ile geçer		Müfred	--/--/-- --/--	Başlık: Beyt
13b	Hurşid Begi	Dövüşe dövüşe indim bir düze Yaşımı yetirdim seksene yüze Şimdi minnet kaldı ' Arab seyise Mevlânîñ ' aşkına ' Arab kıl âzâd eyle	Yârdan ayrılmışım ciger dağlıyım Beni öldürürsen ' Arab eli bağlıyım Adım Hurşid Begi sultân oğluyum [Mevlânîñ ' aşkına ' Arab kıl âzâd eyle]	Koşma/4	11'li hece ölçüsü	Başlık: Hurşid Begi
13b		Günâhım vezn edip tartarsa Yezdân Neler çekse gerek maşşerde mîzân		Müfred	--/--/-- --	Başlık: Beyt
13b		Kişi âh eylemek terk-i edebdir Kažâyâ râzî ol el-hükümü li'llâh		Müfred	--/--/-- --	Başlık: Beyt
13b		' Aceb mü ' mîn tuğtar mı kîn içinde Ya kibr [ü] kîn olur mu dîn içinde		Müfred	--/--/-- --	Başlık: Beyt

13b	Cevrî	Bu tâc bir neşve-i şahbâ-yı ilhâm-ı ilâhîdir Kı bir kem cür' ası şûriş-fezâ-yı ' aşk-ı şâhîdir		Müfred	./---./---/ ./---./---	Başlık: Beyt
13b		Ķanâdı gelse bir mürûn şanıır hayra beşâretdir Anı bilmez ki bî-çâre zevâline işâretdir		Müfred	./---./---/ ./---./---	Başlık: Naşîhat
13b		Dilâ sâlim olam derseñ dem-â-dem Dehâniñda zebânñ şaĶla muhkem		Müfred	./---./---/ ./--	Başlık: Beyt
13b		Kelâmiñ fiẓza ise sükûtuñ [olsun] zeheb Ķâmiller kemâli sükût ile buldular heb		Müfred		Başlıksız
13b		ĦaĶ bizim için yaratmış cenneti Sen niçün kılmazsın farzı sünneti		Müfred	./---./---/ ./--	Başlık: Müfred
13b		Şöyle bil kim mü 'miniñ mi' râcîdır Ķıl namâzı kim sa'âdet tâcîdır		Müfred	./---./---/ ./--	Başlık: Müfred
13b		<i>NaĦnü Ķasemnâ</i> ya râzî ol etme cedel Her işde bir Ħikmet var <i>lâ yûs 'el 'ammâ yef' al</i>	Ķısmetim taĶsîm edicek Ķassâm-ı ezel Ķam pâyıma düşdü <i>lâ yûs 'el 'ammâ yef' al</i>	Ķita		Başlık: Ķıı' a
13b		Bu sözüñü altın ile yazsın yazan Boyunca Ķazsın el için kuyu Ķazan		Müfred		Başlık: Beyt
13b		Görmemişdi böyle müferriĦ maĶâm çeşm-i felek Bu Ħaneyeye gelen aĦbâb ekseri ' irfân gerek		Müfred	./---./---/ ./---./--	Başlık: Beyt
13b		Rızâ-yı Bârîyi gözle Ħilâfından Ħazer eyle MuĶadderde Ħatâ olmaz hemân yan gel şafâ eyle		Müfred	./---./---/ ./---./---	
13b		[Sen de] sev seni seveni ĦâĶ ile yeksân ise de Sevme seni sevmeyeni ' âleme sulţân ise de		Müfred	./---./---/ ./---./--	
14a		BaĶdâdıñ Ķapısı dördür İçinde devletli çokdur AĦmedim âlâyda yokdur Ben efendimden ayrıldım Nâzlı Ķardeşden yad oldum	Yıkılsın BaĶdâd Ķal' ası Yürekden çıkılmaz acısı Öksüz Ķaldı bacısı [Ben efendimden ayrıldım Nâzlı Ķardeşden yâd oldum]	Muhamme s/4	8'li hece ölçüsü	Başlık: BaĶdâd
14a		<i>Yâ men yuĦubbü enîne' l- ' abdi fi' n-nedemi</i> <i>Yâ men ledeyhi devâ ' ü' d-dâ ' i ve' ş-şekami</i>		Müfred		
14a		İlâhî sen sa'âdetle müşerref Ķıl bu dükkâmı LeĶâfetle ' azîz eyle gelen aĦbâb [u] yârânı		Müfred	./---./---/ ./---./---	Başlık: Beyt
14a	Gevherî	Beni cevri ile öldürdüñ Meded ey nev-civân AĦmed Gözüm Ķan ile doldurduñ Eliñden el-amân AĦmed	Yürekde Ķalmadı yağlar Saña ' aşık olan ağlar Ħasretinle yüce daĶlar Baña meĶân oldu AĦmed	Koşma/5	8'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
14a		İster iseñ zât-ı ĦaĶka toĶru yol ĦaĶkı [seyr] et ĦaĶkı aña ĦaĶkı bul		Müfred	./---./---/ ./--	Başlık: Beyt
14b	Gevherî	Nesin medĦ edeyim gözü elânıñ Ħüsni cennet bâĶı açılında gör DaĦı degil ĶuculacaĶ zamânı Hele bir miĶdâr[ı] seçilsin de gör	Gevherîdir yeter bize ' abâlar DoĶunsun zülfüne båd-ı şabâlar Biz şâllar giyelim giysin ' abâlar Eg[n]ine libâsın biçilsin de gör	Koşma/4	11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî

14b		Beni vaşlınla şādān et saña cānım fedā olsun Serimle cismimi şerh et sanā kat kat helāl olsun		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
14b		Yoluñda cānımı verdim ser-i küyuñda nām olsun Şadākatle geçen hizmetlerim kat kat helāl olsun		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
14b		Sevmişim seni gönülden ben sevmeden dönmezem Hürī degil melek olsa[n] ğayrı seni sevmezem		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
14b		Ben seni cāndan severim kimseye mā'ıl degilim Sen daħı kimes[ne]ye meyl etme [ki] kâ'il degilim		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
14b	Fānī	Mā'ıl oldum [ben] etine musқа yazdım itine Bunu okuyanlarıñ [da] s...m olsun g...e		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Fānī Beyt
15a	Mahtumī	Gönülden çıkarma ben derdmendi Bī-vefā dildārım amān unutma beni Başım alıp gidem Hürşid-menendi Bī-vefā dildārım amān unutma beni	Ġam degil Mahtumī ğarīb olursa Vāh eger arada raķīb olursa Yine kavuşuruz naşīb olursa [Bī-vefā dildārım amān unutma beni]	Koşma/4	11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherī
15a		Çeşm be-dest rüy-ı tebārā ba'īd Efendim subhāneke'llāhu sebbāha's-sa'īd		Müfred		Başlık: Beyt
15a		Var mı bir ruhsāre kim hatt-ı siyāhfām olmadı Dehr içinde kaḡı gün gördüñ ki aḡşam olmadı		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
15a		Severim gerçi seni ben vefādār olasın Korkarım gönüm alıp şöñra cefākār olasın	Bed-duā' etmezim ammā [ki] Hudādan dilerim Sen daħı bencileyin derde giriftār olasın		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumaktadır.
15a		Gitdikçe görünmez oldu ruhsāreleri Eksilmede şehriñ meh-pāreleri	Bir dil-ber-i murğ-bāzıñ meftūnuyuz kim Ürkütmeyince şayılmaz āvāreleri			Başlık: Kıt'a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumaktadır
15a		Cānıma kār eyledi cevri [ü] cefāsı Aḡmedīñ Beni 'uryān eyledi yoḡdur vefāsı Aḡmedīñ	Ben şafālar ister iken ol cefāya başladı 'Aşıka cevri eylemek her dem şafāsı Aḡmedīñ		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumaktadır
15a		Kaşların ğāyet karadır gözleriñ aldı beni Kalmadı şabra mecālīm göresim geldi seni		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
15a		Cenāb-ı Hān Selimin vālidesi Mihr-i Şāh Sulṭān Yeñiden etdi Mīrāhor 'Alīniñ mektebin bünyān		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız

15b	Gevherî	Yâr için ağlarım haylî zamandır Akdı gözümden al kan ayrılık Diyâr-ı ğurbetde hâlim yamandır Eyledi kıddimi kemân ayrılık	Meh-rûlar ' âlemde ' âşıkım bulsa Merhâmet eyleyip vefâlar kılsa Derd ile ağlamak âh yılda bir olsa Gevherîniñ başında her ân ayrılık	Koşma/4		11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
15b		Kâse-i maqşûduma bir seng urup kırdı felek Bâde-i gülgünümü dökdü yola gitdi emek		Müfred		.../.../ .../..	Başlık: Beyt
15b		Ser-â-pâ dîdebândır gümrük-i vuşlatda ' âşıklar Kaçırma sevdiğim kâlâ-yı vaşlñ soñra şîşlerler		Müfred		.../.../ .../...	Başlık: Beyt
15b		Âh kim ' âşık oldum bir kaşı gözü qaraya İki gönül bir olunca kimse girmez araya		Müfred		.../.../ .../..	Başlık: Beyt
15b		Bülbül oldum [ise] ğayrı güle mâ'il degilim Saña kul oldum ise ğayrıya kâ'il degilim		Müfred		.../.../ .../..	Başlık: Beyt
15b		İmrenme sükker ta'âmın görüp ümerânîñ Kim cigeri yağı ile pişmişdir fuqarânîñ		Müfred			Başlık: Beyt
16a	Gevherî	Nedir bu zâr [u] giribânîñ Nedir derdiñ be hey bülbül Kıanlî bağı gülistânı Fenâ verdiñ be hey bülbül	Gevherîdir kemân-ebür Bu söz sañadır ey meh-rû Vefâsız bir goncadır bu Yeter sevdiñ be hey bülbül	Koşma/4		8'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
16a		Kısmet[in]dir şu ' âlemde gezdiren yer yer seni Dükenince âb [u] dâneñ ' âkıbet yer yer seni		Müfred		.../.../ .../..	Başlık: Beyt
16a		Ey felek n'etdim saña [ben] mübtelâ kıldıñ beni Bir vefâsız yâr ile [sen] âşinâ kıldıñ beni		Müfred		.../.../ .../..	Başlık: Müfred
16a		Saña bir söz demek gönlüm diler ammâ hiçâbım var Baña bir şeftâli verseñ saña soñra cevâbım var		Müfred		.../.../ .../...	Başlık: Beyt
16a		Küşe-i çeşmiyle dil-ber her kaçan verir selâm Çağrışıp ' âşıklar ider eş-şalâtü ve's-selâm		Müfred		.../.../ .../..	Başlık: Müfred
16a		Hîç terahhüm eylemezsiñ gelmez olduñ yanıma Bu kadar lâyıq mıdır hercâyılık sulţânıma		Müfred		.../.../ .../..	Başlık: Müfred
16a		Şanma ki hâ'in ber-murâd olur Kanda varırsa cezâsın bulur		Müfred			Başlık: Müfred
16b		Benderiñ eţrafı tozdan dumândan Niçe yüz biñ yamağ geçdi bu cândan Hendekiñ şehidleri görünmez kıandan Gülü gonca iken şoldurdu Bender Uçan kuşlar[dan] imdâd umar Bender	Dal kıılıç yazıldı şu yavrucuqlar Allah Allah çağrışırklar çocuqlar Analar ağlar vâh kıuzum çocuqlar [Gülü gonca iken şoldurdu Bender Uçan kuşlardan imdâd umar Bender]	Koşma/4	Ş a r k î	11'li hece ölçüsü	Başlık: Şarkî-i Bender
16b	Rezmi	Ey şüh-ı cihân hâl-i dilimden haberîñ yok Mir'ât gibi şâf-derünüm nazarıñ yok	Başdan şavar olduñ bizi gördükçe cefa-cü Ey hür-likâ zerre kıadar derd-i seriñ yok	Gazel/2		.../.../ .../..	Başlıksız

16b		Bugün ben bir güzel gördüm be-gâyet nev-civân olmuş Dili bülbül saçı sümbül yanağı ergüvân olmuş		Müfred	./-./-./-./ ./-./-./-./	Başlık: Müfred
16b		Bugün bir vâ' ize şordum güzel sevmek revâ mıdır Dedi câhil be hey ahmağ güzel sevmek hâta mıdır		Müfred	./-./-./-./ ./-./-./-./	Başlık: Müfred
16b		Beni hâl-hâl-ı zer gibi ayaklarda kudu devrân Ele alsañ ne var lâyıq degil mi eyleseñ ihsân		Müfred	./-./-./-./ ./-./-./-./	Başlık: Beyt
17a	Gevherî	Meclis-i 'irfândır hicâb[ı] kaldır Şetâretler olsun iç efendim iç Cemâl bâğından niķâb[ı] kaldır Ziyâretler olsun iç efendim iç	Gevherî bugün devlet seniñdir Yad ile hem-demsiñ farzet seniñdir Al efendim nevbet-i câm seniñdir Âb-ı hayât olsun iç efendim iç	Koşma/4	11' hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
17a		Güzel çokdur ben seçmişim senden ğayrı geçmişim Dört kıtaba and içmişim sevmem vâ' llâhi bi' llâhi	Nitekim cân tende iken dil-i zârım sende iken Yorğan döşek bende iken yatmam va' llâhi bi' llâhi	Kıta		Başlık: Müfred
17a		Dağ ne kadar yüce olsa bir kenârı yol olur Bir yiğid ne kadar kahramân olsa sevdiğine kıl olur		Müfred	.-./-./-./ .-./-./-./	Başlık: Beyt
17a		Bilmem melek misin bilmem ferişte Biñ cânla ' aşık oldum bir görüşte		Müfred		Başlık: Beyt
17b		Neler çekdim şu yavrunuñ elinden Deryâ olur ağan çeşmim selinden Kurtulmadık biz bu halkıñ dilinden Gönül dostun bilir şabret efendim	Kimseye sır açma ağdan karadan Herkesiñ murâdın verir Yaradan Selâmı şabâhı kesme aradan Gönül dostun bilir şabret efendim	Koşma/2	11'li hece ölçüsü	Başlık: Koşma
17b		İndim seyr eyledim Tuna yalısın Anda bir kimseler lebi ballılar Taraf taraf olmuş şöbet ederler Kimi Anağolulu Rumelliler	Anlar Melâmîdir sözden alırlar ' Âlem cellâd olmuş câna kıyarlar Kimi atlâş kaftân kemhâ giyerler Kimi şâl kuşanır ince beline	Koşma/3	11'li hece ölçüsü	Başlık: Koşma
17b		Terk edip bendeñi gayr-ı câ etdiñ Yeni yâr mübârek olsun sevdiğim Şu benim hâtırım yabâna atdıñ Hicrân oķu sineñi delsin sevdiğim	Hani sürdüğümüz zevk [ü] şafâlar Hâtırı gelmez mi ' ahd [ü] vefâlar Seniñ içün çekdiğim cevri [ü] cefâlar Bir zamân yoluna kessin sevdiğim	Koşma/2	11'li hece ölçüsü	Başlık: TürkMânî
17b		Haķ Te'âlâ kudretiyle seni maħbûb eylemiş Göñnüm almış saña vermiş beni mecnûn eylemiş		Müfred	.-./-./-./ .-./-./-./	Başlık: Beyt
18a	Gevherî	Girdim yâriñ bağçesine gülleri filcân gibi Gerdânında üç beni var her biri mercân gibi Gel şarılalım yatalım ikimiz bir cân gibi Küsmeye dil-ber barışalım her kabâhat bendedir	Ben seni sevdim seveli dağı meylim sendedir Zerre kadar inşâfıñ yok aķ ellerin kâdadır Ben kuzumdan ayrı düşdüm meskenim külhândadır [Küsmeye dil-ber barışalım her kabâhat bendedir]	Semâi/3	14'lü hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
18a	Gevherî	Merħamet kıl kaşı kemân ehl-i imâna beñzersin Şalınp geldiğiiñ zamân serv-i revâna beñzersin Dîne gelir görse kâfir sitemi çok cevri [i] vâfir Yükün yüklenmiş cevâhir ' azm-i baħrîstâna beñzersin	Yüzüne hâller saçılmış dürlü çiçekler açılmış Bir karış gerdân seçikmiş ' azm-i baħrîstâna beñzersin Suya verdi bizi felek Gevherîdir geçmez dilek Şalın yeşil donlu melek hür [u] ğılmâna beñzersin	Semâi/2	16'lı hece ölçüsü	Başlıksız

18a		‘ Aklı yok dīvāne midir zevk şafāyı bilmeyen Kāfir olsun cān [u] gönülden Müselmān sevmeyen		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız
18a		Ey gönül ne uçarsın havāda in aşağı derviş ol Berhūdār olmak dilersen Muştāfāya ‘ aşık ol		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız
18a	Nürī	Namāzım yok niyāzım yok hemān bir kıru āhım var Ümīdim kesmezem Hāqdan Muḥammed gibi şāhım var		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Nürī
18a	Sa‘ dī-i Şīrāzī	Be-deryā der-menāfi‘ bī-şümārest Ve ger ḥ ‘āhī selāmet der-kenārest		Müfred	---/---/ ---	Başlık: Farsī Beyt
18b		Bu dağda ras[t] geldim Görelim ne söyler bu leyli [leyli] Hüsününden bir āteş düşdü sīneye Yetiş imdādıma hū leyli leyli	Karşında durur Mecnūn ḡulāmīn Bārī sen gelmezsen gönder selāmīn Başında sevdān dilde kelāmın ...	Koşma/4	11’li hece ölçüsü	Başlık: TürkMānī
18b		Dön dedi yārim baña yarın vefā edem saña Gel du‘ ā kı l [sen] bugün yarın peşimān olmaya		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
18n		Şöyle müştāk olmuşum ben ey ciger-güşem saña Ḥūb cemālīn görünür bağıdıkça şāhım her yaña		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
18b		‘ Ālem içre şöyle müştāk olmuşum şāhım saña Cānımı kırbān ederdim şarılabilsem saña		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
18b		Düġün etdikde ‘ arūs-ı ḡülü mīr-i şabā ‘ Andelībān-ı çemen okuyucu çıkıdı āña		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
18b		Zāhidīn matlūbu cennet ‘ āşıkīn dīdār-ı yār Lā-cerem her kişiniñ başında bir sevdāsı var		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
18b		Dedim cānā çün gidersiñ bir yādigār ver baña Dedi çeşmiñden cāy alam yādigār olsun saña		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
18b		Dünyenüñ yokdur vefāsı bakma şimdi varına Gül gidicek raġbet etmez kimse anıñ ḥārına		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
19a	‘ Āşık Dervīş ‘ Ömer	Şunda bir cānānīñ āhū gözleri ‘ Aklımı fikrimi eyledi tārāc Güftāra gelince şīrīn sözleri Bitirir lebinden sükerī ḡüllāc	Ey ‘ Ömer bülbüle koçmaz mı ḡülüm Rū-be-rū söylesem yañılur dilim Ḥadd-i Ṭūbāsına ermezse elim ‘ Arz etmege sevdiğim kıldım iḥtiyāc	Koşma/4	11’li hece ölçüsü	Başlık: ‘ Āşık Dervīş ‘ Ömer
19a		Lebleriñ ḡüllāba beñzer ḡül yanaġıñ al kiras Ben seniñ ‘ āşıkıñ oldum ister öldür ister aş		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
19a		Şafādan ben elim çekdim cefādan çek eliñ sen de Al ‘ āşıkıñı ver ḡönlümü seniñ senden benim benden		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
19a		Ne ‘ acib meyl etdi āġyāra ol şāh <i>Lā ḥavle velā kuvvete illā bi’ llāh</i>		Müfred		Başlık: Beyt
19a		Şorarsañ ḥaste ḥālinden işim Allāha ḡalmışdır Bedenden çıkmaġa cānım hemān bir āha ḡalmışdır		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
19a		Seni raķīb ile gördüm bugün ḡāyetle ‘ ār etdim Gel ey dil-ber beni öldür ölümüm iḥtiyār etdim		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt

19a		Ahmak oldur dünya için gam yiye Kim bilir [kim] kim kazana kim yiye		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt
19a		Her kim añarsa du'âyla işbu haftın kâtibin Hayra yazsın cürmünü anıñ Kirâmen Kâtibin		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız
19a		Her ki h'aned du'â tama' dârem Z'an ki men bende-i günehkârem		Müfred	---/---/ ..	Başlıksız
19b		Bir mübârek rûz imiş her câna bayram günleri Mâh-rûlar 'azm eder seyrâna bayram günleri Niçe 'âşıklar gelir kurbâna bayram günleri Cân bî-çâreler cânâna bayram günleri	[Ben] yanam pervâne gibi âteş-i sūzân için Nice kim bülbül figân eyler gül-i hândân için N'eylesinler bî-nevâdir çevrili ihsân için Yüz sürüp kullar gelir dîvâna bayram günleri	Murabba/3	---/---/ ---/---	Başlık: Türki
19b		Selâm olsun saña çeşmim çerâğı Unudurlar m'imiş gözden ırağı		Müfred	---/---/ ..	Başlık: Müfred
19b		Ah efendim yakdı beni hasretiñ nâr-ı firâk Ne müşkildir sevdiğinden düşmek ırâk		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
19b		Benim efendim haddim degil nâme yazmak huzûra 'İrfân olan hîç bakar mı kuşûra		Müfred		Başlık: Müfred
19b	Rûhî	Gör zâhidi kim şâhib-i irşâd olayım der Dün mektebe varmış bugün üstâd olayım der		Müfred	---/---/ ..	Başlık: Müfred
19b	Rûhî	Yâ Rab bize bir er bulunup himmet eder mi Yohsa günümüz böyle felâketle geçer mi		Müfred	---/---/ ..	Başlık: Müfred
20a		Gül-i ruhsârna 'âşıktır benim cânım efendim Hasretiñle kalmadı bu tende dermânım efendim	Bahtım uralı beni bir haylî zamandır Sen de mi [yohsa] unutduñ beni sulţânım efendim	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Güfte
20a		İlâhî mecnûnum [ben] ol meh-i tâbâna hâlet ver Beni yakdı aña da zerre deñli bir harâret ver	Vişâliñle sevindir yâ firâkıñla helâk eyle Yâ inşâf[a] getir [an] ya baña sabra tâkat ver	Gazel	---/---/ ---/---	
20a		Efendim gel bahâr oldu şafâlar vâktidir şimdi Eder feryâdı bülbüller fezâlar vâktidir şimdi	Kimi zevk [ü] şafâlarda kimi miñnetdedir şimdi Çalınsın ney ü tanbûr[lar] nevâlar vâktidir şimdi	Gazel	---/---/ ---/---	
20a		Gel ey nâzik sîne-bendim cefâlar hâdden aşmışdır Bu zahmıñ yâresine [gel] devâlar vâktidir şimdi	Ya luţfuñla 'ilâc eyle ya öldür kurtulam bârî Gerekdir bendeñe büse 'aţâlar vâktidir şimdi	Gazel	---/---/ ---/---	
20a		Ne mümkün şabrına kılmak tahammül ey şacı leylâ Felek mülküne gelmiş mi seniñ gibi melek-simâ		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
20a		Dil-berin hüsnu var ise 'âşıkın Allâh[1] var Bunda cevri e[1]se bugün yarın Hâkıñ dergâh[1] var		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
20a		Ĥammâmda ġusl eder dil-ber Altından seyr ider mermer		Müfred		Başlık: Beyt
20a		Sevdi[gi]m gerçi [baña] şimdi vefâdar olursuñ Ėorqarım gönlüm alıp sonra cefakâr olursuñ		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
20a		Yâ Rab ne günâh işledim yüzüme bakmadı Ahmed Yazık degil mi baña ey ümmet-i MuĤammed		Müfred		Başlık: Müfred

20b	Mihri	Dil-ber ibni vaqt ola geçmiş zamânım diyessin Hüsüne bakıp da şolmuş gülsitânım diyessin Evvel ‘ aşıklar benimçün âh u zâr eyler iken Şimdi kimse rağbet etmez nâ-nüvânım diyessin	Şanma bâkî tâzelik hoş imdi hoş ey bi-vefâ Sözlerime hep gelirsin ben demez miydim saña El göğüsden râst gelüp baña kıla merhabâ Sen beni bildin mi Mihri ben felânım diyessin	Murabba/3	---/---/ ---/---	Başlık: Bâkî
20b		Bunu yazdım bi-vefâdır rûzigâr Ben ölürsen kıla hatım yâdigâr		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt
20b		Yâ leledir yaqar böyle Yâ şem‘ adır yaqar böyle Şu benim hâ ‘in yârim ‘ Âşıkım[1] yakar böyle		Mâni	8‘li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
20b		Yigid öldü yeñi yârânı buldu Unutdu eski yâri añmaz oldu		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt
20b		Ne etdim n‘eyledim ki [ol] yâr baña yâr olmaz Meşeldir ki [bu] ‘ âlemde garîbe i‘ tibâr olmaz		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız
20b		Âh efendim ‘ aklım aldı ol seniñ siyâh saçlarıñ [Ol] raqîb meydâna gelsin keserim hep başlarıñ		Müfred	---/---/ /---/---	Başlık: Beyt
20b		Her kaçan kim ‘ uşşâka nâz etmek murâd etse bir tâze Yüzün dilese tutar [ol] yüzüne yelpâze		Müfred	---/---/ ---/---	Başlıksız
20b		Nedir suçum günâhım bi-vefâ ne Ki yanımdan geçersin merhabâ ne		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt
20b		Şağın tutma gönülden kimseye kîn Ki cem‘ olmaz [kîn ile] bir yerde dîn		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt
21a	‘ Âşık ‘ Ömer	Kaldı dil gafletde meşhûr olmadı hayf oldu hayf Vaşl-ı dil-berlerle mesrûr olmadı hayf oldu hayf Gülmedi gün bahtımız açılmadı âyinemiz Zulmet-i gam-hâne pür-nûr olmadı hayf oldu hayf	‘ Âşık Ömer bendeñim sen yâra n‘etdim n‘eyledim Anca meddâhın olup dillere medhîn eyledim Bu dil-i vîrân[1] ma‘ mûr etmede sa‘ y eyledim Dağı berbâd oldu ma‘ mûr olmadı hayf [oldu hayf]	Murabba/4	---/---/ ---/---	Başlık: ‘ Âşık ‘ Ömer
21a		Dedim cânâ vefâsızsın vefâsız Dedi hiç dil-ber olur mu cefâsız		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt
21a		Varamam bâb-ı Hudâdan gayrıya Minnetim yok Kibriyâdan gayrıya		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt
21a	Derzî-zâde Ulvî	‘ Arz-ı hâl etmege cânâ seni tenhâ bulamam Seni tenhâ bulucağ kendim[i] kendim bulamam		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
21b		Çü sensin şahib-i hikmet benim şah-ı Süleymânım Hudâdan bu saña devlet benim şah-ı Süleymânım	Çalıpdır biriniñ gönli seniñ ol gül yanağında Kerem kıl ver aña ruşat benim şah-ı Süleymânım	Gazel/5	---/---/ /---/---	Başlık: Kalenderî
21b	Rûhî	Dildâr odur ki kâmil ola ehl-i hâl ola Server odur [ki] mâlik-i mülk-i kemâl ola	Rûhî müdâm la‘ liñe meddâhdır eger Kâr aña medhîn olmasa ‘ âlemde lâl ola	Gazel/8	---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel-i Bî-Nuqat
21b		Sâlikde [ki] derd-i ser gerekdir Derd olmasa da keder gerekdir	Ser-hadd-i merâm dilde ammâ Kâm almada Âdem [er] gerekdir		---/---/ --	Başlık: Kıt‘ a şîir kıt‘ a nazım şeklinin kafıye

							düzenine uymamaktadır
22a		Sever gönüm şu dil-beri şafası olsun olmasın Anı terk eylemek yokdur cefası olsun olmasın	Egerçi çok belâ çekdim güzeller sevmeye ammâ Yine bir tâzesin buldum vefası olsun olmasın	Gazel/2	---/---/ ---/---	Başlık: Güfte	
22a	‘Âşık ‘Ömer	Zağmın ey dil-ber dil-i nâlâna [olmuş] olmamış Cân saña meyl etdi [meyliñ] câna olmuş olmamış Şimdilik gökden yağar yerden biter ‘âşık saña Hâcet[iñ] mi ben gedâ dîvâne olmuş olmamış		Murabba	---/---/ ---/---	Başlık: Güfte	
22a		Dil-ber etdiğin cevır [ü] cefâyı bilmezim deme Şağın ey perî böyle kalırım deme	Hüsününde olan gülünü hâr düşürünce ‘Âşıkta etdiğin cevır [ü] cefâ yanıma kaldı deme			Başlık: Kıt’a şiiir kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır	
22a		Luţf eyle şabâ sünbül [ü] reyhânıma deyme ‘Aqlım tağlur zülf-i perîşânıma deyme	Derd ile derünüm içi âteşler olupdur Odlara yanan sîne-i süzânıma deyme		---/---/ ---/---		
22a		Yağından bir güzel sevdim uzağıdan merhabâ ider ‘Aceb şu dil-rübâ ile beni kim âşinâ ider		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred	
22a		Meşrebimdir şu cihânda bî-bedel Gelene git demezim gidene gel		Müfred	---/---/ ---	Başlık: Müfred	
22a		Hağ Te‘âlâ gösterir mi ol sa‘âdetli günü Ölmeden bir kerre görsem sînem üstünde seni		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred	
22a		Dedim dil-ber nedir hâliñ dedi el-ğamdü li‘llâhi Dedim dil-ber şarılalım dedi estağfiru’llâhi		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred	
22a		İltifât eyle efendim gel baña nâz eyleme Dostlarımı ağladup düşmânım[ı] şâd eyleme		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt	
22a		Cümle ‘âlem şâd [u] hândân biz melûl olmağ neden Ehl-i diller var iken bir puşta kûl olmağ neden		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred	
22a		Oğuyup yazmada kâmil degilim Güzeli sevmeye câhil degilim		Müfred	---/---/ ---	Başlık: Müfred	
22b	‘Âşık ‘Ömer	Ğarîb bülbül kılar zârı varıp gülşene yaşlanmış Temâşa eyledim hârî gül-i hândâna yaşlanmış	‘Ömer [kim] âh edip ağlar anı kâmil olan anlar Şıra şıra siyâh benler beyâz gerdâna yaşlanmış	Gazel/4	---/---/ ---/---	Başlık: ‘Âşık ‘Ömer	
22b		Yüzü mâhım katı dîñler [ol] rağîbiñ lâfını Ol gidi yüz kerre günde dolandır eţrâfını	Gece gündüz şöhet ider yadla bilmem duyma[z] mı Ol rağîb-i rû-siyâhıñ s...m inşâfını		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt’a şiiir, kıt’a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır.	
22b		Edeb bir tâc imiş nûr-ı Hüdâdan Giy ol tâci emîn ol her belâdan		Müfred	---/---/ ---	Başlıksız	
22b		Her kim ki ola mesned-i ‘izzetde mekîn Menzilgehi olur ‘âkıbet zîr-i zemîn	Gör kavm-i Şemûda n’eyledi kibr ü ğurûr <i>Fe eşbeñü fî-dârihim câşimîn</i>			Başlık: kıt’a şiiir, kıt’a nazım şeklinin kafiye	

							düzenine uymamaktadır
22b		Her kime eylik edersen şaşkın andan kendini Âdemoğlu hîle-bâzıdır kimse bilmez fendini		Müfred	---/---/ /---/---	Başlık: Beyt	
22b		Cihân bâğında ey 'âkil budur maqbül-i ins [ü] cin Ne kimse senden incinsin ne sen bir kimseden incin		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt	
23a	Bâkî	Gönül şevk-i ruhuñla yana geldi Cemâliñ şem'ine pervâne geldi	Zebûn olmaz 'acûz-ı dehre Bâkî Bu meydâna begim merdâne geldi	Gazel/5	---/---/ --	Başlık: Gâzel	
23a	'Âşık Ömer	Gelir bir [nev-]civân saña hemân ef'alle yef'alle Yarım sâ'at emân verme hemân ef'alle yef'alle	Hayır olmaz bu işlerden vefâ gelmez bu püştlerden Yatılmaz çara düşlerden hemân ef'alle yef'alle	Gazel/3	---/---/ ---/---	Başlık: 'Âşık Ömer	
23a	Mezâkî	Cânâ ne 'aceb böyle bizi niçün unuttuñ Var ise [meger] etdiğin ikrârı unuttuñ	Ey yâr bu mudur kâ'ide-i ehl-i muhabbet [Kim] bunca zamândır bu hevâdârı unuttuñ	Gazel/2	--/---/ --/---	Başlık: Kıt'a	
23a		Hâşâ ki degil kâ'ide sen yâri unutmak Hem 'ahdi ferâmuş edip ikrâr[1] unutmak	Ağyârı unutsam câ'izdir ey yâr-ı gâr Mümkün mü seniñ gibi bülbül-i zârı unutmak		--/---/ --/---	Başlık: Kıt'a şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır	
23a		Ey meh-i nâ-mihribân âvâre kıldıñ gönlümü Hicr ile bî-şabr edip bî-çâre kıldıñ gönlümü	Fırkatîñ şahrâlarında dem-be-dem Mecnûn gibi 'Aqlımı zâyî' kılıp gam-h'are kıldıñ gönlümü		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır	
23a		Bi'llâh ey yahşi bakışlı derdime eyle devâ Bu belâdan kim çeker cânıma irgür bir şifa	Şâh kulların görücek resmdir raħm eylemek Kıl teraħħum bendeñe ey Hüsrev-i şirîn-liķâ		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumamaktadır	
23b	'Âşık Ömer	Bir hulku güzel hüsñü gibi yâra doyumaz Bildim anı 'âlemde ki dîdâra doyumaz	'Âşık Ömeriñ çekdicegi 'aşkıñ elinden Dişleri incidir lebleri sükkere doyumaz	Gazel/4	--/---/ --/---	Başlık: Kâalenderî	
23b	Mazlumoğlu	Bedreyn gibi doğmuş aķ gerdâna perçemiñ Kaş çara kirpik çara açılmış şâne perçemiñ Beñzetmişim bir yüzünde nev-civâna perçemiñ Mâh yüzünde perver kılmış țane țane perçemiñ Şimden soñra çok ararım yana yana perçemiñ	Der bî-çâre Mazlumoğlu zülfüñe oldu muhtâc Yâ nice medħin etmeyem topuga deyerdi şac Deli gönül gam almışdır güzellerden ister [b]âc Gözleri şâh-ı 'Acemden almada dâ'im harâc Kâfdan kâfa hükmdür ol Süleymâna perçemiñ	Koşma/4	15'li hece ölçüsü	Başlıksız	
23b		Alırsa cânımı gamzeñ n'ola 'ömrüm revân olsun İçerse lebleriñ kanım efendim nüş-ı cân olsun	Güzeller taħtına geçdiñ begim 'uşşâķ[1] redd etme Şaçıñdır 'adl zenciri lebiñ nüş-ı revân olsun		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye	

							düzenine uymamaktadır
23b	Levhî	Ey dirîgâ bir 'acîb seyrâna düşmüş ortalık Kızb [ü] kalp olmuş kalp yalana düşmüş ortalık	Kim bakar ya kim alur ey Levhî şimdi 'avreti Lût kavminden beter oğlana düşmüş ortalık			---/---/ ---/---	Başlık: Kıt' a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır
24a	Neş'et	Ey cefâ-cü çevre mâ'il dil-rübâ küsdüm saña Ey felek-meşreb hezârân-âşinâ küsdüm saña Gördüğü her yâr ile tarh-ı tekellüf eyleyen Ehl-i dil kâdrini bilmez bi-vefâ küsdüm saña	Eylediñ mi düşmene karşı bizi âhîr fedâ Demediñ mi geçmenem bi'llâh senden Neş'etâ Hâtırıñ hoş tut ki vermişdik kaçâyâ biz rızâ Mâ-hâşal cümle kelâmım ben saña küsdüm saña	Murabba/4		---/---/ ---/---	Başlık: Türki
24a		Cefâdan yüz çevirmez derd ü gamdan lezzet almışdır Benim divâne gönlüm çok belâdan arta kalmışdır	Terahhüm eylemez cânâ görüp işkeste hâlimi Şorarsañ hâlimi cânâ işim Allâha kalmışdır			---/---/ ---/---	Başlık: Kıt' a şiiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır
24a		Tâ'if-i Kâ'be-i vişâlin olam 'Ömre degmez mi bu şafâ-yı cemîl	Beni kurbân-ı tîğ-i gamzeñ kıl Çoç başıñ için efendim İsmâ'îl	Kıta		---/---/ ---	Başlık: Kıt' a
24b	'Aşık Ömer	Bizi yokdan var eden Mevlâyı ben bilmez miyim Hem Ebû Bekr [ü] 'Ömer 'Oşmânı ben bilmez miyim Evvelâ Âdem Şafiiyullah degil mi aşımız Mezhebim İmâm A'zam Nu'mân[ı] ben bilmez miyim	Der 'Ömer Musî Kelîmu'llâh gelirdi bî-htîb Âlemi nûru müzeyyen kılar [i]di mâh-itâb Biri İncîl biri Tevrât biri Zebûr dört kitâb Hazret-i Fahr'a inen Qur'ânı ben bilmez miyim	Murabba/5		---/---/ ---/---	Başlık: 'Aşık 'Ömer
24b		Seni sevmek diler gönlüm ne dersin ey şeh-i kişver Baña hüsnuñ zekâtın ister üç ver ister [on] beş ver		Müfred		---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
24b		Seni sevmek diler gönlüm ne dersin hüblarıñ şâhı Kažâ-yı âsumândır inan va'llâhi bi'llâhi		Müfred		---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
24b		Sañdır gönlümün meylî sözüüm hep dâ'imâ birdir İki 'âlemde maqşûdum hemân sensin Hudâ birdir	Baña etdikleriñ cevri seniñle söyleşem bir bir O dergâh-ı mu'allâda ki şâh ile gedâ birdir			---/---/ ---/---	Başlık: Kıt' a şiiir kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uymamaktadır
24b		Ah [ben] bir derde düşdüm derdimiñ dermânı yok Bir vefâsız gönlüm aldı dîni yok imânı yok		Müfred		---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
24b		Efendim hor bakma haqîkî yâr olana Merhamet lâzımdır ehl-i imân olana		Müfred			Başlık: Beyt

25a		Sevdi dil bir şüh-ı ra' nâ-yı laîf Dil-rübâdır cânımın cânı laîf Hüsn [ü] âni şöhret [ü] şâni laîf Bir küçük maḥbûbe her yanı laîf		Tuyuğ	---/---/ --	Başlıksız
25a		Ne geçersin kömür gözlüm yolumdan Deli misin korkmaz mısın ölümden Ben dururken kimler aldı elimden <i>[Vay dostum top zülflüm baña gel Hafta da olmaz var gülüm ayda gel günde gel]</i>	Şaḫın eller ile gezme duyarım Hâncer alır aḫ sineine dayarım Aḫ sineni al kanlara boyarım (Nâkarat) <i>Vay dostum top zülflüm baña gel Hafta da olmaz var gülüm ayda gel günde gel]</i>	Koşma/4	Ş a r k i	Başlık: Şarkî-i Gümüş Gerdân öçüsü
25a	 Bendeñe bari cefâ etme vefâ etmez iseñ Tek beni ayırmasın senden İlah İsmâ'î[im]	Ey güzeller ser-firâzı ' âşik-ı bî-çâreyim Derd-i firâñla serden pâyede [ben] yâreyim Gece râhât uykusu yok gündüzün âvâreyim Ben kuluñu böyle etmek revâ mı âh İsmâ'î[im]	Murabba/5	---/---/ ---/---	Başlıksız
25b	' Âşik ' Ömer	Binmişim zevraḫ-ı ' aşka engine şalar beni ...		Murabba	---/---/ ---/---	Başlık: TürkMânî
25b		İlahî dilerim senden Muḫammed Muştafa ḫaḫkı Ayırma imâni bizden Muḫammed Muştafa ḫaḫkı	Hidâyet kapısın açgıl Bize rahmetini açgıl Bu gönülüm gözünü açgıl Muḫammed Muştafa ḫaḫkı	Murabba	---/---	Başlık: İlahî
25b		Ey Kerim-i lem-yezel ey pâdişâh-ı bî-zevâl Saltanat küllî seniñdir hiç saña ermez zevâl		Müfred	M ü n â c â t	Başlık: Münâcât
25b	Nurî	Yanmaḫdan uşanmazım pervâne miyim bilmem Hiç mü gibi şaymazım dîvâne miyim bilmem	Nurî dem dem-i dehşetde baḫr-i yem-i fûrkatde Ka' r-ı yem-i ḫayretde dür-dâne miyim bilmem	Gazel/5	---/---/ -/---	Başlık: İlahî Nevâ
25b	' Âşik Pehlivân	Ben dostula dost olalı Kimseler dost olmaz baña Münkirler bakıp gülüşür Selâm daḫı vermez baña	' Âşik Pehlivân niçe dem Fânî cihâ[nı] terk edem Yana yana dosta gidem Perde hicâb olmaz baña	Koşma/5	8'li hece öçüsü	Başlıksız
26b	Gedâyî	Ferâgat eylemem sevmeden seni Bu cihân başıma zindân olursa Çıkarma gönülden efendim beni Sizlerden gedâya iḫsân olursa	Vişâliñ pâkine erdir Gedâyî Seniñçün eylerim âh u fiğâni Yandırıp ateş-i hicrâna cânı Severem geçmem biñ kan olursa	Koşma/5	11'li hece öçüsü	Başlık: Gedâyî
26b		Bâd-ı şabâ varıñ söyleñ yarıma Yadları kendine yâr eylemesin Ḥarâmiler gibi girip kanıma ' Âşik öldürmeḫi kâr eylemesin	Bilirse der sözüm[ü] kendine Lâyık görmesün beni fendine Yadları yâr eyleyip kendisine Cem' -i vücudumu nâr eylemesin	Koşma/3	11'li hece öçüsü	Başlık: Türki

26b		Niçe demdir ki ol rûh-ı revânımdan cüdâ düşdüm Büküldü kâmeti[m] kaşı kemânımdan cüdâ düşdüm	Harem-i küyuna ermişken ol şahın bu ben bi-tâb Uşandırdım figânımla mekânımdan cüdâ düşdüm			---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a şiir, kıt'a nazım şeklinin kafiye düzenine uyumaktadır
27a	‘Âşık ‘Ömer	Ey perî kıddiñ gibi bir serv-i bālâ görmedim Ruğlarıña ö[y]künür çeşm-i mücellâ görmedim Haq Te‘âlâ nûra ğarq etmiş cemâl-i pâkini Ben seniñ gibi perî-peyker dil-ârâ görmedim	Devr-i Âdemden beri kim gördi böyle meh-likâ Gelmemiştir böyle dil-keş çeşm[i] âfet pür-cefâ Ey ‘Ömer seyr eyledim dünyâyı ben Kâfdan Kâfa Böyle bir kâkülleri zülfü mu‘attar görmedim	Murabba/5		---/---/ ---/---	Başlık: ‘Âşık ‘Ömer
27a	‘Âşık ‘Ömer	El beni diller diyü egnim ‘abâ püş eyledim Çarğ-ı gerdünda mezellet câmını nüş eyledim Bulmadım bir medħim eyler çok şadâ güş eyledim Zemm eder ‘âlem beni yâ Rab bu ğalğa n’eyledim	Yâ İlahî sen bilirsin bu ‘Ömeriñ ğâlini Raħmetiñle yarlığağı bu günâhkâr ğuluñı Ol Ğabîbiñ ğürmetiyçün kes bu ğalğın dilini Zemm eder ‘âlem beni yâ Rab bu ğalğa n’eyledim	Murabba/4		---/---/ ---/---	Başlık: ‘Âşık ‘Ömer
27b	‘Âşık ‘Ömer	Ayrı düşdüm ey perî şanma ferâğat eylerim Yalıñız koyup seni özge ğabâħat eylerim Birbirinden ayrı düşmek emr-i Ğağdır sevdiğim Seni yokdan var eden Ğağğa emânet eylerim	‘Âşık Ömer dost olur mu hiç seniñ düşmâñına Sen hemân [dem] ayağuñ baş ‘ahdiñe ikrârıña Saña kemlik edeniñ elbette ğalmaz yanma Pâdişâhım ben seni Ğağğa emânet eylerim	Murabba/4		---/---/ ---/---	Başlık: ‘Âşık ‘Ömer
27b		Muħibb-i çâr-yârim [ben] vücüdüm şadırdır Şiddik ‘Ömerdir cismimiñ câmı degilse olayım zındik ‘Özürle seven ‘Oşmâni Ğudâdan bulmasın tevfiğ Yezîd ibni Yezîd olsun ‘Alîyi eyleyen tefriğ		Murabba		---/---/ ---/---	Başlıksız
27b		Ğabîbu’llâhın maħbûbu dört velî Ebû Bekr ‘Ömer ‘Oşmân [u] ‘Alî		Müfred			Başlıksız
27b	‘Âşık Ğüseyn	Yâ öldür yâ âzâd eyle Saña ğurbânım Muħammed Düşürdüñ ‘aşğ u sevdâya Ğür u ğılmânım Muħammed	Ğüseyn olsun saña niker Âh edip göz yaşın döker Lebiñ şîrin diliñ sükker La‘l [ü] mercânım Muħammed	Koşma/5		8’li hece ölçüsü	Başlık: ‘Âşık Ğüseyn
27b	Zeyneb Ğatun	Şehâ bu şüret-i zibâ saña Ğağdan hidâyetdir Şanasın Süre-i Yûsuf cemâliñde bir âyetdir	Seniñ ğüsnün benim ‘aşğım seniñ cevriñ benim şabrım Ki bunlar dâ’imâ artar söyünmez bi-nihâyetdir	Gazel		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt'a
27b		Ğasta gönlüm meyve ister ayva nâr olmaz baña Şu cihânda seni sevdim ğayrı yâr olmaz baña		Müfred		---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
28a		Ey bizden ğaber soranlar Bize bedevî diyenler Mâ-sivâ terkin uranlar <i>Bize Bedevî derler</i> <i>Bize Aħmedî derler</i>	Âdâb u erkânımız Zikru’llâhdır lisânımız Şafâlıdır meydânımız <i>Bize Bedevî derler</i> <i>Bize Aħmedî derler</i>	Koşma/5		8’li hece ölçüsü	Başlık: İlahî Bedevî
28a	Ta‘lî	Men Muħammed ğanedânım Muştafâdan dönmezim Şâh-ı Merdân Şîr-i Yezdân Murtażâdan dönmezim	Söyle Ta‘lî medhini [ol] Muştafa evlânın ‘Askerî [vü] Mehdî-i şâhib-livâdan dönmezim	Gazel/5		---/---/ ---/---	Başlık: Ğazel

28a		İlâhî yârî kıl baña ki senden gayrı yârim yok Ne yüzle varam saña günâhımdan gayrı kârım yok	Benim işşı yüzü kara ğarîb üftâde bi-çâre Tuţuşmuşum kibr-i nâra yanımca bir yanarım yok	Gazel/4	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
28b	Yünus	Şehîdlerin ser-çeşmesi Enbiyânın bağı başı Evliyânın gözü yaşı Hasan ile Hüseyindir	Yünus der ki dünyâ fânî Bizden evvel gelen kâim Sekiz ucmağın sultânı Hasan ile Hüseyindir	Koşma/5	8'li hece ölçüsü	İlâhî-i Bayâtî
28b	Âşık Yünus	Ğaflet ile baña bir hâl göründü Bir yeşil şancaklı sultân göründü Gözümün gördüğün söylerim size [Bir yeşil şancaklı sultân göründü]	Âşık Yünus saña şıdk ile şapar Tapmayanlar doğru yoldan şapar Hey Allahım bizi anlar ile ... [Bir yeşil şancaklı sultân göründü]	Koşma/4	11'li hece ölçüsü	Başlık: İlâhî
29a	Kuloğlu	Gözüm nürü fahr-ı cihân Yetiş yâ Muhammed yetiş Âleme nür gibi doğan Yetiş yâ Muhammed yetiş	Der Kuloğlu'nun cinânı Derdimin yok o dermânı İki cihânın sultânı [Yetiş yâ Muhammed yetiş]	Koşma/6	8'li hece ölçüsü	Başlık: İlâhî-i İşfağân
29a		Yâ Muhammed ben seni [ger] göremesem nic' olur Nür yüz[ün]den yüzüme [ger] süremesem nic' olur		Müfred	.../.../ .../..	Başlık: İlâhî
29a		Âlî sancağını almış destine Hasanla Hüseyini almış yanına Çağrışı giderler mahşer yerine <i>Âh ümmetim der de ağlar Muhammed</i> <i>Yeşil şancağ ile gel[ir] cân Ahmed</i>	Cehennem günleri kaldı yürüdü Gören ümmetlerin yağı eridi Zebânilar ümmetlerim sürüdü <i>[Âh ümmetim der de ağlar Muhammed</i> <i>Yeşil şancağ ile gel[ir] cân Ahmed</i>	Koşma/5	11'li hece ölçüsü	Başlıksız
29b	Yünus Emre	Hor bakma sen türâba türâbda neler yatar Evliyâlar erleri yüz bin peygâm-ber yatar	Yünus sen de ölürsün kara yere girersen Kara yer altında çok günâhkâr kul[lar] yatar	Gazel/21	14'lü hece ölçüsü	Başlık: İlâhî
29b		Ne mümkün aşkına kılmak tahammül hey saçı leylâ Felek mülkine gelmemiş seniñ gibi melek-sîma		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt
29b		Hâb-ı nâzdan kalkdı Nâbî gitdi nergis koynuna Bir muhâlif rûzgâr esdi girdi serkis koynuna		Müfred	---/---/ -/..-/-	Başlık: Beyt
29b		Eger dil-ber oğursa bu varağı Yazanın ağzına olsun dudağı		Müfred	---/---/ ..	Başlık: Beyt
30a	Nesîmî	Elif kaddîñ yâ Resûla'llâh yüzün envâr-ı zât Bilenler kadriñi tutmaz gönülden müşkilât	Yeñile nüş etdi Nesîmî 'aşkın cür'ası[n] Nüş edip 'aşıklara her sözüm kand-ı nebât	Kaside/14		Başlık: Kaside
30a	Şıdkî	Tariķına bi't-temkîn Ya Kuţup yâ Sa' de'd-dîn Şefî' in Ahmed Emîn Ya Kuţup yâ Sa' de'd-dîn	Dergâh-ı şadefde dür Bahre dalan can bulur Şıdkî sırnıñı görür Seniñ ya şeyh Sa' de'd-dîn	Koşma/8	7'li hece ölçüsü	Başlık: Şıdkî
30b		Bir rehâvi dil-ber için gönülümüz âgâz ider Ben niyâzı büselik itdikce o döner şebâz ider	'Arz ider her dem şabâya deste gül kâkülleri Şah-bâzim evc-i istîgnâda çok pervâz ider	Gazel/2	---/---/ ---/..	Başlık: Semâ'î-i Âğır
30b		Gül yüzlüleriñ şevkine gel nüş edelim mey 'İyş eyleyelim yâr ile şimdi demidir hey Bu kavli sürâhi pür olup sâğara söyler	Meclisde gece kâmet-i cânâna şarılsam Mestâne düşürsem de o fettâna şarılsam Meded ey meded ey cânâna şarılsam teneni	Murabba/3	---/---/ ---/..	Semâ'î-i Yürük

		Tâ dir tene dir lâ tene dir tenedir ney	Teneni teni tenen tenen tenen yâr yâr yar şarılsam				
30b		O gül-ruh nev-şüküfem gibi bir gül var mıdır yok mu Dil-i zâr-i ülfetimveş aña bülbül var mıdır yok mu	Siyeh mest [ü] harâb etmektedir ‘âkılleri efsün O keyf-i la’l-i pür-neş’em gibi yâr var mıdır yok mu <i>Söyle cânım var mıdır yok mu</i>	Gazel/2	---/---/ ---/---	Başlık: Semâ’î Ağır	
30b		Tâkât mi kalur sevdiçegim ‘işve vü nâza Ruḥşat mı verir ğamzeleriñ ‘arz-ı niyâza	Dâmeñ be-miyân Ka’be-i vasliñ hevesiyle Düşdü yine cânâ yolumuz semt-i Hicâza <i>Cânım yevel lel lel li lâli semt-i Hicâza</i>	Gazel/2	--/--/ --/--	Başlık: Semâ’î	
30b		Cân bülbül[ü] küyüñ[d]a gene bir güle düşdü ‘Uşşâk-ı cihân arasına ğulğule düşdü	Bir büse vir öldüm didim ol şüh-ı cefâcû Hışm itmiş iken döndi yine gül güle düşdü Tâ dir ten ten nâ ten ten nâ nâ güle düşdü	Gazel	--/--/ --/--	Başlık: Semâ’î	
31a		Lâle lâle efendim bakma bu hâle Menekşe başın ğomuşdur levendâne	Öpül kucul hâzer eyle öpülmekden Zarâr gelmez kuculmağdan kördür seyḫân	Gazel/5		Başlık: Perde Ğazeli	
31a	Rif’atî	Şanma ey dil pes tehi [ehl-i] kemâldir perdemiz Ma’den-i kân-ı hağığatde me’âldir perdemiz	Mu’cidi Şeyḫ Şüşteri ... Rif’atî Hikmetin fehm eylesin[ler] ehl-i hâldir perdemiz	Gazel/7	---/--/ ---/--	Başlık: Ğazel	
31a		Meclisde âfitâb gibi bir nev-civân gerek Nür-ı cemâlin ‘âleme pertev-feşân gerek		Müfred	--/--/ --/--	Başlık: Beste-i Hâfif	
31a		Peydâ-yı firâkıñla esmâ-yı Râ’ifâ Dü-şeh-i ḫüsnüñ velvele-i el’ân gerek		Müfred		Başlık: Miyân- Dügâh	
31a	Gubârî	Büs eyler iken dâmeniñi pâyıña düşdüm Tîriñ gözedirken o kaşın yayına düşdüm <i>(Nağarât)</i> Ey şâh-ı levendim şüh-ı pesendim Luṭf eyle meded bendeñe sulṭânım efendim Gel ey yüzü mâhım gel gel gel çeşm-i siyâhım	İksîr-i bahâdir didiler saña Gubârî Dergâh-ı mu’allâya şeref bâbına düşdüm Âh âh bilmem nedir yanında suçum Gelse şâhım gelse mâhım gelse benim nâzlı yârim	Nazım	--/--/ --/--	Başlık: Yürük şekli tespit edilememi ştir.	
31b	‘Âşık Ḥasan	Seniñ yazın kışa beñzer Bir sevdâlı başa beñzer Çoğ içmiş ser-ḫoşa beñzer Konup göçdüceğim dağlar	Kâtiboğlu der varalım Her işi hayra şoralım Ölmeden bir dem sürelim Şafâsın sürdüğüm dağlar	Koşma/4	8’li hece ölçüsü	Başlık: Şarkî ‘Âşık Ḥasan	
31b	Râmî	Mâdâm ki var sende kuzum böyle edâlar [‘Uşşâkı eder zâr] Çü ney ile ṭanbûr	‘Uşşâka mübarek ola [püsküllü belâlar] Çün zülf-i siyh-kâr [Bir fitne-i pür-şür]	Müstezad	--/--/ --/--		
31b		Açılmış yaprağın dönsün ḫazâna Ḳurusun dilleri dönsün zamâne Sen beni uğratdñ âh u fiğâna Ḳanlı kavağ n’etdiñ benim Muşlumı	Ben bir kavağım ki bunda dururum Gelene geçene sâye olurum Ne gördüm Muşluñu ne [de] bilürüm Ḳanlı kavağ n’etsin seniñ Muşluñu	Koşma/6	11’li hece ölçüsü	Başlık: Ḳanlı Ḳavağ	
32a		İlâhî dilerim senden bize dört şey’i kııl iḫsân Biri cennet biri ni’met biri ‘izzet biri îmân	Ey[â] Bârî marâzlardan şu dört a’zâyı ḫıfz et [sen] Biri başdır biri dışdır biri çeşm[dir] biri üzñân	Gazel/9	---/---/ ---/---		
32a		Râh-ı Ḥağğa vâşıl olmağ ister isen [sen] hağığat Ṭut seni ulaşdırır ol Ḥağğa dâmân-ı tariğat		Müfred	---/--/ ---/--	Başlık: Beyt	

32a		Deme [‘aşk içre] baña kim ola irşād-ı tarîk Sen hemân gir yola <i>Allâhu veliyyü't-tevfîk</i>		Müfred	.../.../ .../..-	Başlık: Beyt
32a		Rifâ' iniñ mişli yokdur Çekdiği virdleri Hağdır Her dem kerâmeti çokdur Gider Hağğa Rifâ' iler	Pîrimiz ol Seyyid Ağmed Nebîmiz server Muhammed Bu kıllar umar şefâ' at Gider Hağğa Rifâ' iler	Koşma/6	8'li hece ölçüsü	Başlık: İlähî
32b	‘Āşık ‘Ömer	Nâ-gehân ‘aşk [u] muhabbet râhına girdim meded Bilmez idim ben bunu âsândır derdim meded Lutf [u] şefkat şahibi kân-ı kerem dil-ber şanıp Cev[ri] çok bir bî-vefâya gönlümü verdim meded	Ba' zılar dilber nedir bilmez dil-i şeydâ nedir Görmesem bilmezdim ey ‘Āşık ‘Ömer sevdâ nedir ‘Aklı var ol kimseniñ kim anılamaz dünyâ nedir Başıma geldi ne müşkil derd imiş gördüm meded	Murabba/5	.../.../ .../..-	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
32b	‘Āşık ‘Ömer	Mübtelâyım hâtırından fikr-i yâr eksik degil Hüb cemâliñ görmeyeli âh [u] zâr eksik degil El çekip kılsam ferâğat ‘aşk beni râhat kımaz Başda sevdâ dilde miñnet kalbde nâr eksik degil	Evvel ü âhîr sözüüm budur saña tağkîk haber Gel naşihat ister iseñ saña bu sözler yeter Rızkıñı engine şalma sen şağın ‘Āşık ‘Ömer Deryâlarda bir muhâlif rüzgâr eksik degil	Murabba/4	.../.../ .../..-	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
33a	‘Āşık ‘Ömer	Yalñız bir ben degil bay u gedâ sulţân melîl ‘Ayn-ı ‘ibretle nazar kılsam cemî‘ an cân melîl Yâ ilâhî bu ne hâldir bilmediler hikmetin ‘Ākil [ü] dâna melîl câhil melîl ‘irfân melîl	Ben şanırdım derdmend ‘Āşık ‘Ömer dil-ber sever ‘Guşşadan âzâde yoğmuş bu cihân içre meger Rast gelip bir şağşa şordum Mışr-ı ilinden ne haber Didi âh eyler Zeliğâ Yûsuf-ı Ken‘ân melîl	Murabba/4	.../.../ .../..-	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
33a	‘Āşık ‘Ömer	Ey ‘Ömer mecnûn ‘Ömer bî-zâr ‘Ömer ‘Āşık ‘Ömer Şu cihânda kimseye hiç bî-zâr ‘Āşık ‘Ömer ‘Āraf [u] nağv mañtık ma‘ânî cümlesi oldu ‘ayân ‘Āyeti Fûrs ile hem tefsîr eder ‘Āşık ‘Ömer	Gel haberdâr olmayan biz diyelim Allâh için Edelim Hağğa niyâzi Hağ Habîbu’llâh için Bu ‘Ömer mañşûbî n’eyler <i>hasbeten li’llâh</i> için Kâfire eyler gâzâlar her sefer ‘Āşık ‘Ömer	Murabba/4	.../.../ .../..-	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
33b	‘Āşık ‘Ömer	Çokdur insânda kerâmet hadd-i bî-pâyân yaţar Bu cihân ğam tekkesidir bunda çok mihmân yaţar ‘Aşk ile ğasret olanıñ dîdesi giryân yaţar Hâne-i kalbimde zâhid hâliyâ imân yaţar	Bir ‘abâ-puş ehliyim ben pür-cefâya bağma ğor Beglik ederseñ şafâ eyle cefâya bağma ğor Kendiñi gör zâhidâ gel bu ‘Ömere bağma ğor Bu meşeldir herkesiñ gönlünde bir aslan yaţar	Murabba/4	.../.../ .../..-	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
33b	‘Āşık ‘Ömer	‘Aceb ol şâhid-i mağşûda gözüm yüz süre mi Yâ baña bir dağı bu baht-ı siyâh el vere mi Yoğsa engüşt-i kaçâz defter-i ‘ömrüm düre mi [Gün ola mı gözümüz vuşlat-ı yâri göre mi Yoğsa ğasret bizi tâ menzil-i ğaşra süre mi]	Ey ‘Ömer tâ’ir-i cân terk-i diyâr eylemeden Şeb-i ğam ‘âlem-i iğbâlimi târ eylemeden Dîdemiz bād-ı ecel dolu ğubâr eylemeden [Gün ola mı gözümüz vuşlat-ı yâri göre mi Yoğsa ğasret bizi tâ menzil-i ğaşra süre mi]	Muhamme s/5	.../.../ .../..-	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
34a	‘Āşık ‘Ömer	Bahâr oldu düşdük dile Sen de fiğân eyle bülbül Hâr elinden ğonca güle Şikâyetiñ söyle bülbül	Göñül ayrılmaz yârinden Zevki var ‘aşkıñ elinden ‘Ömer bilir kuş dilinden Her ne derseñ söyle bülbül	Semâi/4	8'li hece ölçüsü	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer
34a	‘Āşık ‘Ömer	Şehâ gördüm cemâliñden seniñ dört nesneyi ‘ayân Biri ‘aydır biri gündür biri zühre biri Rığvân	Bu ‘Ömer bendeñe şâhim bu dört nesne[yi] esirge Biri ğasret biri firğat biri ğurbet biri hicrân	Gazel/5	.../.../ .../..-	Başlık: ‘Āşık ‘Ömer

34a		Yed-i beyzâni seyrân eyleyenler nûr dediler Başkanlar sine-ne âyine-i billûr dediler	Görenler sine-i mecrûhuñ üzre sine-i yâri Şarılmış yâreye şan merhem-i kâfür dediler		---/--- /---/---	Başlık: Kıt' â şîir kıt'a nazım şeklinin kafıye düzenine uyumamaktadır.
34a		Dil verdim alıp büse-i yâri değış etdim Bâzâr-ı maħabbetde ey'alış veriş etdim	Âğüşa ' ayânen alıp ol kaşı hilâli Bedr-i felekde bu gece bir gösteriş etdim		---/---/ ---/---	Başlık: Kıt' â şîir kıt'a nazım şeklinin kafıye düzenine uyumamaktadır
34b	Gevherî	Mecnûn musun ey dil vefâ umarsın Cihânın bir alay bi'-vefâsından Dertli misin derde dermân umarsın Loğmân zann idersin hûb libâsından	Ne isterim güli vü ne gülzârı Ne isterim hârî ne kılam zârı Anmayım adını desinler bâri Gevherî vâz gelmiş Muştafâsından	Koşma/4	11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
34b	Gevherî	Be hey şüh-ı cefâ-pişem Ėamından ' âşikân titrer Görelde gamzesi mestiñ Bu cism-i nâ-tuvân titrer	Gevherî vař-ı dildâre Bulunmaz mı ' aceb çâre Seniñ destinde çârpâre Benim cismimde cân titrer	Semâi/5	8'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî Semâ 'ı
35a	Gevherî	' Aklım aldı gitdi canân nideyim Ėasretiyle oldu dil dilim dilim Gel kerem kıl ey efendim gideyim Cigerim hûn oldu dil dilim dilim	Gevherî Ėalâř yoğ yârini elinden Kime dâd eyleyem zâlim elinden Cevrin çekmek beter oldu ölümde Zülfünüñ telinden dil dilim dilim	Semâi/4	11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî Semâ 'ı
35a	Gevherî	Ülfet için yine bir tâze nedim ister gönül Hem Ėalim ü hem selim ü kerim ister gönül Ėüsni Yusuf olsa da âlüde dâmân istemem Dilber[-i] ' âli-cenâb vü hem Ėalim ister gönül	Gevherî sen ideğör dil murğını şayd [u] şikâr Yoğsa kerkes gibi herkes yanına ra'bet mi var Görmelik olsa dağı eşnâfa etmem i' tibâr Yâ sipâhi-zâde yâğod bir za'im ister gönül	Murabba	---/---/ ---/---	Başlık: Gevherî
35b	Gevherî	Çarhın siteminden ağıyâr elinden Cigerim pür-hündür bağıım kebâbtır Bir raķib-i Ėammâz bed-kâr elinden Mızrâb-ı âh ile sinem rebâpdır	Gevherî çekmede âh ile zârı Minnet etmem Ėâre sevmezem hârî İstemem ağıyâra yâr olan yârı Merd olan sözünde şâfi cevâbdır	Koşma/5	11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
35b	Gevherî	Pür-ğazab olmuşsuñ efendim yine Kızarmış ruħların gül gül Esper Kimedir bu çeşm-i pür-hünüñ kime Ağlama luşuf eyle gül gül Esper	İa' n-ı ' adûlardan semtiñe varmam Gevherî ' aşkıñı dünyâya vermem Mecâzi değılim ben yüze gülmem Bir řâdiķ bendeñim bil bil efendim	Koşma/5	11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
36a	Gevherî	Bâd-ı şabâ yine dideler rüşen MelâĖat mıřrınıñ sulţanı geldi Açılıñ şab' imiz diller olsun şen Cevâhir kânınıñ mercânı geldi	Ėurulsun meclisler olsun âmâde [O] Câmılar pür olsun müsafâ bâde Ėarşı çık derdmend-i sa'adet-bâde Gevherî derdiniñ dermânı geldi	Koşma/4	11'li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî

36a	Gevherî	Meyl itdi gönül bir kaşı hilâle Çağı geçmiş amma yine bir hoşca Cemâli gülleri degil yabane Sehil olmuş ammâ yine bir hoşca	Gevherî der kimdir vaşlıña eren Ġam yemez ‘ âlemde şafânı süren Vaḳti ile olmuş meyveñi deren Şonu ḳalmıř amma yine bir hoşca	Koşma/4	11’li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
36b	Gevherî	Zülf-i perişânın gördükde yârini ‘ Aḳlım gider gönlüm perişân olur Bülbüller yâd etse verd-i ruşsârı Mecnün-şifât çâk-i giribân olur	‘ Ârif olan bezm-i ‘ irfâna gelsin Sînesi ney olan nâlâna gelsin Tâlib-i yâr oddan meydâna gelsin Gevherî meydânda imtiḥân olur	Koşma/5	11’li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
36b	Gevherî	Gönlümüz baĠlandı zülfün teline Alınmaz gözleri mestim alınmaz Sencileyin cevri edici ḳuluna Bulunmaz gözleri mestim bulunmaz	Gevherî der yoḳdur derdime çâre Onulmadı gi[t]di sînemde yâre Göñül bir şâhindir her bir şikâra Şalınmaz gözleri mestim şalınmaz	Koşma/5	11’li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
37a	Vehbî	Ey cemâl-i pâk-i mişl-i âfitâb inşâfa gel Ebr-i zülfün eyleme aña niḳâb inşâfa gel Ben de bir efgendeyim var mıdır meylin baña Ver güzel başın için şâfî cevâb inşâfa gel	Ey kemân-ebri tîr-i müjgâmîñ sînemi delüp Bu ḳadar cevri etmege lâyiḳ mı mazlûmu bulup Derdmendiñ Vehbîyim ben seni Mevlâya şalup Yaḳamı çâk eylerim yevmü’l-ḥisâb inşâfa gel	Semâi/5	---/---/ ---/---	Başlık: ‘ Aşık ‘ Ömer
37a	Yaḥyâ	Yâra geçmişler beni bir ḳaç münâfıḳlar [meded] Zâyi‘ oldu bunca bizim âřinâlıḳlar [meded]		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Müfred
37a	‘ Aşık ‘ Ömer	Ey göñül señ bu kafesden uçmaĠa şüphen mi var Melekü’l-mevtiñ řarâbîñ içmege şüphen mi var Gelip ‘ azrâ’îl ḳonunca üstüne řaḥrâsına Gözlerinden ḳanlı yaşlar dökmege şüphen mi var	Ḥâzretinden nidâ gelip bine Rasûl atına ŞaĠ u sol bir bir selâm vererek ümmetine Ḳurulup bir ḳıldan ince köprü maḥşer yerine Ey ... şırâtı geçmege şüphen mi var	Murabba	---/---/ ---/---	Başlık: ‘ Aşık ‘ Ömer
37a		İltifât etmedi ol mâh-ı perî Yeñi ‘ aşıklar edinmiş neylesin eskileri		Müfred		Başlık: Müfred
37b	Gevherî	Ey perî cihâna sen gibi dil-ber Ne geldi ne gelir ne gelse gerek La‘ lîñ gibi Loḳmân[a] tiryâk-ı ekber Ne buldu ne bulur ne bulsa gerek	Gevherî güzeller gitdi yabâna Lâle gibi çıḳdı ol meh meydâna Bu cihâna benim gibi merdâne Ne geldi ne gelir ne gelse gerek	Koşma/5	11’li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
37b	Ḥalîl	Didim ey nâme-i ferḥunde-aḫter Cü sensinn bir hü mâ-yı ‘ anberin-ber	Ḳamu ‘ aşıkların seniñ rasülü Yazıp ḥurrem edersin her melülü	Mesnevî/4	---/---/ --	Başlık: Nazm-ı Ḥalîl Raḥmetü’l-lâh
37b	Âḥî	Nice taḫrîr edeyin vaşfını derd ü elemin BaĠrı yufḳa ḳâĠıdın gözleri yaşlı ḳalemin	Ne bilir ḥâme ki řerḫ eyleye ḥalim Âḥî Çıḳmaya ḳara elif ḳarınını yarsañ ḳalemin	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Ġazel-i Âḥî
38a	Gevherî	Bir güzelin medḥin eylerim dilden ‘ Arz edip cemâlin bize göstermez Kime dâd edeyim ne gelir elden Gerdeni benlerin göze göstermez	Gâḥ olur ḥıřmla bir ‘ itâb eder Gâḥ olur luḫ ile bir şitâb eder Gâḥ olur rüyuna bir niḳâb eder Gevherîden Ġayrısına göstermez	Koşma/4	11’li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
38a		Herkese mihr [ü] vefâ ‘ uřřâḳa nâz etmek neden Ġayra iḥsân ehl-i dilden iḫtirâz etmek neden Fâş edersin sırr-ı ‘ ařḳı řaḳlamazsın Ġonca veş Açılıp her ḥâra ey gül keşf-i zâr etmek neden		Rubâi	---/---/ ---/---	Başlık: Rubâ’î

38a		Çay bir olur çeşme çok Yâr bir olur âşinâ çok		Müfred			
38a		Egerçi bundadır cismim velîkin andadır cânım Seni benden cüdâ şanma benim devletli sultânım		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt	
38a		Eger gözden ırak ise cemâliñ Gönülde zerrece gitmez hayâliñ		Müfred	---/---/ --	Başlık: Beyt	
38a		Gerçi senden duram amma yanımdasın El benim yanımda ise sen benim cânımdasın		Müfred		Başlık: Beyt	
38a	Gevherî	Oķu ‘arzuhalim bir cevâp eyle Âhû gözlüm saña mâ’ildir gönül Ol şîrîn sözüñle bir cevâp söyle Şâfî cevâbına kâ’ildir gönül	Gevherî yanında bir gedâ kıldır Şâd eyle bir kez ben kuluñ güldür Sevdiğim cevretme gel bâri öldür Her ne murâd edersen kâ’ildir gönül	Koşma/4		11’li hece ölçüsü	Başlık: Gevherî
38a		Bulmadık defter-i dehr içre du’adan ğayrı Ayağın tımağına gönderecek ser-nâme		Müfred		Başlık: Beyt	
38a	Edimli Ahmet Rüşdî	Yine sen ‘arz edersin yâre derd-i ‘aşkı zîrâ Benim ahvâlîme ey nâme bir hoş tercümânsin sen		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt	
38a		Gelmedi çün dil-i miskine haţtından mektûp Umarız bâri lebiñden gele ağız haberi		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt	
38a	Zâtî	Mektûb-ı da’vet ile uçurdum kebûteri Şâhîñ baķışlı yâr umarım okuya gele		Müfred	--/---/ -/---	Başlık: Beyt	
38a		Göresin ey dilber señsiz nice ben ‘îş eylerim Eşk sâķi âh maţrib nâle hemdem ğam nedem		Müfred	---/---/ ---/---	Başlık: Beyt	
38b	Ķabûlî	Gel naţ‘-ı cihân içre şehâ bir sen bir ben Satranç oyunun oynayalım mât ola düşmen	Leclâc ise de lecc edemez naţ‘-ı cihânda Nâdâna Ķabûlî yeñilir şanma anı sen	Gazel/5	--/---/ --/---	Başlık: Ķazel-i Ķabulî Berây-ı Satranç	
38b	Nesîmî	Dört Müselmân ile beş kâfir meger İki dilber gördüler alnı kâmer	Ey Nesîmî Ķall budur añla kim ‘Add edip tokuzda bir tarķ ideler	Gazel/5		11’li hece ölçüsü	Başlık: Ķazel-i Nesîmî Bâzîçe-i Satranç
38b	Derzî-zâde Ulvi	Şehâ küyuñda gönlüm bir gedâ-yı müstemendiñdir Erenler vaşl-ı cânâ başa kıalmaz bir levendiñdir	Nazar kııl ‘Ulviye şâhım Ķapuñda bunca yıllardır Esiriñdir Ķarîbiñdir kuluñdur derdimendiñdir	Gazel/6	---/---/ ---/---	Başlık: Ķazel	
39a	Sultân Selîm	Leyl-i zülfiñ sihr-i ğamzeñ ‘aķl u cânım aldılar Eyleyip mecnûn beni şahrâ-yı ‘aşķa şaldılar	Dişlerüñ vaşfîñ Selîmî vaşf idelden ‘aķl [u] dil Baş u cânı terk ediben baķr-ı ‘aşķa şaldılar	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Sultân Selîm	
39a	Zühre	Yâ Râb beni ol afet-i devrânım unutmuş Adım bile anmaz lebi mercânım unutmuş	AĶbâba şorar remz ile meclisde bu kimdir Ömer kulumı ya ne ‘aceb cânı unutmuş	Gazel/4	--/---/ --/---	Başlıksız	

39a	‘Aşık Ömer	Kanlı zâlim zülfiñ telini boynuma takmaktadır Virân edip şehri-gönlüm dâ’imâ yıkmaktadır Kaşları karağöl bekler gözleri serden geçer Kırpığı çifte tabanca sîneme çaçmaktadır	Ey ‘Ömer sen medh edersin hūbların serdârını Bir kere hūsnün görenler fedâ kılar varını Barmağı altın kâlemdir dâ’im işler kârını Tırnağı seyfü’l-‘acemdir kıranımı şaçmaktadır	Murabba/4	---/---/ ---/---	Başlık: ‘Aşık Ömer
39b	Hicâbî	Efendim hazret-i Mevlâ saña vermiş cemâl ancağ Kuşuruñ yok begim aşla henüz bulduñ kemâl ancağ	Kesilmez dest dâmeden geçilmez vech-i hūsnünden Hicâbınıñ begim senden niyâzi bir vişâl ancağ	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Hicâbî
39b	Gevherî	Emânet etmişsin geldi selâmını Devletli sultânım ‘aleyküm selâm Aldı ta’zîm ile bu ben gülâmın Ey şâhı Hūbânım ‘aleyküm selâm	Şimdi muhabbetiñ râyegân etdin Âteş-i firqâtiñ gülîstân etdin [Maḥzûn Gevherî’yi şâdimân etdin Ey gonca dilhânım ‘aleyküm selâm]		11’li hece ölçüsü	Başlık: Nâme-i ‘Aşık Ömer
39b		Bir haber ver ey sabâ ol yâr-ı gârim hoş mıdır Çok zamandır görmedim şol gül-‘izârım hoş mıdır	Bağ-ı hūsn içinde perver nev-nihâlim nicedir Haşlı ömrüm nedîmim şive-kârım hoş mıdır	Gazel/7	---/---/ ---/---	Başlık: Li- nâmîkiñi’l- fakîr
39b	Selmân	Müyesser ola mı vaşlı diye dil her zemân ister Olur âhîr müyesser ey gönül ammâ zemân ister	Seniñ câh-ı zeneḥdanında kaldı bu dil-i Selmân Anıñcün pād-şâhım lâ-mekândir bir mekân ister	Gazel/4	---/---/ ---/---	Başlık: Selmân
40a	Sultân Muştafa Hân	Yıkılıpdur bu cihân şanma [ki] bizde düzele Devleti çarḥ-ı denî virdi kamu mübtezele	Şimdi kaldı erbâb-ı sa’âdetde gezen hep hâzele İşimiz kaldı bizim merḥamete Lem-yezele	Nazm/2	---/---/ ---/---	Başlık: Güfte-i Sultân Muştafa Hân
40a	Rağîb Pâşa	Niceler almadı kâmin bu cihânda tez ele Felegiñ devri muṭâbîk yine bezm-i ezele	Şanma ey dil ki sa’âdet bula bir dem hâzele Virdi Ḥallâk-ı cihân mübtezeli mübtezele	Nazm/2	---/---/ ---/---	Başlık: Nazîre-i Rağîb Pâşa
40a	Hakim Efendi	Yüz sürüp ağlayagör pâdişâhım Lem yezele Maṭlabıñ böyle tehî gezmek ile girmez ele	Başmasın dersen eger devlete yâ bir hâzele Yüz verip eyleme ihsân u kerem mübtezele	Nazm/2	---/---/ ---/---	Başlık: Nazîre- i Hakîm Efendi
40a	Şıdķı Efendi	‘Arızındır komayıgör halkı huzûra nezele ‘İllet anlar ḥukemâ var mı dimâğlar düzele	Żayi’ etme şuhan tâ ki(nagh) girmez tizele ‘Aķıbet kadriñi bil ḥamd idegöre lem yezele	Nazm/2	---/---/ ---/---	Başlık: Nazîre- i Şıdķı Efendi
40a	Sultân Selîm Hân	Rüz-ı şeb didelerim derd ile kıan ağlar Vâkıf olan benim esrârıma her ân ağlar	Derd ile rüyâna baķtıķca seniñ İlḥâmî Gerçi ḥandân olur ammâ cigeri kıan ağlar	Gazel/5	---/---/ ---/---	Başlık: Güfte-i Sultân Selîm Hân
40a	Sultân Selîm Hân	İlâhî ey kerem kâni baña mülkü veren sensin Vücüdüm eyleyüp ihyâ bu vaķte irdiren sensin Gehî bu kıulların giriyan edip hem güldüren sensin Benim bu firqât-ı hicr ile boynum egdiren sensin Seniñ sayeñde layık mı ki ma’ yûb olam yâ Râb Zebûn-ı pençe-i a’ dâ yı dîn [u] dun olam yâ Râb	Ḥudâyâ dâr-ı dünyâya geleden gülmedim ḥâla Ne ise cürmümi ‘afv it kerem kııl bilmedim ḥâla Aķan bu çeşimiñ yaşın daķı ben silmedim ḥâla ‘Aduya ğâlib olup bir murâda irmedim ḥâlâ Der İlḥâmî baña olan daķı olmaya bir dosta Rezîl itme beni yâ Râb ki ḥürmet eyle bu posta	?	---/---/ ---/---	Başlık:Merḥû m Sultân Selîm
42a		Yâre benden Dert benden yâre benden Ṭabîbler baķmadıķca Gitmiyor yâre benden Görüñ ne ḥâle düşdüm Söyleyin yâre benden		Mâni	7’li hece ölçüsü	

42a	Bendesin Yâ elifsin bendesin Güzel olan sevdiğim Terk eder mi bendesin Ellerleñ çok zevk etdiñ Bu gıcecek bendesin	Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42a	Bir beni İki şaydım bir beni Biñ güzele değışmem Yâr yüzünde bir beni Âlemi güldürürsün Ağladırısın bir beni	Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42a	Yüzyüze Elli şaydım yüzyüze Ba'zı yüz[ler] güzeldir Hiç beñzer mi yüz yüze Niçin beni zemm eder Hiç bakmaz mı yüz yüze Artan gıybet ederler Niçin gelmez yüzyüze	Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42a	Yüzünüz açıldı Elli yüz göz açıldı Tabıbler bakmayalı Yârede göz açıldı Evvelden hicâb vardı Şimdi yüz göz açıldı Rüzgâr kâkülün kaldırıp Beyaz yüzün [açıldı]	Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42a	Yüzüne Ellisine yüzüne Hasret oldum göreyim Tutma elin yüzüne Senden gayrı güzelin Bakmazam ben yüzüne	Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42a	Kıymetim merhamet kıl kıymetim Ben seniñçün çäk olurum Sen de bilirsin kıymetim Çekdigime gam yemezdim Bile idi yâr kıymetim	Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

42a	Yanarsam Tutuşursam yanarsam Şu cihānda ğam yemezem Yār[in] yoluna yanarsam Nā-merd olayım sevdiğim Senden ğayrısın anarsam		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	O beni Kākül örtmüş o beni Ben yārim[i] unutmam Unutursa o beni		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Neyleyen Tanbur ilen ney ilen ‘ Aceb yār şayd eylemek Ey ‘ aşıklar ney ilen Meclis eyledim hâzır Türlü sükker mey[i]len Bir hanende bir kemân Bir de tanbūr ney ilen		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Dāneden Kām almadım dāneden Yār için şimdi yanmak Meşk itdim pervāneden Yā Rāb beni ayırma Sevdiğim bir dāneden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Yāradan Fıtil çıkmaz yāradan Ya ben naşıl yanmayam Güzel yaratmış Yāradan Yā Rāb beni ayırma Kaşı gözi karadan		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Bülbül gülün hār olsun İşin gücün zār olsun Bir güzel gönül ver ki Oda saña yār olsun		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Oda yansın Gül hārı oda yansın Beni naşıl yağıdısa Benim gibi o yansın O seniñ ince belin Şaran kol qorda yansın		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

42b	Gece dağlar İşidiriz gece dağlar Hasret çeker ‘ aşık gündüz Ağlar gece[de] de ağlar Gündüz[de] ağlar ‘ aşık bir Gün olur gece de ağlar		Mâni	8’li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Dağıdır Şayda gelmez dağıdır Gelse yârim yanına Cümle gamım dağıdır Vur külüngün Şirînim Sînem Ferhâd dağıdır Diliñ bülbül yüzün Gül sineñ cennet bağıdır Ağ gerdâniñ üstüne Sîyeh zülfin dağıdır Zülûf gibi ‘ aşkile ‘ Aql-ı fikrim dağıdır Bir kez yüzüme gülmez Da ‘imâ göz dağıdır Sensiz sükkeri yesem Kuzum baña ağıdır		Mâni	7’li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Yâr olur Cihân başa tar olur Gönül çeken adamîñ İşi gücü zâr olur Gönül benden yâr ister Baña kimler yâr olur		Mâni	7’li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Meler gelir Kuzular meler gelir Bir yigit ‘ aşka düşüncek Başına neler gelir Yârim ellerle gördükde ‘ Aklıma neler gelir Hicrân oku sevdiğim Sînemi deler gelir		Mâni	7’li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
42b	Bostânda bülbülüm var Bağçalarda gülüm var Bülbülün güli varsa Benim de sünbülüm var		Mâni	7’li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

42b	Şafâ geldi Sarâya şafâ geldi Ne ben ' aşqdan kırtuldum Ne yâr inşâfa geldi		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Güldürmedi Bülbül ötdü güldürmedi Gece gündüz ağlatdı[da] Bir sâ' at[cık] güldürmedi		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mânîler
43a	Yüz vermedi Elli virdi yüz vermedi Hâsb-i hâlîm söylemeye Bir parça[cık] yüz vermedi		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Yüz[ün] yarısı Ellidir yüz[ün] yarısı Siyâh giysuların dökmüş Göstermez yüz[ün] yarısı		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Üzümüm bağda yiter Tütünüm dağda tüter Baña hiç rahm etmediñ Olasın benden beter		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Oda seniñ O benim oda seniñ Şunda bir cânım kaldı İstersen o da seniñ		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Ahmediyim ezelden Gönül geçmez güzelden Gögnümün gözi çıksın Sevmeseydim ezelden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Göz dağıdır Kaş çatar göz dağıdır Güzelden cefâ gelmez Etdiği göz dağıdır		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Göz göre Gönül baқа göz göre Yüregim ona yanar Aldırdım yâr göz göre		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a	Gülde gez Seyrânda gez gülde gez Ben burda kan ağlayam Sen orada gül de gez		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî

43a		Göz ucuylan Kaş kirpig[i] göz ucuylan İltifât eylemez ammâ Bağar yâre göz ucuylan		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a		Kaynar kazan taşmaz mı Dalğa boydan aşmaz mı Dağ dağa kavuşmazsa İki hasret kavuşmaz [mı]		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a		Kaşların güzel kara Düşmüşüm âh u zâra Ne buldun bu güzelden Gönül ver gayrı yâra		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a		Gözlerim Ġarîp oldu gözlerim Nâzlı yâr geçer diye Gece gündüz gözlerim Şükür olsun Mevlâya Yâri gördü gözlerim		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a		Derdim var dağlar gibi Söylemem eller gibi Kalbimin mağzunu var Bozulmuş bağlar gibi İki gözüm yaş ağıdır Coşmuş [ol] seller gibi		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a		Güzelden Cânım yandı [o] güzelden Başımda sevdâ yeñi degil çekerim ezelden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a		Memeye Bülbül 'âşık memeye Sîne küşâd eylemiş Çağırır gül memeye Evvelden sık gelirdin Başladın gelmemeye		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43a		Derdin açar Ġamın açar derdin açar Her kime hâlîn söyleseñ Oda saña derdin açar Sen aña birin söyleseñ O saña derdin[i] açar		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî

43b	Yağan dil Ya şem' idir yağan dil Aceb kendi ne hâlde Beni böyle yağan dil		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Tekkelerde hû gelir Lülelerden su gelir Yâr orda ben burada Elimizden ne gelir		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Laleyim yaramaz Fıtıl büyük yaram az Ben seni uslu bıraktım Niçin oldun yaramaz		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Lâleyim yarasızlar Fıtıl büyük yar sızlar Yaralın hâlinden Ne bilsün yarasızlar		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Yayılan Şahmarân yâ yılân Zülf müdür kakül müdür Ağ gerdânda yayılan Yâr baña bir oğ urdı Elindeki yayılan Şıdkımı bütün eyle Hoş geçin [sen] Mevlâyılan		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Lâleyim yakar böyle Ya yağmur ya qar böyle Şu benim hayin yârim Aşkın yaqar böyle		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Le le bende lâzım Şu gelir bende lâzım Güzel olan güzele Gerdânda ben de lâzım Güzel baña lâzımsa Güzele ben de lâzım		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Şu karşıda gördüm seni Gülle[r] [ile] deldim seni Öpmeye kıyamaz iken Ellere verdim [ben] seni		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Karşıda duran sensin Zülfini buran sensin Baña cellâd kâr etmez Boynumu vuran sensin		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî

43b	Leleyim güle ben Mübtelâyım gü[le] ben Kimseye kul olmadım Saña oldum köle ben		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
43b	Leleyim güle nâz Bülbül eder güle nâz Gördüm hicrân bağında Ağlayan çok gü[le]n az		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Lâleyim güzel gözler Ey kaşı güzel gözler Küçükden alışmıştır Dâ'imâ güzel gözler		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Lâleyi güzel gözler Ey kaşı güzel gözler Şen kұлuna hor bakma Kulun seni eyi gözler		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Leleyim [ben] bendede Ben dervîş[im] ben dede Yârimde ağız yok ki Aşıkımı bend ede		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Bir bende olsa Göz yaşım bir bende olsa Öldüğüme [de] gam yemem Bir gece yâr bende olsa		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Yâ lâledir yüz benden Elli senden yüz benden Bu dudak nerden öpsün Görünmüyor yüz benden Şu benim şîrîn yârim Çevirmiş yüz[ün] benden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Lâleyem yâr içerden Kes bağrım yâr içerden Gözlerim yolda kaldı Çıkmıyor yâr içerden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Yeşil şarmış başıma Ma'il semmur kaşına Kıyma merhamet eyle Şu benim genç yaşıma		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
44a	Şerîfim ölmeyesin Dert yüzü görmeyesin Cennet durağın olsun Cehennem görmeyesin		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî

44a		Ay doğdu ayna düşdü Ayna.... güne düşdü Bu aylar ne aylardır Ayrılık bize düşdü		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44a		Lâleyim neye varır Tanbür der neye varır Çekem yâr hasretin[i] Encâmı neye varır		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44a		Ay doğru kaçtar gider Topuğu batır gider Zemâne dilberi kaçıcıdır ‘Âşıkın atar gider		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44a		Gitdi yâr ele girmez Zülfî dâr ele girmez Günde bir kurbân etsem Bu güzel ele girmez		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44a		Gördün mü kan alanı Gâmzeden cân alanı Rabbim târumâr eylesin Beni bu ‘aşka şalamı İnanma sevdiğim inanma Raķibin çokdur yalanı		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44a		Dağı duman olanın Hâli yaman olanın Gece uyku mu uyur Yâri güzel olanın		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b		Şu gelir lüle lüle Yâr gelir güle güle Elinde sırma yağlık Kân terin sile sile		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b		Kaşların kemân seniñ Elinden emân seniñ Baña der garîb gonca Hani Muştafam benim		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b		Derelerde baldıran Sen ‘aqlımı aldıran Ver leblerin ağzıma Odur beni kandıran		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b		Dağ başı[nı] kar aldı Gül etrafı hâr aldı Ecele borçlu kaldım Bir cânım var yâr aldı		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

44b	<p> Karanfilim şarkarım Açılmaya korçarım Yâr kıyıya gel[ir]se Meyit olsam kalçarım </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Eyi benden Eyi yüz eyi benden Ben yâr gibi bulamam Yâr [o]lur eyi benden Beni bile getürsün Bulurşa eyi benden </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Kaş ile kemân seniñ Baqışın yaman seniñ Ne hâyin yâr imişin Elinden emân seniñ Ben çekdim cevri cefân El sürdü şefâ seniñ </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Eyi beller Eyi kıl anı beller Dilberin 'aqlı olsa 'Aşkı anı beller </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Lâleyim Üsküdüre Gidelim Üsküdüre Yâr baña bir oğ vurdu Altı kan üstü yara </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Yandım 'aşkın elinden Şaram ince belinden Âh nedir [bu] çekdiğim Bu gönülün elinden </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Şu kırlar erir m'ola Güzeller gelir m'ola Beni yaradan Mevlâm Murâdım verir m'ola </p>		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Lâlelim bende [de] var Şu içme bende [de] var Gerdândan büse aldım Bir ufacığ ben de var </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	<p> Laleyim ben [ol] diken Aranızda ben diken Ya ben nereye gidem Başım saña bend iken </p>		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

44b	Läleym aqdeñiz Qaradeñiz aqdeñiz Kuzum seniñ derdiñden Şarardı şoldu beñiz Gel [sen] qzuzu gidelim Bunda çoq engelimiz		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
44b	Läleym dert beni Sevdâ beni dert beni Beni dağlar yaqmazdı Yaqdı bu sevdâ meni Mezarım qazdı dilber Gel toprağım ört meni		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a	Gökde yıldız biñ dâne Bürümmüş mor mintana Ben gibi köle lazım Seniñ gibi sulţâna		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a	Gökde yıldız mâh gider Kâh eylenür kâh gider Ben bugün yârim gördüm Sandım pâdişâh gider		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a	Bugün benim elemim var Gümüşden [bir] qalemim var [ey] yola giden yolcular Yâre benim selâmım var		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a	Sevdim bunca seni Melek sevince seni Gitme kuzum qarşumdan Görem deyince seni		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a	Tağlar qapandı qardan Haber geldi [o] yârdan İnceldim qıl oldum [ben] Muhabbet çıkmaz cândan		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a	Qal'aniñ üstü sancaq Bir yâr sevdim utancaq Ne hayır gördüm ne şer Ateşe yandım ancaq		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a	Nem düşer Gökde bulut nem düşer Ben bu dertden ölürsem Baqam saña nem düşer		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

45a		Dad böyle Şekker böyle dad böyle Diz-be-diz otururken Niçin olduk yad böyle		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		O demler Dertli oldum o demler Çeşmim yaşı sel oldu Ben silerim o demler Niçin baña görünmüş Barışdırın o demler		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		Lâleyim o dağlar Tellâklar zülfin bağlar Beni ağladan dilber Gün olur o da ağlar		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		Lâleyim gül gezdir Al yanağa gül gezdir Senden ğayrı seversem Gözlerime mîl gezdir		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		Böyle yüz Böyle gerdân[a] böyle yüz Dedim dilber ne güzelsin Dedi şevincek böyle yüz		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		Ben yandım [da] seni bilmem Cân yandı [da] teni bilmem Gözüm açdım seni gördüm Senden ğayrı yâri bilmem		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		Deryâya daldım çıktım Bir gevher aldım çıktım Bağdım yârdan vefâ yok Gönüller aldım çıktım		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		Tûlbendî dilde kıma Lebleriñ balda kıma Niyâzımdır efendim Beni bu hâlde kıma		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45a		Kaşlarıñ yayın benim Yel oldum estim benim Talihsiz başım benim Gelmedi yârim benim		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45b		Karşıdan nâzlım gelir Nâzlım niyâzlım gelir Sen benim efendimsin Öpsem ne lâzım gelir		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

45b		Bir ay doğdu deñizden Ne kemlik gördün bizden Bir kemlik görmüş gibi Yüzün çevirmiş bizden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Çadr oldu Gül oldu çadir oldu Yılda bir çadir olur Baña her dem çadr oldu		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Mânîye Mânîm yokdur Güzele sözüüm yokdur Ellerin beşer beşer Benim bir tãnem yokdur		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Bu perde Hicãz maçãm bu perde Kişi sevdiği yãri Hem öper hem sever de		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Bülbül[ü] [gül] bağda gör Mecnün[u] [da] dağda gör Baykuş virãnda yatar Gel beni bu hãlde gör Sevdã müşkil derd imiş Bir yãr sev de sen de gör		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Dilde beni Dil ile alda beni Kãfir imãna gelir Görse bu hãlde beni		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Nãzlan gelir Bahãr ayazlan gelir Ellerle düğün bayrãm Baña nãz ilen gelir Elem çek deli gönül Başa yazılan gelir		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Ayrıldım gülüm senden Dil-i bülbül[üm] senden Araya rakîp girdi Pâyım kesildi senden Azrã 'îl gelmeyince Ayrılmam yãrim senden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî
45b		Belinde İbrişim şal belinde Baña nüş eden bãde Çuzum seniñ lebinde		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mânî

45b	Bende geldim Bâb küşâd bende geldim Gül cemâlin seyrine El geldi ben de geldim		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45b	Gül penbe Karanfilim gül penbe Gerdanın billür gibi Yanakların gül penbe Gülüşle 'aqlım aldıñ Bir dağı gül penbe		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45b	Qandilden Şem' yaqđım qandilinden Hüddâm seni saqlasın Hem nazardan hem dilden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
45b	Bir yüzden Elli sizden bir yüzden Daldım 'aşq deryâsına Çıkamadım bir yüzden Getir yavrum öpeyim Bir yanaktan bir yüzden Hudâm benim kısmetim Virir elbet bir yüzden Ereriz biz murâda Elbetde bir[in] yüzden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
46a	El derdi Ayaq derdi el derdi Cânıma kâr eyledi El minneti el derdi Goncasın ben büyütdüm Gülünü [de] el derdi		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
46a	Penceresi mercândan Bâde işdim filcândan Aş zülfiñ telin çokdan Çokdan geçdim bu candan		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni
46a	Bend olsun Şular gelsin bend olsun Bir güzele gönül vir Başı saña bend olsun Başısı ceylân baqtş Yürüyüş levend olsun Kaş kara kirpik qara Gerdânda ben[i] d'olsun		Mâni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

46a	Yārim yārim Vir doldur yarım yarım Çıķayım dağ başına Çağıram yarım yarım Sen baña yarar olmazsuñ Ben saña yarım yarım		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Bir bir yān Bir bir tutuş bir bir yan Ben [de] yandım kül oldum Sen de benim gibi yan		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Yandım 'aşķıñ oduna Kandır lebiñ dadına Gel efendim raħm eyle Şu benim feryādıma		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Baş bağlar Yumuş zülfün baş bağlar Kimi almış yārini Kimi bağrın taş bağlar		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Şu dağlar ekin olsa Nāzlı yār hekīm olsa Şimdi ben bir yār sevdim Görüşmek mümkün olsa		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Şu dağlar ekin midir ' Aceb yār hekīm midir Güzele gönül virdim Görüşmek mümkün midir Senin gibi güzeli Sevmemek mümkün midir		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Kara gözler Kara kaş kara gözler Gemim enginde kaldı Şimdi [de] kara gözler Beni yağdı yandırdı Sendeki kara gözler		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Keklik ne gezer taşda Kudret kalemı kaşda Ben bugün yarım gördüm ' Akıl ne gezer başda		Māni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī
46a	Benim [o]yarım hā' indir Güzel[i] sevmek kārımdır Baña derler güzel sevme Sorayım iftiħār mıdır		Māni	8'li hece ölçüsü	Başlık: Mānī

46a	Yemenden Hindistandan Yemenden Şa'ir yariñ kandırmaz Öpeyim gül memenden		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık:Mâni
46a	Yemenim Hindistanım Yemenim Öper kuçarım sevdiğim Şağın[sın] ki yemenim		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık:Mâni
46a	Gül demedi Elinde gül demedi Ya ben naşıl güleyim Felek baña demedi		Mâni	7'li hece ölçüsü	Başlık: Mâni

3.2. TABLO: 752 NUMARALI ŞİİR MECMUASI MENSUR METİNLER

5a	Cân cāndan 'azîzim lebi gonca sükkerden lezîzim mürüvvetli sulţānım 'azîzim gūş eyle nāme-i hālden	Bu bendeyi qabūle qarīn eyledigini bilmek için iki şatr nāme ile mesrūr buyurmañız mercūdur.	Başlık: Muḥabbet- nāme
5b	Ḥayāl-i cemāl-i bā-kemāl künc-i ğamlarda nesīm-i ḥūb- ḥışālî kūşe-i elemelerde nāzenīn-yārim leb-i la'l-i şeker- bārim rāḥat-ı rūḥum devā-sāz-ı dil-i mecrūḥum	izāle edip ḥalāvet-resān zā'ika-i vedāt buyurmaları mes'ul u mercūdur mürüvvet buyrula. El- cevāb.	Başlık: Muḥabbet- nāme
40b	Başur şancısı için altın başı tiryak on paralık güzellik hindistan cevizi	Gül başdı yapıp yedirirler	

TIPKIBASIM

یا واصل المشرفین
رأه العشق خال

VOC

وهب ارج اب ب ج اب ا

المصنف به باسنة اوله طراف معارضا المصنف
بنا قولین او جیز سبکه التورخ خرج اولفند
لکری سبکه می او جیز بیلک اؤرکی کجین
اولفند ایدک مرادق زارده کجین اولفند
قول اصح بودر الهده علی اراوک
سوی جیدک بنا می اسلامبوله کفار زاننده
دینونلو دیمکه معروف مانند با ارم اولوف
تخله با شرق اولفند سکر بوز سکان
اوج آویکند اتمامه ایدک منند

سلوا و نوز اوم بر کیدن اولوب اولون
بشی اسلام و اوب بشی با فر اولسه
فورتنه اولدقده کیدن در بیه اوم
المصنف اولفند طقوز خرد ایدر و ب
طقوز خردی اومی در بیه اندقدن جیمعا افرورون
اوب بودر نیبا اوزر پینه

خلفت فیک زوجی ز کيفت فلیح

نرمندک دخی قرانم اولفند
نمود خرج زید
نمود خرج زید

کون خردین

نمود افریم اولفند
نمود افریم اولفند

استدین حسنه ایدر و ب
کولک اوق

۷۸۹۲	۱۵۹۶
	۶۷۵۶
	۸۶۵۵
	۷۶۶۵
۵۷۹۱۹	۵۷۹۹۱
۷۸۶۱	
۵۶۹۵	
۱۶۵۶	
۶۵۵۶	
۱۷۹۹	
۵۷۹۱۹	

MILLET GENEL KÜTÜPHANESİ

KISIM : A. E. 777 conf. mm

— SKI KAYIT NO. 752

YENI KAYIT NO.

TASNIF NO.

ایمان واجب صفای نفس است
بزرگواران عارفان را که در رمضان اولاد
بویون بر کوزان کوزوم قیامت کوزان کوزان

مقرب
بود که اکثر زار که فولتم اتم حفا
ایله انصاف پادشاهم لطفایدون فا

میت
منت خدایم بر کسوری قائم
شکر بود که فالده حرم فتمه

میت
اندم من بنی او نودی کتمه
مجتب بود که در جفده کتمه

مقرب
اندم کرم بنی تو فرم بدیدر مطم
بلکه جلد را بدیدر کرم بنی فلون لرد و صم

مقرب
بوندن از له و طبع المده بر منحل بلا
برکاک ابرم انقدیم اولادیم مبتلا

جهان خدای عشقشکلی و ادوی کوزا هوی
مکر تزلزل ایلسه سوسوی بی شاها کوزا هوی

دو کرم من در طرین در دنیا طالع و دنیا کرم
ایلی بی بر
دویم بر خطه اکلان بریدی کرم بر با هوی
مانع اولاد کرم بر و صلک کتمه

بنی هجران او دونه بقیمه جاری
بود و منافع اندر فلیم کوزان کتمه بله

و فالوتم و فاطم حرم آنک سوره فکند
مجتبی صاوی بدیدر کشتی تک کتمه

میت
ایر عادت ایلسه جانایزه هر دم نفا تمک
بزرگواران اولمشدر کرم بود یک نیاز انتمک

میت
صبر انتمک طاقتم برق انعام زار ایله
کوز طمی از باری کوزوم صالونیم انجم ایله

میت
نوع داده بر بلیدار عشقشکلی و حطین صاحبی
سناقل اولمیانک سنده اولما طالبی

میت
نافلک مضموم المین طمن اولدون دوهونه
سکابر انشاید در مکر لر لیدر عون تم

ایلسه بی غرضیم او کسون ای حیران کتمه
دلیبر کرم در اولاد طمشدر بر بنی لطفه کرم

خداوند کرم لاس بندون حقیقت انطوس
عوارق اولاد بر ناله کرم صومزه و لاد طوس

ان بیخ و روی در روزی خیر عارفان
شکلی بر کرم کوزا کرم کوزا کرم

الشفیق المله افتمه کل بنا الیهم ایله
دو کرم بنی افلادیم و کرم کرم کرم کرم

م / ا / ح
 ه / ا / ح
 و / ا / ح
 ز / ا / ح
 ح / ا / ح
 د / ا / ح

۱۱۹۸
 ۴ ۶ ۷ ۲ ۵ ۱

شنبه / ۲
 شنبه / ۴
 شنبه / ۱
 شنبه / ۱۱
 شنبه / ۱۳
 شنبه / ۱۴

اول روز سوہ چهارم پنجم ششم

هفتم ~~هفتم~~ هشتم نهم دهم
 یازدهم دوازدهم

سیزدهم چهاردهم پانزدهم شانزدهم
 هفدهم سیزدهم

نوزدهم بیست بیست یکم بیست دوم
 بیست سوم بیست چهارم

بیست پنجم بیست ششم بیست هفتم
 بیست هشتم بیست نهم سی ام

سی و یکم سی و دوم سی و سوم
 سی و چهارم سی و پنجم سی و ششم

سی و هفتم سی و هشتم سی و نهم
 چهل چهل یکم چهل دوم

چهل و سوم چهل و چهارم چهل و پنجم
 چهل و ششم چهل و هفتم چهل و هشتم

چهل و نهم

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰

الما
 اودوم
 ابوا
 نار
 فندی
 زردالی
 کهریز
 لیمو
 پورطوق
 موشوله
 قزلیجی
 ویشنه
 قلیسی
 کیراز

امرو
 اودوم
 بادم
 نار
 کستانه
 اریک
 کراک
 قوون
 قهریز
 خورما
 ویشنه
 کوکم
 قزلیجی
 اودوم
 کستانه

انجیر
 ابوا
 بادم
 نار
 جوین
 زردالی
 اریک
 کراک
 قزلیجی
 پورطوق
 خورما
 ویشنه
 غوناب
 قلیسی
 اودوم

صوبخ
 فندی
 فسلیقی
 کستانه
 جوین
 زردالی
 اریک
 کراک
 کوکم
 قزلیجی
 غوناب
 قلیسی
 لیلی
 موشوله
 قلیسی
 اودوم

شقای
 لیمو
 قوون
 قهریز
 قزلیجی
 پورطوق
 خورما
 ویشنه
 لیلی
 موشوله
 کوکم
 قزلیجی
 غوناب
 قلیسی
 اودوم

الما
 ارمود
 اودوم
 انجیر
 ابوا
 بادم
 نامر
 صوبخ
 فندی
 فسلیقی
 کستانه

جوین
 زردالی
 اریک
 کراک
 شقای
 لیمو
 قوون
 قهریز
 قزلیجی
 پورطوق
 خورما

ویشنه
 لیلی
 موشوله
 کوکم
 قزلیجی
 غوناب
 قلیسی
 اودوم

۱۰
 ۲۰
 ۳۰
 ۴۰
 ۵۰
 ۶۰
 ۷۰
 ۸۰
 ۹۰
 ۱۰۰

سید نامی که کوز قین امکن

قرنفل	گل	کرار	اوزوم	الماس	شکر
بیت	بیلی بلبل	صردیم سنی برار	سلسک بل نروم	افزاده لاله الما کوز کرم سنی	
نار	کسنانه	زرد کوف	ابن	شمشیر	ناش
سنی سوم ایتمه	کوز لری کسانه	دردن اولدم	مرجه قیلرین کیند	عقلنی باشنه	آقدم کوزین
غار		فت		در سیر	باش
حسیر	بولک	شور	قلم	جون	پیماف
اولیم قبول	اولیم قبول	کوز کوز جون	جلد بره جون	اون کوزمه بی	دل اوچیلر سوما
بسیر	قول	امور	الم	جون	بق
اویا	صاج	آرد تیره	کاغد	حورمه	بان
صاریدم سنی	ال بنی زت	سنی قورمبیغه	کرایتمه غم	فرشود بوسون	حسره نکل
دوبه دوبه	قبورن قاج	کلر کیف	داغد	اوب دورمه	جکرم بان بان
ک	البک	اگمک	بمک	فسلکن	چور قفل
اعشنامه	قبورن اولدم	مرام سنی	کرده نک ایلدیم	حسره تک قان	بریکه بیزه
کل	کوبک	دوبک	امک امک	قوسیم لکن لکن	قل
صمان	مشین	اودغاجی	چچیک	فس	تخته
اندازه	اولدم سنک	کوز سیمین آغری	یلان دکل سنی	حسره تکله چخیر	نوشو بوز
	اشین	آهی	سوزم کرجک	مدک قلدی سمن	بجته
مور	یاغ	تخته	چیه	یون	بادم
وصلی اوم	عشق بکنده	بیا غول سنی	اندم صی بک	سنی تورم	بنجورن
	فاداغ	بجته	کجه	دون	چی ادم
بان	ایریشیم	مشین			
یوچی بزه قال	آغ کوزک اندک	اولوم بریکه			
	قدک اییشیم	اشین			

مختارانه

جان جانان عزیزیم ای غنچه کز خون زینیم هر دو تو سلطانم عزیزیم کوش ایله انده جانان
 دخی جفادن کمالدن چغما سون قوز لک لک درجه بزم مقنوناک اولشم از لکن
 بوبنده فی ادا تمه و طردن وصف ایده مم اشکنا تم سنا دلدن سلس
 سنی سوم ایتمه قضای کما بعد ایلان و کله بالیغ
 بیجه قوزدوز نه برودم و احتم وار نه هر ذره ایتمه طاقتم وار او بنم جان عزیزیم
 خودی تورم کردی سنی جانم کوزی قوز لک کما قوز بیهک کوز عزیزیم اولدم
 ولای سیزه حقیقه اولور یعنی هر اولدم اما فتنه عدودن اغذیریم کجک بوف
 اول عدویل بدذالنلرین و رقیب بدذالنلرین و سائر اوجوت اچنسلر سورینیه
 او میسوب بوبنده بیجان به کاه با حسن ظنلرین قطع اتمیه کین و کله العنایم
 عهدن کجک نظر بولنده طان اولوب جان سیری فدا اتمک دن و کل پارواغیار
 و ایمان و طلدی حفظ اتمک شرط از لیدر اکر بونک اندک قبوله قیرین
 بیورد کز عفتایم کلدور و بزم و جوانه و کلر کین بنک او بیا هم کلدور
 جهانده و دل جوق اما تمه قزل سنده دور اولور ایلم سندن نه کیم جان نده دور
 نه حاجت اغذیر عرض تقدیریم بزم تقدیریم قلب شر بقدیرده عیالدر کرم ایدر
 بوبنده قبوله قیرین ایلدیندی اتمک بچون ای ستر نامه ایله مسرور بودم کرم حورور

دل

حجت نامه

حبال جمال با جمال کج غم خورده ایم محو حاصلی و شسته الموده نازنین یارم لب
 لعل شکر بادم رحمت روحم دو اش از دل محرم باب افتخارم افندم
 حضرت یزید بن برم مجلس لطافت حورش برین سلام تناده و ده فرقت جوی پاران
 از روی وصلت جی فراوان رسول استقبالی اشواق بر لب اهدا فلند قد نصلم
 انوار حدیقه منور اولاد مزاج ناز پرور حاطره ناز کناری گلشن و هجره
 نر و تاز اوله بوشی مشعل کار ایش روی هجره نه شو شکر بنم حقیقت پرور افلاک
 همدم افندم جوهر برین ایل اولفته فراتکن ایل لیل و نهار حبال جمال ایل
 مانند مجنون دیده پر خون و حال دیگر خون ایل ساکنی کن حاکم اولوب همدای
 او و این و کرباق فلاکه و ناله فریاد میز سیمک و سمانه ایر نشمشد و همان جناب
 ستوده حصاله در بعد مان باعث اندخته طایفه نسیمک اولوب حاله غنیمتشان
 حاطره ایتدی که سرخوب بلا غدا و سوابد لیل و ل و پیرا نمزی اباد و زبانه اولان
 ازاله ایدوب حلاوت و سان زائقه و داد بیرون مری مستور و مرمود در وقت
 بیرون بله الجوب

عزله اولوی

نذر بوسه و کف دست اوله حلال ناز بر و دل
 نذر بوسه و کف دست ناز بر و دل ناز بر و دل
 نیک با نیکه کفر قانر و کوب و کوب و کوب و کوب
 و کوب و کوب و کوب و کوب و کوب و کوب و کوب و کوب
 لوند اندک و لیس کینه جاک اولوس مناسبد
 سندان نازک در شاهانه دلبر الی هجرت
 مسیحی و شجره قدسین است بقدره و هجره
 البسیل ملک الی الی کلاری کول ایلک
 بلور ایلرین کشت ایلینار جوت کوش ایش
 بر ایشور علوی استیاج اولولون فلند لک
 عزله اولوی

یازده ناسیر ایدم می او و فغانم بهم
 بی شاد الیه می دور زمانم بهم
 سنی بروخی کور می عجب ای روح روانم
 خسته روان قالی کوسه نکرانم بهم
 دایم کیمه کیدر می الکنو فالرم اه
 نیه صفتلر می غم کور و انتم بهم
 الی سقا نتر بر باره به مشکلی
 کسه حل الیه می نلقه نغمه بهم
 یازده دیدم دل غلوی می کجوه بلر سیغ
 دیدم یلک ناز لیل اول غنچه دهانم بهم

یازده ناسیر ایدم می او و فغانم بهم
 سنی بروخی کور می عجب ای روح روانم

عزله اولوی

بقتلر حلال ناز ایدم یارب شان اولسون
 بنجونه افر اولسون و بنابر بر اولسون
 با برین کیدر بر منسوب جاهه لب بند
 حال لطفکی کوردن کیم عمران ناز اولسون
 قبلک و شفقی روایت دل خفا نه جور ایتمه
 نه قبولون نسان اولسون نه کور حظه حصار اولسون
 الفی قدر کول زلف کور تسلیم روح ایتدم
 بوداخی زمره عشق ایلچندن با نفا اولسون
 سر ایل اولنر کله سینده علوی بی زین ایل
 دیدم فرغ جانه هر برین قون قنار اولسون

عزله اولوی

وقایع حال اولدی نثار و لیسند مرن
 اولوم اختیار ایتدم او خندم کفر بند
 بی اولدر که کیم ایلین کوشم ال جلد
 او موطن زوی بود کلوب و طالع شهبانو بند
 نولاسکوا ایلرم روزگار ناموا خضر
 بکدر سود کیدر بله ناکه ایتدم
 غریب بیکس اولدم چاره سوز غلام حیدر
 ای کجوه بله دل مرغی سوز بلر مرن
 حطی کله کوه دیم بلورن ایل کله کوه
 دیدم شکر ایل اولسون اولدر کله کوه

بی شاد الیه می دور زمانم بهم
 خسته روان قالی کوسه نکرانم بهم

در سخن و هشی هشت

مولانا قنوط

جهانم هست چگون او فدا بود با این هشت
 مؤمنه او بوشم هم نام فخر او بوش هشت
 جانم جو فود و بود حقد امیدین که دل
 با فود و طری هم هم مؤمنه و عدی هشت
 اجمال با فخری فود میه علی السک
 سینه صله و جمال الله مشتاق در هشت
 بیجه سلیمان کلون فود ایستد خندان شربان
 جهانم سن و فادو و فاسد سن هشت
 جهانم فود و کبری صفتانم مع
 زبانی درخ چار در کرد و اسم هشت
 سن هشت راه حقد ان جنم روان این
 او بود خنده نفعیک سلطان هشت
 و هشی بر و او بود روح مع و شادان
 نده لایق سبب و روحه قصر هشت

می چازد او صاند روی حقدان بار او صغری
 فاکلم با نکی اهدن مرادم شیمی با نگر می
 شو بهار به جهان روی درو ایدر احسان
 بچون فخر بهار زمان بی بیمار صغری
 شب هجران با کز جانم دو کز فان کز بانم
 او بار خلقی انعام تر انجم او با نگر می
 دکلم بر با ما لیس سن ایندن عقلی زانک
 با فخر ایمن عاقل سن کوریکان او طغری
 فغری و نرشد در هشت خلقه رسوادر
 سوز کیم چون سواد او سواد او صغری

باف

سایه فالر با شمش چون بود معصت باف
 می کو کون ایچ بلم با ده جنت باف
 حوان الما ایدم بوس با جاناف
 جان و ما همد دخی نمدی از نر باف
 مدد اول و روی فزاد مدد ای کونیش
 هله بران دخی نند خرق باف
 اعله مز ایدم بود زار و چون اولادیم
 فاله بران فکلم کجکک طاق باف
 باقی اوسون بولند با ندهم سن ص اول
 جنت با ایدم حل اباد سعادت باف

نقطه

بغی شاد ایدم سن دخی نانه اول سن
 نعلد آخیران کبی بر باد اول سن
 روزگار المسکن اولاد کجکک بوس
 بر سنمکان نیا نایمکه معناد اول سن

غزل

دله

باغ حاله حرم سیرتار الطیبه سی
 فندان هر خطی طری حوسار الطیبه سی
 فکلسن بچو طکران زار هرار الطیبه سی
 صبی دن و لدر عشق ز بار بار الطیبه سی
 حواجز زور زمان فاروار الطیبه سی
 سندی کتا اولان کوی بار الطیبه سی
 زدی حواجز ان تراب کور الطیبه سی
 اولدی هر حواجز شفق و مسال الطیبه سی
 اهل درون بود کور بر عسک الطیبه سی
 بلم بر بار برین دلکار الطیبه سی

بینه تفرقه کن شبه و بر سن غنا
 طیبی محتاج واج انش طیبی استلا
 طیبی سر و سباه اعش طیبی بلستا
 حواجز به سال و زمان زاهد و زهد
 طیبی طکران کز زنگدات رهنا
 طیبی محبت کز لوتون کز فدا غنا

هر کس خلق در عالمی و راکلی و سی
 بسطک کل حاکمک و صمد بار الطیبه سی
 دس و صغری هر طری بلوربان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده

طیبی اولدی هر حواجز شفق و مسال
 اهل درون بود کور بر عسک
 بلم بر بار برین دلکار
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده

اول زمانه فود ایستد خندان شربان
 اولدی هر حواجز شفق و مسال
 اهل درون بود کور بر عسک
 بلم بر بار برین دلکار
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده

دله غم و از شمدیک لطف الیه کما کرد
 اولدی هر حواجز شفق و مسال
 اهل درون بود کور بر عسک
 بلم بر بار برین دلکار
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده

بر سوز و حاله قدر نظر برین استلا
 چشم حیا سر و سباه اعش طیبی بلستا
 سوز و حاله قدر نظر برین استلا
 چشم حیا سر و سباه اعش طیبی بلستا

کوی المده دخی فالای عشق دلبری
 فی حایله سماع و سبل بان کتری
 قاتبا فی صفها با زان زمانه سر بر
 اولدی هر حواجز شفق و مسال
 اهل درون بود کور بر عسک
 بلم بر بار برین دلکار
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده

غزل اولدی
 فودله فودله فودله فودله فودله
 بقوم کوی برین فودله فودله
 لدر مان ایچون فودله فودله فودله
 سوزله مدد کز ایره معده فودله فودله
 بهارک اولدک واره فودله فودله فودله
 در زمانه اولون فودله فودله فودله
 فودله فودله فودله فودله فودله
 بروان فودله فودله فودله فودله
 علوی فودله فودله فودله فودله
 بقوم ان سیم ای فودله فودله فودله

باف

غزل در سخن و هشی
 سوزم چشمک کسره زمان فودله
 اورم زخمک سینه بیانه بیانه
 زینه الماس کز هر جود بی زخمه اوشوع
 لطفی و ز اوسون ادر احسان حسنه
 اولدی هر حواجز شفق و مسال
 اهل درون بود کور بر عسک
 بلم بر بار برین دلکار
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده
 حواجز طری طری برینان اولده

عزل خطا

منعم و فداوه و زلف سبب طبع بار
دبر و از آنه و کوی ملکیتی سوز نکار
بکام جراته بینه بار نهی طالی نبار
بر کوز دی سنی بر طالع هر خورار

م
ضد دجوس اناک هرگز نوسیر به بهار
قامت نازی و خج زینت باغ طنار
صحن کلشنده نقره ابله ایکن زینار
عروضی الوده سنانک باینه طلم حدکار

ع
عادتی نقش سیر در دی فزون آبدی
فشنه جو غمزه لری سخیل افزون آبدی
بارک نظاره دل اشفته می مضمون آبدی
بکامل آبدی مدد بنده دی جسون آبدی

م
جانمک جانی واروب غیره جانان اولدی
فرتق هر هرمان سلبنده مهمان اولدی
تن بیجانده کول فی کبی نالان اولدی
دسبدم زرددم اه ایله افغان اولدی

م
افق بنده سیم به سیمی صاحب شانک
درد و شفق کن او صر بنده لری احسانک
فوز و محسن کیم عاقی او سلطانک
غیری یار اتمه عطا نامی عالی شانک

ع
ارسلان شکلی بری سنی اشر اهل وقار
شاهین اساسور یارب آبدی بی سید شاد

م
یقینت و اطمینان با امانت و امانت
بمخیر و با امانت و امانت و امانت

عزل

بر لاف تو زود و حسابی اوله مرقاری
جهانده و دردم هیچ اوله براری جفاکاری
بنی اعلی و بنیاده واروب قولدی اعلی
بلوردم غرضه محشرده بی اولی سینه فایاری

ع
توبیم حسنه اعلی من خسته طاموده
شر آور و فغانه محشر اوله اوده
فتار اصدلم بوسینه اداک ترازود
الوب انوریم اعلی دی دیورانی عبوده

ع
بیم باشم بیجه و قوند زلفا آبدی بیم یارب
بی جوری ستمه ناتوان آبدی بیم یارب
باشم امار و هر اساروان آبدی بیم یارب
بیاروس بانا و بنیاده نله آبدی بیم یارب

ع
بومازیم ترزوده صراطه جلیم اف
اودنلور یارب قاسم ترک فریاد افغان
مرورد لیل ایکن اینه دستمه دیر بیخه دیاران
کبری یارب اوله اهدن نهنک حور و علفان

ع
ایچین اتمه نه اتمه سلطانیم جاف
دور کیمانی قیبرلان شیشه و نران اوسون
ایرینسیر نزل مقصودیه اهنه و ان
بیزدقار اولان یکدم و امن بود و نور

وله

قلیم جان و طردن او ایله سیک ناله افغان
فغانم محشر اهلنه اوله بیر افس کوزان
بیم سوز درونمدر جسمم ناله لیرزان
اوله رحاله ای و سلی محشر خلقی هب جبران

ع
اچام باشم حرم باشم بیروم بی نام قلم زاری
او ظالمه بیم دعوی تا فصل ایله یارب

عزل

به بملده اوله ایله بیم حرم فلدن
ایریدی بی جبر بیه اولش و ملکن
بلمی بیخه او و در حال پریشانه ای دل
فردیم بوزنی هایدوم جان بوردن
افغان اوله سن اتمه همین ذوق صطاب
بنی اولدم دور ایله اله ملک جدیدن
جوری جفا سیم حکمه ایله هین قاری لاف
یارق نه زمان قور تیر اولری قورکن
داسنج قولدی اتمه سیه و فغانم ملک اولبار
وفاسی ملک دایجان اوور تیر دکن

ع
او اتمه قلم جانمده قارنده بی جفاک
اه اتمه ایله سوز قدر اولسه وفاسی
قان اهلدن روز شب جودن نالان
فوریانی اولم زاری قولدی بویه صفاک

ع
ایچین اتمه نه اتمه سلطانیم جاف
دور کیمانی قیبرلان شیشه و نران اوسون
ایرینسیر نزل مقصودیه اهنه و ان
بیزدقار اولان یکدم و امن بود و نور

غزل

بیم اشفته سود از ده زلف نگار
بایدی باندردی بی آشنوی ولد
بجایم ایتمی مدد حسرو عالی خدار
ون چه صبی و دین الی ایلم هیله زار

اه

دردینور چشم بنیامه چون قدی نگار
بر روشن سروی سوزش نینه طغی نگار
پایه یوز سوز که کلمه تکبیر جوی بار
غرفتم سکا شکایت و گل ایست خنکار

اه

ظفر و نهدی دل خانه سی ویران اولدی
سویونوبه تکیه غمده و کوه کل غم اولدی
توروب سرد لب لعلکی خیران اولدی
عقل فکردن جان جلد سی بالان اولدی

اه

بکلمی از حونی بزم بهر می خون ایتمدی
فوز و فوز لری می باشی چون ایتمدی
نه ایتمیسه بن اول قامت سوزون ایتمدی
طوغریسی هله بودجه ماه مغفون ایتمدی

اه

شهر اوله از جم جنتی ایلمدی
چاره یقین غمده و غمده غمده

ولله

قولی قور بان اولوب اول شه عالی قدرین
اوله ادم هم سیرینی هر دم اوله تابانک
لم در در فکله اگر چیقرسه جانک
بها حیانا نام شریفک دیمه ز نهار لک

اه

بر سیاه چشم سیاه پویش سیاه چیره نگار
خون کیمه صدی قوم یغمالدی هر کیم وار

مک

به سنک صادره قلون شاه حقیقون بکم
اشیکن ترک ایتمم الله حقیقون بکم
استان جو لکنک سوز برین درویشی
ایتمم هر دم اول او نودر کان حقیقون بکم
نوجو انسه الله انسن به فقیران همن ستم

مک

اهدوق ابدتکی او واه حقیقون بکم
زن جیو بسوز لعلم بو قدر طریقی حقیقون
باب حقه طوغر و وارن واه حقیقون بکم
جور البله یغمه و کلن حیده فی بیچار اولک
عقب در و کلک بنی الله حقیقون بکم

مک

کویه نزنه دو دم آراد انما انمنه کین
ال سنجی با نمنه ایسه کین سنجی با نمنه کین

صا اذ و قور و نمنه انش معیار
باده سی اوله ایلمک نودون خیار
معما دستنه انش طالعان بر کنی
نوش ایلمک بچون ده حالک ایلمک

ارباب اکثر انیسون بلخ خرنی
حقار خمیسین یخنده اربعی نرنی

معما
بر انفاله اوج بیین طلسمه دلیله

منما عارف کرم طمدانی بله
معما معنی

کس معصوبین باشی هم ممدتین ایغنی
قوی ایغنی باشی او چونه تاسیه ساین ادینی

معما
بروشه شدن قلعه کرده دم انده اولمش حیرین

کلدی ز زین ضرب ایله فتح ایتمدی لای کتاب
معما

بر قند توران لیر کرده اولور ارایدی
کتاب روح جنائی کوروی ارایدی

معما
اول ندریم سنده وار هم نندن را علیله یوق
جمله وار در دیم امدده یوق

معما
بر عجب انسنه کوروم ایتمدی

برقرار اوزره دودور هم جنبتی

ولله

یخیز و نندون دور میوب یوز و زبیدر
نملک وار نه ایغنی نه باشی

معما
ایکی یوز لور کشتی بری ارکک بری ویشی

معما
بشهر فرزند معلوم اوله علام

معما
عرف اولد و دینون اولور ایتمام

معما
عرف نانی ایلور دیکری درو

معما
عرف ناک بود دیکری بری ای همام

معما
عرف باغ ایلور لوفوز اولور

معما
عرف طمس الی بری و کلام

معما
عشق اولد کوه سوزم لک

معما
عشق اولد و بلسا بل لک

Handwritten marginal notes on the left side of the page, including the word 'معما' (riddle) and various lines of text.

نورگانی

دین در روز یکم برقرار آید
جوارید بکنده کشاد ایستاد
بغری بان بر کشید بر اندر که دکان
خروج ایستاده صندک حمام کجانی
لی بوقدر ایستاد درون قوی در بکنده
نزدیکی و از نه دینی و از بوقدر و کوزون

بشم زورانی عشقه آینه صالدری
و اغلره دو کرم مقرر بحد سحر لری

قدردن هدا اول صابج لاری
قورقم مجنون ابد افر نو کور لری

بر عین اهدک مستانه شکلن باغلام
دزی شب شمع با نادر پروانه شکلن باغلام

داعده دخیس کور در دیوانه شکلن باغلام
قورقارم مجنون ابد افر نو کور لری

ای بری روین کورم عجمی کور کور
باغی مندن کورینز قیصه عجمی کور کور
باشنه قور کور یوا یا لبه عجمی کور کور

دعلا جو کاشی کوری و غلر دانین
اهینه کورن به کورن اقله هیکل بچونه
بیاره جوع ایلسون حله کور کور کور کور

بشما
نور کور ایستاد
بشم زورانی عشقه

الله

بر خواجه ابراهیم شیب
بیک دانه ایستاد
بیک دانه ایستاد

داری بی بی شو کوز سو کور کور
اندک کردن غیری کور

معا
ایمک استوار ایستاد

سرف

صیوان اولوم در لری کور
الرب باشم شور یاد کور
کیدی باظر غم کور کور
ایمان به بی ظلم ایمان
مستلیم اول قساری کور

الله

ایمیزی برادرم قویسدر
اوست مره التون طیدور کور
باری بنابر لری جاک ویر کور

الله

برون الله مغان اول غنه کور
السن عشق در راستی کور
عشق ایچون در حیرت کور

الله

چو دوش اولم بر چیدر چو شومو
اوست مره قور یاد کور
باری مندن کور کور کور

جاننی استاده جانانه صفت اول کور
جان درده لی قران انیم ما کور

ارزان شمع شمع و هند اول کور
بیک معرفت دانه در بر کور
ایستاد عصر هر کور کور

بغیر اولی جانانم جفا کور
سکات کور کور کور کور
کوری عالی سید کور کور

بینه سوز اول کور کور
بینه سوز اول کور کور
بینه سوز اول کور کور

صقله جان هر کور کور
بوسه سوز اول کور کور
اولی کور کور کور کور

ایستاد اول کور کور
بوسه سوز اول کور کور
بوسه سوز اول کور کور

بوسه سوز اول کور کور
بوسه سوز اول کور کور
بوسه سوز اول کور کور

بوسه سوز اول کور کور
بوسه سوز اول کور کور
بوسه سوز اول کور کور

خورشید بی

جواب بر نشود همه با هم ایام آید در
در یک جری می شود فرقی نماند

دوشم دوشم دم بر روز
بگلی بنوم کسکه بوزن

قزوی کلسر بر مورین منور خیره نشا و ندر
افزاید که بخاوه ذوالینا انبار ندر

شمدی منت قلدی عرب کلسه
موله ناک غنقه عرب قول لاد بلاء

بنی اولد و زین زین بای اولمن
قنداقین چکسلر درده طای اولمن

سک بر ایلیک اباه عرب ایلیک زای اولمن

اولد و روس عرب قلدیم افر
فتین ایچنده سگ خنبر فوفتر

باردن ایرلشم جلدی و اقلیم
بنی اولد و روس عرب ایلیک اقلیم

ادم خورشید بی سلطان اقلیم

بوسوزوی التون ابد بازون بزل
بروبوی فرضون اراچون قیوقان

عجب مینیم طوفان بون ایچنده
باین زین اولور بون ایچنده

بنی اولد و زین زین بای اولمن
قنداقین چکسلر درده طای اولمن
سک بر ایلیک اباه عرب ایلیک زای اولمن
اولد و روس عرب قلدیم افر
فتین ایچنده سگ خنبر فوفتر
باردن ایرلشم جلدی و اقلیم
بنی اولد و روس عرب ایلیک اقلیم
ادم خورشید بی سلطان اقلیم
بوسوزوی التون ابد بازون بزل
بروبوی فرضون اراچون قیوقان
عجب مینیم طوفان بون ایچنده
باین زین اولور بون ایچنده

بغداد

نوهی

بغدادین قیر سو دوره در

ایچنده دولتی جو فدر

احمد بی آیدیه بو فدر

بن افندیدن ایر لدم
نازی قر و ننده یاد اولدم

جکلسین بولوم قداریم
دولنه کلسین تداریم

امام اعظمه بی تاریم

بنجه لر نارغاچی
کی طالی کی اچی

کدی فردن قلدی باچی

بقلسین بغداد قلعه ک
بور کدن جعفر اچی ک

او کسوس قلدی باچی ک

ایسک سعادته شرفیل بودور
رختله بار لغاتین من اجاب بار

بنی جو ریل اولد و درک
مدای قیوان احمد

کوزوم قالد اولد و درک
الکدن الامانه احمد

خاطفین حالندک بلبرین
کوزومون باشین کلسین

کلرم درده کلسین
اشک لکون یوا احمد

عالمده ناز لر نلکم
افنم کوشکی اندامک

عاطفه لطف احسانک
جفاده هر زنده احمد

قلبی دلدره ظاهر
سوزوم هب دور لوجوا هر

بنم حالم کورن کافر
اولور بملک احمد

بورلده قلدی باغله
سلا عاقلی زولا غاغر

حسرتله بوجوم نظر
بامان اولد و احمد

بنی اولد و زین زین بای اولمن
قنداقین چکسلر درده طای اولمن
سک بر ایلیک اباه عرب ایلیک زای اولمن
اولد و روس عرب قلدیم افر
فتین ایچنده سگ خنبر فوفتر
باردن ایرلشم جلدی و اقلیم
بنی اولد و روس عرب ایلیک اقلیم
ادم خورشید بی سلطان اقلیم
بوسوزوی التون ابد بازون بزل
بروبوی فرضون اراچون قیوقان
عجب مینیم طوفان بون ایچنده
باین زین اولور بون ایچنده

کوهری

نسب من مدح ابدیم تو زی الان
حسن خست باغ اجلسند در

دغی و کل فخر جوی زمانی
هله بر مفدا مجلسند کور

اولیاز تو سوزنده بندگی جو ز نسون
تو آلهب فر شو سندن دز نسون

مستانه مستانه کوزر سوز نسون
بو عشقک یان کی اجلسوند کور

نظر اندم دیاه کل بیل کی
جسمتک دجای او سنبیل کی

اولا نسون کردانک غنچه لول بی
کل کل کردانه مجلسند کور ای

کوهر بدر بتون عباس
در قونسون ذلقه با صبالر

بر شاکر کی یلم لبسون عباس
آینه لباسین مجلسند کور

عجب

مستانه مستانه کوزر سوز نسون
بو عشقک یان کی اجلسوند کور
نظر اندم دیاه کل بیل کی
جسمتک دجای او سنبیل کی
اولا نسون کردانک غنچه لول بی
کل کل کردانه مجلسند کور ای
کوهر بدر بتون عباس
در قونسون ذلقه با صبالر
بر شاکر کی یلم لبسون عباس
آینه لباسین مجلسند کور

کوهری

تو خلدن جیفار ما به در د بندگی
بیون فاولد ارم اما او تو نمه بی

با شرم الوب کیدم خور سیدی مندی
بیا با

اغلام سنگ ایچو کوز بر
تو صحرارده اولوم طفیلان
داغ سبیم با قوب فلدیم خرم

غم دکل حاصلی قلم کوردی

جیفارم حال طردن دل فخری

ایلی روزم اما کوز نسون نوری

غم دکل محتوی غرب اولورک

واه اگر اراده رفیب اولورسه

بناه فادوسور در نصیب اولورک

تکاملی غایت خضاد کوز نسون نوری
قدیمی منجه بجای کوز نسون نوری

خواب حاسلیم و البده می مهر شاه سلطان
کیزدن ابتد می جو علیک مکینک بنیان

بیت
چشم بدست روی تبار ابعین
افندم بسجالح الله سبح التسعید
وار سیدل خط الجسد و دکل ای انکام لولدی
دهه ایچده قندی کون لوردی ایختام اولدی
سوق دیم کوز الوب صلک جفا طار اولدی
قوزتم اولوک ایما حیدر ان اولدی
دیقا ایتم کوز نسون نوری
سوق دخی نجیب کوز نسون نوری
قطعه ای
تدبیر روزم اولدی حسان لری
السهل شهب بر میان لری
بود ابر مغربانین منقذ نین
اولیتمه صبا لیمه اولدی
قطعه
جانم طار لری جو حقای احسبه
بی عمره الی بوز دره کالی
به صفای کوز نسون نوری
عاشق جو بیلک هر دم صفای لری

کوهی

بیت
است مقصود بند بر سنک اور و بنی قریه کای ثالث
باره کلکونی دو که کای نوا کیدی الملت
سواریدم اندر کوی وصلند عاقل
فاجیره سویدیم کالوی وصلک مکر شینلر

بار ایچون اغلام حیل زماندر
اقدی کوفندن الفز ایرلیق

دباری غریبه عالم یماندر
الله الالهی قدیمی کان ایرلیق

فان عدو کوزلرم فرقت ایچنده
جرم عمری محنت ایچنده

جان سز قلم غربت ایچنده
جلد بیکم درد بله هجران ایرلیق

فرقم الینز دیده گینلر

بفقدم بغیریمه شالیه پوکتلر

هر عاقل جگر می بود روی دوستلر
بوخسه بنده میدر همما ایرلیق

هر دور عالمده عاشقین بولسه
مرحمت الیریب و فالر فلسه

در دیله اغلیق اهل یله بر اولسه
کوه برینک بکنده هران ایرلیق

اگر نده سکر نعلک کورده کمر ایکن
کیم جگری اغلیق بنده در فر ایکن

کوهی

ندر بو زاد در بانک ندر در روی همی بلبل
فان باغی طوستانی فناور روی همی بلبل

بتر لیدی خراب لیدی جدر فانک کرب لیدی
دیل و جان طیار لیدی ندر در روی همی بلبل

فنا ملکون کلمه فشن طوطالم پادشاه اولوش
نخچه فلان و فابولوش ملی کوردون همی بلبل

کوه برینک ابرو بوسوز سنادر ای شهر
و فاسر بر نخچه دور بو بتر سو روی همی بلبل

تغییر شورش عالمده زنده در بر سوز
دو قیامه ابدان ماقب بر سوز

ای فلک ندم سناسینا اولدی بنی
بر و فاسین با اولم سنالقدیک بنی

سنایر سوزد فلک قولم در اما حجامم اولور
بنا بر سفتالی و بر سن سنایر کوه جو اولور

جوشه چشمه ایله د لبر هر چه درین کایم
جایغز دیشیر عاقل ایله ایله صله و اسلارم

جوشه چشمه ایله د لبر هر چه درین کایم
جایغز دیشیر عاقل ایله ایله صله و اسلارم

صفا خراب بر مراد اولور
شده و ادریم جرمین اولور

بندگی

بندگی اصل فی طرزون دو مندن
بچه یوزین بیاق کجی بو جان دن
هنده دین شهید ری دورنمز قندن

لواغی الی صولدورد و بندر
اوجان قوشلر امداد اوغور بندر

منان لروده ازان او قونمز اولدی
جللمر نماز قلتمز اولدی
بندری بن طوطولری صالتمز اولدی

بندری انرا غایت قلس اولم
بلم حمادیر بلم دورن اولم
باد شاهان بوردی بلم طاش اولم

وال فلیح یازلدی شویر بختلر
الله الله جاخر بشور لر منفرم چور قلس
انالر اقلر اول قوزوم چور جوقلس

بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون

بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون

بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون

بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون

لوهری

مجلس عرفاندر حجاب قدر
شازلر اولسون ایچ انتم ایچ

جمال باشندن تقاب قدر
زباز تلر اولسون ایچ انتم ایچ

ایملک صهر ایلمدی
مجلس عشاق معهور ایلمدی

جام ازغوانی معهور ایلمدی

ایتملر اولسون ایچ انتم ایچ

حس اولور تخنده سلوت ایله

رفیب بهجام حسوت ایله

باد شاهه بین بلور حدرت ایله
عدالتر اولسون ایچ انتم ایچ

لوهری بلور دولت کندر

باد بلم هدره بین فرست کندر

ال انتم نوبت جام کندر

ابو حیا لمر اولسون ایچ انتم ایچ

بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون

بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون

بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون
بویون بویون بویون بویون

باقی

دلبر بر وقت اول جشن زمانم در بهار
مستند باقیده صورتش طستام در بهار

او عاقله بخون لوزار البرین
شده یک رغبت آنرا نوزام در بهار

مجلس یاران و ارمن مسه عزن الین

اشنان الیوب بر مده الفت الین

هم سنای کرسور مسه رغبت الین
بر زمان آمدده بولدیم شیمام در بهار

صفحه باقیه نازک خوش اندی خوشای سیوفا

سوز لریم هب کلر سونین در بزم میدیم سکا

ال کولسونند رکن کوب باقیه در جانا
سن بنی بلدی می مری بن فالانم در بهار

بسم

لوقی بن دم یوقادر زود طمان
بی اولوسم قلم حطم اوقان

بلایت اولدی بی باعها داران جو لردو
آنو دی ایکی یاره اعتر اولدی
نه ادم نه ایلم هر بار سنا با اولدی
مسکدر اکر عاقله غریبه اهرت اولدی

اه انیس عقلم الین او
رغبت الین کسین کسین کسین
هه هه هه هه هه هه هه هه
بودونه و ایدر قو صر برودنه لیسایان

اندر سحریم ظم هم یوقی و فانه
در باغند کچر سنی و حجاب
صفیای قو عجم کولر نندن حسینه
که جمیع اولدی بر جود و بر

خانی عمر

قلدی دبل غفلتده مشهور اولدی اولدی خیف
واصل دلبر لر کور مسرور اولدی خیف اولدی

اولدی دین بختن اهلر ایبه حسن خیف
ظلمی غم خانیه بر نور اولدی خیف اولدی

دلبر ارا اولدی اعشقله جانا جسمین
جوهر مهر نله هلاله و زندی جانا جسمین

هر نمنه کجری نفیو خیفانم خیف
وقدی عشاوه مسطور اولدی خیف

اول رفی بدیکان افسا لر غم ناکده

جسمی رازی عاقله صبدان خلق بجه

حسد نظم بن بلاشتمینا لجمده
ارادن اورور کیم بیان دور اولدی خیف

خان عمر نندلم سن یار یانده نیلدم

افندن مدخین اولوب دلره مدخای ایلم

بودی بران کیمین اتمده سعی ایلم
دقیلر اولدو معور المدی خیف

بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان

بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان

بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان
بکتر خیفده لیسایان

خان عمر

غریب بلبل فیل زاری
و ارب گلشن زده بصلنمش

تغاشا الیم خاری
کلی خندان بصلنمش

سیاه طاولرین کردوم
ماه نابانته بصلنمش

یک نظر فیلدم اول شاه
لبلری یوزن مساه

لؤلؤ برغ لبی شاه
دو توب زندانه بصلنمش

عمره ایدب افضل
انی طامل اول اناس

صبر صبر صباه بند
باز کردانه بصلنمش

قطعه

مهری ماهم قیق و نام رفیق است از حق
اول کیدید که کوزنه یوز کوزة و ولا تراستی
بجز کوزنه از صحت ایستاد بیدار و بیجا از تو بلع
اول رفیق است رکب باهک سکه باغ انصافی

ادب بزناج اهدش خورشیدان
کجا اول تا جی اید اول هر اول ده
هر کجا اول سست هر کجا اول
بشمار کجا اول و در عاقبت ذره در
جو کجا اول و در عاقبت ذره در
فام کجا اول و در عاقبت ذره در

هر کجا اول ایلک اید رسن صافیه اندک کندی
ادم ایش اول حیل با ذر کسه بلن فنس
بجز با افسان اید عاقیل بود عقبول انشوی
تر کسه سنند انجلیسین تر کسه در انجلی

غزل

لوکل شوقی رخساره بانته کلدی
جمالک شمنه بروانه کلدی

خیم زلفک که در ایلریناغبی
دم تلاوش در جوانه کلدی

کلوب کافر صبحان رحسان اوزره
کوزن یوزون کوروب ایمانه کلدی

دلبر حوض بنابر دم غلدرن
لبالب برطلوبحانه کلدی

زبون اولن غمخورد و هره با اقی
یومیدانه بکم مروانه کلدی

طوبرجوان شاه افعله بفعله
بالرم ساف اید و در هم افعله بفعله

دلک کجی کونوز اول سردی بولیم کلسون
از دور صوره مطیع اولسون افعله بفعله

حصار اولر یوزلر دن و قاطع یوزلر دن
بانترم فان در شلده ها افعله بفعله

بالله ای غشی بفتلور روی اید حوا
بویلا نام حکر جانم ارکوب بر شفا
شاه قوالرین کورین کور کدر رحیم ایلک
قلبت قریم بنده که ای مسور شویره لغا

قطعه

جانانجی بولیم بری بخون اولدونه
دلر ایسه بندنیکم اقراری اولدونه
ایبارک بومیدر قاعده اهل محبت
بویجه نماند شایخی زارینی اولدونه

قطعه

حانانه دکل قاعده زبانی اولدونه
هم همدمی فرمون ایدوب اقر اولدونه
آجباری اولدونه جانم درای بار اولدونه
مکلن فی ملک کی بلین زاری اولدونه

قطعه

ایره نامهره اولان قلدن و کلمی
هیج بلدی صبر ایدیم بیجان قلدن و کلمی
فرقن صحر الرندن و سید مجنون کلمی
عقلمی زلی قیلوب غمخوردن قلدن و کلمی

قطعه

بالله ای غشی بفتلور روی اید حوا
بویلا نام حکر جانم ارکوب بر شفا
شاه قوالرین کورین کور کدر رحیم ایلک
قلبت قریم بنده که ای مسور شویره لغا

قلندک

بر الفی کوزل حوسله کی بان دو بولماز
بن او کوزل دو م دو ناده ویدان دو بولمز
بهر چی حوال بل او کوزل صر ما شالی
سودن دو بولمز برا زهانی برون دو بولمز

علاق مفسون برین کلوب سوله شجر
الرد ده اولانی قلندان دو بولمز
علاق عمران جلدی حکمی عشقان لندن
دبسه ای بجزد بلای سله دو بولمز

بدین لیلی جو غمش آن اردن بر چین
فانزیره کیم کرا جلیس شانین بر چین
ین زخمیم بر بوزنده فوجا بر چین
ماه بوزنده برور فاکس طانه طانه بر چین
سند دکلره جوق لادوم یانه بر چین

لیل نهاده روز شب جوق بلوادم بولای
مجنون کبی داغ بلانده کلج مزدم بولای
حسرتله چشمیم ایلی فاشند روز بای
الدین عظمی شکر صالدین بنی صحرای
ایلی بنی کندر سینه ردوانه بر چین

عشق اوله

بهر حمله کیم هر حیدر کوزل دو کیم بارک
هر ننده نابار اولور کون کوزندن جقم بارک
ذلفنی کند الیرب برین سده طقمه بارک
صالدین بنی عشق اودنه درونم باقمه بارک
بینه اولدو کوم قیر مام کیر فاته بر چین

دربچان مظلوم او غلر ذلفنه اولور حجاج
بانج منجین انیم نو پوغه دروی صاج
ولی کوزل غم المشر کوزلرون کسرت رایج
کوزلی شاه علی عجم اکلوروی بن نو حجاج
فتخان کیم فقه حکم اولور کیم یانه بر چین

آقعه

آورد جانم عمران نوله عروم رو آقعه
ایکیر کیم کیم قائم افسدم نو شرجه آقعه
کوزلر کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم
صحنه عدله بخیردی بلک نو شرون آقعه

ای درینجا کیم کیم کیم کیم کیم کیم
کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم
کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم
کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم
کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم کیم

کوزلی

ای جفا جو چون مائل لری اوسدوم سنا
ای فکک مشرب هزاره اشنا کوسدوم سنا
کوزدی کیم ایله طمع تکلف ایلمین
اهرون قد بنی بلیم سیه ناکوسدوم سنا

در کیمله اسدالین الفت اید شکر کرد
یشتیر بوزنده غمیر و کیم کیم کیم
عز اولوسه رفیقین سنا انتم سرفرو
حاصلی جانم ایصلک ایلمم ناکوسدوم سنا

اوله کیم نوله ایلم نوله قدر سعید
کلمه بو اسناده ایام مبارک روز سعید
سینه صاف اولور بارشمان سنا ایلم بصد
حشره قدی شمد و فیری ماجر اوسدوم سنا

ایلمدی کیم شمنه قمر شری اخوند
دیند نمی کیمم بالله سنده نشنا
حاطک حوسن لوق کیم کیم کیم کیم
ماحصل کل کلامم بن سنا اوسدوم سنا

عطفه

جفانن کوزل جوردوز و غمیر ذلف المشر
نیم بوزنده کیم کیم جوق اولورن عمره قلندر
صورد سرحالی جانا ایشیم الله فاشند
نیم ایلمد جا کوزل کیم کیم کیم کیم

کوزلی
ای جفا جو چون مائل لری اوسدوم سنا
ای فکک مشرب هزاره اشنا کوسدوم سنا
کوزدی کیم ایله طمع تکلف ایلمین
اهرون قد بنی بلیم سیه ناکوسدوم سنا
در کیمله اسدالین الفت اید شکر کرد
یشتیر بوزنده غمیر و کیم کیم کیم
عز اولوسه رفیقین سنا انتم سرفرو
حاصلی جانم ایصلک ایلمم ناکوسدوم سنا
اوله کیم نوله ایلم نوله قدر سعید
کلمه بو اسناده ایام مبارک روز سعید
سینه صاف اولور بارشمان سنا ایلم بصد
حشره قدی شمد و فیری ماجر اوسدوم سنا
ایلمدی کیم شمنه قمر شری اخوند
دیند نمی کیمم بالله سنده نشنا
حاطک حوسن لوق کیم کیم کیم کیم
ماحصل کل کلامم بن سنا اوسدوم سنا
عطفه
جفانن کوزل جوردوز و غمیر ذلف المشر
نیم بوزنده کیم کیم جوق اولورن عمره قلندر
صورد سرحالی جانا ایشیم الله فاشند
نیم ایلمد جا کوزل کیم کیم کیم کیم

حور کانی

مشم زور اتی انجمنه صالحه الی برنی

الهی

لهی دیلم و سندن محمد مصطفی حقی
ایرمانی بزده الله محمد مصطفی حقی

لهی ات سبحان دیلم و سندن ایله
که بود از بقران محمد مصطفی حقی

کاه حقی که وارم یاد اخی که به بلوارم
اسر که کل کناه دارم

بنی بر اتمه و حمتک ایر با غیل شفا حمتک
او یاندر رسبو غفلتک

الله

هدایت تابو کین بچند بن رحه تنی بچند
تو کلون فرقی بچند

مناجات

یا حضرت سون یا مویا ان انت الهم
یا الله سون الی نقره باغضد و اعلی

یا نامم که نامم عشق الله لانام ای دیلم بزرگ
ای پادشاه فی ذوال سلطنت کل سندر

هیچ سنا ایرم زوال فاکه جبر حافظاً
و هو ارحم الراحمین

الهی

یا نعمته او صانع بر دانیم بلیم
هیچ من کوی ما بنیم دیوانیم بلیم

هر شام سوزارم خوش ایلم اولی بارم
بقام بناصه دارم بیجا نایم بلیم

قلیده او جانم در بو سینده در افرم و
اشنه و در افرم و اهری با نایم بلیم

دل جانده خراب اولدی بقدره بران اولدی
هر جانب باب اولدی و برانیم بلیم

قوی دردم در مشده جری می فرشته
قوی می جری در در دانیم بلیم

بوی کتوبه کوی اولدی کله و کت اولدی
منکره باقی و کله سلام دخی دیلم بزرگ

بوی کتوبه کوی اولدی جامه فدا قلام
اولمرون اول اولدی جهمان باقی قلند با

بوی برعلاج بچانیم بکنده ایغیانیم
بر عافیت سینه بخوانیم عقلمه بار اولدی با

صنیمه صودنه در دایم کت بخیه کسان قویم
کدیلم عبدالله قویم شسه به نایم بلیم

کلیج بهارون خیمه دم فانی جراتیم بلیم
یادایانه کسینه کیدیم بیرون عجب اولدی با

محت نام

محت نام	سلام ایلیان	فشل به فان	سودیم صنم
سودیم اولبر	لبیدی سولر	فتلی با نرودر	عاشق کنگ
عاشق زاری	اعطیه با	بلحکم ایلیانکی	او کوزل بسم
بانم طمس	فرینو کس	برپوس ویرک	حسنوز زانله
سودیم کوزل	لوزایل کوزل	عاشق کوزل	عاشق کنگ
بنایان زقندر	انجیم از بقدر	جهور و جدر	زین عربان
یورل پریان	اه و اه	ایتمدن و غلری	فرخ کوی کوی
کوزم	بلدم نه	سندن پیلیم	قوت کوزم
السه و کوزم	عده	اولیان	دعویه و کوزم
اریاب	جولسام	قندر کس	اسام خوزی خود سام

کدو

فرمانت یارم سوخته کنی
 بوجهران چشم زندان او کس
 جفا که سوخته کندم بی
 سوزد که کدو احسان او کس
 صفا که فرمانت یارم سندان
 جگر غنچه غنچه گوشت
 جفا که سوخته کرد جانم تندن
 سوخته با شکر غنچه او کس
 سوخته جانم در خنچه او کس
 کدو که سوخته کرد جانم کس
 مثال کدو سوخته بر دل باستان
 سخن سوخته غنچه او کس
 کدو که سوخته کرد جانم کس
 بولونه جانم فرما المرم
 سرتی جانم سوخته زان یارم
 وجود جانم یکسان او کس
 وصال کدو سوخته کرد او
 سبکون المرم اه فغان
 باند در آب سوخته جانم حاف
 سوخته جانم سوخته او کس
 کدو

نور کدو

باد صبا در آن کویک بار بجه
 باد لری کند و نه بار بلسون
 حر لیل که کبریا فغان
 کالی و لری و کالی بلسون
 او لری چشم آفتاب کوی
 در زم شهر بی یادی کوی
 لیل غنچه کوی کوی
 مدمنده هر یاری جان بلسون
 بلور سرد سوخته کند سینه
 لایق کدو سوخته بی فدیته
 باد لری یار لیسون کدی متنه
 جمع وجودی یار بلسون
 قطعه
 نچه در کدو لری روانم سوخته
 بو کدی قامتی زانی جانم سوخته
 حرم کویته ایرانش او شاهن یوسف
 او صندیر دم فغانم کدو سوخته

عاشق کدو

ای پری فدیته بی بر روی با کدو دم
 رحله به او کس چشم جلا کدو دم
 حقیقی زون غنچه آفتاب کوی
 کدو که سوخته کرد جانم کوی
 و طوبی کدو سر لیل شید لری
 جمله کدو که سوخته کرد جانم کوی
 فدیته هر چه بر صدف هسان کوی
 چشم کدو سوخته کرد جانم کوی
 بر کوش سلوی سوخته کدو بوقدر کدو
 عهد تیا قبل نماسا کدو بوزیا طلق
 ای کدو که سوخته کرد جانم کوی
 هر کدو که سوخته کرد جانم کوی
 عشق کدو که سوخته کرد جانم کوی
 سرتی کدو که سوخته کرد جانم کوی
 او که کدو که سوخته کرد جانم کوی
 حسن کدو که سوخته کرد جانم کوی
 حور آمدن بری کدو که سوخته کرد جانم کوی
 طمشه کدو که سوخته کرد جانم کوی
 ای کدو که سوخته کرد جانم کوی
 بولونه کدو که سوخته کرد جانم کوی

۵۶

عاشق کدو

الهی دلدردی ایم عیان کدو
 جرح کدو که سوخته کرد جانم کوی
 بولونه مردم المرم کدو کدو
 دم ای کدو که سوخته کرد جانم کوی
 علقند زون غنچه کدو کدو
 کدو که سوخته کرد جانم کوی
 سوخته جانم او سوخته کدو کدو
 حور دلدردی کدو کدو کدو
 بالکس کدو که سوخته کرد جانم کوی
 حاله کدو که سوخته کرد جانم کوی
 بالکس کدو که سوخته کرد جانم کوی
 حور دلدردی کدو کدو کدو
 حور دلدردی کدو کدو کدو
 حور دلدردی کدو کدو کدو
 حور دلدردی کدو کدو کدو

عاشق کدو

الهی

شهیدان سرشمسی
المیلان فیری باشی
ولیان کوزی باشی
حسن الله حسیندر

و در کلبه وارک
کوزی بر معده حوران
صورت زلفه صورت

کرمانک باز یاری
شهید اولدی عازیری
فطرتی قوتورلی

کرمانک تا ایچده
نور ساه صاحبده
قرقلارین ایچده

حسن علی یاری
محمد در هرلی
عزیزان کچی کویاری

یونس کوی دنا قالی
برگه کون کار قالی
مکر او معین سلطان

الهی

عظمت ایله بنا بر حال کوردی
بر بنشد ضیافتی سوه کوردی
کوزیمین کوردی بی کویلم کند

صباغ اقای ایدی دوندی پشاه
اوردیم بی بن دو خدمت کاشیم
هی الله بره تو ستر دو سینه

صباغ اقا قالدردی دزدی یوله
صباغ اقا التمد اصحابی یوله
وای ای عاصم جی کله ای دی

شاهی یونس سنا صدقیه طبر
طه جانیه دروغی جولدن صبر
هی الله نوری الله ایله موب

تمت

الهی

نغم نوری فرجه باشی ایچمیش
عالم نوری فرجه باشی ایچمیش

غازیلر قانده یانیدی
یانیدی کوی و دهر یانیدی
نونه صبر بر ناکدی

بیش ضیافتی لریا بر
ای کوزن جان طایر
عجب غلوا ایدی کافر

علی بن بزه زینور
قطعی خودم ایچمیش
شول ویران قلبه کوردی

حیفه فیدر لریا
ای صفتی لریا
جمله پیغمبر لریا

حرف اول غلوان خان
حرف دومین اول غلوان
ای جهان سلطان

تمت

الهی

یا محمد کنی کون کون بخار
نور یوزون یوزوم کون کون بخار

علی بخافتی المش دستنه
حسنه حساسی المش یانیده
جانم کونیدر محشر یانیده

بر ماغنی قویم کون مهران اوزون
سیوم سیوم لریا کوی یوزون
امهتک اجسی کون کون اوزون

بیابان محشر یانیده و رایم
ترانک صراع بانده
اصی تمکله کفی اولی

کون جو فرجه پندار زینیه
اولیام کون کون یانیده
حسن الله حسین کون سنه

جهنم کوردی قلدی یوردی
کون کون لریا ایچمیش
دنا لریا کون کون

عجب غلوا ایدی کافر

زانم عشق فحش دانه دردم همد
 بلور اندم بوفی اسانه دردم
 لطف شفت سماجی کرم در صاب
 جوی جوی بر بنی نایه کوهی و دردم
 اشک
 شمشیر دوزخه یارب باکم نلیسم
 نوز سوز نظیر طرور کرم خورایسم
 سر ز ششم نامه ساین کور کور
 دلفری دیوانه صغیر بیک دردم

اشک
 لشکر چه آن حاله ایسوخان و بی
 جسم زاریده کرا بوز در صور زانی
 زانم کلام عقیقه شیخ ایسوخان و بی
 نه حیاله او خردم نه حاله کیر دردم
 اشک
 سز بود زهر سوزی علقه عالم صامتوز
 صکر ای عیجان بر بارالمه باغوز
 هر قمار مهری و زوی الد تکوز
 شندی باج ناز در اصل زاده خردم

اشک
 بفضیل ز بیزند ز بیزند سید اندر
 کوز ستم ایسوخان کور سوزند
 علقه و زانم کیمسه کیم ایسوخان
 باشم عدی نه مشک در دایم سوزند

مینا زیم حاله مدن فزی باز اسکر
 حوی جالی در میساره زار اسکر
 ال حوی فلسه زانم عشق بی ایت نوز
 باشده سوز دانه حجت قلبه زار اسکر

اشک
 افری حصد زانم زانم نوبه جانم تمام
 جانم طرا ایسوخان و دردم
 بلور با بی لجه با ستم بخت کیم
 کیف کدر و زیر بر باد طرا اسکر

اشک
 دیر ایسوخان سوز جانم نوبه سوز
 لعل دل طرا ایسوخان ایسوخان
 ایسوخان ایسوخان ایسوخان ایسوخان
 یا الله یادنده بر ضرر اسکر

اشک
 اقل و آخر سوزم نوز سوزا خضوع خیر
 کل نصیحت اسکر اسکر سوزا زانم
 رزقی انبیا صالمه سوزا سوزا
 دیر زاده بر مخالف زانم اسکر

بالکینه زانم کل نایه کوهی
 عین عین عین عین عین عین
 باله سوزی نوبه حاله کیم
 عاقبت دانه ملیل جاها ملیل

اشک
 کیم خورده ایسوخان سوز ملده دی
 با بقوی کوزیم هر دو بر اندر ده ماغی
 جوی نخر زده بلبل ایسوخان
 باغبان جیرانده فالس کول ملیل کول ملیل

اشک
 کوزیم کیم کیم کیم کیم کیم
 عین عین عین عین عین عین
 رجم اولون ایسوخان
 سستار و بجه قدری حجت

اشک
 بن صانوز دردم دردم دردم
 غصده زانم غصه زانم
 کوزی ز شخصه صوردم مضرانده نه خیر
 ددی ایسوخان ایسوخان ایسوخان

ایسوخان
 ایسوخان ایسوخان ایسوخان
 سوز جانم کیمسه سوز جانم
 صوفی خور منطوق معانی جلاله
 ایسوخان ایسوخان ایسوخان

اشک
 یا ایسوخان سوز جانم
 لم برن کما برن سن ناقصات نایب
 بر کینه سوز جانم نوبه قله الله احد
 دکر ایسوخان ایسوخان ایسوخان

اشک
 الله یادنده هر کس ایسوخان
 نفس و کمان سوز سوزان دن خلاص ایسوخان
 اولی هو ایسوخان ایسوخان
 ترک حوی اولدی سوز سوز ایسوخان

اشک
 کل خیر داری ایسوخان
 ایسوخان ایسوخان ایسوخان
 بو عمر منصور ایسوخان
 طرا ایسوخان ایسوخان ایسوخان

حقه
 ۲

م
 ۲۲۲

عاشق اعظم

چو قدر انسانده کرامت حدی بیابا باطر
بوجدهان نم نکه سید روزنه جرم سها باطر
عشقانه سوز اولانجه دیده کی کر باطر
حانه قلمده زاهد حالبا ایمان باطر

الله

توبه بت عصیانده هم بدنه جان ابد کوز
کل کوز سن معرود اولانده روی جان ابد کوز
راه حقیقه قبل توبه صلی فکری بال ابد کوز
زیرا بر بند فغانه بر تو شیطانه باطر

الله

برج یازدی و جودن عسکری هفت دریاغ
سز صیغ اولدوغده عینده الساق اولان کوز
دوغنی قور قیغور اولان سیر اسانک پارشاغ
قبل نظر روی زیننه جمله بی کسان باطر

الله

بر کجا ایش هلیزه بر جفایه بقعه جوی
بکلاف ایدرس صفایه جفایه بقعه جوی
کنده روی کوز زاهد اولدوغده بقعه جوی
بوزله هر سنان کوز قلده بر لاده باطر

الله

عاشق اعظم

عجب شاه مقصوده کوز مور یوز سون می
یا بار دخی بو بخت سیاه الزم می
یوحسنا کشت ضحاه فدای عمره دون می

الله

حق یاور کسبیه کویله حالین بخدیر
اونده الحان اولانک ایلمی یوجدر
شب هجر بی کوی یوننه فز کوی خدیر

الله

هله غمسن اولدم راجن ایلمی دیلمم
اغلقدن کویلم یاشمی بر دم سیلمم
فندی عقلم کویلم تمندی کدم بیلمم

الله

نه عطار ایشور بوفلمی کویلم
نه نذر لیزای عملی جینشینه
نه نعل ای کویلم جی فرق انشینه

الله

ای عطر ایشور جان ترک دیار ایلمی
شب غام عالمی قلمی ناز ایلمی
دینده باوا اجد اولجبار ایلمی

الله

کون اولامی کوز مور وصلتی یاری ایلمی
یوخسه خصرن بزی انانده احسنی ایلمی

عاشق

عاشق اعظم

بهار اولدوغده کوز مور دلیله
سندنه نقا ایله بلبیل

حارالندن خفیه کویله
شکایت کویله بلبیل

توقلدی یوزده دغده
توصیفی خون اینه جغده

سیرالده باعجه ده اهدده
کوکلی ایله بلبیل

ناز دله سندن فخر
عذر دونه قوشون اچر

کوکلی زار ایلمی فخر
شب کلقار کویله بلبیل

قول ایلمی یازندن
زرق و زلفان لندن

عمر یوز قوش واندن
همره دورسی کویله بلبیل

قطعه

بدی بیضا فی سیران ایلمی کوز دور دایر
ناملر سینه نه ایله بلور دور دایر
کوز مور سینه خیر و حرم اوزده سینه یازدی
عاشق ایزده نه مان مرهمه قور دور دایر

عاشق اعظم

۴۴

شاه و حرم جمالندن سنک خون سننه عبا
بری عید بر یوننده بر یوزدهن بری رضوان

الله

بودون سنسینه بدونم سنک علی جمالنی
بری کولور بری کعبیل بری نر ز بری دیحان

الله

بودون سنسینه سنا حقدن عطا درای کوز مور
بری کولور بری حلقان بری لطف بری احسان

الله

سکایا و سنسینه بودون سنسینه عظیم احسن
بری کوز قورق بری ایلمی بری زبور بری فرقان

الله

بومر سنده نه شاهیم بودون سنسینه اسیرده تمام
بری کوز قورق بری فرق بری غریب بری هجران

الله

قطعه

دلوردم اوب بوسه اربک دوشش ایندم
بازار محسنده ای الف و دوشش ایندم
عاشق امانا اوب اول قاشق هلاک
دلوردم کون بویجه بر یوزدهن سنسینه

وهری
چون سینه ای دل و فال و بار سینه
چهره آنک بر لاله بی وفا سندن
در تکی سینه برده در میان او ما سینه
لقمان ظن ایلد سینه منو سینه سندن
الله

عین
بوزن ایلد در فاسق در دیو
بوزن ایلد در بغری با نقاب
بوزن ایلد کجی کاغذ کجی
بوزن ایلد خلقا ایترا کندن

الله
بوزن ایلدی جو فایده ایستادم
بوزن ایلدی بوزن اول رفیق فایده
بوزن ایلدی بوزن قلسون ایچدی
بوزن ایلدی اول وریا با سندن

الله
نه ایتم بوزن و نه کوزاری
نه ایتم بخاری نه فلازاری
ایتم لایبی دیسونا بارای
وهری و ارضه وضع سندن
م

وهری کمالی
به فی شوق جنابشده
عمده کاغذ ای سینه
بوزن ایلدی سینه
بوزن ایلدی سینه
بوزن ایلدی سینه

الله
جدایتم کولسنا مبدین
اوساندم طلقی خاندن
بنم آن فغان مبدین
زمین انیمان دشر

الله
بناجقد زور بر جان
وزن ایلدی جان
بوزن ایلدی ماه تالان
بوزن ایلدی ماه تالان

الله
لبک لیلان من ایتم
کول بابا ایتم ایتم
چون وصف نیاز ایتم
قاله انار اسان دشر

الله
وهری وصل دلدان
بوزن ایلدی حاج جان
سناک دستنده جان جان
بنم خستنده جان دشر

وهری
عقلی ایلدی خندان
بوزن ایلدی خندان
بوزن ایلدی خندان
بوزن ایلدی خندان

الله
رف ایله صحران کندن
بوزن ایلدی صحران کندن
بوزن ایلدی صحران کندن
بوزن ایلدی صحران کندن

الله
ایضیم بوزن صحران
بوزن ایلدی صحران
بوزن ایلدی صحران
بوزن ایلدی صحران

الله
وهری خلوتی بوزن باریک
بوزن ایلدی باریک
بوزن ایلدی باریک
بوزن ایلدی باریک

الله
بوزن ایلدی باریک
بوزن ایلدی باریک
بوزن ایلدی باریک
بوزن ایلدی باریک

وهری
الف ایچون بینه بران
بوزن ایلدی بران
بوزن ایلدی بران
بوزن ایلدی بران

الله
مونی عشاق اولوب
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق

الله
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق

الله
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق

الله
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق
بوزن ایلدی عشاق

وهری

جرم آن سینه انعام انداز
حکم بود برین بزم کمال
بر لب رخسار بدای زلف
مضرب الهیه سیم را بداز

عشق بخیزد نامر اولی طاهر
جفا کشک اباه و شکر ماهر
طاهر طاهر و سینه فالادی
و کمان کعبه می سواره خرابد

و چون مهر ز شمایه در ده
بویایه خیزی واری و سیه
اشغال کرد در طلب بیه
بیم سر انجام مشکل کردید

دردان باز به اوین منون
تیری شرف ایله اوین مجنون
سخن الهی باغی میوه منون
صدا سنی زلفی قطب اصحاب

وهری مکن اهله واری
مت ایتم خان سوز مغاری
استم انعامان باز واری
مهر اولان سوز زلفی مغاری

وهری

بر غضب آن سینه قدم بنده
فوز میسوم جلال طکر اسیر
بمهر درویشی چون کیمه
اشیاء لطف اله طکر اسیر

فوق در قشایه سینه و زلف
حقیق زده هزار سکر ز سوز
بالله قدم سینه ماه بوزک
فقد زلفی مثل سئل اسیر

کوشه کیمه هر نیم اهد
ز غم تو بویایه باران ساهم
با دی اندرین قهقهه سینه اهد
اشک دیدم لطفه ایله سل افند

عشق کله محو و نلس اول کیم
جسمه بکله ایتم بویایه سوز کیم
زلفی بچند کیمی سینه سوز کیم
دوار سوز خوج اید بویایه سوز کیم

طهر عدو زین سینه وار قم
وهری عشق ز نیایه و سوز قم
بجاری دکلم بن بویایه سوز قم
بر نهداق بده کیم بویایه سوز قم

وهری

باز سایه دید بر روشن
ملاحت مضرب سلطان طاری
اجلسون صبغین زلفی سوز
جوهره سینه هر جان طاری

انظار چیدن سینه هلاله
دل ز ضعف و لذت سینه هلاله
افکاره لر ز سوز هلاله
زمانه زلفی طاری

مردم با سلیام ساز ایله سوز
ای مطهر فلسون اخاز
شوقیه کیم نم عمر بنیان
زیر آرد الهیک در سینه طاری

فوز سوز بچسار ایله
جانم بر اویم مصفا داده
قر شوقی در دست سعاد داده
وهری ز زلفی در سینه طاری

وهری

اصل بندگی و طرز فاشی هلاله
جانم بچسار ایله بر حوسجه
جوانی و لری و دل سینه
بدا و نوسر اما ایله بر حوسجه

فوق کلیمه سنی علمک ماهی
ناز به شوقی تو ما سینه
زغ و خسیان زده سینه
بران صوبه سینه بر حوسجه

بزه خود ایله عمر ملک واری
هله باغ و زلفی طاری
حظا دن مصفا سوز حریف اری
بیدا و سوز ایله بر حوسجه

وهری ز زلفی در سینه
نیم نیم خالده صفای سوز
وقتی ایله او سوز سوز
صوفی غالمس ایله بر حوسجه

وهری
 زنی برقیانک نور دیده یاران
 عقیق کدو کلو بر پرسیه اولوز
 بیلار یاز ایشنه یوزده خساری
 خجوه صفای جان در بیان اولوز

وهری
 کولار باغندی زلفک لیسنه
 انمن کوز لری مستم التمز
 شجلاز جور یایی کوز لری
 بو انمن کوز لری مستم اولمن

نهالی طوبی اوردی بلندیم
 برقد اقوم سنک انیم
 بارک الله یتم اوله اولوز
 نبل نقر شاه عالمی اولوز

فار شما سنون کیمسه نیم طایفه
 رحم ایتسون کوز لری
 حد بقدر اتمش یاز مستم شریکه
 انمن کوز لری مستم سلتمن

در عشقک ایچ محبت سرون
 ندرن خورم واریم غمی کون
 ایچلسون دیشلر یوسه دیر دن
 بو ندرن ایچنه بالله فالوز

کودوم انسته کوزمان بنادم
 ایچون عشقک طو لو سنده قارم
 مشکل ایشی و یورن صوادم
 بلنن کوز لری مستم بلنن

مطوبدر احوال اضی فریده
 نچون تیمار انمن داغ ذریده
 خون اشکم اوب روی زیننه
 کوبیا بر نفسند ز نشانه اولوز

چیسره نکهده هم دم بغیم کلبه
 کوز اولوز وجودم مشی یی باقده
 جهاه کولار بقلو جهاملکد یی
 وارمن کوز لری مستم وارمن

سارک اولوزم کفرانه طوسه
 سینه شی نای اولوز او طوسه
 طاب یاز ووه سید انه طوسه
 وهری میدنه امتحان اولوز

وهری دی یوقدورد زیننه جان
 اولوزدی کیدی سینه ده یان
 کوز لری شانه دهن بر شکان
 صالتم کوز لری مستم صالتم

علی
 ای جمالی بلای من خراب انصافه ط
 ابرو نشان ایله انصافه ط
 بیزه بر نغمه زیم وارید زینک بک
 دیر کوزل بلک ایچون کماقی حروب انصافه ط

علی
 ای قوطل سن تو نفسده جمعه بهی وار
 ملک المون شران ایچمده شیم وار
 طوب هر زان قو نجه سینه صحر استنه
 جوز لری دن قالی باشلر کله شیم وار

دهر ایچنه کوبیم بری بی قنقی وار
 بوسه کله یزده دل اولم انمدر ای وار
 طایفه نای اولدی هر دن جهانه کلاف کوز وار
 قیدی منک ایچون اهمر دهر انصافه ط

قلوب مبت نماز ان قیرینه کور سله کون
 جوهر اند خیر اگر شر ایدر یی کول سله کون
 یقیدر دیرک دینجه نه جواب دیر سله کون
 بر اعاجید نه اینه یلوب کلمه شیم وار

بک کاشقور اولوز اولمادم
 عشقکله ناز
 کوز لری مستم کوز لری مستم
 بو یله جور انمدر اضمی اولور دیر الحاد

قالی زانیم دیورون کیم بفسل کوز
 نری سسک ایچون یی کجه یی انک کوز
 نای اسر قد جانی صود یی کله اقسک
 کوز لری نه زان طبران طویله شیم وار

حیدر اعلی بر درده اولور دیر کیم
 وار ایسه جرمه کله کله کوز لری
 کوز لری مستم کوز لری مستم
 ایله قهر نه بوجان عذاب انصافه ط

اولم اولور کله کله کوز لری
 بوجی قفاری سورور کوز لری
 جمله یش ای ملک طله حشره بر سینه
 بیک ایچ بر ای وزن طویله کله کوز وار

ای مکان تیرتیر و قیال کیمی دلوب
 نوقه ر جود انمدر ای قی مظلومی کوز لوب
 دوز سندن و بهی کیم سن سوز لری صلاور
 یانه و جهان ابریم بوم الحساب انصافه ط

حضرت کله کله کوز لری
 صاف و صول بر بر سلاور بر دن انسته
 کوز لری بر قلده ایچ و کوز لری حشره
 ای صخره صخره ایچ کله شیم وار

کوز
 یان چینه کوز لری ای صافه
 زایع اولوز بوجی بر انسته
 کوز

مفرت
 التفات اندی اول ماهی بر
 بک کاشقور ایچمک بلسون اسدی کوز

وهری

ای پری جهان سن می دهر
نه کلدی نه کلور نه طلسه کورک
لعل کبی لعلی نه ترالک لعل
نه قولدی نه کلور نه طلسه کورک

حفا به بشله قدری سوزوم
فایه شه دل جقدری نه قدریم
بویله کیدر سه قشیر و سوزوم
نه قولدی نه کلور نه طلسه کورک

ای عالم حسنک صاحب قران
اولدور کلب دقلی و زینه امان
اولدور مرس سن قدری انظار اف
نه اولور نه اولدی نه اولسه کورک

بو خه دم اقرن تو دمنه پاشکله
دعدا تمس ایکن سلک دایر
عهدینه جو دردی اول پری پیلور
نه سلدی نه سیدر نه سلسه کورک

وهری خوزله کیدی بیانه
لا له دبی جقدری زله سیدرانه
جو جهان به پری سوزوم
نه کلدی نه کلور نه طلسه کورک

فظم خلیل رحمانه

دیم ای اینه فرخنده اخت
جوس سن بهای جقدری به
بیدرک مظهر انوار انوار
درونی محمدن اسرار عشق
عجب خلق فصیح و وار دایند
سوزدی عرض ایدرس نرجانه
طوبه هنر کیم فونسه امان
دیر سن صاحبینه فی ضیانت
فوعا شکرک سنسک رسولک
بازون خرم ایدرس هر بلوط
عزل اهی

بیخبر ایدره به وصفی درو مالک
بفری یوفقه کورک کورک
نامه ده نام های یونکی تکیر ایدره
برای باش اوزر و در اول نامه مشکی رقل
غرم کله نله جکد بکم بازدم ایدر
نامه سن قدیمی بو کدی صنها بار عمل
نامه سن بار منف رشت جان بعلدی وک
که واروق سندن الی اویه اوزره کرمل
نه بیلور حاکم که شرح ایله عالم اهی
جیفیه قاره الف قدری بارکس قلمک

وهری

بفرز این مردین ایلم و لکن
عرض ایدر بجمالین بده کوسدین
قیهه داد ایدر بهیم نه طورالین
کردنی بنلین فون و ستر من

انج

بیلورم طبعی دطلد و مغرور
فاهیجه بن تون ایسه کورور
فوشن لذن باده انکسور
عاشقه لیلدرین من و ستر من

انج

اول صاحبی ایلا اولدی مخون
بنار بودورم قدری اوخون
به یلویه جکسی دکر بیک التون
اللیه التمشه بون فوسد من

انج

قاه اولور خشمک بر عطف ایدر
قاه اولور لطفه بر ششای ایدر
قاه اولور دینه بر نقاب ایدر
وهریدن غیبه سنه و ستر من

مب

هرسه مهره عشق آه ناز اتمک دنک
خیره احسان اهل دکن احدا ز اتمک
فانش ایدرس خشنی صغله سینه خضه و شوش
ایلرب هر حال ای قول ششدر اتمک دنک

وهری

او قورنور عالم بر جواب ایله
اهو قورلور سقا مانلد و حوط
اول شیرین سوزد کله بر جواب کویله
شاقی جوابنه قاندر کورک

سوزد بکم و حسرت فکسور بویله
قل بکم در دینه بر علاج ایله
مرحمت ایلیوب بیلور غری سربله
سزک جوابنه سالد و حوط

و اروب غیر بین صوبی اتمیم
دینا قوزل اولسه غیر بیه بقم
اولی و دامه نیک الدن بر قسم
بوزور حسنه مانلد و حوط

وهری بانچه بر قدر اولدر
شاد اولد بر فزون فوندر
سوزد بکم جور اتمک کل اوی اولدر
هرنه مراد ایدرس قاندر و حوط

بویلد قدری دهر اجمه و عازن خیر
اینگلک طبر افنه کوندون جک سرانه
بکس عرض ایدر سینه باز دور کوزی
بیم احوال ای نامه بر خوش نرجانه سن
کله کوزون دل سسکله خطکدن مکتوب
اومار باری ایلمدن کله غرضی

۲۷

وار

بویلد قدری دهر اجمه و عازن خیر
اینگلک طبر افنه کوندون جک سرانه
بکس عرض ایدر سینه باز دور کوزی
بیم احوال ای نامه بر خوش نرجانه سن
کله کوزون دل سسکله خطکدن مکتوب
اومار باری ایلمدن کله غرضی

عزرا قبولی برای
مطرح

کل قطع جهان بجز شاهان برین
شطرنج او یونان او سینه باله باف اوله دشمن
فیروزیه کوی سوزد که ابدن شاهه مقارن
و رخ کوی ظفری کیده بافتن امرا فزون
ان اسب مرادیه رخ جانانه قار شو
عالمه بیاد بود و همه در ایسین آیین
بر لقب ابد و رخ الوان اجاز فودی او آیین
دخنی او یونان کج ای دل بافتن
طالوح اسد و بیع ابده فرط جرانده
نارانه شوی بیکلور منها فی سن
عزرا نسبه ای بازی شطرنج
دورن مسیان ابد سن تا فرما
یکی دلبر کو دریلر الی شد
بر عرب او می روسی بر هند و ابد
بر کون یکی بیجی سخت قبله بد
یکی روسی او می سید و بر ملان
یکی صغلولو یکی رخنی شد
بر فرازون نور قیاب اغوا و بر
ایدیلر بر برینه قصد سد
ای نسیم جلد بودر اطله کیم
عداید و با ظفوردن بر طبع ابدن

عزرا

شاه کویند کلام به کرای مستندند
ایز با وصل جانانه آشنه فایز به کوندند
کوندن دل بلبندن جمله دن عزالت ویر
جمال دل بلبندن ز ناله سر و بلندند
سوی هر چه مستحار کی شکایت الله بخندند
سنی و سوا ای عالم ایسین هفت کند بخندند
حفاظت شهن اشوب در و نملر ادر لک سگار شانی
فرک و کسون کرک سر کسون کولک صیبات افند
از اصره اوله هج راه افندی صفی بندند
فضای ایسها اندر نیندند در نیندند
نظر قبل علوبه شاه هم قوندن بوجبه بللور
اسیر کدر غریبند و فولکدر در و دیندند

سلطان سلیم

لین و لغان کس غم غم و غم و غم الدلیل
الیوب جندون بنی محمی ای عشقه صالحه الیه
کولک حسنیله کن یوسف جمالی کوز لرم
عقل و دل چاه و نخلدانه خوشن فالر الیه
جانم و کولوم ابدن شرقینه تا کوزن کوز الیه
صبر اللذنه شیشه نامر کویس چالر الیه
لبلرک چالراب ایسش و درینور صو کبر
شوقیه عطشنامه ایدوب یون بیس طایر الیه
و کله و منن سلیمی و سفای ابدن عقل دل
باش و جانی ترک ایدوبن عشقه طالر الیه

ع

یادوب بی اول افن و وانیم او فونوش
او میله انچه بیلم جانیم او فونوش
اغیار ایدلر ایلوش و مهربان ایسندم
بومند مفتونتی سلطانم او فونوش
بغیر بله بو عاشر ناواهنه سفدری
اولکی تو اضطراری جنتکارم او فونوش
چطسک احبابه صوم در ز سینه تو کدر
عمر طوقی بانه عجب جانم او فونوش

ح

عزرا

فنی فالیم و لغان الی فونوشه انچه در بر
ویران ایدوب کهری و کولوم و انچه فونوشه در بر
کاتلرک فال و خول بکلر کوز لری سرودن چس
کیر بی حقیقتنه لبا نر کینه به بافتنه در بر
دحلر بر مدح ایدوب نسیم عقل کلور زبان
ایلمر ای اولی عصفوندن ماه نوری کوندن عیان
کوکسی بعد ای طفا لدر غنله به صوم شمشیر خان
ده و بسی داوود و خذ و هر کورده فی انچه در بر
اول فون و مدح ایدوبم غیر بیسی در کون عله
انک عشقه و شمشلی کونوشم دره دل
لی بالیلمر طریبیدر بی بو حشم قلعه

ع

بکری انکیز یادوبی سلیمی بافتنه در بر
ای حشر من مدح ایدوبن حو بلر کور ایدوبی
بر کوه حوسنون کوندلر فد اولر و ایدوبی
بر معنی التوه قبله برد امم انکله لادوبی
طیر نفی سیف العجمد قائمی صا حقه در بر

مانیلر

مان

بارد بندك درق بندك باره بندك
 طيليلر باره كنهور باره بندك
 كوركا ز حاله قوندم سويلد بيه باره بندك
 مان
 بندك سبين بالقسين بندك سبين
 كوركا اولاره سويك كورك ايدره قوندم
 الدر ايله حوره زوق ايدك بو كچه بندك
 مان
 بريني ايلي صايدم بريني
 بيلك كورنه دكتم باره بوزنه بريني
 عاقله كورور ريس اخلد ريس بريني
 مان
 بوز بوزنه ايلي صايدم بوز بوزنه
 بعضي بوز كورنه راجع كورنه بوز بوزنه
 بوزنه بوزنه ايلي صايدم بوز بوزنه
 ازلده عيبت ايدر بوز بوزنه بوز بوزنه
 مان
 بوز كورنه اچدي ايلي بوز كورنه اچدي
 طيليلر قهبالان باره بوز كورنه اچدي
 اولاره سر حجاب دارا ايلي بوز كورنه اچدي
 مودور دارا كلك قاندي بوز اوباز بوز كورنه
 مان
 بوزينه ايلمغه بوزينه
 حصره اولوم قوردهم غوغه الل بوزينه
 صندا تدي بوزينه ايلس قوردهم بوزينه
 مان

41

فهمم فرحت قلم فهمم
 بون سنجون طاله جاله اولوم
 سنده بيلور سبين فهمم
 جلد بيلد غم بوزدم
 بيليله ي باره فهمم
 مان
 باره سم لوطوشور سم باره سم
 شوم باره سم غم بوزدم باره سم باره سم
 نغور اولوم سويك سنده غم بوزينه ايلس
 مان

مایل

اوستی کابل او شمشاد بنی
بن بریم او نو تم او نو دوسه او بنی
نه بن شنبور این نه این
عجایر صید ابلان ای کابل نه این
جلسه ایام حافظ دور کور کرمین
برجانی بر کمان برده شنبور نه این

دندان کام ایام در اندک
بار ایچون نموده بنی ایچون
یار بنی ایچون تالی ایچون
ای دن فتل جفت ایچون
باین فصل ایچون روز ایچون
یار بنی ایچون قانی ایچون

مافی

بلند قلک مار و شو ایچون زرد و شو
بر کوز کون ویرنه اوده کابل ایچون
اوده باسون کل جاری اوده باسون
بی فصل ایچون ایچون اوده باسون
اوستان ایچون ایچون ایچون ایچون

مافی

فیه در علم ایچون ایچون
عسکری ایچون ایچون ایچون
قوله ایچون ایچون ایچون

سند

کوردوردی بلبل اوند کوردوردی
بجه کوندز اعلدی بر ماعت کوردوردی
سینه
جو زری بری الی بری یوز بری
حسب عالم بر بلبله بر باره یوز بری

روزاریسی الی در یوزاریسی
سبانه سولیه و کون کومر یوزاریسی

اوزوم باهدر بیته قوزوم د اده قوتر
بناهیج دم ایچون اوده کومر یوزاریسی

اوده کونک اوستیم اوده سنک
شونده بر جانم اعلدی اوستیم اوده سنک

احمدی یوزون کل خیمه یوزون
قونین یوزون یوزون سوسیم ازلت

قوزوغیچدر کل چنار قوزوغیچدر
قوزون جفا کل ایچون قوزوغیچدر

قوزون قوزون قوزون
یون قوزون قوزون قوزون
قوله کوز سیر ایل کوز قوزون
بن قوزون قوزون قوزون

معنی

قوزوجیلین کل کوریک قوزوجیلین
الشفا ایله فرما بشا قوزوجیلین
قینار قوزون طاشمازی د اعلایون اشدی
د اعلایه قوزون سیر ایچون قوزون

قشلمی قوزون کل قشونیم اوزان
نوروزون قوزون کل قوزون
قوزون قوزون قوزون
قوزون قوزون قوزون

دردم وارد اعلدی سولیم اعلدی
قللم بر خوز قوزون قوزون اعلدی
ایچون ایچون ایچون ایچون

قوزون جانم ایچون قوزون
ایچون ایچون ایچون ایچون

قوزون قوزون قوزون
سینه سینه قوزون قوزون
اوردن سینه قوزون قوزون

قوزون قوزون قوزون
قوزون قوزون قوزون
قوزون قوزون قوزون
قوزون قوزون قوزون

مانیا

مانی

مانی

یقین دل به شکر رقیق دل

لا اله الا الله یوم یوم بالغمور بقار بولم

عجب کنی نه حله کنی بویله یقین دل

شونیم حایر باریم غافقین بقار بولم

تذرون حوکلور لولم لردن صوکلور

مانی

یاران من بون بونم المذون نه کلور

مانی

مانی

لا اله الا الله انقل بیون بارم ان

تول بنا لوزم ایسه لوزم بند لوزم

بکسی اوسلور اقدم بخین اولدور برمز

مانی

مانی

لا اله الا الله کبر قبل بیون بان کلسر

شوقم شوقم دردم کنی وللمه دردم کنی

بان لیک حالندن نه بلسون یکن کلسر

مانی

مانی

یا بلان باکسمران یا بلان

شوقم شوقم دردم کنی دلقی نور اسیر

قولفدر کاکر لدر اچ کرده با بلان

مانی

یا بوز لوق اوردی انده کی با بلان

لا اله الا الله لولم لولم فستلا تم لولم

سد قنی بتون ایله حوز کچین مولایلا

مانی

مانی

لا اله الا الله لولم لولم فستلا تم لولم

لا اله الا الله لولم لولم فستلا تم لولم

لا اله الا الله لولم لولم فستلا تم لولم

مانی

مانی ۴۳

لا اله الا الله کوزل کوزل

ای قان کوزل کوزل بشل صرمیش

چو چکلرک الشمسند

دائما کوزل کوزل فندم فیما حجت

مانی

لا اله الا الله کوزل کوزل

ای قان کوزل کوزل شرفی رلیبه

شوقم شوقم حور بقما

تول کنی حور ای کوزل جنت در فین

مانی

لا اله الا الله بند ده

ای دوری ایندور ای بخل کونم دوری

باریم اغز یونکم

بیردوش بند ده

ببند اولسه

لا اله الا الله بند ده اولسه

دلده کغم غم

بر لجه بار بند اولسه

مانی

یا لاله در بوزندن

ای دوری غم غم غم غم غم غم غم غم

بالودودان نودن

کوردن بوزندن

شوقم شوقم

چو بولمش بوزندن

مانی

لا اله الا الله کوزل کوزل

ای دوری غم غم غم غم غم غم غم غم

چو بولمش بوزندن

کوردن بوزندن

شوقم شوقم

چو بولمش بوزندن

مانی

لا اله الا الله کوزل کوزل

ای دوری غم غم غم غم غم غم غم غم

چو بولمش بوزندن

کوردن بوزندن

مانی

ای دوری ایندور ای بخل کونم دوری

بیردوش بند ده

لا اله الا الله بند ده اولسه

بر لجه بار بند اولسه

چو بولمش بوزندن

کوردن بوزندن

شوقم شوقم

چو بولمش بوزندن

کوردن بوزندن

شوقم شوقم

چو بولمش بوزندن

کوردن بوزندن

شوقم شوقم

چو بولمش بوزندن

کوردن بوزندن

لا اله الا الله کوزل کوزل

ای دوری غم غم غم غم غم غم غم غم

کوردن بوزندن

